Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część XII.

Wydana i rozesłana:
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 14. Lutego 1852,
w wydaniu niniejszem: dnia 17. Kwietnia 1852

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

XII. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 14. Februar 1852,
in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 17. April 1852.

Część XII.

Wydana i rozesłana:
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 14. Lutego 1852,
w wydaniu niniejszem: dnia —. Kwietnia 1852.

41.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 13. Grudnia 1851,

moc mające we wszystkich krajach pobrzeżnych i dla Kroacyi wojskowej;

którem zaprowadzonym zostaje powszechny regulamin dla administracyi morskiej sanitarnej.

Chcąc zupełnie zadosyć uczynić w przyszłych urządzeniach kwarantannych, właściwemu sanitarno-policyjnemu celowi instytutu kwarantanny, i usunąć zarazem wszelkie dotąd istniejące przeszkody, których nie wymaga koniecznie osiągnienie rzeczonego celu, a które tylko handel i obrót utrudniają, tudzież z uwagi na to, jak nader pożądaną i potrzebną jest organom kwarantannym i sanitarnym pewna norma, by, stosownie do zatwierdzonej przez Nas na dniu 15. Maja 1851. organizacyi rzeczy portowej i morsko-sanitarnej, w regularnym utrzymać toku służbę kwarantanną, uchwaliliśmy, po wysłuchaniu Naszej Rady ministrów i Naszej Rady Stanu, wydać w załączeniu powszechny regulamin dla administracyi morsko-sanitarnej.

Franciszek Józef m. p.

F. Schwarzenberg m. p.

Z Najwyższego rozkazu,
Ransonnet m. p.
Dyrektor kancelaryi Rady ministrów.

Załączenie do Nru 41.

POWSZECHNY REGULAMIN

dla administracyi morsko-sanitarnej w c. k. monarchii austryackiej.

WSTĘP.

§. 1.

By zachować państwo austryackie przeciw wprowadzeniu oryentalnego powietrza morowego i febry żółtej ze strony morza, tudzież by urządzenia chronne morsko-sanitarne państwa tego rozciągnąć także i na statki z pobrzeża austryackiego do portów zagranicznych odpływających, wreszcie by dostarczyć środków do opędzenia kosztów na urządzenia rzeczone, będzie staraniem administracyi austryackiej morsko-sanitarnej:

1) sprawić sobie ciągłą wiadomość o stanie zdrowia i urządzeniach sanitarnych tych krajów i miejsc, z któremi zostają w związku żeglugowym austryackie miejsca pobrzeżne, by odpowiednio temu zarządzić postępowanie z przedmiotami z tamtych krajów morzem przybywającemi (prowieniencye morskie);

XII. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 14. Februar 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 17. April 1852.

41.

Kaiserliche Verordnung vom 13. December 1851,

giltig für alle Küstenländer und für Militär-Croatien,

wodurch die Einführung eines allgemeinen Reglements für die See-Sanitäts-Verwaltung angeordnet wird.

In Erwägung, dass durch die künftigen Contumaz-Einrichtungen dem eigentlich sanitätspolizeilichen Zwecke des Quarantaine-Institutes vollkommen entsprochen, zugleich aber jedes zur Erreichung dieses Zweckes nicht nothwendige, den Handel und Verkehr beeinträchtigende bisher bestandene Hinderniss hinweggeräumt werden müsse, und in Berücksichtigung der Nothwendigkeit, den Contumaz- und Sanitäts-Organen eine bestimmte Norm zu geben, um in Gemässheit der, von Mir am 15. Mai 1851 genehmigten Organisation des Hafen- und See-Sanitätswesens, den Quarantainedienst im geregelten Gange zu erhalten, habe Ich, nach Vernehmung Meines Ministerrathes und Meines Reichsrathes, das beiliegende allgemeine Reglement für die See-Sanitäts-Verwaltung zu erlassen befunden.

***Franz Joseph** m. p.*

***F. Schwarzenberg** m. p.*

Auf Allerhöchste Anordnung:

***Ransonnet** m. p.,*

Kanzleidirector des Ministerrathes.

Beilage zu Nr. 41.

Allgemeines Reglement

für die

See-Sanitätsverwaltung in der k. k. österreichischen Monarchie.

Einleitung.

§. 1.

Um den österreichischen Staat gegen die Einschleppung der orientalischen Pest und des gelben Fiebers von der Seeseite aus zu bewahren, um den Schutz der See-Sanitäts-Einrichtungen dieses Staates auch auf die von der österreichischen Küste nach ausländischen Häfen segelnden Fahrzeuge auszudehnen, um endlich die Mittel zur Bestreitung der Kosten dieser Einrichtungen beizuschaffen, ist es die Aufgabe der österreichischen See-Sanitäts-Verwaltung:

1. sich in steter Kenntniss des Gesundheitsstandes und der Sanitäts-Vorkehrungen jener Länder und Orte zu erhalten, mit welchen die österreichischen Küstenplätze in Schiffahrts-Verbindung stehen, und dem zufolge die Behandlung der See-Provenienzen aus jenen Ländern zu regeln;

2) ściśle pilnować całego pobrzeża austryackiego, tajemnemu lądowaniu przeszkodzić i nadchodzące statki tam odsełać, gdzieby przepisane z niemi postępowanie sanitarne przedsięwziętem być mogło;

3) zarządzić przepisane dochodzenie statków niepodejrzanych, zanim takowe przypuszczone zostaną do wolnego społeczeństwa;

4) poddać prawnie przepisanemu czyszczeniu wszelkie okręty, osoby, towary i zwierzęta, które z podejrzanych okolic nadeszły, lub podejrzanemi się stały;

5) w razie wybuchnienia powietrza morowego lub żółtej febry na okręcie, lub ogólnie w zakładzie sanitarnym, zarządzić środki potrzebne do ścieśnienia szerzenia się i do utłumienia zarazy;

6) ile możności przeszkodzić przestępstwom sanitarnym, odkryć takowe i oddać je postępowaniu prawnemu karnemu:

7) opatrywać wszelkie statki, austryackie pobrzeża opuszczające, poświadczeniami zdrowia, dla wylegitymowania się takowemi w innych portach; nakoniec

8) pobierać prawem ustanowione taksy eraryalne sanitarne i należytości kwarantanne, lub takowe pobierać kazać.

W miarę skazówek tych, dzielą się zasady i prawidła, tu zastosować się mające, na ośm oddziałów.

ODDZIAŁ I.

Środki służące ku wybadaniu stanu zdrowia i urządzeń sanitarnych w krajach innych, tudzież zasadzające się na temże postępowanie sanitarne, przeznaczone dla morskich proweniencyj z onych krajów.

§. 2.

Ponieważ oryentalne powietrze morowe i żółta febra, w niektórych tylko szczególnie klimatach powstaje, wszędzie zaś przez przyczepianie się zarodu choroby nietylko do ciał żyjących, lecz wedle okoliczności i do ciał nieżywotnych rozradzać się w stanie jest; ponieważ dalej doświadczenie wykazało, iż uchronić się można od obudwóch chorób, przez uniknienie kontaktu z osobami lub rzeczami zarażonemi, przeto uważane być mogą pod względem zdrowia za niepodejrzane wszystkie owe kraje, gdzie ani powietrze morowe, ani febra, same przez się nie powstają, i gdzie urządzenia sanitarne nie każą się obawiać żadnego niebezpieczeństwa wniesienia chorób tych z zewnątrz; przeciwnie, wszystkie te kraje uważać należy za podejrzane, gdzie owe zaraźliwe choroby, zwykle same z siebie się rodzą, lub dla niedoskonałości urządzeń sanitarnych, łatwiej gdzie indziej wprowadzonemi być mogą. Pierwsze kraje oznacza się jako kraje *di patenta libera*, drugie zaś jako kraje *di patenta non libera*.

Dla tego też muszą niektóre kraje i miejsca być wyłączone od wolnego obrotu z pobrzeżem austryackiem.

Które mianowicie kraje wyłączeniu temu podlegać mają, wykazują dotyczące rozporządzenia ministeryalne i obwieszczenia publiczne.

2. die ganze Küste des Staates strenge zu bewachen, heimliche Landungen zu hindern, und die ankommenden Fahrzeuge dorthin anzuweisen, wo sie die vorgeschriebene Sanitätsbehandlung bestehen können;

3. die vorschriftmässige Untersuchung der unverdächtigen Fahrzeuge vor der Zulassung zur freien Gemeinschaft zu veranlassen;

4. alle aus verdächtigen Gegenden kommenden, oder verdächtig gewordenen Schiffe, Personen, Waaren und Thiere dem gesetzlich vorgeschriebenen Reinigungsverfahren zu unterziehen;

5. im Falle des Ausbruches von Pest oder gelbem Fieber auf einem Schiffe oder überhaupt in einer Sanitätsanstalt die zur Einengung und Erstickung der Seuche erforderlichen Massregeln zu treffen;

6. die Sanitätsübertretungen möglichst zu hindern, solche zu entdecken und der gesetzlichen Strafbehandlung zuzuführen;

7. alle, die österreichische Küste verlassenden Fahrzeuge zu ihrer Legitimirung in anderen Häfen mit dem vorgeschriebenen Sanitätszeugnisse zu versehen, endlich

8. die von dem Gesetze festgestellten Aerarial-Sanitäts-Taxen und Contumazgebühren einzuheben, oder einheben zu lassen.

Die Grundsätze und Massregeln, welche hiebei in Anwendung kommen sollen, theilen sich nach dieser Andeutung in acht Hauptstücke.

Hauptstück I.

Massregeln zur Erforschung des Gesundheitsstandes und der Sanitäts-Einrichtungen anderer Länder und hierauf zu gründende Bestimmung der Sanitätsbehandlung für die See-Provenienzen aus denselben.

§. 2.

Da die orientalische Pest und das gelbe Fieber nur in einzelnen Himmelsstrichen entstehen, überall aber durch die Berührung mit dem Krankheitsstoffe (welcher an lebenden und nach Umständen auch an leblosen Körpern haften kann) sich fortzupflanzen vermögen, da es ferner durch die Erfahrung erprobt ist, dass man sich gegen beide Krankheiten schützen kann, wenn man den Contact mit angesteckten Personen oder Sachen meidet, so können in Gesundheitsbeziehung alle jene Länder als unverdächtig angesehen werden, wo weder die Pest noch das gelbe Fieber sich von selbst erzeugen, und wo die Verfassung des Sanitätswesens keine Gefahr einer Einschleppung dieser Krankheiten von Aussen besorgen lässt, während umgekehrt alle Länder, wo jene Seuchen gewöhnlich von selbst entstehen, oder wegen Unvollkommenheit der Sanitätsvorkehrungen leichter anderswoher eingeführt werden können, als verdächtig zu betrachten sind. Die ersteren Länder werden als Länder di patente libera, die zweiten di patente non libera bezeichnet.

Desshalb müssen gewisse Länder und Orte von dem ganz freien Verkehre mit der österreichischen Küste ausgeschlossen werden.

Welche Länder namentlich dieser Ausschliessung unterliegen, ergibt sich aus den betreffenden Ministerial-Verordnungen und öffentlichen Kundmachungen.

Wszelkie przeto kraje nie wymienione w nich wyraźnie, uważa norma niniejsza za kraje niepodejrzane *(di patenta libera)*.

§. 3.

Ponieważ powietrze morowe i żółta febra w krajach podejrzanych nie ustawicznie grasuje, a niebezpieczeństwo zanieczyszczenia w miarę tego się zmniejsza, im jest dalsza epoka, kiedy choroby te grasowały, a ponieważ z drugiej strony także i w kraju niepodejrzanym zawleczony tamże zaród chorób tych, wybuchnąć może, dla tego wypływa samo przez się koniecznie, iż ciągle na uwadze mieć należy stan zdrowia wszystkich krajów, z austryackiemi portami w styczność wchodzących, i że władze wiadomości o tem zasięgać winny przez peryodyczne, a gdzie tego zachodzi potrzeba i przez nadzwyczajne relacye ze strony konzulatów austryackich, w zagranicy ustanowionych, tudzież, iż baczyć należy także i na te doniesienia o stanie zdrowia w zagranicy, które pochodzą z dokumentów lub ustnych opowiadań samych żeglarzy (zwłaszcza nadeszłych jazdą nadzwyczajnie prędką).

§. 4.

Wedle powszechnej normy §. 2go, równie jak wedle zasiągnionych wiadomości o każdoczesnych stosunkach zdrowia (§. 3), wypływa więc, co się tycze krajów, tudzież okrętów, osób, towarów i zwierząt, tamże w wolnym obrocie będących, nareszcie, co się tycze zaświadczeń zdrowia, któremi takowe okręty opatrzone są, stopniowanie następujące:

a) Nie ma powodu do podejrzenia *(di patente libera)*, jeżeli w kraju, z którego okręt pochodzi, nietylko wypełnione są warunki niepodejrzenia (§. 2), lecz oraz jeżeli nadto ze strony władzy właściwej, prawem ku temu powołanej, oświadczenie nastąpiło, iż miejsce wraz z okolicą istotnie znajduje się w zupełnie niewątpliwym stanie zdrowia.

b) Zachodzi powód podejrzenia, a to:

aa) czystego *(di patente netta)*, jeżeli paszportem zdrowia potwierdzono, iż nie wydarzył się żaden podejrzany przypadek choroby na 21 dni bezpośrednio przed odjazdem okrętu;

bb) nieczystego *(di patente brutta)*, jeżeli grasowała zaraza w samem miejscu lub w bezpośredniej bliskości jego, podczas odjazdu okrętu albo w ostatnich 21 dniach przed takowym, tudzież jeżeli okręty, osoby, rzeczy lub zwierzęta, — przychodzące z miejsca zarazy, nie odbywszy pierwej kontumacyi — w ostatnich 21 dniach przed odjazdem okrętu w komunikacyi zostawały z miejscem odjazdu;

cc) ciężko nieczystego *(patente brutta aggravata)*, jeżeli paszport zdrowia odnosi się do statku, na którym choroba grasuje lub grasowała, i na którym w ostatnich 21 dniach przed nadejściem jego choroba zupełnie nie ugasła.

Zostaje zastrzeżonem kierującym władzom wyższym, zamiast ustanowionych pod *cc)* dni 21, ustanowić także dłuższy termin we wszystkich tych przypadkach, gdzie choroba nadzwyczajnem grozi niebezpieczeństwem, czy to ze strony zjadliwości swej, czy szerzenia się, a zatem nadzwyczajnych także wymaga środków ostrożności.

Alle in diesen nicht ausdrücklich aufgeführten Länder betrachtet die Vorschrift als verdachtlos (di patente libera).

§. 3.

Da die Pest und das gelbe Fieber in den verdächtigen Ländern nicht fortwährend herrschen, und die Gefahr, von diesen aus verunreiniget zu werden, in dem Masse abnimmt, als man sich von der Epoche, wo diese Krankheiten herrschten, entfernt, da es andererseits keineswegs unmöglich ist, dass auch in einem verdachtlos betrachteten Lande der etwa eingeschleppte Keim solcher Seuchen zum Ausbruche komme, so folgert sich von selbst die Nothwendigkeit, dass der Gesundheitsstand aller Länder, welche mit den österreichischen Häfen verkehren, fortwährend genau ins Auge gefasst werde, dass die Behörden sich darüber mittelst periodischer, und wo nöthig, ausserordentlicher Berichte der österreichischen Consulate im Auslande stets in Kenntniss erhalten, und dass auch auf alle jene Nachrichten Rücksicht genommen werde, welche sich aus den Documenten und mündlichen Aussagen der Seefahrer selbst (insbesondere der nach ungewöhnlich schneller Fahrt angekommenen) über den Gesundheitsstand im Auslande ergeben.

§. 4.

Nach der allgemeinen Norm des §. 2 und nach den Auskünften über die momentanen Gesundheitsverhältnisse (§. 3) ergibt sich nun für Länder, ferner für Schiffe, Personen, Waaren und Thiere, welche dort frei verkehrt haben, endlich für die Sanitätszeugnisse, mit welchen solche Schiffe etc. etc. versehen sind, folgende Abstufung:

a) *Verdachtlos* (di patente libera), *wenn in dem Lande, aus welchem das Schiff kömmt, nicht nur die Bedingungen der Unverdächtigkeit (§. 2) erfüllt sind, sondern von der gesetzlich unerkannten competenten Behörde noch ausserdem erklärt wird, dass Ort und Umgebung wirklich vollkommen gesund sind:*

b) *verdächtig, und zwar:*

  aa) *rein* (di patente netta), *wenn durch den Sanitätspass bestätiget wird, dass in den, der Abreise des Schiffes unmittelbar vorausgegangenen 21 Tagen kein verdächtiger Krankheitsfall vorgekommen ist;*

  bb) *unrein* (di patente brutta), *wenn die Seuche im Orte selbst, oder in dessen unmittelbarer Nähe zur Zeit der Abfahrt des Schiffes oder in den letzten 21 Tagen vor derselben geherrscht hat, auch wenn Schiffe, Personen, Sachen oder Thiere, — aus einem angesteckten Orte kommend, ohne früher Contumaz gemacht zu haben — innerhalb der letzten 21 Tage vor Abfahrt des Schiffes mit dem Abfahrtsorte in Communication getreten sind;*

  cc) *erschwert unrein* (patente brutta aggravata) *heisst der Sanitätspass eines Fahrzeuges, an dessen Bord die Krankheit herrscht oder geherrscht hat, und auf welchem in den letzten 21 Tagen vor der Ankunft die Seuche nicht vollkommen erloschen ist.*

Es bleibt übrigens den leitenden Oberbehörden vorbehalten, statt der sub cc) *festgesetzten 21 Tage auch eine längere Frist in allen jenen Fällen zu bestimmen, wo die Krankheit entweder wegen ihrer Intensität oder wegen ihrer Ausbreitung den Charakter ausserordentlicher Gefahr trägt, und dem zufolge auch ausserordentliche Vorsichtsmassregeln erheischt.*

§. 5.

Tak przy *patente libera*, jako też *brutta* i *brutta aggravata*, wypływa zastosowanie normy, co się tycze postępowania jedynie z warunków wyżej namienionych; przy *patente netta* zaś, może większa lub mniejsza doskonałość zakładów sanitarnych kraju dotyczącego wymagać trwale lub doczasowo odmiennego obejścia się z prowenencyami.

§. 6.

Podejrzane wypadki choroby, które się wydarzyły w kwarantannych zakładach portów zagranicznych, nie czynią żadnej zmiany w zastosowaniu zasad powyższych, skoro tylko w sposób zupełnie wiarygodny z urzędu potwierdzonem jest, iż choroba nie wybuchła w samem miejscu.

W braku takowego potwierdzenia, te wypadki będą tak uważane, jakby zaraza wybuchła w pobliżu miejsca (§§. 4. 6, *bb)*.

ODDZIAŁ II.

Środki ku strzeżeniu pobrzeża od tajemnego lądowania, tudzież odsełanie statków do tych portów, gdzieby z niemi przedsięwzięte być mogło przepisane postępowanie sanitarne.

§ 7.

Organa sanitarne do strzeżenia pobrzeża ustanowione, staranie mieć winny, ażeby statki tam tylko lądowały, osoby, rzeczy i zwierzęta tam tylko z okrętu wysiadywały, gdzieby bezpośrednio poddane być mogły przepisanemu postępowaniu sanitarnemu, dla tego też są lub będą ustawione budynki urzędowe i strażnice na takich punktach pobrzeża, które dają przegląd ile możności jak największy.

Wolne do wylądowania punkta, tak dla prowenieneyj niepodejrzanych jako i podejrzanych, oznaczone będą przez urzędowe instrukcye i obwieszczenia publiczne.

Tylko gdzie znajdują się rzeczywiste urzędy sanitarne (jak to, przy wszystkich urzędach centralnych, urzędach, deputacyach i ajencyach, tylko nie przy ekspozyturach), przyjmowane będą w powszechności okręty, osoby, rzeczy i zwierzęta.

Statki, przymuszone do innych pobrzeża punktów zawinąć lub kotwicę zarzucić poza miejscami ku temu przeznaczonemi, nie będą w tem doznawały przeszkody, wszelakoż strzeżone być mają aż do odjazdu, i od wszelkiego obrotu z pobrzeżem zupełnie wstrzymane.

§. 8.

Wyjątkowo i pod warunkami, w instrukcyach urzędowych ustanowić się mającemi, można niektórym statkom do obrotu z pobrzeżem lub do rybołowstwa, dozwolić lądowania i na takich miejscach, gdzie nie ma urzędu sanitarnego, a tylko posterunek sanitarny (ekspozytura) jest ustanowiony.

§. 9.

W przypadkach rozbicia okrętu, wyrzucenia na brzeg i t. d. i t. d., powyższy zakaz lądowania na punktach niepozwolonych, sam przez się odpada. Jeżeli więc w takich przypadkach osoby lub rzeczy do lędu zostały przybite, trupy, towary i t. d. i t. d. z morza na brzeg wyrzucone, mają najbliższe urzędy sanitarne przedsięwziąć

§. 5.

Bei der patente libera, brutta *und* brutta aggravata *ergibt sich die Anwendung der Norm für ihre Behandlung ausschliesslich aus den oben angedeuteten Bedingungen; bei der* patente netta *dagegen kann durch die grössere oder geringere Vollkommenheit der Sanitätsanstalten des betreffenden Landes eine bleibende oder zeitweise Verschiedenheit in der Behandlung der Provenienzen bedingt werden.*

§. 6.

Verdächtige Krankheitsfälle, welche sich in den Contumazanstalten auswärtiger Häfen zugetragen, ändern nichts in der Anwendung vorstehender Grundsätze, wenn nur die vollkommen glaubwürdige ämtliche Bestätigung vorliegt, dass das Uebel sich nicht dem Orte selbst mitgetheilt hat.

In Ermanglung einer solchen Bestätigung sind sie dem Ausbruche der Seuche in der Nähe des Ortes (§. 4, b, bb*) gleichzuhalten.*

Hauptstück II.

Massregeln zur Bewachung der Küste gegen heimliche Landungen und Zuweisung der Fahrzeuge an jene Häfen, wo sie die vorgeschriebene Sanitätsbehandlung bestehen können.

§. 7.

Die zur Bewachung der Küste aufgestellten Sanitäts-Organe haben dafür zu sorgen, dass Fahrzeuge nur dort landen, Personen, Sachen und Thiere nur dort ausgeschifft werden, wo sie unmittelbar der vorgeschriebenen Sanitätsbehandlung unterzogen werden können, desshalb sind oder werden die Amtsgebäude und Wachthäuser an solchen Puncten der Küste errichtet, welche eine möglichst weite Uebersicht gewähren.

Die erlaubten Landungspuncte, sowohl für verdachtslose als für verdächtige Provenienzen werden durch Amtsinstructionen und öffentliche Kundmachung bezeichnet.

Nur bei wirklichen Sanitätsämtern (somit bei allen Centralämtern, Aemtern, Deputationen und Agentien, aber nicht bei den Exposituren) darf in der Regel die Annahme von Schiffen, Personen, Sachen und Thieren stattfinden.

Fahrzeuge, welche gezwungener Weise an anderen Küstenpuncten einlaufen oder ankern müssen, dürfen daran nicht gehindert werden, sind aber bis zur Wiederabreise zu bewachen, und an jedem Verkehre mit der Küste zu hindern.

§. 8.

Ausnahmsweise und unter den in den Amtsinstructionen festzusetzenden Modalitäten können einzelne Fahrzeuge zur Betreibung des Küstenverkehres oder der Fischerei die Ermächtigung erhalten, auch dort zu landen, wo kein Sanitätsamt, sondern bloss ein Sanitätswachposten (Expositur) aufgestellt ist.

§. 9.

In Fällen von Schiffbruch, Strandung etc. behebt sich das obige Verbot der Landung an unerlaubten Puncten von selbst. Wenn daher bei solchen Vorkommnissen Personen oder Sachen an das Land geschafft, Leichname, Waaren etc. vom Meere an das Ufer geschwemmt werden, haben die zunächst gelegenen Sanitätsämter einzuschreiten, und je nach-

działanie, i w miarę tego, czy idzie o podejrzane osoby lub efekta, wykonać przepisy, w oddziale III. lub IV. podane.

ODDZIAŁ III.

Postępowanie ze statkami, osobami, rzeczami i zwierzętami, przybywającemi z okolic podejrzanych (t. j. opatrzonemi w *patente libera*).

ROZDZIAŁ A.

Zwyczajne postępowanie z okrętami, opatrzonemi w patente libera.

§. 10.

Żadnemu takiemu okrętowi nie dozwoli się wolnego obrotu z pobrzeżem austryackiem, dopóki urząd sanitarny nie przekonał się, że takowy rzeczywiście przybył z miejsca niepodejrzanego, i że oraz w podróży nie miał żadnych styczności obrotowych ani z portami podejrzanemi, ani też z osobami albo rzeczami podejrzanemi.

§. 11.

Aby wykazać się z niepodejrzanego pochodzenia swego, musi każdy okręt opatrzony być należytym dokumentem (paszportem) zdrowia z miejsca odjazdu. Jako miejsce odjazdu uważany będzie przy statkach niepodejrzanych ostatni port *di libera pratica*, gdzie ładunek wzięto, lub ogólnie w wolnym obrocie zostawano.

Dokument zdrowia czyli paszport sanitarny, zawierać musi, oprócz oznaczenia okrętu i nazwiska przewódzcy jego, nietylko dokładne wyszczególnienie stanu osób i rzeczy, lecz oraz doniesienie władzy o stanie zdrowia miejsca i okolicy jego, tudzież o tej okoliczności, czy okręt przed odpłynięciem swem zostawał w miejscu w stycznościach wolnego obrotu.

Paszport sanitarny, wystawiony być musi nie więcej jak pięć dni przed odjazdem okrętu, w krajach tutejszych przez urząd sanitarny, w zagraniczu przez władzę miejscową sanitarną lub przez austryackiego konzula, a w braku takowego przez inny konzulat akredytowany.

§. 12.

By wyśledzić, czy nie odbywał okręt podczas jazdy podejrzanych styczności, przedsięweźmie urząd sanitarny z przewodzcą okrętu, zaraz po jego przybyciu wysłuchanie, wedle okoliczności albo ustne albo piśmienne (*constituto*), który względem wszystkich wydarzeń w podróży odpowiadać będzie sumiennie jasno i dokładnie na zapytania jasne i dokładne, czy obcował w podróży z innemi okrętami, osobami lub rzeczami i czy przechodził przez jeden lub więcej portów pośrednich. Przewódzca okrętu, musi zeznanie, gdzie tego potrzeba, przysięgą swą stwierdzić, co mu już przy rozpoczęciu badania oznajmionem być ma.

§. 13.

By się zresztą przekonać, czy stan osób i rzeczy na okręcie istotnie odpowiada dokumentowi sanitarnemu i zeznaniu przewodzcy okrętu, musi każdy okręt przez strażnika sanitarnego być zrewidowanym, i tym sposobem z pewnością wyprowadzonem, czy osoby rzeczywiście znajdują się w podanej liczbie, czy wszystkie są zdrowe, oraz czy ładunek przynajmniej w ogólności zgadza się z podaniami co do stanu jego i ilości.

dem es sich um verdachtlose oder um verdächtige Personen und Effecten handelt, die in dem Hauptstücke III oder IV gegebenen Vorschriften in Vollzug zu setzen.

Hauptstück III.

Verfahren mit den aus unverdächtigen Gegenden (d. i. mit patente libera) *kommenden Fahrzeugen, Personen, Sachen und Thieren.*

Abschnitt A.

Gewöhnliches Verfahren mit Schiffen di patente libera.

§. 10.

Kein solches Schiff darf mit der österreichischen Küste in freie Gemeinschaft treten, so lange das Sanitätsamt sich nicht die Ueberzeugung verschafft hat, dass es wirklich aus einem verdachtlosen Orte kommt, und während der Reise weder in verdächtigen Häfen, noch mit verdächtigen Personen oder Sachen verkehrt hat.

§. 11.

Um die unverdächtige Herkunft zu erweisen, muss jedes Schiff mit der Sanitätsfede des Abfahrtsortes versehen seyn. Als Abfahrtsort wird bei unverdächtigen Fahrzeugen der letzte Hafen di libera pratica *betrachtet, wo sie Ladung genommen oder überhaupt frei verkehrt haben.*

Die Sanitätsfede muss nebst der Bezeichnung des Schiffes und dem Namen des Führers die genaue Angabe des Personal- und Realstandes und die Auskunft der Behörde über den Gesundheitsstand des Ortes und seiner Umgebung, wie auch über den Umstand enthalten, ob das Schiff in freier Gemeinschaft von dort abgesegelt ist.

Die Sanitätsfede muss im Inlande von einem Sanitätsamte, im Auslande von der Sanitätsbehörde des Ortes oder von dem österreichischen Consul und in Ermangelung eines solchen von einem anderen accreditirten Consulate, und soll nicht mehr als 5 Tage vor der Abfahrt des Schiffes ausgestellt seyn.

§. 12.

Um zu erheben, ob das Schiff nicht während der Fahrt verdächtigen Verkehr gepflogen, muss der Schiffsführer bei seiner Ankunft vom Sanitätsamte einem nach Umständen mündlichen oder schriftlichen Verhöre (Costituto) *über alle Vorkommnisse der Reise unterzogen werden, und dabei mittelst bestimmter und klarer Antworten auf die ebenso zu stellenden Fragen gewissenhafte Auskunft geben, ob er auf seiner Fahrt mit anderen Schiffen, mit Personen oder Sachen verkehrt, einen oder mehrere Zwischenhäfen berührt hat. — Die Aussage des Schiffsführers muss, wo nöthig mit seinem Eide bekräftiget werden, was demselben schon bei Beginn des Examens bekannt gemacht werden soll.*

§. 13.

Um endlich die Ueberzeugung zu erlangen, ob der Personal- und Realstand des Schiffes wirklich der Sanitätsfede und der Aussage des Führers entspricht, soll jedes Fahrzeug von einem Sanitätswächter durchsucht, auf diese Art aber die Gewissheit hergestellt werden, ob die Zahl der angegebenen Personen auch wirklich am Borde sich befinden, ob alle gesund sind, dann ob die Ladung nach Qualität und Quantität wenigstens im Allgemeinen mit jenen Angaben übereinstimmt.

§. 14.

Jeżeli znajdują się chorzy na okręcie, musi lekarskie obejrzenie niewątpliwą uczynić niepodejrzaność choroby.

§. 15.

Tylko gdy z żadnego z tych podań, zeznań i dochodzeń, nie wypływa najmniejsze podejrzenie pod względem zdrowia, przypuszczonym być może okręt natychmiast do wolnego obrotu, wraz z wszystkiemi znajdującemi się na nim osobami i zwierzętami.

§. 16.

Okręty, które opatrzone zostały strażnikiem sanitarnym i w stanie *di patenta libera* wypłynęły z portu austryackiego, będą w powrocie swym nawet wtedy uważane za niepodejrzane, gdyby odwiedziły jeden lub więcej portów podejrzanych (wyjąwszy zostające w stanie *di patente brutta)*, tamże z należytą ostrożnością ładowały towary lub inne przedmioty, które zachowane zostały w schowkach czystych pod pieczęcią urzędową. Jeżeli strażnik stwierdzi przysięgą swą, iż ani w onym porcie, ani w podróży, nie zapadło żadne podejrzane zmieszanie, może okrętowi natychmiast dozwoloną być wolna *pratica* (wolny obrót), przy towarach jednak zachowane być ma odpowiednie postępowanie czyszczenia.

Statek niepodejrzany bez strażnika sanitarnego, wtedy tylko podobnie uwzględnionym będzie, gdy okoliczność ta, że w porcie podejrzanym zaniechano wszelkich jakichbądź styczności, zatwierdzoną została nietylko w poświadczeniach tamecznych władz sanitarnych, lecz także poświadczeniami konzulów austryackich i przysięgą, złożoną ze strony przewodzcy okrętu i dwóch osób z pomiędzy ludzi okrętowych.

§. 17.

Niepodejrzane okręty, przez okoliczności zmuszone zawinąć do portu austryackiego, chociaż nie mają na celu ani przedsiębrać operacyj handlowych, ani zresztą wolnego dostąpić obcowania, muszą podobnie jak każdy inny statek, zapytane być o pochodzenie i okoliczności podróży, a jeżeliby nie odpłynęły nazad w ciągu 48 godzin, poddać się rewizyi wyż przepisanej, poczem udzielona im będzie wolna *pratica*.

ROZDZIAŁ B.

Postępowanie z okrętami z okolic niepodejrzanych *(di patente libera)* przy których zachodzą okoliczności uciążające.

§. 18.

W braku dokumentu sanitarnego, lub w razie takiej onegoż nieformalności, przez którąby wątpliwą się stała tożsamość okrętu, oświadczenie, że pochodzenie nie jest wątpliwem, wtedy dopiero zasługuje na wiarę, jeżeli położenie miejsca podanego, czas trwania podróży, gatunek okrętu i ładunku, narodowość ludzi okrętowych lub znajdujące się innego rodzaju dokumenta, służą ku zaspokojeniu, a względnie ku stwierdzeniu zeznań, które nadto sprawdzone być winny przysięgą przewódzcy okrętu i dwóch innych osób. Jeżeli przeciw temu powstają wątpliwości lub sprzeczności, należy poddać okręt wyłączeniu obserwacyjnemu (rezerwie) najlżejszemu, jakie podczas przybycia jego istnieje dla *patente netta;* jeżeli zaś zachodzą okoliczności bardzo obciążające,

§. 14.

Befinden sich Kranke auf dem Fahrzeuge, so muss die Verdachtlosigkeit des Uebels durch ärztliche Besichtigung ausser Zweifel gesetzt werden.

§. 15.

Nur wenn aus keiner dieser Angaben, Aussagen und Untersuchungen sich der mindeste Verdacht in Gesundheitsbeziehung ergibt, kann das Fahrzeug mit allen darauf befindlichen Personen und Sachen sogleich zum freien Verkehre zugelassen werden.

§. 16.

Schiffe, welche mit einem Sanitätswächter versehen und mit patente libera *aus einem österreichischen Hafen ausgelaufen sind, sollen bei ihrer Rückkehr auch dann als unverdächtig angesehen werden, wenn sie einen oder mehrere verdächtige Häfen (mit Ausnahme solcher* di patente brutta*) besucht, und dort mit den gehörigen Vorsichten Waaren oder andere Gegenstände geladen haben, welche in reinen und ämtlich versiegelten Behältnissen verwahrt sind. Nach eidlicher Bestätigung des Wächters, dass weder in jenem Hafen, noch während der Reise eine verdächtige Vermischung vorgefallen ist, kann dem Schiffe die freie* pratica *sogleich ertheilt, für die Waaren aber muss das angemessene Reinigungsverfahren eingehalten werden.*

Ein unverdächtiges Fahrzeug ohne Sanitätswächter soll dergleichen Begünstigung nur dann theilhaft werden, wenn der Umstand, dass in dem verdächtigen Hafen kein Verkehr irgend einer Art gepflogen worden ist, nicht bloss durch die Bestätigungen der dortigen Sanitätsbehörden, sondern auch durch österreichische Consularzeugnisse und durch den Eid des Schiffsführers und zweier Personen aus der Mannschaft erwiesen wird.

§. 17.

Unverdächtige Schiffe, welche nur aus Zwang der Umstände in einen österreichischen Hafen einlaufen, wo sie weder Handelsoperationen vorzunehmen, noch in freie Gemeinschaft zu treten beabsichtigen, müssen dennoch über Herkunft und Umstände der Reise wie jedes andere Fahrzeug befragt, und wenn sie binnen 48 Stunden nicht wieder absegeln, auf die oben vorgeschriebene Weise durchsucht und in freie pratica *gesetzt werden.*

Abschnitt B.

Verfahren mit Schiffen aus unverdächtigen Gegenden (di patente libera)*, bei welchen erschwerende Umstände eintreten.*

§. 18.

Bei Abgang der Sanitätsfede oder bei einer solchen Unregelmässigkeit derselben, welche die Identität des Schiffes in Zweifel stellt, soll der Angabe der unverdächtigen Herkunft nur dann Glauben geschenkt werden, wenn die Lage des angegebenen Ortes, die Dauer der Reisezeit, wenn die Gattung des Fahrzeuges und der Ladung, die Nationalität der Schiffsmannschaft oder die etwa vorhandenen Documente anderer Art zur Beruhigung und beziehungsweise zur Bekräftigung der Aussagen dienen, und wenn diese von dem Schiffsführer und zwei anderen Personen beschworen werden. Ergeben sich dagegen Zweifel oder Widersprüche, so ist ein solches Fahrzeug der zur Zeit seiner Ankunft für die patente netta *bestehenden geringsten Observationsreserve, bei besonders erschwerenden Umständen*

mianowicie jeżeli stan zdrowia w Lewancie nie jest zupełnie dobrym, zostanie okręt poddany pod postępowanie kwarantanne, dla *patente brutta di peste* przepisane.

§. 19.

Jeżeli dokument sanitarny statku niepodejrzanego nad 5 dni przed odjazdem został wystawiony, nie ma okręt ulegać postępowaniu obciążającemu, jeżeli nie zachodzą powody wątpliwości, podejrzenie wzbudzającej.

Jeżeli zaś są powody wątpliwości lub inne zachodzą jakie obciążające okoliczności, wejść mają w zastosowanie warunki §. 18go, wyjąwszy, że o dobrym stanie zdrowia w miejscu odjazdu zapewniają ciągle doniesienia urzędowe albo dokumenta sanitarne konwojujące okrętom, które z tego samego portu później odpłynęły.

§. 20.

Gdyby się pojawiła choroba jaka na okręcie z miejsc niepodejrzanych, nie ma takowy ulegać obciążającemu postępowaniu sanitarnemu, jak długo nie wynika z lekarskich oględzin (§. 14) żadne dotyczące podejrzenie. Jeżeli zaś choroba ta była powodem uzasadnionej wątpliwości o wybuchnięciu powietrza morowego lub febry żółtej, natedy przypuszczenie okrętu wraz z wszystkiemi jego osobami do wolnego obcowania, ma na tak długo być zasuspendowanem, jak długo nie jest uchylona wątpliwość. W razie gdyby podejrzenie prawdziwem się ukazało, zarządzonem by zostało postępowanie wedle oddziału IVgo, nietylko co do okrętu skompromitowanego, lecz oraz poddaneby zostały kwarantannie *di patente brutta* wszystkie inne okręty równocześnie z nim lub później z tego samego portu wychodzące. Takie jednakże zarządzenie, wpływające dotkliwie nietylko na stosunki osób pojedynczych, lecz też i na obrót powszechny, nigdy miejsca mieć nie będzie, nie zasięgnąwszy wprzód zdania dwóch lub więcej w sztuce biegłych lekarzy, których w razie potrzeby, władza polityczna powołać ma z miejsca najbliższego.

§. 21.

Jeżeli stan osób nie zgadza się z podaniem w dokumencie sanitarnym, zastosowane być mają dla proweniencyj niepodejrzanych, przepisy następujące:

a) Jeżeli ktoś umarł w podróży, musi lekarz dokładnie wyśledzić z zeznań ludzi okrętowych, symptomy choroby, jakie się pokazały przed śmiercią i po śmierci onegoż, a jeżeli znajdują się jeszcze zwłoki na okręcie, obejrzeć takowe i na tej podstawie, za przyzwaniem o ile możności także i innych lekarzy, uzasadnić zdanie swe co do tego, czy choroba zupełnie niewątpliwie była charakteru niepodejrzanego, w którym tedy razie *pratica* natychmiast dozwoloną być może. W razie zachodzących zaś wątpliwości, miejsce mają postanowienia §. 18go, a w razie podejrzenia uzasadnionego, postępowanie kwarantanne wedle §. 20go.

b) jeżeli ktoś z ludzi w podróży utonął lub innego nieszczęścia padł ofiarą, dostatecznem jest do uchylenia wszelkiej wątpliwości pod względem sanitarnym, gdy stwierdzą wypadek ten przysięgą przewodzca okrętu i inne dwie osoby.

c) jeżeli okręt morski odstąpił drugiemu okrętowi którego z ludzi swych na locmana, nie podpadłszy przez to zanieczyszczeniu, *pratica* mu dozwoloną zostanie pod tym warunkiem, gdy równocześnie zgłosi się do urzędu sanitarnego ten okręt, któremu locmana przydano, i zgodne oraz zeznania obu wodzów i locmana,

aber, und insbesondere, wenn der Gesundheitsstand in der Levante nicht vollkommen gut ist, der Contumaz der patente brutta di peste zu unterwerfen.

§. 19.

Wenn die Sanitätsfede eines unverdächtigen Fahrzeuges mehr als 5 Tage vor der Abreise ausgestellt ist, soll das Schiff, wenn kein Grund zu einem Zweifel vorhanden ist, keine erschwerende Behandlung erleiden.

Im Zweifel dagegen oder bei sonstigen erschwerenden Umständen treten die Bedingungen des §. 18 ein, es sei denn, dass spätere ämtliche Nachrichten oder die Sanitätsfede der aus dem nämlichen Hafen später abgesegelten Schiffe den fortwährend guten Gesundheitsstand im Abfahrtsorte verbürgen.

§. 20.

Bei Krankheitsfällen am Borde eines aus unverdächtigen Orten kommenden Fahrzeuges tritt keine erschwerende Sanitätsbehandlung ein, wenn bei der ärztlichen Besichtigung (§. 14) sich kein Verdacht ergibt. Sollte dagegen das Uebel einen gegründeten Zweifel über das Vorhandensein von Pest oder gelbem Fieber erregen, so ist die Zulassung des Schiffes und aller Personen zur freien Gemeinschaft so lange zu suspendiren, bis der Zweifel sich gehoben hat. Bei Erwahrung des Verdachtes müsste dagegen nicht nur für das compromittirte Schiff selbst die Behandlung nach Hauptstück IV eintreten, sondern unter Einem gegen alle gleichzeitig oder später aus dem nämlichen Hafen abgesegelten Fahrzeuge die Contumaz der patente brutta bis zum Einlangen neuer verlässlicher Nachrichten verhängt werden. Eine solche, nicht nur in die Verhältnisse einzelner Personen, sondern in den allgemeinen Verkehr tief eingreifende Verfügung darf jedoch nie getroffen werden, ohne dass vorher der Ausspruch zweier oder mehrerer erfahrener Aerzte vernommen worden ist, welche nöthigen Falls mittelst der politischen Behörde aus dem nächst gelegenen Orte zu berufen seyn werden.

§. 21.

Bei Nichtübereinstimmmung des Personenstandes mit der Angabe der Sanitätsfede gelten für Fahrzeuge von unverdächtiger Provenienz folgende Vorschriften:

a) Wenn auf der Reise Jemand gestorben ist, muss der Arzt aus den Aussagen der Schiffsmannschaft die Krankheitssymptome, welche sich vor und nach dem Tode gezeigt haben, genau erforschen, falls die Leiche noch am Borde ist, diese besichtigen, und hierauf nach allfälliger Zuziehung anderer Aerzte den Ausspruch gründen, ob das Uebel entschieden unverdächtigen Charakters war, worauf die Zulassung zur pratica sogleich erfolgen kann. Im Zweifel treten die Bestimmungen des §. 18 und bei gegründetem Verdachte die Contumazbehandlung nach §. 20 ein;

b) wenn Jemand von der Mannschaft unterwegs ertrunken oder sonst verunglückt ist, reicht die eidliche Aussage des Schiffsführers und zweier anderer Personen hin, um jeden Zweifel in Sanitätsbeziehung zu heben;

c) wenn ein Schiff zur See Jemanden von der Mannschaft als Lootsen an ein anderes Fahrzeug abgegeben hat, ohne sich dabei selbst zu verunreinigen, unterliegt dessen Zulassung zur pratica keinem Anstande, falls zugleich das Schiff, welchem der Lootse gegeben wurde, beim Sanitätsamte sich meldet, und die übereinstimmenden Aussagen

usuną w tej mierze wszelką wątpliwość, albo też gdy wykazanem będzie piśmienne oświadczenie kapitana, któremu był locman odstąpiony. W braku takowego zaś, musi, nim okręt przypuszczonym zostanie do wolnego obcowania, przysięgą dowódzcy i dwóch innych osób, na okręcie znajdujących się, stwierdzonem być zeznanie co do czasu, kiedy, co do miejsca, gdzie, co do okrętu, na który, i co do sposobu, jakim nastąpiła przeprawa osób brakujących;

d) jeżeli zaś okręt przybyły, więcej w sobie mieści osób, jak to dokument sanitarny wskazuje, uchylona będzie wątpliwość o niepodejrzanem pochodzeniu osób na okręt przyjętych, albo w sposób wyż rzeczony *c)*, albo przez paszporta podróżne i inne dokumenta, poczem nastąpi wolna *pratica*, jeżeli stwierdzą zeznanie swe przysięgą osoby przyjęte.

Jeżeli zaś z pewnością wypływa, że one osoby pochodzą z miejsca podejrzanego lub z okrętu podejrzanego, zarządzić należy postępowanie kwarantanne, odpowiednie miejscu lub samemu okrętowi, z którego pochodzą osoby rzeczone. Jeżeli nareszcie względem pochodzenia osób takowych, oprócz własnego zeznania, nie ma wcale żadnego nad to dowodu, a zaś miejsce, gdzie nastąpiło przyjęcie na okręt, albo też narodowość samychże osób podejrzenie wznieca, wtenczas poddany ma być okręt ze wszystkiem co się na nim znajduje, w czasie powszechnie dobrego stanu zdrowia, wyłączeniu obserwacyjnemu (rezerwie) wedle §. 18go, a zaś w czasie niebezpieczeństwa, kwarantannie, jaką przepisano dla *patente brutta di peste.*

§. 22.

W razach odbywanego obrotu w portach pośrednich albo w podróży morzem, zastosowane być mają na statki, z niepodejrzanych miejsc przybywające, postanowienia następujące:

a) Jeżeli okręt wysadzał na ląd lub przyjmował osoby lub rzeczy, albo ogólnie wolny odbywał obrót w porcie pośrednim, ulegać winien zupełnie postępowaniu sanitarnemu, dla portów pośrednich przepisanemu, a to w ten sposób, iż uważanym będzie za niepodejrzany, jeżeli oraz port pośredni jest niepodejrzany, a zaś w jakim stopniu ten jest podejrzany, w tym samym też i ów ma być uważany.

Samo wpłynienie lub zarzucenie kotwicy, bez obrotu w porcie pośrednim, czy niepodejrzanym, czy podejrzanym, nie zmienia wcale pierwotności pochodzenia, skoro okoliczność tę stwierdzą przysięgą swą tak kapitan okrętu jakoteż inne dwie osoby z ludzi okrętowych.

b) Jeżeli okręt w podróży na morzu przyjął, znalazł lub od innych okrętów otrzymał towary lub efekta wciągające zarazę, wyśledzić należy pochodzenie onychże jak najdokładniej.

Twierdzenie o niepodejrzanem pochodzeniu takowych przedmiotów, zaprzysiężone przez przewodzcę okrętu i inne dwie osoby, zabezpiecza okrętowi przypuszczenie do *pratica*, jeżeli oraz takowe twierdzenie popierają inne także okoliczności, dokumenta, gatunek i stan przedmiotów, lub też rozgłoszone wprzód zdarzenia. Jeżeli zaś pochodzenie uznanem zostało za podejrzane, miejsce ma postępowanie kwarantanne podług oddziału IVgo, odpowiednie miejscu pochodzenia. W razie wątpliwości, moc mają postanowienia §. 21go *d).*

beider Führer und des Lootsen selbst jeden Zweifel heben, oder wenn eine schriftliche Erklärung des Capitänes beigebracht wird, welchem der Lootse gegeben worden ist. In Ermanglung dessen soll vor der Zulassung des Schiffes zur freien Gemeinschaft die Aussage, wann, wo, an wen und wie die Ueberschiffung der abgehenden Personen erfolgt ist, durch den Eid des Schiffsführers und zweier anderer Individuen vom Borde bekräftiget werden;

d) *wenn das angekommene Fahrzeug mehr Personen am Borde hat, als die Sanitätsfede angibt, kann der etwaige Zweifel über die unverdächtige Herkunft der eingeschifften Individuen auf die obige Weise* (c) *oder durch Reisepässe und andere Documente beseitiget, und hierauf, nach eidlicher Einvernehmung der eingeschifften Personen selbst, die* pratica *ertheilt werden.*

Ergibt sich dagegen die Gewissheit, dass jene Personen aus einem verdächtigen Orte oder von einem verdächtigen Schiffe herrühren, so tritt jene Contumazbehandlung ein, welche dem Orte oder dem Schiffe selbst, aus welchem die Personen kommen, angemessen ist. Lässt sich endlich über die Herkunft jener Individuen neben ihrer eigenen Aussage durchaus kein Beweis herstellen, und erregt der Ort, wo die Einschiffung geschah, oder die Nationalität der Personen selbst irgend einen Verdacht, so wird das Fahrzeug mit allem, was darauf befindlich, bei allgemein gutem Gesundheitsstande einer Observationsreserve wie §. 18, in gefährlicher Zeit aber der Contumaz der patente brutta di peste *unterworfen.*

§. 22.

In Fällen gehabten Verkehres in Zwischenhäfen oder zur See sind auf die aus unverdächtigen Orten kommenden Fahrzeuge folgende Bestimmungen anzuwenden:

a) *Wenn das Schiff in einem Zwischenhafen Personen oder Sachen aus- oder eingeschifft oder überhaupt frei verkehrt hat, verfällt es vollständig der für den Zwischenhafen vorgeschriebenen Sanitätsbehandlung, so zwar, dass es verdachtlos bleibt, wenn es jener ist, und wenn derselbe als verdächtig gilt, es in gleichem Grade wird.*

Das blosse Einlaufen und Ankern ohne Verkehr in einem gleichviel, ob verdachtlosen oder verdächtigen Zwischenhafen ändert dagegen nichts an der ursprünglichen Provenienz, sobald dieser Umstand durch die eidliche Zusicherung des Capitänes und zweier Schiffsleute bekräftiget wird.

b) *Wenn ein Schiff giftfangende Waaren oder Effecten zur See aufgenommen, gefunden oder von anderen Fahrzeugen erhalten hat, ist der Ursprung derselben auf das Genaueste zu erheben.*

Die Behauptung des unverdächtigen Ursprunges solcher Gegenstände — wenn durch den Eid des Schiffsführers und zweier anderer Personen bekräftiget — ist hinreichend, dem Fahrzeuge die Zulassung zur pratica *zu sichern, wenn andere Umstände, Documente, Gattung und Beschaffenheit der Gegenstände selbst, oder früher bekannt gewordene Thatsachen zur Bestätigung jener Behauptung dienen. Ist dagegen der Ursprung als verdächtig anerkannt, so tritt die dem Herkunftsorte angemessene Contumazbehandlung nach Hauptstück IV ein. Im Zweifel gelten die Bestimmungen des §. 21* (d).

Okoliczność ta, że między okrętem niepodejrzanym a innym lubo podejrzanym, nastąpiło na morzu oddanie czyli przejęcie przedmiotów nie wciągających choroby zaraźliwej, i w czystych także schowkach znajdujących się, nie będzie pod względem sanitarnym powodem do podejrzenia, jeżeli przewodzca okrętu przysięgą swą stwierdzi, iż przy tem nie zaszło żadne dotknięcie się osób, żagli i t. p. i t. p.

c) Jeżeli podczas podróży tylko na chwilę zaszło dotknięcie się lub zmieszanie okrętu niepodejrzanego z przedmiotami powietrze wciągającemi, z osobami lub okrętami, okoliczność ta tylko pod tym warunkiem nie będzie wywierać wpływu na postępowanie sanitarne, jeżeli przewodzca okrętu w stanie jest z pewnością zatwierdzić niepodejrzaność pochodzenia owych osób i okrętów, a zaś co się tycze przedmiotów na chwilę tylko dotkniętych, jeżeli takie przywieść może okoliczności, które uchylają wszelkie podejrzenie.

Jeżeli przeciwnie wiadomo, że pochodzenie owych okrętów, osób lub rzeczy podejrzanem jest, natedy podlegać będzie okręt, który z niemi był zmieszany, kwarantannie odpowiedniej miejscu pochodzenia tych ostatnich. Jeżeli ich pochodzenie wątpliwem jest, natedy okręt poddanym będzie w razie powszechnie dobrego stanu zdrowia w Oryencie wyłączeniu obserwacyjnemu (rezerwie—według §. 18), w czasach niebezpiecznych zaś kwarantannie dla *patente brutta di peste* przepisanej.

Zresztą we wszystkich tu rzeczonych przypadkach, kwarantanna, czyli wyłączenie obserwacyjne (rezerwa), już od tego dnia bieżeć poczyna, na którym na chwilę nastąpiło ostatnie zmieszanie lub dotknięcie, i który to dzień kapitan przysięgą swą zatwierdzić musi. Równie też kwarantanna tego rodzaju nie wymaga osobnego postępowania z towarami, przeto może okrętowi wraz z całym jego ładunkiem, jeżeli od chwili jego zmieszania się upłynęło tyle lub więcej jeszcze dni podróżowych, ile trwać ma kwarantanna albo wyłączenie obserwacyjne (rezerwa), dozwolona być *pratica* zaraz po jego nadejściu i po przedsięwziętej rewizyi.

ROZDZIAŁ C.

Wyjątkowe ulżenie w postępowaniu z okrętami niepodejrzanemi (di patente libera).

§. 23.

Okręty wojenne, dowodzone przez oficerów, zostają wolne od wykazywania się paszportem sanitarnym i od rewizyi; tymże w razie niepodejrzanego pochodzenia zaraz po przesłuchaniu (*constituto* §. 12), już na słowo komendanta dozwolona zostanie *pratica*. Od okrętów straży finansowej, nie będzie się żądać ani przedłożenia dokumentu sanitarnego, ani konstytutu, ani rewizyi.

§. 24.

W czasach powszechnie dobrego stanu zdrowia, to jest, jeżeli nie grasuje w portach europejskich i pozaeuropejskich, ani powietrze morowe, ani też żółta febra, można zupełnie zaniechać przepisanej w §. 13. rewizyi (*sopravisita*) przy wszystkich w stanie *di patente libera* znajdujących się okrętach, przy których wedle konstytutu (§. 12) nie zachodzi żadna okoliczność obciążającą.

Die zwischen einem verdachtlosen, und einem anderen, wenn auch verdächtigen, Schiffe zur See stattgehabte Uebergabe oder Uebernahme nicht giftfangender Gegenstände in reinen Behältnissen wird in Sanitätsbeziehung als nicht geschehen betrachtet, wenn sich aus der eidlichen Aussage des Schiffsführers ergibt, dass dabei keine Berührung der Personen, Segel etc. vorgefallen ist.

c) *Wenn ein unverdächtiges Fahrzeug während der Reise in eine nur momentane Berührung oder Vermischung mit giftfangenden Gegenständen, mit Personen oder Schiffen gerathen ist, kann diess bei der Sanitätsbehandlung nur in dem Falle als nicht geschehen betrachtet werden, wenn der Schiffsführer die unverdächtige Herkunft jener Personen und Schiffe bestimmt anzugeben vermag, hinsichtlich der vorübergehend berührten Gegenstände aber solche Umstände anführen kann, welche jeden Verdacht beseitigen.*

Ist dagegen die Herkunft jener Schiffe, Personen oder Sachen bekanntermassen verdächtig, so unterliegt das Schiff, welches mit denselben in Berührung gekommen, der ihrem Herkunftsorte angemessenen Contumaz. Wenn endlich über den Ursprung ein Zweifel waltet, so wird das Fahrzeug bei allgemein gutem Gesundheitsstande im Oriente einer Observationsreserve (wie §. 18) in gefährlicher Zeit aber der Contumaz der patente brutta di peste *unterworfen.*

In allen hier angeführten Fällen ist übrigens der Lauf der Contumaz oder Reserve schon von jenem Tage an zu rechnen, an welchem die momentane Vermischung oder Berührung zuletzt stattgefunden hat, und welchen Tag der Capitän mit eidlicher Erklärung angeben muss. Auch findet bei Contumazen dieser Art kein besonderes Reinigungsverfahren mit den Waaren Statt, und das Fahrzeug kann demnach, wenn seit der Vermischung eben so viele oder mehr Reisetage verflossen sind, als die Contumaz oder Reserve zu dauern hat, gleich nach der Ankunft und erfolgten Untersuchung mit der ganzen Ladung in pratica *gesetzt werden.*

Abschnitt C.

Ausnahmsweise Erleichterung in der Behandlung unverdächtiger Schiffe (di patente libera).

§. 23.

Kriegsfahrzeuge, wenn von Officieren befehliget, sind von der Führung der Sanitätsfede und von der Durchsuchung befreit, und können bei unverdächtiger Herkunft nach aufgenommenem Constitute (§. 12) auf das blosse Wort des Commandanten hin, sogleich in pratica *gesetzt werden. Auf den Finanzwachschiffen wird sowohl das Vorzeigen eines Documentes, als das Constitut und die Durchsuchung erlassen.*

§. 24.

In Zeiten allgemeinen guten Gesundheitsstandes, wenn nämlich in den europäischen und aussereuropäischen Häfen weder Pest noch gelbes Fieber herrschen, ist allen mit patente libera *versehenen Fahrzeugen, bei welchen vermöge des Constitutes (§. 12) gar kein erschwerender Umstand eintritt, die im §. 13 vorgeschriebene Durchsuchung* (Sopravisita) *gänzlich zu erlassen.*

§. 25.

Krajowe statki rybackie, zostaną w czasach powszechnie dobrego stanu zdrowia w Lewancie tak dalece dyspenzowane od zwyczajnych przepisów, iż takowe nie potrzebują zgłaszać się do urzędu sanitarnego przy każdej pojedynczej jeździe, lecz tylko co 8 dni, jeżeli nie zaszły tymczasem osobliwe jakie zdarzenia (zmiana osób, styczności obrotowe na morzu i t. p.), w którym to razie podlegać będą postępowaniu ogólnie przepisanemu. Takowe statki niepotrzebują przez ciąg pewnego czasu, a to aż do 6[ciu] miesięcy wykazywać się nowym zawsze paszportem sanitarnym; ich paszport sanitarny, przy każdem zgłoszeniu się, będzie na odwrotnej stronie zaświadczany, a dopiero po upływie tego terminu lub w razie zmiany w osobie przewodzcy, odnowiony.

ROZDZIAŁ D.

Postępowanie w przypadku rozbicia lub wyrzucenia na ląd okrętów niepodejrzanych i przyjęcia osób i rzeczy uratowanych.

§. 26.

Okręt na ląd wyrzucony lub rozbity, podlega pod względem sanitarnym tym samym ostrożności środkom, co każdy okręt inny, przeto, zanim dozwolony mu będzie obrót wolny, i zanim osoby i rzeczy uratowane przyjęte zostaną do wolnego obcowania, musi pochodzenie onegoż z pewnością być wywiedzione i względem okoliczności podróży przepisany konstytut wyprowadzony, co jednak nie oddala tej niezwłocznej pomocy, którąby ratunek przynieść mogła okrętowi i osobom.

Jeżeliby pochodzenie niepodejrzane, dokumentem sanitarnym dowiedzione być mogło, lub w inny sposób z pewnością stwierdzonem zostało przez zupełnie wiarygodne doniesienia i okoliczności, natenczas miejsce ma zwyczajne postępowanie, jakie dla statków niepodejrzanych jest przepisane. Jak tylko dozwolonem zostanie wolne obcowanie, dalsze zarządzenia nastąpią przez władze dotyczące.

Co się tycze osób pojedynczych, które się uratowały na ląd z okrętu niepodejrzanego, na morzu rozbitego (same albo z efektami i towarami) bez wyjątku będą te same przepisy do nich zastosowane jak na same okręty.

§. 27.

Nikomu nie wolno dotykać trupów, pakunków towarów, lub innych przedmiotów, z morza na brzeg wyrzuconych, dopóki sanitarne z niemi postępowanie nie zostanie ukończone; takowe będą od chwili znalezienia starannie pilnowane.

Tylko w tym razie, jeżeli z obejrzenia trupa lub przedmiotu, do czego urząd sanitarny zawezwać ma władzę polityczną i zdolne ku temu osoby z okolicy, z zupełną pewnością wyprowadzić się daje niepodejrzaność pochodzenia jego (może z samego nawet miejsca lub z okolicy jego), albo jeżeli przedmiot z natury swej już jest niepodejrzany, którego nie czepia się choroba, albo jeżeli nareszcie na innej drodze nadeszły zupełnie dokładne i wiarygodne doniesienia o niepodejrzanem pochodzeniu jego, może trup albo przedmiot natychmiast władzy politycznej być oddanym do dalszego nim za-

§. 25.

Einheimische Fischerbarken können in Zeiten allgemeinen guten Gesundheitsstandes in der Levante von den gewöhnlichen Vorschriften in so weit dispensirt werden, dass sie nicht bei jeder einzelnen Fahrt, sondern nur von 8 zu 8 Tagen beim Sanitätsamte sich zu melden brauchen, wenn nicht inzwischen besondere Vorkommnisse (Personenwechsel, Verkehr zur See etc.) sich ergeben haben, in welchen Fällen sie der im Allgemeinen vorgeschriebenen Behandlung unterliegen. Solchen Barken kann die Sanitätsfede auf eine bestimmte Zeit, und zwar auf 6 Monate erlassen, beim jedesmaligen Anmelden bloss attergirt, und erst nach Ablauf der Frist oder bei vorgekommenem Wechsel des Führers erneuert werden.

Abschnitt D.

Verfahren bei Schiffbruch oder Strandung unverdächtiger Fahrzeuge und bei Aufnahme geretteter Personen und Sachen.

§. 26.

Ein Schiff, welches strandet oder Schiffbruch leidet, unterliegt in Sanitätsbeziehung denselben Vorsichtsmassregeln, wie jedes andere Fahrzeug, und es muss sonach, ehe demselben der freie Verkehr erlaubt wird, und die geretteten Personen und Sachen in freie Gemeinschaft gesetzt werden, die Herkunft desselben mit Bestimmtheit erhoben, und über die Umstände der Reise das vorgeschriebene Constitut aufgenommen werden, was jedoch jene augenblicklichen Hilfeleistungen nicht verzögern soll, die dem Schiffe oder den Personen zur Rettung geboten werden können.

Wenn die unverdächtige Herkunft durch die Sanitätsfede erwiesen werden kann, oder durch vollkommen glaubwürdige Nachrichten und Umstände auf andere Weise verbürgt ist, tritt das gewöhnliche Verfahren für unverdächtige Fahrzeuge ein. Ausserdem ist die Vorschrift des §. 18 anzuwenden. Sobald die Zulassung zur freien Gemeinschaft erfolgt ist, werden die weiteren Vorkehrungen durch die betreffenden Behörden eingeleitet.

Für einzelne Personen, welche sich bei einem Schiffbruche auf hoher See aus einem unverdächtigen Fahrzeuge (allein oder mit Effecten und Waaren) an die Küste gerettet haben, gelten ohne Ausnahme die gleichen Vorschriften wie für Schiffe selbst.

§. 27.

Leichname, Waarengepäcke oder andere Gegenstände, welche vom Meere an das Ufer geschwemmt worden sind, dürfen, so lange die Sanitäts-Amtshandlung nicht beendet ist, von Niemand berührt werden, sind also vom Augenblicke ihrer Auffindung an sorgfältig zu bewachen.

Nur dann, wenn sich aus der Beschau der Leiche oder des Gegenstandes, wozu vom Sanitätsamte die politische Obrigkeit einzuladen ist, und geeignete Personen aus der Umgebung beigezogen werden sollen, mit voller Gewissheit die unverdächtige Herkunft (etwa aus dem Orte selbst oder dessen Nachbarschaft) ergibt, oder wenn der Gegenstand seiner Natur nach unverdächtig, nicht giftfangend ist, oder wenn endlich über die verdachtlose Herkunft ganz genaue und glaubwürdige Nachrichten auf anderen Wegen eingelangt sind, darf die Leiche oder der Gegenstand zur weiteren Verfügung zugleich der politischen Be-

rządzenia, która wtedy także staranność mieć będzie o utrzymanie postanowień prawnych prywatnych.

W razie zaś jak najmniejszej wątpliwości, lub w razie uzasadnionego domyślania się pochodzenia podejrzanego, zastosowane będą przepisy zawarte w tej mierze w oddz. IV.

§. 28.

Szczególną uwagę zwrócić należy na części okrętowe na ląd wyrzucone; te bowiem często w sobie mieszczą schowki, w których znajdować się mogą listy lub inne o zarazę podejrzane przedmioty, które przeto poddane być muszą postępowaniu kwarantannemu. Oprócz tego, takowe dla tego już zasługują na uwagę, ponieważ często wskazują nazwę okrętu, narażonego na niebezpieczeństwo lub nieszczęście, lub inne doniesienia do wiadomości podają, które wielkiej wagi być mogą tak dla przynależących jak dla samych interesów żeglugowych.

ODDZIAŁ IV.

Sposób czyszczenia okrętów, osób, towarów i efektów, listów i zwierząt, z podejrzanych okolic nadeszłych lub podejrzeniu podpadłych.

ROZDZIAŁ A.

Przepisy ogólne.

§. 29.

Okręty, osoby, towary, efekta i zwierzęta, które z podejrzanych okolic nadeszły, lub zetknęły się z osobami podejrzanemi i zwierzętami, nie dostąpią w austryackich portach dopóty wolnego obrotu, dopóki nie odbyły czasu przepisanego obserwacyi, i względnie nie zostały poddane postępowaniu czyszczenia.

Obserwacya ta lub czyszczenie, nazywa się kwarantanną w dalszem znaczeniu słowa, i dzieli się:

a) na rezerwę obserwacyjną: t. j. jeżeli okręt ze wszystkiem co się na nim znajduje, wyłączonym zostaje ze społeczeństwa, a to tylko na czas pewny, w ciągu którego stan zdrowia osób bywa obserwowany, od którego ustawa albo wcale nie żąda wyładowania towarów, albo ogranicza takowe tylko na niektóre artykuły, szczególnie podejrzane;

b) na kwarantannę właściwą: t. j. jeżeli oprócz obserwacyi stanu zdrowia osób, żąda ustawa wyładowania towarów i osobnego z niemi postępowania sanitarnego.

§. 30.

Ogólne ustanowienie trwania kwarantanny, tak podług stopni patentów (§. 4). jak podług stopnia podejrzenia, któremu, stosownie do §. 2, nawet i w zdrowym czasie podlegają kraje, z wolnego obrotu regularnie wyłączone z powodu szczególnych stosunków ich, należy do c. k. ministerstwa handlu, i może w miarę okoliczności zmienionem być.

Zasady przytem za podstawę służące, są następujące:

hörde übergeben werden, welche sodann auch für die Aufrechthaltung der privatrechtlichen Bestimmungen zu sorgen hat.

Beim geringsten Zweifel oder bei gegründeter Vermuthung verdächtiger Herkunft treten dagegen die im Hauptstücke IV diessfalls enthaltenen Vorschriften ein.

§. 28.

Allen zufällig an das Land geschwemmten Schiffsbestandtheilen ist eine besondere Aufmerksamkeit zuzuwenden, weil sie oft Behältnisse enthalten, in welchen Briefe oder andere pestverdächtige Gegenstände, die einer contumazämtlichen Behandlung unterzogen werden müssen, vorkommen. Ueberdiess verdienen sie schon darum Beachtung, weil sie oft den Namen eines gefährdeten oder verunglückten Fahrzeuges entnehmen lassen, und zur Kenntniss anderer Nachrichten führen, also nicht nur für die Angehörigen, sondern für die Schiffahrts-Interessen selbst von hoher Wichtigkeit seyn können.

Hauptstück IV.

Reinigungsverfahren mit den aus verdächtigen Gegenden kommenden, oder verdächtig gewordenen Schiffen, Personen, Waaren und Effecten, Briefen und Thieren.

Abschnitt A.

Allgemeine Vorschriften.

§. 29.

Schiffe, Personen, Waaren, Effecten und Thiere, welche aus verdächtigen Gegenden kommen, oder mit verdächtigen Personen und Sachen in Berührung gerathen sind, dürfen in den österreichischen Häfen nicht in freien Verkehr gesetzt werden, bevor sie nicht durch die vorgeschriebene Zeit beobachtet und beziehungsweise gereiniget worden sind.

Diese Beobachtung oder Reinigung heisst Contumaz im weiteren Sinne, und unterscheidet sich:

a) *in die Observationsreserve, wenn das Schiff mit Allem, was darauf befindlich, nur durch eine bestimmte Zeit ausser Gemeinschaft gesetzt bleibt, um während derselben den Gesundheitsstand der Personen zu beobachten, die Ausschiffung der Waaren aber vom Gesetze gar nicht gefordert, oder nur auf einzelne vorzugsweise verdächtige Artikel beschränkt wird;*

b) *in die eigentliche Contumaz, wenn nebst der Beobachtung des Gesundheitsstandes der Personen die Ausladung und abgesonderte Sanitätsbehandlung der verdächtigen Waaren Statt haben muss.*

§. 30.

Die allgemeine Feststellung der Dauer der Contumazen, sowohl nach der Abstufung der Patente (§. 4) als nach dem Grade des Verdachtes, welchem die vom freien Verkehre regelmässig ausgeschlossenen Länder (§. 2) mit Rücksicht auf ihre besonderen Verhältnisse selbst in gesunder Zeit unterliegen, geht vom k. k. Handelsministerium aus, und kann nach Massgabe der Umstände geändert werden.

Die Principien, welche dabei zu Grunde liegen, sind folgende:

a) przeciw żółtej febrze zostaną z reguły zarządzone rezerwy obserwacyjne, przeciw powietrzu, zaś w miarę różnych stopni niebezpieczeństwa lub podejrzenia, albo właściwe kwarantanny, albo tylko rezerwy obserwacyjne;

b) przy wszystkich rezerwach obserwacyjnych podlegają okręty, osoby, zwierzęta i towary, ostatnie z jedynym wyjątkiem artykułów, oznaczonych ustawą, jako szczególnie podejrzane, temu samemu trwaniu postępowania;

c) kwarantanna dla *patente brutta agravata di peste* ustanowioną zostaje na najdłuższy przeciąg czasu dni 40; tu należy oprócz tego pewny przeciąg przewietrzenia, który czasem bywa wliczony, a czasem nie.

d) przewietrzenie (*sciorino*), miejsce ma przy *patente brutta aggravata di peste*;

e) przy *patente brutta di peste* moc mają dla wszystkich krajów lewanckich te same przepisy i warunki, przy *patente netta (di peste)* zaś może mieć miejsce ustopniowanie podług właściwych stosunków różnych przestrzeni oryentu i podług stanu urządzeń ich sanitarnych;

f) przy właściwej kwarantannie odbędą osoby wylądowane krótszą kwarantannę, towary zaś czyszczeniu podlegające, dłuższą jak okręt, a statki wojenne zawsze krótszą jak statki handlowe. Osoby wylądowane odbędą jeszcze krótszą kwarantannę, jeżeli się poddadzą tak zwanemu *spoglio*, t. j. jeżeli zostawią wszystkie swe podejrzane efekta i wdzieją czyste suknie wolnego społeczeństwa;

g) stopniowe zmniejszenie peryodów kwarantannych w ogólności postępować będzie równym krokiem z trwałem udoskonaleniem własnych urządzeń sanitarnych w krajach, za podejrzane uznanych.

§. 31.

Zastosowanie ogólnych postanowień kwarantannych, przez ministeryum ustanowionych, zawisłe każdego razu od stanu zdrowia krajów, tudzież postępowanie ztąd wypływające z okrętami, osobami i rzeczami, z onych krajów nadchodzącemi, zadaniem jest władz sanitarnych. Przytem służyć ma za zasadę, iż tylko trwanie kwarantanny zmieniać się może, postępowanie zaś dla każdej rezerwy obserwacyjnej, równie jak dla każdej właściwej kwarantanny zawsze jedno a to samo zostać musi.

§. 32.

Każde zarządzenie kwarantanne dla okrętów, osób i rzeczy, stosuje się podług miejsca pochodzenia ich samych, lub też tych osób i rzeczy, przez które zanieczyszczone zostały. Przy obładowanych statkach kwarantannych, uważać się będzie za miejsce pochodzenia z reguły ten port podejrzany, gdzie okręt powziął był ładunek swój. Jeżeli statek w kilku portach ładował, podlegać będzie kwarantannie przepisanej dla miejsca więcej podejrzanego, jeżeli nie zachodzą warunki §. 54. wskazane. Przy statkach kwarantannych nieobładowanych, uważać należy za miejsce pochodzenia zawsze ten port podejrzany, gdzie takowe ostatnią razą w wolnym obrocie zostawały.

a) *gegen das gelbe Fieber werden in der Regel Observationsreserven, gegen die Pest, je nach den verschiedenen Graden der Gefahr oder des Verdachtes, entweder eigentliche Contumazen oder blosse Observationsreserven angewendet;*

b) *bei allen Observationsreserven unterliegen Schiff, Personen, Thiere und Waaren, letztere mit blosser Ausnahme der durch das Gesetz als besonders verdächtig bezeichneten Artikel, der nämlichen Dauer der Beobachtung;*

c) *die Contumaz für die* patente brutta aggravata di peste *ist auf die höchste Periode von 40 Tagen gestellt, zu welcher überdiess gewisse Vorlüftungsperioden kommen, welche manchmal eingerechnet und manchmal nicht eingerechnet werden;*

d) *eine Vorlüftung* (Sciorino) *tritt nur bei der* patente brutta aggravata di peste *ein;*

e) *bei der* patente brutta di peste *gelten für alle Länder der Levante gleiche Bedingungen, bei der* patente netta (di peste) *kann dagegen eine Abstufung nach den eigenthümlichen Verhältnissen der verschiedenen Länderstriche des Orientes und nach dem Zustande ihrer Sanitäts-Einrichtungen getroffen werden;*

f) *bei der eigentlichen Contumaz haben die ausgeschifften Personen eine kürzere, die der Reinigung zu unterziehenden Waaren aber eine längere Periode als das Schiff, Kriegsfahrzeuge stets eine kürzere Contumaz als Handelsschiffe zu bestehen. Für ausgeschiffte Personen kann auch noch eine weitere Kürzung der Frist dann eintreten, wenn sie sich dem* Spoglio *unterziehen, d. i., wenn sie alle ihre verdächtigen Effecten zurücklassen und reine Kleider von freier Gemeinschaft anlegen;*

g) *die allmälige Milderung der Contumazperioden im Allgemeinen soll mit der andauernden Vervollkommnung der eigenen Sanitäts-Einrichtungen in den als verdächtig angesehenen Ländern gleichen Schritt halten.*

§. 31.

Die Anwendung der von dem Ministerium festgesetzten allgemeinen Contumaz-Bestimmungen auf die jeweilige Gesundheitslage der Länder, und dem zufolge auf die Behandlung der aus denselben kommenden Schiffe, Personen und Sachen, ist die Aufgabe der Sanitätsbehörden. Dabei gilt der Grundsatz, dass nur die Dauer der Contumazen wechseln kann, das Verfahren aber, wo nicht bestimmte Vorschriften eine Ausnahme bedingen, für alle Observationsreserven, wie für alle eigentlichen Contumazen das nämliche bleiben muss.

§. 32.

Jede Contumaz-Bestimmung für Schiffe, Personen und Sachen richtet sich nach dem Herkunftsorte dieser selbst, oder der Personen und Sachen, durch welche sie verunreiniget worden sind. Bei beladenen Contumaz-Fahrzeugen gilt als Herkunftsort in der Regel jener verdächtige Hafen, wo das Schiff geladen worden ist. Hat das Fahrzeug in mehreren Häfen geladen, so unterliegt es der für den mehr verdächtigen Ort geltenden Contumaz, wenn anders nicht die im §. 54 bezeichneten Bedingungen eintreten. Bei unbeladenen Contumaz-Fahrzeugen gilt als Herkunftsort stets jener verdächtige Hafen, wo sie zuletzt im freien Verkehre gestanden haben.

§. 33.

Co się tycze obrachowania biegu kwarantanny, moc mają (wyjąwszy *patente brutta aggravata*, dla której §§. 142 i 144. zawierają osobne przepisy), następujące powszechne zasady:

a) Wszystkie rezerwy obserwacyjne bieżeć poczynają dla okrętu, osób i ładunku od chwili wstąpienia strażnika na okręt; tylko w tym razie, gdy się znajdują takie artykuły, których wyładowanie jest przepisane, od dnia, w którym takowe z okrętów zostały oddalone;

b) kwarantanny *patente netta* i *brutta di peste*, liczą swój bieg dla okrętu od dnia, w którym strażnik na okręt wstąpił, jeżeli nie znajdują się na okręcie takie towary, które wymagają wyładowania, a zaś, jeżeli się znajdują towary takiego rodzaju na okręcie, od dnia, w którym wyładowanie ukończonem zostało;

c) jeżeli okręt z towarami, nie wciągającemi powietrza, lub z takiemi kolli, których obwicia nie wciągają powietrza, tudzież jeżeli statek jedynie tylko rewizyi obserwacyjnej podlegający (bez obowiązku wyładowania jakiego gatunku towaru), w austryackim porcie pośrednim, lub w zagranicznym porcie *di patenta libera*, którego władza sanitarna wedle postanowień, od czasu do czasu wydać się mających, uważana być ma za zupełnie akkredytowaną, opatrzonym został jednym lub więcej strażnikami sanitarnymi, którzy podczas podróży przedsiębrali przepisane czyszczenie efektów do użycia przeznaczonych, natedy policzone będą okrętowi dni, podczas których strażnicy na okręcie zostawali, do czasu trwania kwarantanny, jeżeli ci przysięgą swą stwierdzą, że czyszczenie codzienne powtarzanem było, i że nikt podczas podróży nie dotknął się towarów, na okręcie znajdujących się (które podlegały osobnemu postępowaniu czyszczenia).

Pod takiemi warunkami kwarantanna okrętu już od wyjazdu z podejrzanego portu bieżeć będzie, jeżeli na okręcie znajdowali się austryaccy strażnicy sanitarni.

d) Wszystkim okrętom, które nie prowadzą żadnych towarów, wyładowaniu podlegających, i które już w austryackim lub cudzym porcie *di patente libera* pod dozorem ogólnie akredytowanego urzędu sanitarnego (jak wyżej ad *c)*), odbyły część kwarantanny swej w sposób regularny (ze strażnikiem na okręcie), wrachowane będą do kwarantanny dni już odbyte, skoro tylko są w stanie, wykazać się z tego dokumentem urzędowym;

e) dla osób na okręcie zostających, miejsce ma ta sama kwarantanna, co na samym okręcie;

f) dla osób, które w ciągu 12 godzin po wyznaczeniu kwarantanny do lazaretu z okrętu wysiędą, rachowana będzie kwarantanna, w regulaminie dla pasażerów wyznaczona, od tego dnia, w którym strażnik na okręt wszedł. Jeżeli wyładowanie osób z okrętu później nastąpiło, kwarantanna dla nich dopiero z tym dniem bieżeć zaczyna, na którym się to stało, jeżeli zresztą nie jest dla nich więcej ko-

§. 33.

Hinsichtlich der Berechnung des Laufes der Contumaz gelten (mit Ausnahme der patente brutta aggravata, *für welche die §§. 142 und 144 besondere Vorschriften enthalten), folgende allgemeine Grundsätze:*

a) *Alle Observationsreserven laufen für Schiff, Personen und Ladung von der Einschiffung des Wächters, und nur im Falle des Vorhandenseins solcher Artikel, deren Ausladung vorgeschrieben ist, vom Tage, an welchem diese aus den Schiffen entfernt worden sind;*

b) *die Contumazen der* patente netta *und* brutta di peste *laufen für das Schiff vom Tage, an welchem der Wächter an Bord gekommen ist, wenn keine solchen Waaren auf dem Schiffe sich befinden, welche eine Ausladung fordern, wenn aber Waaren solcher Art am Borde sich befinden, vom Tage der beendeten Ausschiffung derselben;*

c) *wenn ein Schiff mit nicht giftfangenden Waaren oder mit Colli, deren Einhüllung nicht giftfangend ist, wenn ferner ein Fahrzeug, welches bloss einer Observationsreserve (ohne Verpflichtung zur Ausladung irgend einer Waarengattung) unterliegt, in einem österreichischen Zwischenhafen, oder in einem ausländischen Hafen,* di patente libera, *dessen Sanitätsbehörde nach den von Zeit zu Zeit zu erlassenden Bestimmungen als vollkommen accreditirt zu betrachten ist, einen oder mehrere Sanitätswächter aufgenommen hat, und diese während der Reise die vorschriftgemässe Reinigung der Gebrauchs-Effecten vornahmen, so werden dem Schiffe bei seiner Ankunft die Tage, während welcher die Wächter am Borde waren, in die Contumazdauer eingerechnet, sobald diese eidlich bestätigen, dass die Reinigung täglich wiederholt worden, und dass Niemand während der Reise mit den auf dem Schiffe befindlichen Waaren (falls diese einem besonderen Reinigungsverfahren unterliegen) in Berührung gekommen ist.*

Unter diesen Bedingungen kann die Contumaz eines Schiffes auch von der Abreise aus einem verdächtigen Hafen zu laufen beginnen, wenn das Fahrzeug österreichische Sanitätswächter am Borde hatte.

d) *Allen Schiffen, die keine der Ausladung unterliegenden Waaren führen, und die in einem österreichischen oder in einem fremden Hafen* di patente libera *unter Aufsicht eines allgemein accreditirten Sanitätsamtes (wie oben* ad c) *bereits einen Theil ihrer Contumaz regelmässig (mit dem Wächter am Borde) bestanden haben, werden, sobald sie sich mit einem ämtlichen Documente darüber ausweisen können, die schon bestandenen Tage in die Contumaz eingerechnet;*

e) *den Personen, welche auf dem Schiffe bleiben, läuft die Contumaz gleich dem Fahrzeuge selbst;*

f) *für jene Personen, welche sich binnen 12 Stunden nach erfolgter Contumaz-Bestimmung in das Lazareth ausschiffen, wird die von dem Regulativ für ausgeschiffte Passagiere vorgezeichnete Contumaz von dem Tage gerechnet, an welchem der Wächter auf das Schiff gekommen ist. Erfolgt die Ausschiffung der Personen später, so läuft ihre Contumaz erst vom Tage, an welchem diese geschehen ist, wenn es*

rzystnem, ażeby kwarantanna ich z kwarantanną okrętu zupełnie równym szła krokiem;

g) dla osób, które w ciągu 12 godzin po wyznaczeniu terminu kwarantanny, poddadzą się tak zwanemu *spoglio*, pierwszym dniem kwarantanny jest ten, w którym strażnik na okręt wsiadł. Osobom poddającym się rzeczonemu *spoglio* w końcu kwarantanny, bieży takowa:

1) od dnia wstąpienia strażnika na okręt, jeżeli rzeczone osoby z okrętu do lazaretu się wyniosły w pierwszych 12 godzinach po orzeczeniu kwarantanny;
2) od dnia wylądowania, albo gdyby to dla nich korzystniejszem było, od dnia, w którym kwarantanna okrętu się zaczęła, jeżeli wylądowanie ich nastąpiło po upływie pierwszych 12 godzin;
3) od dnia, w którym kwarantanna okrętu się zaczęła, jeżeli wprost z okrętu wstępują w wolną *pratica* i w lazarecie tylko suknie zmieniają;

h) dla towarów wylądowanych, bieży kwarantanna bez różnicy od dnia, w którym ostatnie *Collo* w lazarecie zostało otworzonem i na wywietrzenie wystawionem;

i) w tych razach gdzie się kwarantanna rachuje od dnia wstąpienia strażnika na okręt, uważany będzie takowy za pełny dzień kwarantanny, nawet gdyby wstąpienie to na okręt nastąpiło dopiero wieczorem, pod tą suppozycyą, że przed upływem dnia otworzono efekta i ruszano takowe, co obowiązkiem jest strażników we wszystkich razach, gdzie nie zachodzi rzeczywista w tym względzie przeszkoda. Dzień, w którym została udzielona *pratica*, rachuje się za pełny dzień kwarantanny, chociaż przypuszczenie do wolnego obrotu już rano następuje;

k) jeżeliby albo na okrętach, albo przy osobach wylądowanych albo między wylądowanemi towarami, dopiero później na jaw wyszły takie przedmioty, któreby poddane być musiały przez czas przepisany wymaganemu dotyczącemu czyszczeniu, t. j. gdy się już rozpoczął bieg kontumacyi, natenczas takowa na nowo rozpocząć się musi, chyba, że przedmiot znaleziony, z uchyleniem wszelkiego bezpośredniego kontaktu, może być usunięty i oddzielnie właściwemu postępowaniu poddany.

§. 34.

Wszelka kwarantanna z reguły oddzielnie swój bieg odbyć ma. Należące do siebie osoby, stanowią społeczeństwo kwarantanne pod dozorem własnego strażnika. Zmieszanie osób, okrętów i towarów różnych kontumacyj, wyjątkowo tylko dozwolonem być może, z powodów na szczególne uwzględnienie zasługujących.

§. 35.

Przewietrzenie efektów i czyszczenie towarów, musi przez cały ciąg kwarantanny codzień i nieprzerwanie, nawet w dni świąteczne być przedsiębrane.

Magazyny czyszczenia tak muszą być urządzone, a towary w nich w ten sposób ustawione lub warstwami ułożone, ażeby przewiew powietrza wszędzie wolny miał przystęp. Wszystkie operacye czyszczenia towarów niepodejrzanych i podejrzanych, mu-

anders nicht für sie vortheilhafter ist, dass ihre Quarantaine geradezu mit jener des Schiffes gleichen Schritt halte;

g) für jene Personen, welche sich innerhalb 12 Stunden nach Bestimmung der Contumazfrist dem Spoglio unterziehen, ist der erste Tag der Quarantaine jener, an welchem der Wächter sich einschiffte. Für Personen, welche den Spoglio zu Ende der Contumaz machen, zählt die Quarantaine:

1. Vom Tage der Einschiffung des Wächters, wenn sie in den ersten 12 Stunden nach Bestimmung der Contumaz sich in das Lazareth ausgeschifft haben;
2. vom Tage ihrer Ausschiffung, oder falls es für sie vortheilhafter wäre, vom Tage, an welchem die Quarantaine des Schiffes begann, wenn ihre Ausschiffung nach Ablauf jener 12 Stunden stattgefunden;
3. vom Tage, an welchem die Contumaz des Schiffes anfing, wenn sie vom Borde directe in freie pratica kommen, und im Lazarethe nur den Kleiderwechsel vornehmen;

h) den ausgeschifften Waaren läuft die Contumaz ohne Unterschied vom Tage, an welchem der letzte Collo im Lazarethe eröffnet, und der Lüftung ausgesetzt worden ist;

i) wo die Contumaz vom Tage der Einschiffung des Wächters zu rechnen ist, wird dieser als voller Contumaztag angenommen, wenn auch die Einschiffung erst am Abende stattgefunden hat, vorausgesetzt, dass vor Ablauf desselben die Eröffnung und Berührung der Effecten vorgenommen worden ist, was zu thun den Wächtern in allen Fällen, wo kein wirkliches Hinderniss vorliegt, zur Pflicht gemacht werden muss. Der Tag der Ertheilung der pratica gilt immer als voller Contumaztag, wenn auch die Zulassung zum freien Verkehre schon am Morgen erfolgt;

k) wenn sowohl auf Schiffen, als bei ausgeschifften Personen oder unter den ausgeschifften Waaren solche Gegenstände, welche irgend einem Reinigungsverfahren durch die gesetzliche Zeit unterzogen werden müssen, erst nachträglich, d. i. nachdem der Lauf der Contumaz bereits begonnen hat, zum Vorscheine kommen, muss diese von Neuem begonnen werden, es sei denn, dass der aufgefundene Gegenstand mit Vermeidung jeden unmittelbaren Contactes beseitiget und abgesondert der angemessenen Behandlung unterzogen werden kann.

§. 34.

Jede Contumaz muss in der Regel für sich abgesondert verlaufen. Die zusammengehörigen Personen bilden einen Contumazverein unter Aufsicht eines eigenen Wächters. Die Vermischung von Personen, Schiffen und Waaren verschiedener Contumazen soll nur ausnahmsweise aus rücksichtswürdigen Gründen erlaubt werden.

§. 35.

Die Lüftung der Effecten und die Reinigung der Waaren muss durch die ganze Contumaz täglich vorgenommen werden, und darf auch an Festtagen keine Unterbrechung erleiden.

Die Reinigungsmagazine müssen so eingerichtet seyn, und die Waaren in denselben so aufgerichtet oder aufgeschichtet werden, dass der Luftzug überall freien Zutritt habe. Alle Reinigungs-Operationen verdachtloser und verdächtiger Waaren müssen ausser dem

szą być sprawowane, a względnie dozorowane, nietylko przez eksponowanego strażnika, lecz też i przez jednego z strażników, w wolnem spółkowaniu zostających.

§. 36.

Lekarskie obejrzenie kontumacystów, miejsce ma, jeżeli żaden przypadek choroby nie wydarzył się, lub podczas kwarantanny nie zaszedł, z reguły tylko na dniu przed przypuszczeniem do *pratica*, przy *patente brutta* zaś także bezpośrednio po przybyciu.

§. 37.

Po otrzymanem przypuszczeniu do *pratica*, muszą okręty i osoby natychmiast zakład kwarantanny opuścić i towary niezwłocznie sprzątnąć.

Tylko przeszkodne pory czasu, usprawiedliwić mogą przewłokę tak przy okrętach jak osobach, przy osobach mianowicie tylko choroba, wystąpienia niedozwalająca.

ROZDZIAŁ B,

Zwyczajne postępowanie z okrętami podejrzanemi.

§. 38.

Dochodzenie pochodzenia i okoliczności podróży, dzieje się tym samym sposobem jak przy statkach niepodejrzanych (§§. 11 i 12), konstytut atoli zawsze na piśmie będzie przedsięwzięty, poczem natychmiast kwarantanna oznaczoną być i strażnik na okręt wstąpić ma, który z okrętem kwarantannę odbyć winien. Okręty z więcej jak 20 osobami, otrzymają 2 lub więcej strażników. Wstąpienie strażnika na okręt, ma sprawić przekonanie, czy stan personalny i realny, zgodny jest z dokumentami i zeznaniami, i czy wszystkie osoby z pozoru zdrowemi się być zdają. Strażnik musi podczas kwarantanny, nieprzerwanem dozorowaniem przeszkodzić wszelkiemu zmieszaniu się ludzi okrętu z osobami wolnemi lub innymi kontumacystami, kontrolować wszelkie wyładowania i naładowania, i sprawować codzienne przeczyszczenie wszystkich efektów do użycia, jad wciągających.

§. 39.

Za efekta użycia, uważane będą wszystkie do służby okrętowej należące żagle, liny, maty, wory, sprzęty urządzenia itd. itd., tudzież suknie, łóżka i inne do bezpośredniego użycia osób przeznaczone przedmioty. Czyszczenie tych efektów, na tem zależeć ma, iż się takowych strażnik codzień dotyka, i że takowe częścią na samym piętrowym pokładzie okrętu, częścią pod tymże, na przewietrzenie będą wystawione.

Męszane postępowanie czyszczenia, ma miejsce tylko w razie uciążających okoliczności w przypadkach, osobnemi przepisami wskazanych.

§. 40.

W razie właściwej kwarantanny, muszą wszystkie (lub wedle okoliczności w ustawie specyalnie oznaczone) towary i pakunki jad wciągające, jak najrychlej z okrętu być uprzątnione, aby przeznaczeni strażnicy odbyli z niemi w lazarecie postępowanie przepisane. Wyjąwszy *patente brutta aggravata di peste*, ustanowienie niniejsze nie ma zastosowania na paczne kotylli ludzi okrętu i pasażerów, a to tak dalece, iż takowe na okręcie pozostają i w równy sposób jak efekta (§. 39) uważane być mogą, jeżeli są przedmiotami, przeznaczonemi do własnego lub familii użycia osób na okręcie znajdu-

exponirten Wächter auch von einem in freier Gemeinschaft stehenden Wächter besorgt und beziehungsweise überwacht werden.

§. 36.

Die ärztliche Besichtigung der Contumazisten geschieht, wenn kein Krankheitsfall vorgekommen ist oder während der Contumaz vorkömmt, in der Regel nur am Tage vor der Zulassung zur pratica; *bei der* patente brutta *aber auch unmittelbar nach der Ankunft.*

§. 37.

Nach erhaltener pratica *müssen Schiffe und Personen die Contumazanstalt sogleich verlassen, und die Waaren ohne Verzug weggeführt werden.*

Ein Aufschub kann bei Schiffen und Waaren nur durch Witterungshindernisse, bei Personen nur durch eine den Ausgang wehrende Krankheit gerechtfertiget werden.

Abschnitt B.

Gewöhnliches Verfahren mit verdächtigen Schiffen.

§. 38.

Die Erhebung der Herkunft und der Umstände der Reise hat wie bei unverdächtigen Fahrzeugen (§§. 11 und 12) zu geschehen, das Constitut ist aber stets schriftlich aufzunehmen, und gleich darauf die Contumaz zu bestimmen und der Wächter einzuschiffen, welcher mit dem Schiffe die Quarantaine bestehen muss. Fahrzeuge mit mehr als 20 Personen erhalten zwei oder mehrere Wächter. Die Einschiffung des Wächters soll zu der Ueberzeugung führen, ob der Personal- und Realstand mit den Documenten und Aussagen übereinstimmt, und ob alle Personen dem Anscheine nach gesund sind. Der Wächter muss während der Quarantaine jede Vermischung der Mannschaft des Schiffes mit freien Personen oder anderen Contumazisten durch unausgesetzte Aufsicht hindern, alle Aus- und Einladungen überwachen, und die tägliche Reinigung aller giftfangenden Gebrauchs-Effecten besorgen.

§. 39.

Als Gebrauchs-Effecten werden alle zum Dienste des Schiffes gehörigen Segel, Taue, Matten, Säcke, Einrichtungsstücke etc. etc., dann Kleider, Betten und andere zum unmittelbaren Gebrauche der Personen bestimmten Gegenstände betrachtet. Die Reinigung dieser Effecten hat darin zu bestehen, dass dieselben täglich vom Wächter berührt, und theils auf, theils unter dem Verdecke der Lüftung ausgesetzt werden.

Ein zusammengesetztes Reinigungsverfahren findet nur bei erschwerenden Umständen in den besonders vorgeschriebenen Fällen Statt.

§. 40.

Bei der eigentlichen Contumaz müssen alle (oder nach Umständen die durch das Gesetz speciell bezeichneten) giftfangenden Waaren und Emballagen sobald als möglich aus dem Schiffe entfernt werden, um im Lazarethe die vorgeschriebene Behandlung durch die dazu bestimmten Wächter zu bestehen. Davon sind jedoch, mit Ausnahme der patente brutta aggravata di peste, *die Pakotillen der Schiffsleute und Passagiere insoweit ausgenommen, dass diese am Borde bleiben und gleich den Effecten (§. 39) behandelt werden können, wenn sie in solchen Gegenständen bestehen, die zum eigenen oder Familienge-*

jących się, których już przed użyciem okrętu używali, lub się ich dotykali. To samo rozumie się o worach, w których się znajdują rymesy (przesełki) pieniężne i próbki zboża lub innych towarów niepodejrzanych.

§. 41.

Towary wyładowane być mogą w sposób jak tego dozwalają lub żądają położenie ich na okręcie i okoliczności, nie potrzebując przeto wynosić z okrętu towarów podejrzanych wprzód niż niepodejrzanych. Ostatnie wydać ma przewódzca okrętu właścicielowi przez własnych ludzi, podejrzane zaś oddać ustanowionemu do czyszczenia strażnikowi lazaretowemu, lub złożyć je w składzie pod zamknięciem kapitana.

§. 42.

Okręty, podlegające li tylko rezerwie obserwacyjnej i nie prowadzące artykułów, przeznaczonych do wylądowania, jako szczególniej podejrzanych, mogą z całym swym ładunkiem przypuszczone być do wolnego obrotu. Przeciwnie muszą wszelkie statki, znajdujące się w właściwej kwarantannie, z reguły tak dalece być wyładowane, ażeby pozostająca na okręcie część towarów niepodejrzanych, bez trudności mogła być przejrzaną dla przekonania się, czy nie zostało ukrytem co podejrzanego.

Tylko przy rezerwach obserwacyjnych albo kwarantannych, gdzie przepis żąda wyładowania niektórych tylko artykułów, uznanych za szczególniej podejrzane, skoro te zupełnie zostały z okrętu wydalone (za dowód czego, dostatecznem jest porównanie z dodokumentami ładunkowemi)— mogą wszystkie inne bez różnicy, czy są towarami jad wciągającemi lub nie, pozostać na okręcie aż do końca kwarantanny.

§. 43.

Jeżeli wszystkie wyż rzeczone warunki wypełniono, a podczas kwarantanny śladów choroby podejrzanej nie znaleziono, przedsięwezmą dwaj strażnicy inspekcyjni po uprzedniem lekarskiem obejrzeniu, staranną rewizyę na okręcie, a gdy wszystko w porządku znalezionem będzie, udzieli urząd sanitarny pozwolenie do wolnego obrotu.

§. 44.

Jeżeliby wyładowanie okrętu, do czego tenże podług wyż rzeczonego przepisu (§. 43) zobowiązanym jest, do dnia upływu kwarantanny nie postąpiło o tyle, ażeby przedsięwziąć można przepisaną rewizyę reszty ładunku, *pratica* wprawdzie okrętowi nie może być udzieloną, atoliż bez trudności dozwolonem być winno wstąpienie z efektami do wolnej społeczności pojedynczym osobom okrętu, po uprzedniem obejrzeniu.

§. 45.

O ile tego dozwalają stosunki miejscowe, może każdy okręt podczas kwarantanny naprawy przedsiębrać, osoby z okrętu wysadzać i na okręt przyjmować, a po ukończonem wyładowaniu nabierać balastu lub nowego frachtu.

Podobnie dozwolonem jest każdemu okrętowi przywiezione z sobą towary pod kwarantanną znowu wyprowadzać albo całkiem, albo w części, a przy odjeździe do in-

brauche der auf dem Schiffe befindlichen Personen bestimmt, und von ihnen selbst schon vor der Ankunft benützt oder berührt worden sind. Dasselbe gilt für die Säcke, in welchen Geldrimessen und Muster von Getreide oder anderen verdachtlosen Waaren enthalten sind.

§. 41.

Die Waaren können ausgeladen werden, wie ihre Lage auf dem Schiffe und die Umstände es gestatten und verlangen, ohne dass es durchaus nöthig wäre, die verdächtigen früher als die verdachtlosen auszuschiffen. Die letzteren sollen in der Regel vom Schiffsführer selbst mittelst der eigenen Mannschaft an die Eigenthümer ausgefolgt, die verdächtigen dem bestellten Lazarethwächter zur Reinigung übergeben, oder in einem Magazine unter Sperre des Capitänes depositirt werden.

§. 42.

Schiffe, welche bloss einer Observationsreserve unterliegen, und keine als besonders verdächtig zur Ausschiffung bestimmte Artikel führen, können mit der ganzen Ladung die freie pratica *erhalten. Dagegen müssen alle Fahrzeuge, welche unter eigentlicher Contumaz stehen, in der Regel vorher so weit ausgeladen worden seyn, dass der am Borde bleibende Theil der verdachtlosen Waaren ohne Schwierigkeit untersucht, und die Ueberzeugung erlangt werden kann, ob nichts Verdächtiges darin oder darunter verborgen ist.*

Nur bei jenen Observationsreserven oder Contumazen, wo die Vorschrift bloss die Ausladung einzelner, als besonders verdächtig betrachteter Artikel fordert, können — sobald diese vollständig aus dem Schiffe entfernt sind (wofür als Beweis der Vergleich mit den Ladungsdocumenten genügt) — alle übrigen, gleichviel ob giftfangenden oder nicht giftfangenden Waaren bis zum Ablaufe der Quarantaine am Borde belassen werden.

§. 43.

Wenn alle vorstehenden Bedingungen erfüllt und während der Contumaz keine Spuren einer verdächtigen Krankheit zum Vorscheine gekommen sind, wird am Morgen des letzten Contumaztages nach vorausgegangener ärztlicher Besichtigung der Personen eine sorgfältige Untersuchung durch zwei Inspectionswächter auf dem Schiffe vorgenommen, und wenn Alles in Ordnung befunden worden, die Erlaubniss zum freien Verkehre vom Sanitätsamte ertheilt.

§. 44.

Sollte die Ausladung eines Schiffes, welches nach der obigen Vorschrift (§. 43) dazu verpflichtet ist, bis zum Ablaufstage der Contumaz nicht so weit vorgeschritten seyn, dass die angeordnete Untersuchung des Restes der Ladung möglich wird, so kann zwar dem Fahrzeuge die pratica *nicht ertheilt werden, es unterliegt jedoch keinem Anstande, einzelnen Personen des Schiffes mit ihren Effecten nach vorausgegangener ärztlicher Besichtigung den Austritt in freie Gemeinschaft zu gestatten.*

§. 45.

Während der Contumaz kann jedes Schiff die von den örtlichen Verhältnissen gestatteten Ausbesserungen vornehmen, Personen aus- und einschiffen, und nach beendeter Ausladung Ballast oder neue Fracht einnehmen.

Ebenso ist es jedem Schiffe gestattet, die mitgebrachten Waaren ganz oder theilweise unter Contumaz wieder auszuführen, und bei der Abreise in einen anderen österreichischen

nego austryackiego portu (za osobnem pozwoleniem, w stosownych zaś przypadkach nawet i dokąd indąd) wziąć z sobą strażnika sanitarnego.

§. 46.

Okręty podejrzane, meldujące się w urzędzie sanitarnym w tym celu, by odebrać listy, otrzymać środki do życia lub inne, do dalszej podróży potrzebne przedmioty, a zarazem oświadczające, iż żadnego nie mają zamiaru trudnić się operacyami handlowemi, lecz że natychmiast do miejsca swego przeznaczenia odjechać chcą, zapytane zostaną ustnie tylko względem pochodzenia swego i względem okoliczności jazdy i nie otrzymają żadnych strażników.

Okręty takie tylko z lądu będą pilnowane i aż do odjazdu wstrzymane od wszelkiego obrotu z pobrzeżem. Jeżeli pobyt ich nad 48 godzin przedłużonym zostanie, albo jeżeliby na okręt wziąć miano jednę lub więcej osób (ogólnie gdyby zajść miała zmiana w stanie osób) przedsięwziąć należy z przewodzcą okrętu na piśmie konstytut, którego sanitarny dokument urzędowi będzie oddany, i przy odjeździe należycie zaattergowany.

§. 47.

Przy podejrzanem pochodzeniu, nie są wolne od prowadzenia sanitarnego nawet i okręty wojenne, przez oficerów prowadzone, atoliż *sopra visita* może być przy nich zaniechaną.

ROZDZIAŁ C.

Postępowanie z okrętami kwarantannemi w przypadkach nadzwyczajnych albo przy zachodzących okolicznościach uciążających.

§. 48.

Jeżeli okręt, którego wódz wymienia port podejrzany jako miejsce pochodzenia, nie jest opatrzony patentem sanitarnym, albo jeżeli dokument ten wątpliwość zostawia pod względem tożsamości okrętu, kwarantanna, odpowiadająca wymienionemu miejscu pochodzenia, wtedy tylko nie będzie zaostrzoną, jeżeli zaprzysiężone zeznanie kapitana i innych dwóch osób w porównaniu z znajdującemi się dokumentami innego rodzaju, ze stanem okrętu i ładunku, wedle okoliczności także z narodowością samych ludzi okrętowych, prawdziwość podanego miejsca niewątpliwem czyni, a oraz powszechny stan zdrowia za zupełnie niebezpieczny może być uważany. Jeżeliby to ostatnie nie miało miejsca, albo jeżeliby się wydarzyła ważna jaka sprzeczność, natenczas okręt poddany być musi kwarantannie, przepisanej dla *patente brutta di peste*.

§. 49.

Okręty *di patente netta*, których paszport sanitarny więcej jak dni 5 przed odjazdem został wystawiony w zdrowych czasach, albo ogólnie gdy nie zachodzi żadna wątpliwość, nie będą podlegać dłuższej kwarantannie albo rezerwie; w razie wątpliwości zaś lub innych obciążających okoliczności, nastąpi postępowanie dla *patente brutta di peste* przepisane, jeżeli nie wykażą inne późniejsze doniesienia autentyczne, że stan zdrowia w miejscu odjazdu ciągle jest dobrym.

§. 50.

Okręty *di patente netta*, z tureckich portów nadchodzące, nieopatrzone przepisanym certyfikatem konzulatu, którego z rządów chrześciańskich, odbyć winny kwaran-

Hafen (mit besonderer Erlaubniss und in den geeigneten Fällen auch anders wohin) den Sanitätswächter mitzunehmen.

§. 46.

Verdächtige Schiffe, welche bloss um Briefe, Lebensmittel oder andere zur Fortsetzung der Reise nöthige Gegenstände zu erhalten, bei einem Sanitätsamte sich melden, zugleich aber erklären, dass sie keine Handelsoperationen zu machen, sondern alsobald an ihren Bestimmungsort abzureisen gedenken, werden bloss mündlich über Herkunft und Umstände der Fahrt befragt, und erhalten keine Wächter am Borde.

Solche Schiffe werden bloss vom Lande aus überwacht und bis zur Wiederabreise an jedem Verkehre mit der Küste gehindert. Verlängert sich ihr Aufenthalt über 48 Stunden, oder soll die Einschiffung einer oder mehrerer Personen (überhaupt ein Wechsel im Personalstande) stattfinden, so muss mit dem Schiffsführer ein schriftliches Constitut aufgenommen, seine Sanitätsfede dem Amte übergeben, und bei der Wieder-Abfahrt gehörig attergirt werden.

§. 47.

Bei verdächtiger Herkunft sind selbst von Officieren befehligte Kriegsfahrzeuge von der Führung der Sanitätsfede nicht befreit; doch ist ihnen die sopravisita *nachzusehen.*

Abschnitt C.

Verfahren mit Contumazschiffen in aussergewöhnlichen Fällen oder bei erschwerenden Umständen.

§. 48.

Wenn ein Schiff, dessen Führer einen verdächtigen Hafen als Herkunftsort angibt, nicht mit der Sanitätsfede versehen ist, oder wenn diese einen Zweifel über die Identität des Fahrzeuges zulässt, soll die dem angegebenen Herkunftsorte entsprechende Contumaz nur dann keine Verschärfung erleiden, wenn die eidliche Aussage des Capitänes und zweier anderer Personen im Zusammenhalte mit den vorhandenen Documenten anderer Art, mit der Beschaffenheit von Schiff und Ladung, nach Umständen auch mit der Nationalität der Schiffsleute selbst, die Richtigkeit der Ortsangabe ausser Zweifel setzen, und wenn der öffentliche Gesundheitsstand als gefahrlos betrachtet werden kann. Sollte das letzte nicht der Fall seyn, oder irgend ein erheblicher Widerspruch sich ergeben, so muss das Fahrzeug der Contumaz der patente brutta di peste *unterzogen werden.*

§. 49.

Schiffen mit patente netta, *deren Sanitätspass mehr als 5 Tage vor der Abfahrt ausgestellt worden ist, wird in gesunder Zeit oder wenn überhaupt kein Zweifel sich ergibt, die Contumaz oder Reserve nicht erhöht, im Zweifel dagegen oder bei sonstigen erschwerenden Umständen tritt die Behandlung der* patente brutta di peste *ein, wenn anders nicht spätere authentische Nachrichten vorliegen, dass der Gesundheitsstand im Abfahrtsorte fortwährend gut geblieben ist.*

§. 50.

Den mit patente netta *aus türkischen Häfen kommenden Schiffen, welche nicht mit dem vorgeschriebenen Certificate eines Consulates einer christlichen Macht versehen sind, soll*

tannę lub rezerwę o jeden dzień dłuższą, jeżeli co do stanu zdrowia portu dotyczącego nie zachodzą zupełnie zaspokajające doniesienia innych okrętów, równocześnie albo później wyszłych.

§. 51.

Jeżeli na okręcie podejrzanym zachorował kto w podróży, musi zaraz po przybyciu okrętu nastąpić przez lekarza obejrzenie tak chorego jak wszystkich innych osób. Jeżeli się z pewnością wykaże, że idzie tylko o zwyczajną chorobę, wówczas nie nastąpi żadne zaostrzenie kwarantanny, miejscu pochodzenia odpowiadającej, w razie zaś uzasadnionej wątpliwości, która bez tego tylko w czasach niebezpiecznych może być wznieconą, będzie *pratica* na tak długo zniesioną, nawet po upływie kwarantanny, aż podejrzenie zupełnie uchylonem zostanie.

Jeżeli zresztą z pewnością się wykazuje, że przypadek choroby pochodzi z powietrza morowego lub żółtej febry, wówczas wejdą w zastosowanie przepisy, wydane *dla patente brutta aggravata* (§§. 139 i następ.).

§. 52.

Jeżeli zachodzi różnica co do liczby osób na okrętach podejrzanych, zastosowane będą przepisy następujące:

a) Przypadek śmierci, który się wydarzył z choroby niepodejrzanej, — udowodniony w sposób §^m 21 *a)* przepisany, nieobciąża kwarantanny okrętu; w razie wątpliwości zaś kwarantanna dla *patente netta*, przemienioną zostanie na onę dla *patente brutta* przepisaną; w razie zupełnej pewności zaś o zaraźliwym charakterze choroby, ma miejsce postępowanie dla *patente brutta aggravata* przepisane;

b) utrata jednej lub więcej osób w przypadku nieszczęścia, albo

c) brak osoby odstąpionej innemu okrętowi na locmana, nie zmieniają wcale kwarantanny, ustanowionej stosownie do pochodzenia okrętu, jeżeli odnoszące się zeznania zatwierdzone być mogą w sposób §. 21 (b, c) zarządzony;

d) nawet i wtedy, gdy na okręcie więcej znajduje się osób, jak w dokumencie sanitarnym wyrażono, może kwarantanna pozostać niezmienną, jeżeli w sposób w §. 21. *d)* wskazany, z pewnością wyprowadzić się da, że osoby przybyłe nie w większym stopniu są podejrzane, jak sam okręt. Jeżeliby zaś to ostatnie udowodnionem było, zaprowadzonem będzie ostrzejsze postępowanie kwarantanne dla okrętu, odpowiednie pochodzeniu osób przyjętych. W razie wątpliwości, a mianowicie, jeżeli miejsce, gdzie nastąpiło przyjęcie na okręt, albo jeżeli sama narodowość osób, powodem jest szczególnego podejrzenia, lub też jeżeli w ogólności nie zaspokaja powszechny stan zdrowia, będzie okręt poddany warunkom dla *patente brutta di peste* przepisanym, choćby opatrzonym był paszportem sanitarnym czystym.

§. 53.

Jeżeli odbywano obrót w portach pośrednich i morzem, zastosowane będą na okręty z miejsc niepodejrzanych nadchodzące, postanowienia §. 22. z modyfikacyami następującemi:

die Contumaz oder Reserve um einen Tag verlängert werden, falls nicht über den Gesundheitsstand des betreffenden Hafens durch andere gleichzeitig oder später abgesegelte Schiffe vollkommen befriedigende Auskünfte überbracht worden sind.

§. 51.

Wenn auf einem verdächtigen Schiffe während der Reise Jemand erkrankt ist, muss gleich nach der Ankunft die ärztliche Besichtigung des Kranken und aller übrigen Personen des Schiffes Statt haben. Stellt sich die Gewissheit heraus, dass es sich um eine gewöhnliche Krankheit handelt, so tritt keine Erschwerung der, der Herkunft angemessenen Contumazbehandlung ein; bei gegründetem Zweifel, der ohnehin nur in gefährdeter Zeit eintreten kann, soll dagegen die pratica, *selbst nach Ablauf der Quarantaine, so lange aufgehoben werden, bis der Verdacht vollkommen gehoben ist.*

Ergibt sich endlich die Gewissheit, dass der Krankheitsfall von Pest oder gelbem Fieber herrührt, so kommen die Vorschriften für die patente brutta aggravata *(§§. 139 und ff.) zur Anwendung.*

§. 52.

Bei Personendifferenzen auf verdächtigen Schiffen gelten folgende Bestimmungen:

a) *Ein durch unverdächtige Krankheit veranlasster Todesfall, — auf die im §. 21* (a) *vorgeschriebene Weise constatirt — wirkt nicht erschwerend auf die Contumaz des Schiffes; im Zweifel ist die Quarantaine von der* patente netta *auf* brutta *zu erhöhen; bei voller Gewissheit über den ansteckenden Charakter der Krankheit aber das Verfahren für die* patente brutta aggravata *einzuhalten;*

b) *der Verlust eines oder mehrerer Individuen durch Verunglückung, oder*

c) *der Abgang eines als Lootsen an ein anderes Schiff abgegebenen Mannes ändert nichts an der, der Herkunft des Fahrzeuges entsprechenden Contumazbestimmung, wenn die bezüglichen Aussagen auf die im §. 21* (b, c) *angeordnete Weise bekräftiget werden können;*

d) *auch wenn auf dem Schiffe mehr Personen sich befinden, als die Fede angibt, kann die Contumaz ungeändert bleiben, falls sich auf die im §. 21* (d) *angedeutete Art die Gewissheit ergibt, dass die hinzugekommenen Personen nicht in höherem Grade als das Schiff selbst verdächtig sind. Wäre dagegen erwiesenermassen das Letztere der Fall, so tritt für das Fahrzeug die der Herkunft der aufgenommenen Personen angemessene strengere Contumazbehandlung ein. Im Zweifel, und namentlich, wenn der Ort, wo die Einschiffung geschah, oder die Nationalität der Personen selbst einen besonderen Verdacht begründet, oder wenn der öffentliche Gesundheitsstand im Allgemeinen nicht vollkommen befriedigend ist, soll das Schiff, wenn es auch reinen Sanitätspass führt, den Bedingungen der* patente brutta di peste *unterworfen werden.*

§. 53.

In Fällen stattgehabten Verkehres in Zwischenhäfen und zur See sind auf die aus verdächtigen Orten kommenden Schiffe die Bestimmungen des §. 22 mit folgenden Modificationen anzuwenden:

a) port pośredni, w którym w wolnym obrocie zostawano, pociąga za sobą każdego czasu zaostrzenie kwarantanny okrętu, jeżeli bardziej podejrzanym jest jak samo miejsce pochodzenia. Jeżeli zaś port pośredni w mniejszym stopniu jest podejrzany jak miejsce pochodzenia, kwarantanna lżejsza wtedy tylko wejdzie w zastowanie, jeżeli okręt odbył w porcie pośrednim rezerwę lub kwarantannę, przepisom austryackim odpowiednią i tamże dostąpił był wolnego obrotu.

Jeżeli port pośredni wedle postanowień austryackich uważany jest za port *di patente libera*, a okręt podejrzany tamże przypuszczonym został do *pratica* za odbytą kwarantanną lub rezerwą, albo i bez takowej, natedy tenże uważany być ma jako prowenieneya z onego portu *di patente libera*. Dla okrętów nieobładowanych, moc ma postanowienie na końcu §. 33. zawarte.

b) Towary albo efekta jad wciągające, na morzu przyjęte, nie zaostrzają kwarantanny okrętu, jeżeli nie wykazuje się ztąd, w sposób w §fie 22 *b)*. wymieniony, że takowe nie są więcej podejrzane jak sam okręt. Jeżeli pochodzenie ich już w skutek zeznania bardziej pokazuje się być podejrzanem, wówczas podpada okręt odpowiednim ostrzejszym postanowieniom kwarantannym. Jeżeli pochodzenie owych przedmiotów, zupełnie jest niepewnem, będzie okręt tej kontumacyi poddanym, która w czasie przybycia jego najostrzejszą jest między kwarantannami rzeczywiście w zastosowaniu będącemi, zkąd wypływa, iż statek, choćby opatrzony czystym dokumentem sanitarnym, w razie stanu zdrowia powszechnego niezaspokajającego zupełnie, poddanym być musi kwarantannie przepisanej dla *patente brutta di peste*.

c) Przechodnie tylko dotknięcie albo zmieszanie się z przedmiotami, z osobami lub okrętami jad wciągającemi, nie zmienia wcale kwarantanny statku, jeżeli (stosownie do §. 22 *c)* dowiedzionem być może, że one nie więcej były podejrzane jak ostatni, gdyż przeciwnie, nastąpiéby musiała także odpowiednia wyższa kwarantanna, w razie wątpliwości, zaostrzenie wyż pod *b)* wspomnione.

Wyższa kwarantanna zresztą we wszystkich takowych przypadkach już od tego dnia będzie liczona, na którym po zaprzysiężonem oświadczeniu kapitana i dwóch innych osób z okrętu, nastąpiło przechodnie zmieszanie się, i to w ten sposób, iż takowa policzoną być może do późniejszych dni podróżowych i do kwarantanny, przystojącej okrętowi wedle własnego pochodzenia jego. Takowe podwyższenie kwarantanny, nie pociąga za sobą żadnego także obowiązku do wyładowania towarów, jeżeli to nie będzie wymaganem już wedle własnego pochodzenia samego okrętu.

ROZDZIAŁ D.

Postępowanie kwarantanne z osobami.

§. 54.

Na osoby, albo nadeszłe z krajów podejrzanych, albo zanieczyszczone z osobami i rzeczami podejrzanemi, zanim do wolnego społeczeństwa zostaną przypuszczone, należy niejakiś czas mieć baczność, podczas którego wedle dotychczasowych doświadczeń, musiałby wystąpić ukryty zaród powietrza morowego lub żółtej febry; co gdy nie nastąpi, za dowód posłużyć może, że stan zdrowia nie jest podejrzanym. Wszystkie efekta

a) *ein Zwischenhafen, in welchem frei verkehrt worden, erhöht jederzeit die Contumaz des Schiffes, wenn er mehr verdächtig als der Herkunftsort ist. Wenn dagegen der Zwischenhafen in minderem Grade als jener verdächtig ist, wird die mindere Contumazbestimmung nur dann in Anwendung gebracht, wenn das Schiff im Zwischenhafen eine mit den österreichischen Vorschriften im Einklange stehende Reserve oder Contumaz bestanden und dort die freie* pratica *erhalten hat.*

Ist der Zwischenhafen nach den österreichischen Bestimmungen als Hafen di patente libera *angesehen, und das verdächtige Fahrzeug dort mit oder ohne Contumaz oder Reserve zur* pratica *zugelassen worden, so wird das Fahrzeug, als Provenienz aus jenem Hafen,* di patente libera *betrachtet. Für unbeladene Fahrzeuge gilt die Bestimmung am Schlusse des §. 33.*

b) *Giftfangende Waaren oder Effecten, zur See aufgenommen, erhöhen die Contumaz des Schiffes nicht, wenn sich auf die im §. 22* b) *angegebene Art herausstellt, dass dieselben nicht mehr als das Schiff selbst verdächtig sind. Ist ihr Ursprung eingestandenermassen mehr verdächtig, so verfällt das Schiff den angemessenen strengeren Contumazbestimmungen. Bei gänzlicher Ungewissheit über die Herkunft jener Gegenstände wird das Schiff jener Contumaz unterworfen, welche zur Zeit seiner Ankunft die höchste unter den faktisch in Anwendung kommenden Contumazen ist, woraus folgt, dass bei nicht ganz befriedigendem öffentlichen Gesundheitsstande da Fahrzeug, wenn es auch reine Sanitätsfede hat, der Contumaz der* patente brutta di peste *unterworfen werden muss.*

c) *Eine bloss vorübergehende Berührung oder Vermischung mit giftfangenden Gegenständen, Personen oder Schiffen ändert an der Contumaz des Fahrzeuges nichts, wenn (wie §. 22 c) erhoben werden kann, dass jene nicht mehr verdächtig als das Schiff selbst waren, während, wenn diess der Fall, die angemessene höhere Contumaz, im Zweifel aber die Verschärfung wie oben* (b) *eintreten müsste.*

Die höhere Contumaz ist übrigens in allen diesen Fällen schon von jenem Tage zu zählen, an dem nach eidlicher Erklärung des Capitänes und zweier anderer Personen vom Schiffe die vorübergehende Vermischung stattfand, so zwar, dass sie in die späteren Reisetage und in die dem Schiffe nach seiner eigenen Herkunft zuständige Quarantaine eingerechnet werden kann. Auch bringt eine solche Contumaz-Erhöhung keine Verpflichtung zur Ausladung der Waaren mit sich, wenn diese nicht schon vermöge der eigenen Herkunft des Schiffes selbst gefordert werden muss.

Abschnitt D.

Contumazverfahren mit Personen.

§. 54.

Personen, welche aus verdächtigen Ländern kommen, oder sich mit verdächtigen Personen und Sachen verunreiniget haben, müssen, ehe sie in freie Gemeinschaft treten, durch eine bestimmte Zeit beobachtet werden, weil während dieser — den bisherigen Erfahrungen nach — der etwa in ihnen verborgene Keim der Pest oder des gelben Fiebers zum Ausbruche kommen müsste; sobald aber diess nicht geschieht, ihr unverdächtiger Gesundheitsstand als

cielesne jako też inne, jad wciągające, muszą w tymże czasie przez strażnika sanitarnego być przewietrzane i zarazem przez codzienne dotykanie się doświadczane.

§. 55.

Osoby, przeciw którym kwarantannę założono, odbyć ją mogą albo na okręcie albo w pomieszkaniach lazaretu. Tak w jednym jak drugim razie, muszą osoby do siebie należące, wraz ze strażnikiem, przez cały ciąg próby, od wszelkiego dotknięcia się z innemi dyćwstrzymywane.

§. 56.

Jeżeli całe towarzystwo kwarantanne kończy kwarantannę bez pojawienia się niebezpieczeństwa, t. j. jeżeli ani na osobach pod baczeniem zostających, ani na strażniku czyszczeniem efektów ich zajmującym się, nie pokazał się żaden znak choroby, podejrzenie wzniecający, dozwoli się osobom wyjścia z kwarantanny na ostatnim tejże dniu z rana, po uprzedniem lekarskiem zwiedzeniu i po przetrząśnieniu efektów. Ci z kontumacystów, którzy się poddali tak zwanemu *spoglio* (§. 31), mogą, jeżeli ich lekarz za zdrowych uzna, w krótszym nawet czasie do wolnego obrotu być przypuszczeni, przed innemi osobami, lubo do tego samego towarzystwa należącemi.

§. 57.

Jeżeli zachoruje który z kontumacystów w porcie, gdzie nie ma lazaretu, osądzić winien lekarz, zakładowi sanitarnemu przekazany, czy nie zachodzi podejrzenie powietrza morowego lub febry żółtej. Jeżeli miejsce ma zupełne niepodejrzenie, wówczas nie zmieni się nic w warunkach kwarantanny. W razie uzasadnionej wątpliwości, zastosowane być winny normy, w §. 1. wyszczególnione.

§. 58.

Jeżeliby się na okręcie kontumacyjnym w portach, w §. 57 oznaczonych, wydarzył przypadek śmierci, musi trup z potrzebną ostrożnością przez lekarza być obejrzany, a w razie zapewnionej niepodejrzaności, albo aż do upływu kwarantanny na okręcie być zatrzymany, by przez ludzi okrętu na lądzie był pogrzebany, albo też gdyby to powodem było do długiego zostawania trupa na okręcie, w głąb morza wpuszczonym, z zachowaniem formalności, co do tego zwyczajnych u ludzi okrętowych. Wypadek śmierci, będący powodem uzasadnionej wątpliwości, albo zupełną pewność o morowem powietrzu lub żółtej febrze sprawiający, pociąga za sobą ten skutek (§§. 139 i następ.), iż okręt do najbliższego lazaretu zostanie odesłany, wpuściwszy wprzód trupa w głąb morza.

Relacya lekarza, co się tycze obejrzenia trupa, będzie w takim razie przewodzcy okrętu oddana, wraz z innemi dokumentami dla wiadomości, której udzielić winien dyrekcyi lazaretu. Zresztą w takich razach zachować należy względy w §. 20 wskazane.

§. 59.

Jeżeli zachoruje kontumacysta w lazarecie, winien osądzić lekarz zakładu sanitarnego, czy nie zachodzi podejrzenie powietrza albo żółtej febry. Odłączenie chorego od reszty osób towarzystwa kwarantannego, nie jest potrzebnem w zwyczajnych przypadkach, bez wyraźnego żądania samych kontumacystów, atoliż osoby, ciężką złożone chorobą, z okrętu zawsze przeniesione być winny do pomieszkania lazaretu, dla lepszego

erwiesen betrachtet werden kann. Alle giftfangenden Leibes- und sonstigen Effecten dieser Personen müssen während der gleichen Frist von dem zu ihrer Ueberwachung bestellten Sanitätswächter durch Lüftung gereiniget, und zugleich durch tägliche Berührung erprobt werden.

§. 55.

Die Personen, gegen welche die Contumaz verhängt ist, können diese sowohl auf dem Schiffe als in den Wohnungen eines Lazarethes bestehen. In einem wie in dem anderen Falle müssen die zusammengehörigen Personen mit ihrem Wächter während der Prüfungszeit von jeder Berührung mit anderen ferne gehalten werden.

§. 56.

Bei gefahrlosem Verlaufe der Quarantaine einer ganzen Contumazgesellschaft, wenn nämlich weder bei den unter Beobachtung gestellten Personen, noch bei dem Wächter, welcher ihre Effecten gehandhabt hat, irgend ein verdachterregendes Krankheitssymptom sich gezeigt hat, wird am Morgen des letzten Contumaztages nach vorausgegangener ärztlicher Besichtigung und nach Untersuchung der Effecten, den Personen der Austritt aus der Quarantaine bewilliget. Jene Contumazisten, welche sich in einem Lazarethe dem Spoglio (§. 31) unterziehen, können, wenn sie vom Arzte als gesund erklärt werden, auch in kürzerer Frist als die übrigen zum nämlichen Contumazvereine gehörigen Personen in freie pratica gesetzt werden.

§. 57.

Bei Erkrankung eines Contumazisten in einem Hafen, wo kein Lazareth besteht, beurtheilt der, der Sanitäts-Anstalt zugewiesene Arzt, ob kein Verdacht von Pest oder gelbem Fieber vorhanden ist. Bei anerkannter Verdachtlosigkeit tritt in den Contumazbedingungen keine Aenderung ein. Bei gegründetem Zweifel dagegen gelten die im §. 51 gegebenen Normen.

§. 58.

Sollte sich in den, §. 57 bezeichneten Häfen auf einem Contumazschiffe ein Todesfall ergeben, so ist die Leiche mit den nöthigen Vorsichten vom Arzte zu beschauen, und nach anerkannter Verdachtlosigkeit entweder bis zum Ablaufe der Contumaz am Borde zu behalten, um sodann von den Schiffsleuten am Lande begraben zu werden, oder wenn diess ein zu langes Verbleiben des Leichnames auf dem Schiffe veranlassen würde, mit den bei Seeleuten üblichen Formen auf hoher See in die Wellen zu versenken. Ein zu gegründetem Zweifel Anlass gebender oder vollends die Gewissheit des Vorhandenseins von Pest oder gelbem Fieber herausstellender Todesfall würde dagegen (§§. 139 u. ff.) die Verweisung des Fahrzeuges an das nächste Lazareth zur Folge haben müssen, nachdem früher der Leichnam auf offener See versenkt worden.

Die Relation des Arztes über die Leichenbeschau ist in einem solchen Falle dem Schiffsführer nebst seinen übrigen Documenten zur Kenntnissnahme der Lazarethsdirection mitzugeben. Uebrigens sind in solchen Fällen die im §. 20 bezeichneten Rücksichten zu beachten.

§. 59.

Bei Erkrankung eines Contumazisten in einem Lazarathe beurtheilt der Arzt der Sanitäts-Anstalt, ob kein Verdacht von Pest oder gelbem Fieber vorhanden ist. Die Trennung des Kranken von der übrigen Contumazgesellschaft ist in gewöhnlichen Fällen ohne ausdrückliches Verlangen der Contumazisten selbst nicht nöthig, doch sollen schwer erkrankte Personen, der besseren Pflege und leichteren ärztlichen Hilfe wegen, stets vom Schiffe in eine Wohnung

ich pielęgnowania i łatwiejszej pomocy lekarskiej. Każdemu choremu wolno jest po pierwszem obejrzeniu przez lekarza sanitarnego, powierzyć się lekarzowi dowolnie wybranemu, do dalszego leczenia, przyczem jednak w przypadkach podejrzanych, zachowane być winny warunki oddziału V^{go}. Lekarze winni się w powszechności jak najstaranniej uchować od wszelkiego zanieczyszczenia się z kontumacystami, na zdrowiu zapadłymi, lub z ich efektami. Tylko w razach koniecznie potrzebnych operacyj, gdzie dotknięcie niezbędnem jest, musi lekarz z chorym wejść w kontumacyę.

§. 60.

Przypadek choroby, pokazujący się niepodejrzanym, nie pociąga za sobą żadnego uciążenia ani co do trwania kwarantanny, oznaczonej dla chorego lub dla reszty osób kwarantannego towarzystwa jego, ani też pod innym jakim względem.

§. 61.

I przypadek śmierci, w skutek niepodejrzanej choroby wywołany, nie będzie żadnego pociągać uciążenia, podobnie jak samo złożenie chorobą (§. 60).

Ciała osób w lazarecie zmarłych (lubo w skutek niezaraźliwej choroby), winny zresztą przed pogrzebaniem na nowo przez lekarza być obejrzane, jeżeli takowy uznaje tego potrzebę, także i bez odzieży w grób wpuszczone, i pokryte naprzód warstwą ziemi, a potem warstwą wapna niegaszonego. Pogrzebanie trupów takowych, miejsce mieć może tylko na cmentarzu kwarantannym. Gdzie lekarz uzna tego potrzebę, zniszczone będą w ogniu efekta pościelne i cielesne, których używał zmarły w kwarantannie będący w czasie swej choroby (nawet gdyby to zarządzonem było bez symptomów powietrza lub żółtej febry). Wypadek śmierci, będący powodem uzasadnionego podejrzenia, lub sprawiający zupełną pewność o zachodzącem powietrzu morowem lub żółtej febrze, wymaga postępowania podług przepisów oddziału V.

W razie jak najmniejszego podejrzenia o egzystencyi powietrza lub żółtej febry, musi chorobą złożony natychmiast od innych osób być odłączony i wraz z efektami swemi pod dozór własnego strażnika być oddany.

Jak długo nie zostało uchylonem wszelkie podejrzenie, nie może być dozwolona wolna *pratica* ani choremu, ani okrętowi na którym przybył, tudzież ani osobom, ani rzeczom, z któremi obcował w kontumacyi, lub których się dotykał. Jeżeli niewątpliwe pokazują się znaki powietrza morowego lub żółtej febry, zastosowane być winny osobne przepisy oddziału V.

§. 62.

Pomieszkania w lazaretach muszą wylądowanym kontumacystom, bezpłatnie być udzielone i w zupełnie czystym stanie oddane, lecz przy wystąpieniu z nich, będą takowe kosztem kontumacystów znowu zupełnie oczyszczone.

des Lazarethes versetzt werden. Jedem Kranken steht es nach der ersten Besichtigung durch den Sanitäts-Arzt frei, sich jedem beliebigen Arzte seiner Wahl zur weiteren Behandlung anzuvertrauen, wobei in Fällen verdächtiger Art die Bedingungen des Hauptstückes V einzuhalten sind. Die Aerzte sollen sich in der Regel von jeder Vermischung mit den erkrankten Contumazisten und ihren Effecten sorgfältig zu verwahren suchen. Nur in Fällen dringender chirurgischer Operationen, wobei die Berührung unerlässlich ist, muss ein Arzt mit dem Kranken in Contumaz treten.

§. 60.

Eine als unverdächtig sich erweisende Erkrankung bringt weder in der Dauer der Quarantaine für den Kranken oder für die übrigen Personen seines Contumazvereines noch in anderer Beziehung eine Erschwerung mit sich.

§. 61.

Ein durch eine unverdächtige Krankheit verursachter Todesfall bringt eben so wenig als die Erkrankung selbst (§. 60) eine Erschwerung mit sich.

Die Leichen der in einem Lazarethe (wenn auch an unverdächtiger Krankheit) gestorbenen Personen sollen übrigens jedesmal vor der Beerdigung aufs Neue vom Arzte besichtiget, sofern er es für nöthig erachtet, auch ohne Kleidung in das Grab versenkt, zuerst mit einer Schichte Erde und darauf mit einer Lage ungelöschten Kalkes bedeckt werden. Die Beerdigung solcher Leichen kann nur auf dem Contumazfriedhofe geschehen. Wo der Arzt es nöthig findet, sollen die während der Krankheit gebrauchten Bett- und Leibeseffecten eines in der Contumaz (wenn auch ohne Symptome von Pest oder gelbem Fieber) Gestorbenen durch Feuer vertilgt werden. Ein zu gegründetem Verdachte Anlass gebender oder vollends die Gewissheit des Vorhandenseins von Pest oder gelbem Fieber herausstellender Todesfall bedingt die Behandlung nach den Vorschriften des Hauptstückes V.

Beim geringsten Verdachte über die Existenz von Pest oder gelbem Fieber dagegen muss der Erkrankte sogleich von den übrigen Personen abgesondert und mit seinen Effecten unter Aufsicht eines eigenen Wächters gestellt werden.

So lange nicht jeder Verdacht gehoben ist, darf weder der Kranke selbst noch das Schiff, mit welchem er angekommen ist, noch dürfen die Personen und Sachen, mit welchen er während der Reise und in der Contumaz in Verkehr und Berührung gestanden, zur pratica *zugelassen werden. Wenn vollends sichere Merkmale der Pest oder des gelben Fiebers erscheinen, treten die besonderen Vorschriften des Hauptstückes V ein.*

§. 62.

Die Wohnungen in den Lazarethen müssen den ausgeschifften Contumazisten unentgeltlich und in ganz reinem Zustande zugewiesen, bei deren Austritt aus denselben aber auf ihre Kosten wieder vollkommen gesäubert werden.

ROZDZIAŁ E.

Postępowanie kwarantanne z towarami i efektami.

CZĘŚĆ I.

Kwarantanne postępowanie około czyszczenia towarów i efektów przy patente brutta di peste.

A. OGÓLNA KLASYFIKACYA TOWARÓW I EFEKTÓW.

§. 63.

Wszystkie towary i efekta (ruchomości), są pod względem usposobienia do rozkrzewiania zarodu powietrza morowego, albo podejrzane albo niepodejrzane.

§. 64.

Podejrzane są te przedmioty lub wyrabiane z nich fabrykaty, których zarźliwy zaród dla ich chropowatości lub dziurkowatości, łatwiej czepiać się i stale w nich tkwić może, tak dalece, iż takowy — wedle dotychczasowego doświadczenia — sposobem mechanicznym nie może być usuniętym, a przeto, by oczyścić z niego przedmioty te, na drodze chemicznej rozłożonym być musi.

Niepodejrzane są te przedmioty i wyrabiane z nich fabrykaty, w których zaraźliwy zaród powietrza dla ich po największej części gładkiej powierzchni, albo dla zbitej, tudzież proszkowatej natury, albo wcale nie, albo tylko tak lekko tkwić może, iż takowy wedle dotychczasowego doświadczenia, na drodze mechanicznej łatwo się daje odłączyć i rozdzielić.

§. 65.

Pod względem na różny stopień niebezpieczeństwa zarazy, wynikającej obok naturalnego stanu przedmiotów (§. 64), z użycia albo traktowania takowych, może wedle dotychczasowego doświadczenia dalszy ich podział obejmować towary i efekta nader podejrzane, podejrzane i mniej podejrzane.

§. 66.

Towary i efekta dzielą się przeto na cztery główne grupy, jakoto: na podejrzane w najwyższym stopniu, na podejrzane, na mniej podejrzane i na niepodejrzane.

B. WYLICZENIE TOWARÓW I EFEKTÓW, NALEŻĄCYCH DO KAŻDEJ Z RZECZONYCH CZTERECH GRUP GŁÓWNYCH.

§. 67.

W najwyższym stopniu są podejrzanemi:

1. Wszelkie gatunki szmat czyli gałganów z jakichbądź materyj.
2. Wszelkie używane suknie i jad wciągające efekta, które nie należą do osób równocześnie z niemi do kontymacyi przybyłych, i których przeto pochodzedzenie nie jest dokładnie wiadome.
3. Wszelkie suknie i efekta do użycia służące, pochodzące, jak powszechnie wiadomo, od osób, zmarłych w krajach oryentu, lubo nie w skutek powietrza morowego.
4. Suknie i inne przedmioty użycia, należące do osób, które chorobą powietrza morowego złożone zostały, lub na tę zarazę zmarły.

Abschnitt E.

Contumazverfahren mit Waaren und Effecten.

Abtheilung I.

Contumazmässiges Reinigungsverfahren mit Waaren und Effecten bei der patente brutta di peste.

A. Allgemeine Classification der Waaren und Effecten.

§. 63.

Alle Waaren und Effecten sind in Bezug auf die Fähigkeit, den Ansteckungsstoff der Pest zu verbreiten, entweder verdächtig oder verdachtlos.

§. 64.

Verdächtig sind jene Stoffe und jene aus solchen Stoffen verfertigten Fabricate, an welchen der Ansteckungsstoff wegen ihrer grösstentheils rauhen oder porösen Beschaffenheit sich so leicht anhängen und so fest haften bleiben kann, dass er — nach der bisherigen Erfahrung — durch mechanische Mittel nicht weggebracht werden kann, daher um jene Stoffe davon zu reinigen, durch Anwendung chemischer Mittel zersetzt werden muss.

Verdachtlos sind jene Stoffe und jene aus solchen Stoffen verfertigten Fabricate, an welchen der Ansteckungsstoff wegen ihrer grösstentheils glatten Fläche, oder compacten, auch pulverigen Beschaffenheit entweder gar nicht, oder nur so leicht haften bleiben kann, dass er nach der bisherigen Erfahrung durch Anwendung bloss mechanischer Mittel sich leicht ablösen oder vermischen lässt.

§. 65.

Mit Rücksicht auf die Verschiedenheit des Grades der Ansteckungsgefahr, welche neben der natürlichen Beschaffenheit der verdächtigen Gegenstände (§. 64) aus dem Gebrauche oder der Behandlung derselben vor dem Eintritte in die Contumaz sich ergibt, kann nach den bisherigen Erfahrungen die weitere Untertheilung derselben in höchstverdächtige, verdächtige und minder verdächtige getroffen werden.

§. 66.

Die Waaren und Effecten theilen sich daher in vier Hauptgruppen, nämlich: in höchstverdächtige, verdächtige, minderverdächtige und verdachtlose.

B. Aufzählung der Waaren und Effecten, welche zu jeder der vier Hauptgruppen gehören.

§. 67.

Höchst verdächtig sind:

1. Alle Gattungen von Hadern aus was immer für Stoffen.
2. Alle gebrauchten Kleider und andere giftfangenden Gebrauchseffecten, welche nicht den gleichzeitig mit ihnen in der Contumaz angekommenen Personen gehören, und deren Ursprung also nicht genau bekannt ist.
3. Alle Kleider und Gebrauchseffecten, welche notorisch von Personen herrühren, die in Ländern des Orientes — wenn auch nicht an der Pest — gestorben sind.
4. Die Kleider und anderen Gebrauchseffecten von Personen, welche an der Pest erkrankt oder gestorben sind.

§. 68.

Podejrzanemi są:

5. Surowe konopie, len, kłaki.
6. Przędze z konopi, lnu, kłaków.
7. Manufaktury i suknie z konopi, lnu, kłaków.
8. Obrazy na płótnie malowane.
9. Surowa bawełna i wełna, sierść wielbłądzia, włos kozi, bobrowy, zajęczy, włosień koński i inny, szczeć świńska.
10. Przędze z bawełny i wełny, z sierści wielbłądziej, z włosa koziego, bobrowego, zajęczego, z włosienia końskiego i z innych włosów, z szczeci świńskiej.
11. Manufaktury i suknie z bawełny i wełny, z sierści wielbłądziej, włosów kozich, bobrowych, zajęczych, z włosienia końskiego, lub z innych włosów, z szczeci świńskiej.
12. Orzeszki jedwabnicze i odpadki jedwabne.
13. Surowy jedwab.
14. Przędza z jedwabiu.
15. Manufaktury jedwabne z materyami, warsztacikowym sposobem wrabianemi lub niewrabianemi.
16. Wszelkie gatunki puchu pospolitego, puchu islandzkiego.
17. Pióra i kitki (pioropusze).
18. Fabrykaty z puchu pospolitego i islandzkiego itp.
19. Wszelkie gatunki papieru w belach i pakach.
20. Wyroby tekturowe z papieru.
21. Książki.
22. Obicia czyli tapety.
23. Rysunki, miedzioryty, pojedyncze papiery itp.
24. Pieniądze papierowe, losy loteryjne, obligacye lub inne papiery wartości itp.
25. Wszelkie nie zdarte ze skóry lub nie oskubane nieżywe bydło rzeźne, dziczyzna i ptastwo.
26. Wszelkie lubo już ze skóry obdarte albo oskubane bydło rzeźne, dziczyzna i ptastwo jeżeli jeszcze ciepłe.
27. Rogi i racice (kopyta) zwierzęce, zupełnie z włosów nieogołocone.
28. Mocno obrośnięte rogi i racice zwierzęce, tudzież odkrawki skórzane i inne odpadki zwierzęce.
29. Wszelkie surowe albo garbowane, świeże albo suszone skóry zwierzęce i skórki; wszelkie gatunki skór.
30. Pargamin.
31. Wszelkie wyroby rymarskie, siodlarskie, szewskie, rękawicznicze i kuśnierskie.
32. Wszelkie gatunki strón baranich.
33. Wszelkie w kontumacyi sporządzone, jeszcze ciepłe pieczywa suche i potrawy.
34. Ciała zmarłych w ogólności, tudzież ciała zmarłych w szczególności nabalsamowane, jeżeli niedowiedziono najwierzytelniejszemi świadectwami, że takowe nie są ciałami na powietrze zmarłych.
35. Mumje.

§. 68.

Verdächtige Stoffe sind:

5. Roher Hanf, Flachs, Werg.
6. Gespinnste aus Hanf, Flachs, Werg.
7. Manufacturen und Kleidungsstücke aus Hanf, Flachs, Werg.
8. Auf Leinwand gemalte Bilder.
9. Rohe Baum- und Schafwolle, Kamehl-, Ziegen-, Castor-, Hasen-, Pferde- und und andere Haare, Schweinborsten.
10. Gespinnste aus Baum- und Schafwolle, Kamehl-, Ziegen-, Castor-, Hasen-, Pferde- anderen Haaren, Schweinborsten.
11. Manufacturen und Kleidungsstücke aus Baum- und Schafwolle, Kamehl-, Ziegen-, Castor-, Hasen-, Pferde- und anderen Haaren, Schweinborsten.
12. Die Cocons der Seidenwürmer und die Seidenabfälle.
13. Rohe Seide.
14. Gespinnste aus Seide.
15. Manufacturen aus Seide mit oder ohne eingewirkten Stoffen.
16. Alle Gattungen von Flaumen, Eiderdunen.
17. Federn und Federbüsche.
18. Fabrikate aus Flaumen, Eiderdunen u. dgl.
19. Alle Sorten von Papier in Ballen und Päcken.
20. Die aus Papier verfertigten Papparbeiten.
21. Bücher.
22. Tapeten.
23. Zeichnungen, Kupferstiche, einzelne Papiere u. dgl.
24. Papiergeld, Lotterielose, Obligationen oder andere Werthpapiere u. s. w.
25. Alles unabgehäutete oder ungerupfte todte Schlachtvieh, Wild und Geflügel.
26. Alles wenn gleich abgehäutete oder gerupfte Schlachtvieh, Wild und Geflügel, so lange es noch warm ist.
27. Hörner und Klauen von Thieren, wenn sie nicht ganz von Haaren entblösst sind.
28. Stark behaarte Hörner und Klauen von Thieren, dann die Hautabschnitzel und andere Thierabfälle.
29. Alle rohen oder gegerbten, frischen oder getrockneten Thierhäute und Felle, alle Ledersorten.
30. Pergament.
31. Alle Riemer-, Sattler-, Schuster-, Handschuhmacher- und Kürschner-Arbeiten.
32. Alle Sorten von Darmsaiten.
33. Alle in der Contumaz bereiteten noch warmen trockenen Gebäcke und Speisen.
34. Leichname überhaupt, sowie insbesondere einbalsamirte Leichname, bei denen durch höchst glaubwürdige Zeugnisse erwiesen ist, dass sie nicht Leichname von an der Pest Gestorbenen sind.
35. Mumien.

36. Zwierzęta wypychane i nabalsamowane.
37. Ambalaże podejrzane, jakoto: wory, rury, obwicia papierowe itd. jeźli są wypróżnione.
38. Ambalaże podejrzane, jakoto: wory, rury, obwicia papierowe itd. jeżeli jeszcze są napełnione.
39. Ambalaże podejrzane, jakoto: wory, rury, obwicia papierowe itp. jeżeli zamknięte są w beczkach dwoistych, czyli futrowanych.
40. Wory na zboże lub pieniądze, jeżeli są zamknięte w innych naczyniach drewnianych albo metalowych.

NB. Ztąd wyjęte są wszelkie ambalaże, policzone w §. 69m między przedmioty mniej podejrzane.

41. Przedmioty, gdzie zmieszane, spojone, zlepione, zeszyte lub w inny sposób połączone są artykuły podejrzane z niepodejrzanemi, jeżeli odłączenie ich uskutecznić się nie daje bez znacznej straty czasu lub kosztów, albo jeżeliby to wprawdzie nastąpić mogło, lecz nie inaczej jak tylko ze zniszczeniem lub uszkodzeniem przedmiotu, albo z nieuchronnem pomieszaniem artykułów pojedynczych, jakoto:
   a) perły i korale na sznury nawleczone;
   b) butelki i inne przedmioty niepodejrzane z etykietami papierowemi;
   c) liście senesowe, saflor, korzeń marzanny w belach albo w beczkach i skrzyniach;
   d) liście tytuniu w belach;
   e) piana morska w skrzyniach, wraz z bawełną zapakowana.
42. Wszelkie przedmioty, w tym §fie niezamieszczone osobno między podejrzanemi, albo zbliżające się wedle podobieństwa swego do artykułów oznaczonych wyraźnie za podejrzane, lub należące do ogólnego przepisu w §fie 64. wedle składu swego włosianego, kudłastego, wełnianego, pilśnianego, włochatego lub piérzastego.

§. 69.

Mniej podejrzanemi są:

43. Wszystkie te przedmioty, lubo należące do jednej z kategoryj §. 68, o których się domniemywać daje, iż już przed przybyciem swem zwyczajnie były używane albo często dotykane przez właścicieli lub przez przywożących je, równocześnie z niemi do kontumacyi przybyłych, pod tym warunkiem, iż się osoby podczas peryodu kwarantanny utrzymały przy niepodejrzanym stanie zdrowia, przeto
   a) wszelkie do służby okrętu potrzebne i do tego należące przedmioty użycia, jakoto: sprzęt żaglowy, liny, wory próżne lub też zapasem (prowizyą) napełnione; tudzież w miarę potrzeby płótno żaglowe, szpagat, skóry wyprawne, kawałki skór, skórek itd.; zaopatrzenie kajutów w poduszki, kobierce, obrazy, bieliznę stołową itd.;
   b) maty słomiane, przedziane nicią lub szpagatem i do futrowania dolnej przestrzeni okrętu służące;

36. Ausgestopfte und einbalsamirte Thiere.

37. Verdächtige Emballagen, als: Säcke, Schläuche, Papierumschläge u. s. w., wenn sie schon entleert sind.

38. Verdächtige Emballagen, als: Säcke, Schläuche, Papierumschläge u. s. f., wenn sie noch voll sind.

39. Verdächtige Emballagen, als: Säcke, Schläuche, Papierumschläge u. dgl., wenn sie in Ueberfässern eingeschlossen sind.

40. Getreide- oder Geldsäcke, wenn sie in anderen hölzernen oder metallenen Gefässen eingeschlossen sind.

NB. *Hievon sind alle jene Emballagen ausgenommen, welche §. 69 unter die minder verdächtigen Stoffe gezählt sind.*

41. Gegenstände, bei welchen verdächtige und verdachtlose Stoffe vermischt, zusammengefügt, geklebt, geheftet oder sonst verbunden sind, in soferne eine Trennung derselben nicht stattfinden kann, weil dieselbe entweder zu zeitraubend oder kostspielig, oder nur durch Zerstörung oder Beschädigung des Gegenstandes, oder durch unvermeidliche Verwirrung der einzelnen Artikel möglich wäre, als z. B.

a) *Perlen und Corallen auf Schnüre gereiht;*

b) *Bouteillen oder andere verdachtlose Gegenstände mit Papier-Etiketten:*

c) *Sennesblätter, Saflor, Krappwurz in Ballen oder Fässern und Kisten:*

d) *Blättertabak in Ballen;*

e) *Meerschaum in Kisten, wenn er mit Baumwolle verpackt ist.*

42. Alle in diesem Paragraphe unter den verdächtigen nicht besonders aufgeführten Gegenstände, welche entweder vermöge ihrer Aehnlichkeit den ausdrücklich als verdächtig bezeichneten Stoffen sich nähern, oder wegen ihrer haarigen, zottigen, wolligen, filzigen, faserigen oder federigen Beschaffenheit der allgemeinen Andeutung des §. 64 entsprechen.

§. 69.

Minder verdächtige Stoffe sind:

43. Alle jene, wenn auch in eine der Kategorien des §. 68 fallenden Gegenstände, von welchen vorauszusetzen ist, dass sie von den gleichzeitig mit ihnen in der Contumaz angekommenen Eigenthümern oder Ueberbringern schon vor der Ankunft gewöhnlich gebraucht oder häufig berührt worden sind, vorausgesetzt, dass die Personen selbst während der Contumazperiode sich bei unverdächtigem Gesundheitszustande erhalten, daher

a) *alle zum Dienste des Schiffes erforderlichen und diesem angehörigen Gebrauchsgegenstände, als: Segelzeug, Taue, leere oder mit Provisionen angefüllte Säcke, der nöthige Bedarf an Segeltuch, Spagat, Leder, Stücke von Häuten, Fellen etc., die Einrichtung der Cajüten an Kissen, Teppichen, Bildern, Tischwäsche etc.;*

b) *die zur Ausfütterung des unteren Schiffsraumes dienenden, mit Zwirn oder Spagat durchschossenen Strohmatten;*

c) efekta cielesne, do własnego użycia kontumacystów służące; dalej wozy, łóżka, książki i inne przedmioty;

d) nowe towary rękodzielne lub inne nieużywane przedmioty jad wciągające, jeżeli służyć mają do użycia osobistego lub do użycia familii przywożącego je, nie wielkiej objętości i nie zapakowane w oddzielnych kolli, lecz do własnych cielesnych efektów przymieszczone:

e) nie zamknięte w skrzyniach lub w innych schowkach próbki zboża lub innych artykułów *(scandagli)*, tudzież wszelkie we workach lub innych obwiciach, zapakowane i opieczętowane rimesy pieniężne *(gruppi)*.

44. Wory już w miejscu ładowania napełnione suszonemi jagodami winnemi.
45. Włosem okryte lub nieokryte rury ze skór zwierzęcych lub wańtuchy, które olejem albo były lub są napełnione.
46. Wszelkie rury gatunku właśnie wspomnionego, zewnątrz nieokryte włosem lub sierścią, napełnione miodem praśnym, mazią, płynami spirytusowemi lub kwaśnemi, albo łojem.

§. 70.

Niepodejrzanemi są:

Sole, chemiczne preparaty, mianowicie:

47. Sól w ziarnie.
48. Sproszkowana potaż i soda.
49. Saletra i inne drobno ukrystalizowane sole.
50. Proch do strzelania.
51. Soda, natrum, sól w kawałach tudzież balast (ziemia, piasek lub kamienie), dalej:
52. Piana morska.
53. Wszelkie sprzęty z ziemi i kamienia wyrobione.
54. Szkło, towary szklane i skorupy takie.
55. Wyroby garncarskie i naczynia wszelkiego rodzaju.
56. Wszelkie produkta z rzędu kruszczów z gładką powierzchnią.
57. Żelazo, miedź, mosiądz i inne metale nie wyrobione i w większych kawałach.
58. Opiłki i wyroby metalowe, mianowicie:
59. Wszelkie wyrobione z metalów naczynia lub inne przedmioty.
60. Stare lub łamane żelazo, miedź, mosiądz, itp. jakiejbądź formy.
61. Całe lub przerznięte rury działowe, kule, bomby.
62. Wszelkie naczynia z metalu, już nieużyteczne.
63. Wszelkie pieniądze metalowe.
64. Farby ziemne i metaliczne.
65. Suszone jagody winne.
66. Suszone figi.
67. Suszone frukta bez pestek.
68. Suszone frukta w ogólności.

c) die zum eigenen Gebrauche der Contumazisten dienenden Leibes-Effecten, Wagen, Betten, Bücher und sonstigen Gegenstände;

d) neue Manufacturwaaren oder andere ungebrauchte giftfangende Gegenstände, wenn sie zum persönlichen oder Familiengebrauche des Ueberbringers zu dienen haben, von wenig Volumen und nicht in abgesonderte Colli gepackt, sondern den eigenen Leibes-Effecten beigegeben sind;

e) die nicht in Kisten oder anderen Behältnissen eingeschlossenen Musterstücke von Getreide oder anderen Artikeln (Scandagli), dann alle in Säckchen oder anderen Umschlägen verpackten gesiegelten Geldrimessen (Gruppi).

44. Die schon im Einladungsorte gefüllten Säcke mit getrockneten Weinbeeren.

45. Die behaarten oder unbehaarten Schläuche aus Thierfellen oder Wammen, welche mit Oel angefüllt waren oder sind.

46. Alle von aussen unbehaarten Schläuche der gedachten Art, welche mit Honig, Theer, geistigen oder sauren Flüssigkeiten angefüllt, oder mit Unschlitt vollgegossen sind.

§. 70.

Verdachtlose Stoffe sind:

Salze, chemische Präparate, namentlich:

47. Körnersalz.

48. Gepulverte Pottasche und Soda.

49. Salpeter und andere klein krystallisirte Salze.

50. Schiesspulver.

51. Soda, Natrum, Salz in Stücken und Ballast (Erde, Sand oder Steine), ferner:

52. Meerschaum.

53. Alle aus Erden und Stein verfertigten Geräthschaften.

54. Glas, Glaswaaren und Glasscherben.

55. Töpferarbeiten und Geschirre aller Art.

56. Alle Produkte des Mineralreiches von glatter Oberfläche.

57. Eisen, Kupfer, Messing und alle sonstigen Metalle unverarbeitet und in grösseren Stücken.

58. Metallspäne und Metallarbeiten, namentlich:

59. Alle aus Metall verfertigten Gefässe oder andere Gegenstände.

60. Altes oder gebrochenes Eisen, Kupfer, Messing u. s. w. in was immer für einer Form.

61. Ganze oder zersägte Kanonenläufe, Kugeln, Bomben.

62. Alte unbrauchbar gewordene Metallgeschirre.

63. Alles Metallgeld.

64. Erd- und Metallfarben.

65. Getrocknete Weinbeeren.

66. Getrocknete Feigen.

67. Getrocknete Früchte ohne Kern.

68. Getrocknete Früchte überhaupt.

69. Tamaryndy.
70. Wszelkie roślinne substancye i farby.
71. Wszelkie ziarna owocowe i fruktowe w łupinach lub bez takowych (migdały, pistacye).
72. Korzenie w ogólności.
73. Drobne gatunki korzenia.
74. Szafran.
75. Cukier w ogólności.
76. Tłuczony cukier, mąka cukrowa itp.
77. Wszelkie syropy i miód praśny.
78. Halwa.
79. Opium.
80. Wszelkie balsamy.
81. Gummy, żywica, gummożywica.
82. Smoła.
83. Maź.
84. Wszelkie manufakty, wyrobione z materyałów jad wciągających, tudzież inne przedmioty, jeżeli zupełnie są mazią nasycone.
85. Omazione liny kotwiczne lub inne omazione powrozy i sznury.
86. Tytuń w liściach.
87. Cygara, mąka tytuniowa i tytuń krajany.
88. Senes w liściach.
89. Saflor.
90. Wszelkie ziarno, owoce strączkowe i nasiona, jakoto: wszelkie gatunki zbóż, bób, ciemierzycznik i siemię lniane, ryż itd.
91. Wszelkie gatunki mąki, krup, kasza, otręby itd.
92. Wszelkie potrawy z mąki, krup, kaszy i wszelkie pieczywa, skoro nie są ciepłe.
93. Wszelkie drzewo budulcowe i opałowe.
94. Drzewa farbierskie.
95. Wszelkie kory i korzenie, służące do użycia medycznego, do farbowania i garbowania.
96. Dębianki.
97. Marzanny korzeń.
98. Wszelkie z drzewa wyrobione sprzęty i części okrętowe.
99. Plecia słomiane i trzcinowe.
100. Wszelki sprzęt z słomy i trzciny wyrobiony.
101. Wszelkie wory, kosze i inne naczynia schowkowe, plecione ze słomy, sitowia lub wyrości roślinnych.
102. Powrozy ze słomy lub sitowia kręcone.
103. Wszelki popiół drzewny i roślinny.
104. Wszelki węgiel drzewny i kamienny.

69. Tamarinden.
70. Alle vegetabilischen Substanzen und Farben.
71. Alle Obst- und Fruchtkerne mit und ohne Schalen (Mandeln, Pistazien).
72. Gewürze überhaupt.
73. Klein geformte Sorten von Gewürzen.
74. Safran.
75. Zucker überhaupt.
76. Gestossener Zucker, Zuckermehl etc.
77. Alle Syrupe und Honig.
78. Halva.
79. Opium.
80. Alle Balsame.
81. Gummi, Harz, Gummiharz.
82. Pech.
83. Theer.
84. Alle aus giftfangenden Stoffen verfertigte Manufacte und andere Gegenstände, wenn sie mit Theer vollkommen gesättiget sind.
85. Betheerte Ankertaue oder andere betheerte Stricke und Schnür .
86. Blättertabak.
87. Cigarren, Tabakmehl und geschnittener Tabak.
88. Sennesblätter.
89. Saflor.
90. Alle Körner, Hülsenfrüchte und Samen, als: alle Getreidesorten, Bohnen, Sesam und Leinsamen, Reis etc.
91. Alle Sorten von Mehl, Graupe, Grütze, Kleien etc.
92. Alle aus Mehl, Graupe, Grütze bereiteten Mehlspeisen und Gebäcke, sobald diese nicht mehr warm sind.
93. Alles Bau- und Brennholz.
94. Farbhölzer.
95. Alle Rinden und Wurzeln, welche zum medicinischen Gebrauche, zum Färben und zum Gerben dienen.
96. Knoppern.
97. Krappwurz.
98. Alle aus Holz verfertigten Geräthschaften und Schiffsbestandtheile.
99. Stroh- und Rohrgeflechte.
100. Alle aus Stroh und Rohr verfertigten Geräthe.
101. Alle aus Stroh, Binsen oder Pflanzenzweigen geflochtenen Säcke, Körbe und sonstigen Behältnisse.
102. Das aus Stroh oder Binsen gedrehte Bindzeug.
103. Alle Holz- und Pflanzenasche.
104. Holz- und Steinkohlen.

Wszelkie §fem 65. nie objęte jako podejrzane, a w niniejszym §fie sub 65. aż do 100 nie wymienione.

105. Części roślinne.
106. Gatunki owocowe i frukta.
107. Rośliny ogrodowe i polne, cebule, itd.
108. Świeże kwiaty, kwiecia, trawy, zioła i liście roślinne.
109. Suszone kwiaty, kwiecia, trawy, zioła i liść roślinny.
110. W kontumacyi zabite, należycie ze skóry obdarte lub oskubane i już zupełnie ostudzone bydło rzeźne, dziczyzna i ptastwo, tudzież mięso z nich, już zupełnie ostudzone.
111. Wszelkie gatunki jaj twardych w skorupach.
112. Nieobrośnięte włosem rogi i racice (kopyta).
113. Kości, zęby i fiszbin.
114. Wszelkie skorupy ze zwierząt, kość słoniowa, szylkret, róg jeleni, nietylko w całych kawałkach, ale też krajany, raszplowany lub palony.
115. Wszelkie z kości, zębów i skorup zwierzęcych wyrabiane sprzęty i inne przedmioty.
116. Świeże mięso wędzone.
117. Mięso peklowane i nasolone.
118. Wszelkie trzewa (jelita) nasolone lub w oleju moczone.
119. Kiełbasy.
120. Wszelkie gatunki łoju.
121. Wszelkie gatunki tłuszczu (smalec).
122. Wszelkie gatunki sera.
123. Wszelkie świeże ryby i skorupiaki.
124. Wszelkie produkta z ryb i płazów skorupiastych, o ile do tych ostatnich nie znajduje zastosowania §. 68.
125. Perłowa macica.
126. Perły i korale.
127. Kawiar (ikra), tran rybi.
128. Ryby nasolone, wędzone i suszone.
129. Wszelkie suszone tylko (nie wypychane) skóry z owadów itd.
130. Wszelkie suszone chrabąszcze (koszenilla), motyle itp.
131. Surowy i bielony wosk.
132. Materye lniane i jedwabne, zupełnie pokostem woskowym napawane.
133. Gąbki kąpielne.
134. Mydła olejne i łojowe.
135. Wszelkie płyny w ogólności, jakoto: woda, napoje spirytusowe, octany, oleje itp.
136. Wszelkie substancye, w occie, w wodzie morskiej, w oleju, w cukrze, w miodzie moczone albo smażone czyli gotowane tak zwierzęce jak roślinne.
137. Wszelkie beczki, skrzynie, naczynia drewniane, gliniane, szklane lub metaliczne.

*Alle nicht im **§. 68** als verdächtig bezeichneten und in diesem Paragraphe sub **65 bis 100** nicht angeführten:*

105. *Pflanzentheile.*

106. *Obstgattungen und Früchte.*

107. *Garten- und Feldgewächse, Zwiebeln etc.*

108. *Frische Blumen, Blüthen, Gräser, Kräuter und Pflanzenblätter.*

109. *Getrocknete Blumen, Blüthen, Gräser, Kräuter und Pflanzenblätter.*

110. *Das in der Contumaz getödtete, gehörig abgehäutete oder gerupfte und bereits vollkommen erkaltete Schlachtvieh, Wild und Geflügel, sowie das Fleisch hievon, wenn es bereits vollkommen erkaltet ist.*

111. *Alle Gattungen von Eiern in festen Schalen.*

112. *Unbehaarte Hörner und Klauen.*

113. *Knochen, Zähne und Fischbein.*

114. *Alle Schalen von Thieren, Elfenbein, Schildpatt, Hirschorn sowohl in ganzen Stücken, als geschnitten, geraspelt oder gebrannt.*

115. *Alle aus Knochen, Zähnen und Schalen von Thieren verfertigten Geräthe und sonstigen Gegenstände.*

116. *Frisches geräuchertes Fleisch.*

117. *Gepöckeltes und eingesalzenes Fleisch.*

118. *Alle eingesalzenen oder eingepökelten Gedärme.*

119. *Würste.*

120. *Alle Unschlittgattungen.*

121. *Alle Fettgattungen (Schmalz).*

122. *Alle Käsegattungen.*

123. *Alle frischen Fische und Schalthiere.*

124. *Alle Produkte der Fische und Schalthiere, in soferne nicht bei den letzteren die Andeutung des §. 68 passt.*

125. *Perlmutter.*

126. *Perlen und Corallen.*

127. *Caviar (Fischroggen), Fischthran.*

128. *Eingesalzene, geräucherte und getrocknete Fische.*

129. *Alle bloss getrockneten (nicht ausgestopften) Bälge von Reptilien u. s. w.*

130. *Alle getrockneten Käfer (Cochenille), Schmetterlinge etc.*

131. *Rohes und gebleichtes Wachs.*

132. *Die vollständig in Wachsfirniss getränkten Leinen- oder Seidenzeuge.*

133. *Badschwämme.*

134. *Oel- und Unschlittseifen.*

135. *Alle Flüssigkeiten überhaupt, als: Wasser, geistige Getränke, Essigsäuren, Oele etc.*

136. *Alle in Essig, Seewasser, Oel, Zucker, Honig eingemachten oder eingekochten animalischen und vegetabilischen Substanzen.*

137. *Alle Fässer, Kisten, hölzernen, irdenen, gläsernen oder metallenen Gefässe.*

138. Wszelkie w portach *di libera pratica* i z miejsc wolnego obrotu na okręt kwarantanny naładowane kolli jakiejbądź treści, zapakowane w naczyniach drewnianych lub w innych ambalażach, jadu niewciągających, jeżeli konzularnem poświadczeniem wykazanem zostało niepodejrzane ich pochodzenie, i oraz nie jest naruszoną pieczęć konzularna, którą takowe kolli opatrzone być muszą.

NB. Nadmienia się wyraźnie, iż wyliczenie wszystkich tu wymienionych materyałów nie może być ściśle systematycznym podziałem i klasyfikacyą, a to z tego powodu, ponieważ celowi więcej odpowiadać się zdawało urządzenie w ten sposób, przez któreby organom sanitarno-urzędowym, praktyczne postępowanie istotnie ułatwionem zostało; dla tego też tu i owdzie owe pojedyncze gatunki jednego a tego samego artykułu specyalnie wymieniono, które odmiennemu postępowaniu podlegać mają.

C. OGÓLNE REGUŁY DLA PRZEPISANEGO POSTĘPOWANIA KWARANTANNEGO Z TOWARAMI I EFEKTAMI.

§. 71.

Co się tycze towarów podejrzanych, przepisowe ich czyszczenie kwarantanne uskutecznionem będzie za pomocą wietrzenia, przez pewny czas ciągle odbywanego, którego próba, co do skutku jego, w ten sposób przedsiębraną będzie, iż słudzy do czyszczenia ustanowieni, przez taki sam przeciąg czasu z temi towarami, z któremi zmieszani zostali, będą zamknięci, ponieważ —jeżeli ich stan zdrowia, pomimo ciągle trwającego kontaktu z towarami podejrzanemi, nie naruszonym zostanie — ztąd z zupełnem prawdopodobieństwem wnioskować można, iż zaraza albo wcale się towaru nie czepiła, albo też przez wietrzenie przed i podczas kwarantanny, swą moc już utraciła.

Postępowanie to, zowie się zwyczajną kwarantanny próbą, do której jednak w pewnych razach przystąpić może dalsze jeszcze czyszczenie przez mycie, rozgrzanie lub kadzenie.

§. 72.

Zwyczajna próba kwarantanny, uskutecznioną zostanie przy wszystkich podejrzanych przedmiotach, w ten sposób, iż słudzy od czyszczenia, codziennie dwa razy gołemi rękoma aż do środka towarów lub efektów ku temu odpowiednio ustawionych, sięgają, przy tej okazyi towar wzruszają, miejsca, gdzie ręka włożoną bywa, często zmieniają, aby przez to stopniowo całej treści się dotknęli; nareszcie, iż się dotykają każdej sztuki przedmiotów, poszczególnie wywieszonych, wystawionych lub rozłożonych. Gdzie do jednej partyi towarów więcej ustanowiono sług czyszczących, tam w ten sposób zmiana nastąpić ma, iż jednym, a tym samym towarem, manipulować będzie nie zawsze jedna i ta sama osoba, ażeby próba tem większą pewność sprawiła. Zresztą będą stosy towarów kilka razy w ciągu kwarantanny z jednego miejsca na drugie przenoszone, bele, skrzynie itp. na jednej stronie zamknięte, na drugiej otworzone, a tak tym samym zawsze sposobem ciągle sprawowane będą operacye czyszczenia aż do końca kwarantanny.

§. 73.

Składy (magazyny), do wietrzenia towarów przeznaczone, nie powinny żadnym sposobem zupełnie być zamknięte w ściany murowane, lub w ściany z desek, lecz

138 Alle in Häfen di libera pratica und aus freier Gemeinschaft auf ein Contumazschiff verladenen Colli von was immer für einem Inhalte, wenn sie in hölzernen Gefässen oder sonst nicht giftfangenden Emballagen verpackt sind, wenn der unverdächtige Ursprung durch ein Consular-Certificat nachgewiesen und das Consular-Siegel, mit welchem solche Colli versehen seyn müssen, unverletzt ist.

NB. Es wird ausdrücklich bemerkt, dass die Aufzählung sämmtlicher hier aufgeführten Stoffe keinen Anspruch auf eine streng systematische Eintheilung und Gruppirung machen kann, aus dem Grunde, weil es zweckmässiger schien, ihre Eintheilung so zu ordnen, dass dadurch den sanitätsämtlichen Organen das praktische Verfahren wesentlich erleichtert werde, wesswegen auch hie und da einzelne Gattungen eines und desselben Artikels speciell aufgeführt werden, sobald sie einer verschiedenen Behandlung zu unterziehen sind.

C. Allgemeine Regeln für die contumazmässige Behandlung der Waaren und Effecten.

§. 71.

Bei den verdächtigen Waaren wird die contumazmässige Reinigung durch die während einer bestimmten Zeit fortgesetzte Lüftung bewirkt, die Probe über die Wirkung dieser Lüftung aber dadurch hergestellt, dass die mit den Waaren in Vermischung getretenen Reinigungsdiener durch die nämliche Zeitfrist mit abgesperrt werden, weil — wenn ihr Gesundheitsstand ungeachtet des beständigen Contactes mit den verdächtigen Waaren ungetrübt bleibt — mit jedem nur immer zu verlangenden Grade von Wahrscheinlichkeit geschlossen werden kann, dass die Waare entweder das Contagium gar nicht aufgenommen, oder durch die erfolgte Lüftung vor oder während der Quarantaine bereits verloren habe.

Dieses Verfahren heisst die gewöhnliche Contumazprobe, zu welcher jedoch in gewissen Fällen eine weitere Reinigung durch Waschen, Erhitzen oder Räuchern kommen kann.

§. 72.

Die gewöhnliche Contumazprobe wird bei allen verdächtigen Gegenständen in der Art bewirkt, dass die Reinigungsdiener in die auf gehörige Weise zugänglich gemachten Waaren und Effecten täglich zweimal mit entblösstem Arme bis in die Mitte eindringen, bei dieser Gelegenheit die Waare auflockern, die Stellen, wo der Arm eingebracht wird, häufig wechseln, damit sie nach und nach mit dem ganzen Inhalte in Berührung kommen, die einzeln aufgehängten, aufgestellten oder ausgebreiteten Gegenstände aber Stück für Stück berühren. Wo zu einer Waarenparthie mehrere Reinigungsdiener aufgestellt sind, muss so abgewechselt werden, dass die nämliche Waare nicht immer von dem nämlichen Individuum manipulirt wird, damit die Probe um so verlässlicher sei. Uebrigens sollen im Laufe der Contumaz zu mehreren Malen die Haufen überlegt, die Ballen, Kisten etc. auf der einen Seite zugemacht, auf der entgegengesetzten geöffnet, sodann aber die Reinigungs-Operationen auf die nämliche Weise bis zum Ablaufe der Contumaz fortgesetzt werden.

§. 73.

Die zur Lüftung der Waaren bestimmten Magazine sollen auf keinen Fall mit Mauer- oder Breterwänden ganz geschlossen, sondern bloss mit einer Staketen-Einfassung umgeben seyn, welche jedoch immerhin zum besseren Schutze der Waaren bis zu einer mässigen Höhe mit

tylko parkietami ogrodzone, któreto ogrodzenie dla lepszej ochrony towarów, obite być może deskami aż do pewnej wysokości umiarkowanej. Okienice lub otwory w dachu, jeżeli tego dozwala pora czasu, muszą także i w nocy być otwarte, a na wszelki sposób, zawsze w dzień.

§. 74.

Co się tycze złożenia towarów na składy, służyć ma ogólnie za prawidło, iż przewiew powietrza i przystęp sług od czyszczenia, nigdzie nie powinien być przeszkodzony; przetoż wszystkie otwory, drzwi, okna, ogrodzenia sztachetowe, otwory w dachu zupełnie pozostać muszą wolne od towarów, bele powinny albo płasko na ziemi albo jedna na drugiej tak być ustawione, ażeby strona ich otworzona, łatwo była przystępna, i ażeby ciężar beli położonej na drugą, warstw tejże nie ściskał, lecz takowe rozsuwał, co się w ten sposób łatwo uskutecznić da, gdy bele dolne wzdłuż będą ustawione. Nigdy nie wolno układać bel w składach jednę na drugą, lub ogólnie w ten sposób, ażeby otwarta strona jednej beli, pokrywała drugą.

§. 75.

Jeżeliby towary gatunku przedniego i większą wartość mające, któreby w magazynach wietrzenia szkodę ponieść mogły przez proch lub wilgoć, próbę kontumacyjną w izbie odbyć miały, natenczas zostaną okna i okienice cały dzień otwarte, a jak tylko dozwala tego pora czasu, równie jak względy na bezpieczeństwo towarów, także i w nocy, ażeby przewietrzenie jak najmniej było przeszkodzone lub przerwane.

§. 76.

Jeżeli przy nadzwyczajnym napływie towarów, potrzeba będzie pod gołem niebem wietrzeć takie towary, któreby bez osobliwego niebezpieczeństwa, na wolne powietrze wystawić się dały, wówczas kłaść można bele zawsze po trzy jedna na drugą; przytem jednakże na to baczyć należy, ażeby przedsiębrano ustawienie regularnemi rzędami; żeby każdy rząd bel z obudwóch stron był przystępny; żeby dla lepszego przewietrzenia, ustawienie miejsce miało na kształt stopni, z zostawieniem otworów między pojedynczemi belami; żeby powrozy zdejmowano równie tak, jak to dla czyszczenia w magazynie jest przepisano (§. 88. *a)*); ażeby bele zamiast na wzdłuż, przerzynano po obu końcach; ażeby rękę wkładano po obu stronach wzdłuż całego rzędu bel; a nareszcie jak tylko nastąpić może przeniesienie bel do magazynu wypróżnionego, ażeby postępowanie z takowemi natychmiast odbywano sposobem zwyczajnym regularnym.

§. 77.

Manipulacya z towarami podejrzanemi, musi codzień dwa razy przez cały czas kontumacyi bez przerwy być odbywaną, przetoż więc i w dni świąteczne. Takowa odbywa się nietylko przed, lecz też i po południu, w pewnych godzinach oznaczonych, pod kierunkiem i dozorem urzędnika lub strażnika inspekcyjnego zakładu.

§. 78.

Do przedsiębraia czyszczenia podejrzanych towarów, za pomocą wyziewów chloru, albo za pomocą rozgrzania, musi w każdym lazarecie urządzona być własna ku temu lokalność. Tę stanowi izba murowana, a gdzie to być może, i sklepiona, z oknami

Breter verschalt seyn kann. Die Balken an Fenstern oder Dachlucken sind, soweit es die Witterung gestattet, auch zur Nachtzeit, jedenfalls aber beim Tage stets offen zu halten.

§. 74.

Was die Einlagerung der Waaren in die Magazine betrifft, so ist die allgemeine Regel zu beobachten, dass der Durchzug der Luft und der Zutritt der Reinigungsdiener nirgends gehindert seien; es müssen daher alle Oeffnungen, Thüren, Fenster, Staketenvergitterungen, Dachlucken etc. ganz von Waaren freigelassen bleiben, die Ballen entweder flach auf den Boden gelegt, oder so auf einander gestellt werden, dass die eröffnete Seite leicht zugänglich ist, und dass das Gewicht des aufgelegten Ballens die Schichten des Untenstehenden nicht zusammen, sondern auseinanderdrückt, was sich leicht bewirken lässt, wenn die unteren Ballen der Länge nach aufgestellt werden. Auf keinen Fall dürfen die Ballen in den Magazinen flach übereinander oder überhaupt so gelegt werden, dass die eröffnete Seite des einen von dem anderen bedeckt wird.

§. 75.

Wenn feine oder werthvollere Waaren, welche in den Lüftungsmagazinen durch Staub oder Feuchtigkeit Schaden leiden könnten, in einem Zimmer die Contumazprobe bestehen sollen, so müssen die Fenster und Fensterläden durch den ganzen Tag, und, wenn nur immer die Witterung und die Rücksichten für die Sicherheit der Waaren es gestatten, auch bei Nacht offen gehalten werden, damit die Lüftung so wenig als möglich gehemmt oder unterbrochen werde.

§. 76.

Tritt bei ausserordentlichem Waarenandrange die Nothwendigkeit ein, solche Waaren, welche ohne besondere Gefahr im Freien ausgesetzt werden können (z. B. rohe Baumwolle), unter offenem Himmel lüften zu müssen, so können immerhin die Ballen je zu dreien übereinander gelegt werden; es ist jedoch nothwendig, dass die Auflagerung in regelmässigen Reihen stattfinde, dass jede Reihe von Ballen auf beiden Seiten zugänglich bleibe, dass zur Beförderung der Ventilation die Aufschichtung stafelweise, mit Freilassung von Lücken zwischen den einzelnen Ballen, geschehe, dass die Stricke ebenso, wie es für die Reinigung im Magazine Regel ist (§. 88 a), abgenommen, die Ballen statt der Länge nach, an den beiden Enden aufgeschnitten werden, dass die Einbringung des Armes sowohl auf der einen, als auf der anderen Seite längs der ganzen Ballenreihe stattfinde, und dass, sobald es möglich wird, die Ballen in ein leer gewordenes Magazin zu übertragen, die Behanlung sogleich auf die gewöhnliche Weise geregelt werde.

§. 77.

Die täglich zweimalige Manipulirung der verdächtigen Waaren muss ohne Unterbrechung also auch an Festtagen durch die ganze Contumazperiode fortgesetzt werden. Sie geschieht sowohl Vor- als Nachmittags zu bestimmt festzusetzenden Stunden unter der Leitung und Ueberwachung eines Beamten, oder Inspections- Wächters der Anstalt.

§. 78.

Zur Vornahme der Reinigung verdächtiger Waaren mit Chlordämpfen, oder mittelst Erhitzung muss in jedem Lazarethe ein Locale eigens eingerichtet seyn. Dasselbe besteht in einer gemauerten, wo möglich gewölbten Kammer mit gut schliessenden Fenstern und Thüren

i drzwiami, dobrze zamykającemi się, i piecem glinianym albo żelaznym, za pomocą którego temperatura wewnątrz izby aż do 40—50° Reaum. może być podwyższona. W niej znajdować się może kilka ruchomych, w wysokości $1^1/_2$ stopy nad ziemią ustawionych krat drewnianych, do położenia nań przedmiotów, czyścić się mających, za pomocą naczyń podstawionych z chlorkiem wapna, tudzież kilka nośnych krat drążkowych, na ścianach zaś wieszadła do wieszania efektów. Przy drzwiach lub przy oknie zamieszczony być musi ciepłomierz (termometer) w ten sposób, aby wnętrzny stopień ciepła mógł być poznany bez otworzenia izby.

§. 79.

W traktowaniu wszelkich niepodejrzanych towarów i efektów, służy powszechnie za regułę, iż każdy przedmiot jad wciągający, który mazią tak dalece jest napojony, iż nią wszystkie jego części przesiąkły, zaród swój zarazy traci, i za zupełnie czysty może być uważany. Tak omazione przedmioty, tem samem uwolnione zostają nietylko od zwyczajnej próby kwarantannej, ale i od wszelkiego innego postępowania, kadzenia lub rozgrzewania i mogą wprost przypuszczone być do wolnego obrotu. Zupełne także nasycenie pokostem woskowym, przy materyach jedwabnych i lnianych, zastępuje każde inne postępowanie czyszczenia, dla towarów podejrzanych przepisane.

§. 80.

Przy towarach niepodejrzanych, ogranicza się postępowanie kwarantanne w powszechności na pojedynczą rewizyę towarów, na przesypanie takowych w naczynia czyste, na oddzielenie przymieszanych odpadków podejrzanych, obwić i obwiązań, wedle okoliczności na obtarcie przedmiotów mokremi szmatami albo miotłami słomianemi, na opłukanie czystą wodą, słoną wodą lub octem, nakoniec na oblanie mazią albo na opalenie strony zewnętrznej podejrzanej.

§. 81.

Przy wszystkich operacyach czyszczenia towarów niepodejrzanych, przedsięweźmie eksponowany sługa kwarantanny, albo strażnik, bezpośrednią rewizyę, wypróżnienie, oblanie wodą, oblanie mazią ambalażów i odłączenie przymieszań podejrzanych, przy których tak na lądzie jak na okrętach płasko-dennych, obecnym być musi strażnik sanitarny z wolnego spólnictwa, którego obowiązkiem czyszczenie kontrolować, przeto towar przed wydaniem na nowo obejrzeć, i podejrzane przymieszanie, jeżeliby go nie spostrzegł sługa od czyszczenia lub strażnik, przez tegoż uchylić kazać, albo i osobiście usunąć z należytą ostrożnością i za pomocą obcęgów. Oprócz tego mają w regularnym trybie być utrzymywane i kontrolowane przez nieustanne dozorowanie ze strony urzędników i strażników inspekcyjnych, wszelkie operacye czyszczenia, zachodzące na lądzie i na okrętach płasko-dennych, lub innych do przeładowania używanych statkach.

§. 82.

Jakie tylko, w przesypaniu towarów niepodejrzanych, znajdują się odpadki jad wciągające, lub inne przedmioty podejrzane, te strażnicy bez dotknięcia się zebrać winni w naczynia drewniane, i po ukończonej operacyi albo zniszczyć (co jest zupełnie bez wartości), albo podobnie jak przy ambalażach i obwiązaniach jad wciągających (§. 88, *o)*), poddać takowe kwarantannie towarów podejrzanych.

und mit einem irdenen oder eisernen Ofen, womit die Temperatur im Inneren der Kammer bis auf 40—50° Reaumur gesteigert werden kann. In derselben müssen sich mehrere bewegliche 1½ Fuss über dem Boden erhöhte hölzerne Rostgestelle zur Auflegung von Gegenständen, welche durch untergestellte Gefässe mit Chlorkalk gereiniget werden sollen, dann mehrere tragbare Stangengitter, an den Wänden aber Kleiderrechen zum Aufhängen der Effecten befinden. An der Thüre oder an einem Fenster muss ein Thermometer dergestallt angebracht seyn, dass man den inneren Wärmegrad der Kammer ohne deren Eröffnung erkennen kann.

§. 79.

Bei der Behandlung aller verdächtigen Waaren und Effecten gilt übrigens die allgemeine Regel, dass jeder giftfangende Gegenstand, welcher mit Theer so getränkt wird, dass alle seine Theile davon durchdrungen sind, seine Ansteckungsfähigkeit verliert und als vollkommen gereiniget betrachtet werden kann. Die so betheerten Gegenstände sind dadurch der gewöhnlichen Contumazprobe, wie auch jedes anderen Räucherungs- oder Erhitzungsverfahrens enthoben und können unmittelbar zur freien Gemeinschaft ausgefolgt werden. Auch die vollständige Sättigung mit Wachsfirniss bei Seiden- und Leinenzeugen ersetzt jedes andere für verdächtige Waaren vorgeschriebene Reinigungsverfahren.

§. 80.

Bei den verdachtlosen Waaren beschränkt sich das contumazmässige Verfahren in der Regel auf die einfache Untersuchung der Waaren, die Ueberschüttung in reine Gefässe, die Absonderung der allenfalls beigemengten verdächtigen Abfälle der Hüllen und Bindzeuge, nach Umständen auf das Abwischen der Gegenstände mit feuchten Lappen oder Strohbesen, auf das Abspülen mit reinem Wasser, mit Salzwasser oder Essig, endlich auf das Betheeren oder Absengen der verdächtigen Aussenseite.

§. 81.

Bei allen Reinigungs-Operationen mit verdachtlosen Waaren wird die unmittelbare Untersuchung, Ausleerung, Uebergiessung mit Wasser, Betheerung der Emballagen und Absonderung der verdächtigen Beimengung vom exponirten Contumazdiener oder Wächter vorgenommen, während bei jeder solchen Operation sowohl am Lande, als auf Plattschiffen ein Sanitätswächter von freier Gemeinschaft gegenwärtig seyn muss, dessen Obliegenheit es ist, die Reinigung zu überwachen, somit die Waare vor ihrer Ausfolgung aufs neue zu besichtigen und die allenfalls vom Contumazdiener oder Wächter übersehene verdächtige Beimengung von diesen beseitigen zu lassen, oder mit den gehörigen Vorsichten, und mittelst einer Zange selbst zu beseitigen. Ausserdem sind alle am Lande und auf den Plattschiffen oder anderen zur Ueberladung benützten Fahrzeugen stattfindenden Reinigungs-Operationen durch unausgesetzte Aufsicht der Beamten und Inspectionswächter in geregeltem Gange zu erhalten und zu controliren.

§. 82.

Was bei der Ueberschüttung der verdachtlosen Waaren, an giftfangenden Abfällen oder anderen verdächtigen Gegenständen sich vorfindet, ist von den Wächtern ohne Berührung in hölzernen Gefässen zu sammeln, und nach beendigter Operation entweder (nämlich bei gänzlicher Werthlosigkeit) zu vertilgen, oder gleich den giftfangenden Emballagen und Bindzeugen (§. 88 o) der Contumaz der verdächtigen Waaren zu unterziehen.

§. 83.

Towary niepodejrzane, atoliż zanieczyszczone odpadkami, osmykami czyli płateczkami, włóknami itp. jad wciągającemi tak dalece, iż niepodobieństwem jest odłączyć zupełnie te ostatnie bez naruszenia wartości towaru albo bez wielkiej stosunkowo straty czasu, uważane być winny za podejrzane, przy których miejsce ma postępowanie (§. 88, *n)*).

§. 84.

Towary niepodejrzane, choćby równie jak towary podejrzane aż do końca kwarantanny pozostały na okręcie lub w składzie lazaretowym, muszą na wszelki sposób, nim przypuszczone zostaną do *pratica*, poddane być odpowiedniemu postępowaniu rewizyjnemu. Jeżeli więc właściciel towaru takowego nie zgłosi się pierwej po ich odebranie, musi w ostatnich dniach kwarantanny, z urzędu być zarządzone wypróżnienie lub inne postępowanie z towarem w sposób, (wedle §. 90) odpowiedni naturze jego, co przedsięwziętem być ma pod dozorem wyż przepisanym.

§. 85.

Gdy kwarantanna towarów upłypęła, a przy ustanowionych dla niej sługach od czyszczenia, nie wydarzyła się żadna choroba podejrzana, a nawet ani znaku nie ma podejrzenia, przypuszczeni będą do wolnej *pratica* towary i słudzy od czyszczenia po południu dnia ostatniego kwarantanny, a to po obejrzeniu lekarskiem osób, tudzież oraz i po przedsięwzięciu rewizyi przez dwóch strażników inspekcyjnych tak magazynu gdzie towary, równie jak pomieszkania, gdzie osoby były zamieszczone.

W razie, gdy wydarzyła się podejrzana choroba, jak długo wątpliwość nie jest uchyloną, nie będzie dozwolone wystąpienie z kwarantanny ani samemu choremu ani towarom, ani zresztą sługom od czyszczenia.

Jeżeli pokazały się pewne znaki zarazy, zastosowane zostaną osobne przepisy według oddziału V.

D. PRZEPIS UDETALIOWANY DLA KWARANTANNEGO POSTĘPOWANIA Z KAŻDYM GATUNKIEM TOWARÓW I EFEKTÓW.

§. 86.

Kwarantanne postępowanie z onemi czterema w §^fie^ 66 ustawionemi kategoryami towarów i efektów, różni się co do istoty w sposób następujący:

a) towary w najwyższym stopniu podejrzane, muszą, oprócz zwyczajnej próby kwarantannej (co do rodzaju i trwania jej, równej wszystkim innym towarom podejrzanym), nadto jeszcze poddane być innemu chemicznemu postępowaniu desinfekcyjnemu (oczyszczeniu z zarodu zaraźliwego), a i pomimo to nie nastąpi wydanie ich przed upływem kwarantanny.

b) towary podejrzane, poddane zostaną jednemu tylko postępowaniu desinfekcyjnemu, a to albo zwyczajnej próbie kwarantannej w przeciągu terminu, dla towarów przeznaczonego, albo innej jakiej operacyi oczyszczającej na drodze chemicznej, w którym to ostatnim razie, towary takowe za wypełnieniem warunków, w §. 88. szczególniej wyrażonych, wydane być mogą nawet i przed upływem kwarantanny:

c) mniej podejrzane towary, będą wprawdzie podobnie jak podejrzane także jednemu tylko chemicznemu postępowaniu czyszczącemu poddane, atoliż jeżeli takowe zasa-

§. 83.

Verdachtlose Waaren, welche mit giftfangenden Abfällen, Flocken, Fasern etc. so verunreiniget sind, dass eine vollkommene Absonderung der letzteren nur auf eine den Werth der Waare beeinträchtigende Weise oder mit unverhältnissmässig grossem Zeitaufwande möglich wäre, sind als verdächtig anzusehen und zu behandeln (§. 88 n).

§. 84.

Die verdachtlosen Waaren sind, wenn sie auch gleich den verdächtigen bis zum Ablaufe der Contumazperiode auf dem Schiffe oder in dem Lazarethmagazine zurückgelassen werden, dennoch vor der pratica *auf jeden Fall dem ihnen angemessenen Untersuchungsverfahren zu unterziehen. Wenn daher der Eigenthümer einer solchen Waare sich nicht früher zum Bezuge derselben meldet, muss in den letzten Tagen der Contumaz die Ausleerung oder sonstige Behandlung der Waare auf die (nach §. 90) ihrer Beschaffenheit entsprechende Weise von Amtswegen angeordnet, und unter der oben vorgeschriebenen Beaufsichtigung vorgenommen werden.*

§. 85.

Wenn die Contumaz der Waaren abgelaufen ist, ohne dass bei den dazu bestellten Reinigungsdienern ein verdächtiger Krankheitsfall oder auch nur ein Anzeichen zum Verdachte sich ergeben hat, werden die Waaren sammt den Reinigungsdienern am Nachmittage des letzten Contumaztages zur freien Gemeinschaft zugelassen, nachdem früher eine ärztliche Besichtigung der Personen und die Untersuchung des Magazines, worin die Waaren, sowie der Wohnung, wo die Personen untergebracht waren, durch zwei Inspectionswächter vorgenommen worden ist.

Bei einem sich ergebenden verdächtigen Erkrankungsfalle ist, so lange nicht jeder Zweifel gehoben, weder dem Kranken selbst, noch den Waaren und den übrigen Reinigungsdienern der Austritt aus der Contumaz zu gestatten.

Wenn sichere Merkmale der Ansteckung sich zeigen, treten die besonderen Vorschriften nach Hauptstück V ein.

D. Detaillirte Vorschrift für die contumazmässige Behandlung jeder Gattung von Waaren und Effecten.

§. 86.

Die contumazmässige Behandlung der im §. 66 aufgestellten vier Kategorien von Waaren und Effecten unterscheidet sich im Wesentlichen darin, dass

a) *die höchst verdächtigen nebst der gewöhnlichen Contumazprobe (nach Art und Dauer gleich allen übrigen verdächtigen Waaren) noch ausserdem einem anderen chemischen Desinfections-Verfahren unterworfen werden müssen, ohne durch die Anwendung dieses zweiten Desinfections-Verfahrens der Begünstigung theilhaftig zu werden, vor Ablauf der Contumaz ausgefolgt werden zu können;*

b) *die verdächtigen nur Einem chemischen Desinfections-Verfahren und zwar entweder der gewöhnlichen Contumazprobe während der für die Waaren festgesetzten Zeit, oder irgend einer anderen auf chemischem Wege wirkenden Reinigungs-Operation unterzogen werden, und dass sie im letzten Falle bei Erfüllung der im §. 88 speciell angeführten Bedingungen auch noch vor Ablauf der Contumaz ausgefolgt werden können;*

c) *die minder verdächtigen, zwar ganz nach Art der verdächtigen ebenfalls nur Einem chemisch wirkenden Reinigungsverfahren unterzogen werden, die Anwendung dieses*

dza się na zwyczajnej próbie kwarantannej, odbywać się będzie sposobem mniej doskonałym, t. j. przez krótszy czas i nie w lazarecie, lecz przy osobach samych albo na okręcie; nakoniec

d) towary niepodejrzane, mogą bez wszelkiej próby kwarantannej i bez chemicznego postępowania desinfekcyjnego, po oddaleniu podejrzanych przymieszań za pomocą środków mechanicznych, każdego czasu z kwarantanny być wypuszczone.

Postępowanie z towarami i efektami w najwyższym stopniu podejrzanemi.

§. 87.

a) Wszelkie gatunki szmat czyli gałganów (N. 1), muszą być z ambalażów wyjęte, poczęści wywieszone, poczęści lekko w warstwy ułożone i przez 10 godzin w przeznaczonym na to pokoju (§. 78) wystawione na wyziewy z wapna chlorowego miałko utłuczonego, wodą nakrapianego, poczem w magazynie wietrzenia odbyć winny próbę kwarantanną, w ogólności dla towarów przepisaną, gdzie kupami wysokości stóp 3—4, będą porozkładane, codziennie przerzucane i gołemi rękoma przemieszane. Wypróżnienie i wywieszenie gałganów, dzieje się żelaznemi hakami i cęgami w ten sposób, iż słudzy od czyszczenia, dopiero po odbytem przekadzeniu wyziewami chloru, zmieszać się będą winni z treścią bel, beczek itd.

b) Używane suknie i efekta użycia, należące do osób niejednocześnie z niemi do kwarantanny przybyłych (N. 2), lub pochodzące od osób zmarłych w krajach oryentu (N. 3), będą z ostrożnością pod *a)* przepisaną z schówków swych wyjęte, sztuka w sztukę należycie rozłożone i rozwieszone, dalej w ten sposób czyszczone, iż wszelkie efekta, przy których nie ma obawy, iżby na wyziewach chloru szkodę ponieść mogły, z ostrożnością pod *a)* rzeczoną, winny być kadzone, inne zaś w tej samej lokalności przez 20 godzin na gorącość 40 — 50° Reaum. wystawione, a potem jedne jak drugie w lokalnościach, do wietrzenia służących, kwarantannej próbie przez ciąg przepisanego dla towarów czasu, poddane, a więc ciągle rozłożone lub rozwieszone i sztuka w sztukę codziennie obracone.

c) Co się tycze postępowania z sukniami osób powietrzem dotkniętych i na powietrzę zmarłych (N. 4), zawiera rozdział, o *patente brutta aggravata di peste* traktujący, stosowne w tej mierze przepisy.

Postępowanie z towarami i efektami podejrzanemi.

§. 88.

a) Surowe konopie, len, kłaki (N. 6), surowa bawełna i wełna, sierść wielbłądzia, włos kozi, bobrowy, zajęczy, koński i inny, szczeć świńska (N. 9), orzeszki jedwabnicze i odpadki jedwabiu (N. 12), wszelkie gatunki puchu pospolitego i puchu islandzkiego (N. 16), jeżeli nadejdą w stanie niepakownym, należy kupami

Reinigungsverfahrens selbst aber, wenn es in der gewöhnlichen Contumazprobe besteht, bei ihnen auf eine weniger vollkommene Art, d. h. durch eine kürzere Zeit und nicht im Lazarethe, sondern bei den Personen selbst oder auf dem Schiffe in Anwendung kommt; dass endlich

d) *die verdachtlosen ohne alle Contumazprobe und ohne Anwendung irgend eines chemisch-wirkenden Desinfections-Verfahrens bloss nach Entfernung der verdächtigen Beimengungen durch mechanisch-wirkende Mittel zu jeder Frist aus der Contumaz entlassen werden können.*

Behandlung der höchst verdächtigen Waaren oder Effecten.

§. 87

a) *Alle Gattungen von Hadern (Nr. 1) sind aus den Emballagen herauszunehmen, theils aufzuhängen, theils leicht aufzuschichten, und durch 10 Stunden in dem dazu bestimmten Zimmer (§. 78) der Einwirkung von Chlordämpfen aus gepulvertem mit Wasser befeuchtetem Chlorkalk auszusetzen, worauf sie die für Waaren im Allgemeinen vorgeschriebene Contumazprobe im Lüftungs-Magazine zu bestehen haben, wo sie in Haufen von 3—4 Schuh Höhe aufgeschichtet, täglich überworfen, und mit blossen Armen durchgewühlt werden müssen. Das Ausleeren und Aufhängen der Hadern ist mit eisernen Haken und Zangen derart zu bewirken, dass die Reinigungsdiener erst nach geschehener Chlor-Räucherung mit dem Inhalte der Ballen, Fässer etc. in Contact treten.*

b) *Gebrauchte Kleider und Gebrauchs-Effecten, welche nicht den gleichzeitig mit ihnen in der Contumaz angekommenen Personen gehören (Nr. 2), oder von Verstorbenen herrühren, die in Ländern des Orientes gestorben sind (Nr. 3), sind, nachdem sie mit den oben* ad a) *gegebenen Vorsichten aus den Behältnissen herausgenommen und Stück für Stück gehörig ausgebreitet und aufgehängt worden, dergestalt zu reinigen, dass alle Effecten, bei welchen nicht zu besorgen ist, dass sie durch die Chlordämpfe Schaden leiden könnten, so wie oben* ad a) *geräuchert, die übrigen dagegen in dem nämlichen Locale durch 20 Stunden einer Hitze von 40 — 50°* Reaumur *ausgesetzt, darauf aber die einen wie die anderen durch die für Waaren vorgeschriebene Zeit in einem zur Lüftung wohlgeeigneten Locale der Contumazprobe unterzogen, daher beständig ausgebreitet oder aufgehängt gehalten, und Stück für Stück täglich umgewendet werden.*

c) *Ueber das Verfahren mit Kleidern von Pestkranken, und von an der Pest Gestorbenen (Nr. 4) gilt der die* patente brutta aggravata di peste *behandelnde Abschnitt die geeigneten Vorschriften.*

Behandlung der verdächtigen Waaren und Effecten.

§. 88.

a) *Roher Hanf, Flachs, Werg (Nr. 5), rohe Baum- und Schafwolle, Kamehl-, Ziegen-, Castor-, Hasen-, Pferde- und andere Haare, Schweinborsten (Nr. 9), die Cocons der Seidenwürmer und Seidenabfälle (Nr. 12), alle Gattungen von Flaumen und Eiderdunen (Nr. 16) sind, falls sie unverpackt vorkommen, in Haufen von 3—4*

rozłożyć w wysokości stóp 3—4, jeżeli zaś zapakowane są na kształt bel, wówczas ambalaże (bez różnicy czy są pojedyncze czy podwójne) wzdłuż beli będą rozprute lub rozerznięte, ażeby nietylko powietrze atmosferyczne należycie przez nie przewiewać mogło, ale i ręka wszędzie z łatwością wsunąć się dała. Skrzynie lub beczki, z towarami rzeczonego rodzaju, muszą być otworzone i wieka albo dna zupełnie zdjęte. Powrozy, któremi są bele związane, będą rozwiązane; u bel ściśnionych, któreby rozpadły, gdyby wiązadła zupełnie z nich zdjęto, można trzy powrozy zostawić (t. j. po obu końcach i w środku beli), atoliż i te tak dalece zwolnić, a gdzie tego wymaga potrzeba, obwicia płócienne także i po stronach tak rozerznąć należy, ażeby warstwy ściśnione, mogły się należycie rozprzestrzenić, i ręka wszędzie wsunąć się dała bez trudności.

b) Przędza z konopi, lnu, kłaków (N. 6), przędza z bawełny i wełny, sierść wielbłądzia, włos kozi, bobrowy, zajęczy, koński i inny, szczeć świńska (N. 10), jedwab surowy (N. 13), przędza z jedwabiu (N. 14), traktowane będą w ten sam sposób jak wyżej pod *a)* wspomniano, wszelakoż, ażeby przy nader ściśnionem, jakto zwyczajnie się dzieje, zapakowaniu tych gatunków towaru, łatwe wsunięcie ręki nie było przeszkodzonem i przewiew powietrza nie był utrudnionym, muszą albo wiązadła należycie być rozpuszczone, albo część niejaka z towaru być wyjętą, ażeby cała treść dostatecznie mogła być rozwolnioną.

c) Manufaktury i suknie z konopi, lnu, kłaków (N. 7), na płótnie malowane obrazy (N. 8), manufaktury i suknie z bawełny i wełny, sierść wielbłądzia, włos kozi, bobrowy, zajęczy, koński i inny, szczeć świńska (N. 11), manufaktury z jedwabiu z materyami wrobionemi lub bez takowych (N. 15), fabrykaty z puchu zwyczajnego i puchu islandzkiego itp. (N. 18), pióra i kitki (N. 17), pargamin (N. 30), wszelkie gatunki strón baranich (Nr. 32), wszelkie roboty rymarskie, siodlarskie, szewskie, rękawicznicze i kuśnierskie (Nr. 31), roboty tekturowe z papieru wyrabiane (N. 20), książki (N. 21), tapety czyli obicia (N. 22), rysunki, miedzioryty, pojedyncze papiery itp. (N. 23), mumie (N. 35), zwierzęta wypychane i nabalsamowane (Nr. 36); muszą od wszelkich zewnętrznych ambalaży być uwolnione i w należycie przewiewnych pokojach tak być poukładane lub porozkładane i porozwieszane, ażeby każda pojedyncza sztuka, osobno mogła być dotkniętą i między zgięcia i warstwy materyj itd. ręka łatwym sposobem wsuniętą, przyczem jednak słudzy od czyszczenia, z taką obchodzić się muszą starannością, by nic nie pobrudzono i nie pomięto. Większe kołdry, kobierce pod nogi itd. mogą także w magazynie przewietrzania, być rozwieszone na sznurach w poprzek wyprężonych. Ordynaryjne fabrykaty, zapakowane bez wszelkiej ambalaży a tylko na kształt wiązań, np. bele z nowemi płótnianemi worami, z materyami na płaszcze dla majtków *(sergoni)* itd. niepotrzebują być wyjęte, jeżeli towar tak lekko jest związany, iż między każdą jego warstwę rękę łatwo wsunąć można, a przeto i przewietrzenie nie jest przeszkodzone.

d) Ciała zmarłych w ogólności, jakot eż szczególnie ciała nabalsamowane, u których zaświadczenia najwyższej wiarygodności udowodniają, iż nie są ciałami na powie-

Schuh Höhe aufzuschichten; wenn sie in Ballen geformt sind, so sind die Emballagen (mögen diese einfach oder doppelt seyn) in der ganzen Länge des Ballens aufzutrennen oder aufzuschneiden, damit der Luftzutritt befördert und die Einbringung des Armes möglich werde. Kisten oder Fässer mit Waaren der gedachten Art müssen eröffnet und die Deckel oder Böden ganz abgenommen werden. Die Stricke, womit die Ballen gebunden sind, werden abgelöst; gepressten Ballen, welche bei gänzlicher Abnahme des Bindzeuges auseinander fallen würden, können drei Stricke (nämlich an den beiden Enden und in der Mitte des Ballens) belassen werden; doch sind auch diese so weit zu lockern, und wo es nöthig, die Leinwand-Einhüllungen auch an den Seiten so aufzuschneiden, dass die zusammengepressten Schichten sich gehörig ausdehnen können und das Eindringen mit dem Arme überall ohne Schwierigkeit möglich wird.

b) *Gespinnste aus Hanf, Flachs, Werg (Nr. 6), Gespinnste aus Baum- und Schafwolle, Kamehl-, Ziegen-, Castor-, Hasen-, Pferde- und anderen Haaren, Schweinborsten (Nr. 10), rohe Seide (Nr. 13), Gespinnste aus Seide (Nr. 14) werden ebenso wie die oben* ad a) *erwähnten Artikel behandelt, doch ist, damit bei der gewöhnlich sehr festen Verpackung dieser Waarengattungen die leichte Einbringung des Armes nicht gehindert und der Luftzutritt nicht gehemmt werde, das Bindzeug gehörig nachzulassen, oder ein Theil der Waare herauszunehmen, damit der ganze Inhalt hinreichend aufgelockert werde.*

c) *Manufacturen und Kleidungsstücke aus Hanf, Flachs, Werg (Nr. 7), auf Leinwand gemalte Bilder (Nr. 8), Manufactur und Kleidungsstücke aus Baum- und Schafwolle, Kamehl-, Ziegen-, Castor-, Hasen-, Pferde- und anderen Haaren, Schweinborsten (Nr. 11), Manufacturen aus Seide mit oder ohne eingewirkte Stoffe (Nr. 13), Fabrikate aus Flaumen, Eiderdunen u. dgl. (Nr. 18), Federn und Federbüsche (Nr. 17), Pergament (Nr. 30), alle Sorten von Darmsaiten (Nr. 32), alle Riemer-, Sattler-, Schuster-, Handschuhmacher- und Kürschner-Arbeiten (Nr. 31), die aus Papier verfertigten Papp-Arbeiten (Nr. 20), Bücher (Nr. 21), Tapeten (Nr. 22), Zeichnungen, Kupferstiche, einzelne Papiere u. dgl. (Nr. 23), Mumien (Nr. 35), ausgestopfte und einbalsamirte Thiere (Nr. 36) müssen aller äusseren Emballagen entlediget, und in wohlgelüftete Zimmer so aufgeschichtet oder ausgebreitet und aufgehängt werden, dass jedes einzelne Stück besonders berührt, auch zwischen die Büge und Schichten der Zeuge etc. die Hand eingebracht werden kann, wobei es jedoch die Sorge der Reinigungsdiener seyn muss, jede Beschmutzung und Zerknitterung zu vermeiden. Grössere Bettdecken, Fussteppiche etc. können auch im Lüftungsmagazine selbst, auf quer gespannte Stricke gehängt werden. Ordinäre Fabricate, welche ohne alle Emballage bloss in Bündeln zusammengepackt sind, z. B. Ballen mit neuen Leinwandsäcken, mit Zeugen zu Matrosenmänteln (Sergoni) etc. brauchen nicht auseinander genommen zu werden, wenn die Waare so lose gebunden ist, dass zwischen jede Schichte der Arm leicht eingebracht werden kann, folglich auch die Lüftung nicht gehindert ist.*

d) *Leichname überhaupt, so wie insbesondere einbalsamirte Leichname, bei denen durch höchst glaubwürdige Zeugnisse erwiesen ist, dass sie nicht Leichname von an der*

trze zmarłych (N. 34), w ten sposób będą traktowane, iż wraz z trunną, w której się znajdują, zamknięte zostaną w inną jeszcze trunnę drewnianą, otworzywszy wprzód trumnę wnętrzną i napełniwszy przestrzeń pośrednią między obiema trumnami, jeżeli wnętrzna nie jest z metalu, wapnem chloru, należycie nakrapianem, a gdy tak wystawione były na wyziewy chlorku przez godzin 10, powinny jeszcze być wystawione przez dalsze godzin 10 na przewietrzenie.

e) Wszelkie surowe albo garbowane, świeże albo suszone skóry zwierzęce i skórki, tudzież wszelkie gatunki skór (N. 29), mają z ambalaży być wyjęte i rzędami albo na kształt podkowy na 3 do 4 stóp wysokości nałożone, albo w krzyż lub na kształt stopni, tak jedne na drugie położone, ażeby nietylko powietrze atmosferyczne ze wszystkich stron łatwy przystęp miało, lecz też i wsunięcie ręki między pojedyncze skóry, łatwo nastąpić mogło. Skóry wilgotne, muszą wprzód należycie być wysuszone przez rozwieszenie lub rozłożenie.

f) Mokre skóry solone, mogą na kształt wiązań kupami miernej wysokości być porozkładane, które tylko po powierzchni codziennie będą dotykane. Pomniejsze skórki zwierzęce, powinny na krzyż pojedynczemi stosami wysokości stóp 3—4 ponakładane, ażeby każda skórka poszczególnie mogła być dotkniętą.

g) Wszelkie nieobdarte ze skóry lub nieoskubane bite bydło rzeźne, dziczyzna i ptastwo (N. 25), ma być ze skóry lub z pierza ogołocone, poczem skóry, skórki lub pierze, traktowane będą podług powyższych norm *c)* i *e)*. Zwierzę zzute ze skóry lub oskubane, może być wydane pod zachowaniem warunków niżej pod *a)* wyszczególnionych. Tylko dzikie świnie, przy których zdjęcie ze skóry nie jest zwyczajnem, mają w słomę być zawinięte, i przez podpalenie słomy należycie opalone, poczem zniszczywszy wszelką jeszcze pozostałą nie zupełnie opaloną szczeć, za pomocą żelaza rozpalonego, będą takowe obficie wodą oblane i z kontumacyi wydane. Ciepłe jeszcze mięso z bydła bitego, z dziczyzny i ptastwa należycie obdartego lub oskubanego (N. 26), trzeba wprzód ostudzić, i dopiero, gdy wodą oblane zostało, wydanem będzie z kontumacyi.

h) Rogi mocno włosami obrośnięte i racice ze zwierząt, tudzież odkrawki ze skór i inne odpadki (N. 28), muszą na oddzielne kupy, do wysokości także nie nad 4 stopy być nałożone, które codziennie winny być przerzucane i gołą ręką przemieszane.

i) Rogi i racice zwierzęce, cokolwiek tylko włosami obrośnięte (N. 27), mogą w stosownem ku temu miejscu z należytą bacznością być opalone i potem wedle §. 90 *d)* wydane.

NB. Okoliczność ta, że w razach pomoru bydła, nastąpićby miało osobne oczyszczenie skór lub innych odpadków zwierzęcych (IV. oddział), nie pociąga za sobą zmiany, ani co do sposobu przepisanego tu postępowania kwarantannego, ani też co do trwania kwarantanny, lecz owszem, oba rodzaje czyszczenia, będą zupełnie, niezawiśle jeden od drugiego, wykonane.

k) Papier wszelkiego rodzaju w belach i pakach (N. 19), wyjęty będzie ze skrzyń lub innych ambalarzy, z każdej poszczególnej jego ryzy lub paki, zdejmie się

Pest Gestorbenen sind (Nr. 34), werden in der Art behandelt, dass sie über den Sarg, in welchem sie sich befinden, noch in einen anderen hölzernen Sarg eingeschlossen werden, der innere Sarg eröffnet, und der Zwischenraum zwischen beiden Särgen, in so ferne der innere nicht von Metall ist, mit Chlorkalk ausgefüllt, und dieser gehörig befeuchtet wird, sie aber der Einwirkung dieser Dämpfe durch volle 10 Stunden ausgesetzt, dann noch durch weitere 10 Stunden gelüftet werden.

e) *Alle rohen oder gegerbten, frischen oder getrockneten Thierhäute und Felle, ferner alle Ledersorten (Nr. 29) sind aus den Emballagen herauszunehmen und reihenweise oder in Hufeisenform 3—4 Schuh hoch aufzuschichten, dabei aber theils kreuz-, theils staffelweise übereinander zu legen, damit nicht nur von allen Seiten die Luft leicht Zutritt habe, sondern auch die Einbringung des Armes zwischen die einzelnen Häute möglich wird. Die feuchten Häute müssen früher durch Aufhängen oder Ausbreiten gehörig getrocknet werden.*

Nasse gesalzene Häute können bündelweise in Haufen von mässiger Höhe aufgeschichtet, und diese nur an der Oberfläche täglich berührt werden. Kleinere Thierfelle und Bälge sind kreuzweise in einzelne Stösse von 3—4 Fuss Höhe über einander zu legen, damit jedes Fell einzeln berührt werden kann.

f) *Alles unabgehäutete oder ungerupfte todte Schlachtvieh, Wild und Geflügel (Nr. 28) wird abgehäutet oder gerupft, worauf die Häute, Felle oder Federn nach den obigen Normen* c) *und* e) *zu behandeln sind. Das abgehäutete oder gerupfte Thier aber mit den* sub g) *angegebenen Modalitäten ausgefolgt werden kann. Bloss die Wildschweine werden, da bei dieser Thiergattung die Abhäutung nicht gebräuchlich ist, in Stroh eingewickelt, durch Anzündung des Strohes gehörig abgesengt und nachdem die etwa zurückgebliebenen nicht vollkommen abgesengten Borstenreste mit glühenden Eisen vertilgt worden, reichlich mit Wasser übergossen und aus der Contumaz erfolgt.*

g) *Das noch warme Fleisch von gehörig abgehäutetem oder gerupftem Schlachtviehe, Wild und Geflügel (Nr. 26) lässt man zuerst erkalten, und dann erst wird es mit Wasser übergossen und aus der Contumaz erfolgt.*

h) *Stark behaarte Hörner und Klauen von Thieren, dann die Haut-Abschnitzel und andere Thier-Abfälle (Nr. 28) müssen in abgesonderte Haufen ebenfalls nicht mehr als 4 Schuh hoch aufgeschichtet, täglich überworfen und mit blossem Arme durchwühlt werden.*

i) *Hörner und Klauen von Thieren, wenn sie nur wenig mit Haaren bedeckt sind (Nr. 27), können an einem dazu geeigneten Orte sorgfältig abgesengt und dann nach §. 90* d) *ausgefolgt werden.*

NB. *Wenn in Fällen von Epizootien für die Reinigung von Häuten oder anderen Thier-Abfällen ein besonderes Verfahren einzutreten hat (IV. Abtheilung), so erleidet dadurch weder die hier vorgeschriebene Art der contumazmässigen Behandlung, noch die Dauer derselben eine Aenderung, sondern es müssen beide Reinigungsmodalitäten neben einander vollständig in Ausübung gebracht werden.*

k) *Alle Sorten von Papier in Ballen oder Päcken (Nr. 19) werden aus den Kisten oder anderen Emballagen herausgenommen, jedes einzelne Riess oder Paquet des Bind-*

szpagat i obwicie, a te ustawią się w ten sposób, ażeby nietylko między pojedyncze paki włożyć można rękę, lecz tu i owdzie, nawet i między pojedyncze kartki.

Pojedyncze papiery, rysunki, miedzioryty itd. (N. 23), mogą na żądanie właściciela, podobnie jak listy (rozdział 3), zaraz po przekadzeniu siarką, natychmiast być wydane do wolnego społeczeństwa.

l) Co się tycze pieniędzy papierowych, losów loteryjnych, obligacyj lub innych papierów wartości (N. 24), służyć ma za regułę ostatnie postępowanie (kadzenie siarką), przetoż więc pozostawanie ich w kwarantannie, dozwolonem być ma tylko za wyraźnem żądaniem strony, spisawszy wprzód w urzędzie dokładny rejestr papierów wartości, w ręku eksponowanego strażnika pozostawionych.

m) Wszelkie w kontumacyi sporządzone ciepłe jeszcze i suche pieczywa i potrawy (N. 33) mogą bezpośrednio być wydane do wolnego społeczeństwa, jak tylko zostaną ostudzone.

n) Przedmioty, z któremi materyały tak podejrzane jak niepodejrzane są zmieszane, spojone, zlepione, zeszyte albo w inny sposób połączone, jeżeli oddzielenie ich nastąpić nie może, z powodu, że to połączone jest z znaczną stratą albo czasu albo kosztów, lub też jeżeli to wprawdzie uskutecznić się nie daje inaczej, jak tylko przez zniweczenie albo przez uszkodzenie przedmiotu, albo przez zupełne pomieszanie artykułów pojedynczych (N. 41), będą ze skrzyń lub innych schowków wyjęte, i w ten sposób ustawione, rozłożone, warstwami lub kupami nałożone, ażeby części jad wciągające, bezprzeszkodnie mogły być dotykane i przewietrzane, przyczem wedle okoliczności nastąpić musi albo rozprucie szwów, albo wyjęcie przedmiotów z obwić papierowych itp. albo zresztą odłączenie ich części pojedynczych.

Jeżeli właściciel zezwala przedsięwziąć przy którym z artykułów zupełne oddzielenie części jad wciągających, natedy zostają tylko te w kwarantannie, a zaś wszystkie inne niepodejrzane, wydane być mogą z zachowaniem warunków w §fie 90 wskazanych. I tak np. bez wszelkiej trudności wydanym będzie cukier w głowach, skoro tylko zdejmie się z niego papier i szpagat, podobnie też sznury pereł, zaraz po wyciągnięciu nici z nich. Przy niektórych do tejże kategoryi należących, niżej specyalnie wymienionych gatunkach towarów, zachowa się postępowanie następujące:

41. *a)* Perły, korale itd. na sznury nawlekane, mogą dla większego bezpieczeństwa właściciela (jeżeli tenże nie dopuszcza wysnucia z nich nici), w powłokę krepową w ten sposób być zachowane i zapieczętowane, ażeby tylko końce nici wolnemi były do dotykania się strażnika, co dla kwarantannego czyszczenia tem więcej dostatecznem jest, ile że przez lekką powłokę krepową przewiew nie jest przeszkodzony.

41. *b)* Butelki i inne przedmioty niepodejrzane, z przylepionemi etykietami papierowemi, wydane będą po nakropieniu ich ługiem chlorkowym lub ostrym octem.

zeuges und Umschlages entlediget, dann so aufgestellt, dass nicht nur zwischen den einzelnen Päcken, sondern hie und da auch zwischen den einzelnen Blättern die Hand eingebracht werden kann.

Einzelne Papiere, Zeichnungen, Kupferstiche etc. (Nr. 23) können auf Verlangen des Eigenthümers gleich den Briefen (Abschnitt 3) mittelst des Schwefelrauchens sogleich in freie Gemeinschaft ausgefolgt werden.

l) *Für Papiergeld, Lotterielose, Obligationen oder andere Werthpapiere (Nr. 24) ist als Regel das letztere Verfahren (der Schwefelräucherung) zu beobachten, daher das Verbleiben derselben in der Contumaz nur über ausdrückliches Verlangen der Partei zu gestatten, nachdem vorher von einem Beamten ein genaues Verzeichniss der in den Händen des exponirten Wächters verbleibenden Werthpapiere aufgenommen worden ist.*

m) *Alle in der Contumaz bereiteten noch warmen und trockenen Gebäcke und Speisen (Nr. 33) können, nachdem sie abgekühlt sind, unmittelbar zur freien Gemeinschaft übergeben werden.*

n) *Gegenstände, bei welchen verdächtige und verdachtlose Stoffe vermischt, zusammengefügt, geklebt, geheftet oder sonst verbunden sind, insoferne eine Trennung derselben nicht stattfinden kann, weil dieselbe entweder zu zeitraubend oder kostspielig, oder nur durch Zerstörung oder Beschädigung des Gegenstandes, oder durch unvermeidliche Verwirrung der einzelnen Artikel möglich wäre (Nr. 41), sind aus den Kisten oder anderen Behältnissen herauszunehmen und so aufzustellen, auszubreiten, aufzuschichten oder in Haufen aufzuwerfen, dass die giftfangenden Theile ungehindert berührt und gelüftet werden können, wobei nach Umständen das Auftrennen der Näthe, das Herausnehmen der Gegenstände aus ihren Umschlägen von Papier etc., die Loslösung einzelner Theile derselben Statt haben muss.*

Ist der Eigenthümer zufrieden, bei irgend einem dieser Artikel die vollständige Absonderung der giftfangenden Theile vornehmen zu lassen, so bleiben nur diese in der Contumaz zurück, während alles Verdachtlose mit den im §. 90 angegebenen Vorsichten ausgefolgt werden kann. So unterliegt es z. B. keinem Anstande, Zucker in Hüten nach Abnahme des Papieres und Bindzeuges oder Perlenschnüre nach Ausziehung der Fäden sogleich zur freien Gemeinschaft zu übergeben. Bei einigen zu dieser Kategorie gehörigen, nachstehend speciell aufgeführten Waarengattungen, ist folgendes Verfahren zu beobachten:

41. a) *Auf Schnüren gereihte Perlen, Corallen etc. können zur grösseren Sicherheit für den Eigenthümer (falls dieser sie nicht ausfädeln lassen will) in eine Florhülle so verwahrt und versiegelt werden, dass nur die Enden der Fäden zur Berührung des Wächters frei bleiben, was für den Zweck der contumazmässigen Reinigung um so mehr hinreicht, als durch die leichte Florhülle die Lüftung nicht gehindert wird.*

41. b) *Bouteillen oder andere verdachtlose Gegenstände mit aufgeklebten Papier-Etiquetten können nach Benetzung der letzteren mit Chlorlauge oder scharfem Essig ausgefolgt werden.*

41. *c)* Bele z liściami senesowemi, z saflorem, marzanną, będą po trzy jedna na drugą położone, po bokach rozcięte do wsunięcia ręki, a rzędy bel zaś o tyle tylko od siebie mają być oddalone, ażeby słudzy od czyszczenia bez trudności owę manipulacyę przedsięwziąć mogli. Beczki i skrzynie z takiemi artykułami, będą, po zdjęciu z nich wiek lub den, rzędem ustawione i także gołemi rękoma przemieszane.

W ciągu kwarantanny, będą kolli takowe równie jak podejrzane, stosownie do §. 72, kilka razy obrócone, na odwrotnej stronie otworzone i przed wydaniem z kwarantanny, prętem żelaznym ku temu służącym, należycie przeszukane.

41. *d)* Tytuń w liściach, może być rzędami z odpowiedniemi przedziałami aż do 6 stóp wysokości nałożony, albowiem artykuł ten, wymaga zewnętrznej manipulacyi tak ambalażów jak przyszytych z markami kawałków płótna, przeto też ta strona beli, gdzie marka się znajduje, zawsze na zewnątrz musi być obrócona.

41. *e)* Skrzynie z pianką morską, w bawełnę opakowaną, lub z innemi podobnemi artykułami, muszą całkiem być otworzone i na kształt stopni jedna na drugą tak ustawione, ażeby słudzy od czyszczenia w każdą pojedynczą skrzynię aż do dna sięgać mogli, przetoż więc muszą niektóre sztuki być wyjęte i na wierzch wyłożone.

o) Podejrzane ambalaże, jakoto: wory, rury, obwicia papierowe itd., jeżeli już są wypróżnione (N. 37), będą wraz z wiązadłami na kupy złożone, i tak jak odpadki (zob. pod *e)*) traktowane.

p) Podejrzane ambalaże, jakoto: wory, rury, obwicia papierowe itd. jeżeli już są napakowane (N. 38), będą w magazynach czyszczenia rzędem aż do 6 stóp wysokości jeden na drugi ustawione, z otwartą między rzędami przestrzenią, ażeby nie został przeszkodzony przystęp powietrza atmosferycznego, ani też zewnętrzne dotykanie się ambalażów ze strony sług od czyszczenia.

q) Podejrzane ambalaże, jakoto: wory, rury, obwicia papierowe itd. jeżeli są zamknięte w beczkach podwójnych (N. 39), jak to zwykle się dzieje przy żywicach większej wartości, np. przy żywicy lentyszkowej (mastyks), zostaną wyjęte z swych schowków i będą traktowane w sposób wyż rzeczony.

r) Wory na zboże lub na pieniądze, jeżeli są w innych drewnianych lub metalowych naczyniach zamknięte (N. 40), zwłaszcza, że te ostatnie z reguły dopiero wtedy mogą być otworzone, aż się zgłosi właściciel do sprawdzenia pieczęci i do odebrania próbek albo pieniędzy, muszą w obecności przynoszącego i odbierającego je bez dotykania się, i tylko za pomocą cęgów lub haków, ze schowków być wyjęte i po wydaniu treści, stosownie do §. 90 oczyszczonej, natychmiast spalone, lub jeżeliby właściciel tego żądał, stosownie do *o)*, oczyszczone.

41. c) Die Ballen mit Sennesblättern, Safflor, Krappwurz werden je zu dreien übereinander gelegt, an den Seiten durch einen Einschnitt für das Einbringen des Armes zugänglich gemacht, die Reihen der Ballen aber so wenig weit von einander entfernt gehalten, dass die Reinigungsdiener ohne Schwierigkeit jene Manipulation vornehmen können. Fässer und Kisten mit solchen Artikeln werden (nachdem Deckel oder Boden abgenommen worden sind) reihenweise aufgestellt, und ebenfalls mit blossen Armen durchgefahren.

Im Laufe der Contumaz werden derlei Colli gleich den verdächtigen nach §. 72 zu mehreren Malen umgekehrt, und auf der entgegengesetzten Seite eröffnet, und vor der Entlassung aus der Contumaz mit dem Visitir-Eisen gehörig untersucht.

41. d) Blättertabak in Ballen kann reihenweise mit angemessenen Zwischenräumen bis auf sechs Fuss Höhe aufgeschichtet werden, da bei diesem Artikel nur die äussere Manipulation der Emballagen und der aufgehefteten Leinwandstücke mit den Marken erforderlich ist, daher auch jene Seite des Ballens, wo die Marke sich befindet, stets auswärts gekehrt werden muss.

41. c) Kisten mit in Baumwolle verpacktem Meerschaum oder anderen ähnlichen Artikeln müssen vollständig eröffnet, und staffelweise so übereinander gestellt werden, dass die Reinigungsdiener in jede einzelne Kiste bis auf den Grund eindringen können, daher auch mehrere Stücke herausgenommen und oben aufgelegt werden müssen.

o) *Verdächtige Emballagen, als: Säcke, Schläuche, Papier-Umschläge u. s. f., wenn sie schon entleert sind (Nr. 37), werden sammt dem Bindzeuge zu Haufen aufgeschichtet und nach Art der Abfälle* (vide ad e) *behandelt.*

p) *Verdächtige Emballagen, als: Säcke, Schläuche, Papier-Umschläge u. s. w., wenn sie noch voll sind (Nr. 38), werden in Lüftungsmagazine reihenweise bis auf 6 Fuss Höhe über einander gelegt, zwischen den Reihen aber freie Räume gelassen, damit der Luftzutritt und die äussere Berührung der Emballagen durch die Reinigungsdiener nicht gehindert sei.*

q) *Verdächtige Emballagen, als: Säcke, Schläuche, Papier-Umschläge u. dgl., wenn sie in Ueberfässern eingeschlossen sind (Nr. 39), wie diess bei werthvolleren Harzen, z. B. bei Mastix gewöhnlich der Fall ist, werden aus ihren Behältnissen herausgenommen und wie oben behandelt.*

r) *Getreide- oder Geldsäcke, wenn sie in anderen hölzernen oder metallenen Gefässen eingeschlossen sind (Nr. 40), sind, da die Letzteren in der Regel erst dann, wenn der Eigenthümer sich zur Verificirung der Siegel und zum Empfange der Muster oder des Geldes meldet, eröffnet werden können, in Gegenwart des Ueberbringers und des Empfängers ohne unmittelbare Berührung, sondern mit Zangen oder Haken aus den Behältnissen herauszunehmen, und nach Ausfolgung des Inhaltes mittelst der im §. 90 vorgeschriebenen Reinigung sogleich zu verbrennen, oder wenn der Eigenthümer es vorzieht, nach* o) *vorschriftmässig zu reinigen.*

s) Co się tycze wszystkich przedmiotów, nie wymienionych osobno między podejrzanemi, które albo dla podobieństwa swego zbliżają się do artykułów, wyraźnie za podejrzane uznanych, albo odpowiadają ogólnemu prawidłu §. 64, z powodu właściwego ich składu włosianego, kudłastego, wełnianego, pilśnianego, włókniastego lub pierzastego (N. 42), zarządzone będzie czyszczenie kwarantanne podług innych przedmiotów tego samego lub podobnego składu, przyczem za zasadę służyć ma, iż w razie wątpliwości, zawsze ostrzejsze postępowanie miejsce ma.

t) Co się tycze wszystkich owych towarów i efektów podejrzanych, które czyszczone być mogą chlorem lub gorącością, jeżeli już bez tego przy niektórych z nich nie ma miejsca wydanie ich podczas kwarantanny, pod warunkami, co do czyszczenia wyż rzeczonemi, może ukrócenie kwarantanny na żądanie właściciela tym sposobem być uskutecznione, iż przedmioty takowe w przeznaczonej ku temu lokalności (§. 78), zdiąwszy z nich wszelkie ambalaże i należycie je rozłożywszy lub rozwiesiwszy, albo będą wystawione przez 10 godzin na wyziewy chloru wapna chlorowego nakrapianego, a potem przez dalsze godzin 10 wietrzone, albo też rozgrzewane przez godzin 20, na gorącości o 40—50^0 Reaum., a potem wietrzone przez dalsze jeszcze godzin 20, poczem w jednym jak w drugim razie natychmiast ich wydanie z kwarantanny nastąpić może.

Towary i efekta, w większej nadchodzące ilości, nie są w powszechności sposobne do rzeczonego właśnie z niemi postępowania, atoliż pomniejsze ich części, a mianowicie próbki towarów tych, mogą być czyszczone w sposób wyż rzeczony, i bezpośrednio na wolny obrót wypuszczone.

§. 89.

Postępowanie z towarami i efektami mniej podejrzanemi.

a) Efekta, do służby przy okręcie lub do osobistego użycia ludzi i pasażerów służące (N. 43. *a) c)*), tudzież te pakotylli z przedmiotów jad wciągających, które przypakowano do efektów użycia (N. 43. *d)*), muszą z swych naczyń schowkowych być wyjęte, i albo na okręcie, albo w pomieszkaniu pasażerów codziennie przez cały ciąg kwarantanny wietrzone i manipulacyi strażnika eksponowanego oddane.

Wietrzenie efektów i manipulacya z niemi na okręcie, odbyć się ma z reguły na piętrzu okrętowem, co jednak w przeszkodnych porach czasu, także i w wnętrzu okrętu albo w kajutach, wszelako przy otworzonych oknach i drzwiach przedsięwziętem będzie.

W razie czyszczenia efektów w pomieszkaniach osób wylądowanych, muszą wszelkie naczynia schowkowe zawsze być otworzone, suknie i inne przedmioty, na stołach i stołkach rozłożone lub na sznurach wyprężonych wywieszone.

s) *Bei allen unter den verdächtigen, nicht besonders aufgeführten Gegenständen, welche entweder vermöge ihrer Aehnlichkeit den ausdrücklich als verdächtig bezeichneten Stoffen sich nähern, oder wegen ihrer haarigen, zottigen, wolligen, filzigen, faserigen oder federigen Beschaffenheit der allgemeinen Andeutung des §. 64 entsprechen (Nr. 42), ist das contumazämtliche Reinigungsverfahren nach dem Vorgange mit anderen von gleicher oder ähnlicher Beschaffenheit zu regeln, und dabei der allgemeine Grundsatz zu beobachten, dass im Falle des Zweifels stets dem strengeren Verfahren Lauf gegeben werden muss.*

t) *Bei allen jenen verdächtigen Waaren und Effecten, welche eine Behandlung mit Chlor oder Hitze vertragen können, in soferne nicht für einige derselben ohnehin die Ausfolgung während der Contumaz unter den oben festgestellten Reinigungsbedingungen zulässig ist, kann eine Abkürzung der Contumaz auf Verlangen des Eigenthümers dadurch erwirkt werden, dass diese Gegenstände in dem dazu bestimmten Locale (§. 78) nach Abnahme aller Emballagen und nachdem sie gehörig ausgebreitet oder aufgehängt worden sind, entweder durch 10 Stunden der Einwirkung von Chlordämpfen aus mit Wasser befeuchtetem Chlorkalk ausgesetzt, und sodann durch weitere 10 Stunden gelüftet, oder durch 20 Stunden einer Hitze von 40—50° Reaumur, und darauf noch durch andere 20 Stunden der Einwirkung der atmosphärischen Luft ausgesetzt werden, wornach im ersten, wie im zweiten Falle ihre Entlassung aus der Contumaz sogleich erfolgen kann.*

Waaren und Effecten, welche in grösseren Quantitäten vorkommen, eignen sich im Allgemeinen nicht für die erwähnte Behandlung, doch unterliegt es keinem Anstande, kleinere Parthien davon und insbesondere die Muster solcher Waaren auf die vorgedachte Art zu reinigen, und unmittelbar darauf in freie Gemeinschaft auszufolgen.

§. 89.

Behandlung der minder verdächtigen Waaren und Effecten.

a) *Die zum Dienste des Schiffes oder zum persönlichen Gebrauche der Bemannung und Passagiere dienenden Effecten (Nr. 43 a), c), dann jene in giftfangenden Gegenständen bestehenden Pakotillen, welche den Gebrauchs-Effecten beigepackt sind (Nr. 43 d) müssen aus ihren Behältnissen herausgenommen, und entweder auf dem Schiffe oder in der Wohnung der Passagiere durch die ganze Contumazzeit täglich gelüftet, und vom exponirten Wächter manipulirt werden.*

Die Lüftung und Manipulirung der Effecten auf dem Schiffe soll in der Regel auf dem Verdecke geschehen, kann aber bei Witterungshindernissen auch im inneren Schiffsraume oder in den Cajüten, jedoch bei geöffneten Fenstern und Thüren, vor sich gehen.

Behufs der Reinigung der Effecten der ausgeschifften Personen in ihren Wohnungen müssen alle Behältnisse stets geöffnet, die Kleider und andere Gegenstände auf Tischen und Stühlen ausgebreitet oder auf gespannten Schnüren aufgehängt bleiben.

Co się tycze wozów, do pasażerów należących, wraz z niemi wylądowanych, mają takowe w odpowiednich lokalnościach, jak najbliższych pomieszkania, poddane być temu samemu postępowaniu wietrzenia i tej samej manipulacyi czyszczenia.

Co się zaś tycze efektów użycia, należących do osób, albo w kwarantannie zostających, albo gdy się poddały tak zwanemu *spoglio*, przed sukniami z kwarantanny wypuszczonych, jeżeli w pierwszym przypadku stan ich zdrowia lub inne jakie wypadki nie wzniecają powątpiewania, mogą takowe, podobnie jak towary podejrzane, w §^fie^ 88 pod *i)* rzeczone, być wypuszczone z kwarantanny na obrót wolny po odbytem ich czyszczeniu, czy to przez wyziewy chloru czy przez rozgrzanie i następne potem wietrzenie.

b) Maty słomiane, przedziane nicią lub szpagatem, służące do wyfutrowania okrętu (N. 43 *b)*, muszą jeżeli to z niemi przedsięwziętem być może, przez 24 godzin w wodzie leżeć, lub wisieć, poczem na okręcie pozostać mogą aż do wstąpienia okrętu do *pratica*. Jeżeli zaś zdjęcie mat spóźnionem zostało, wydanie ich nastąpić ma zawsze dopiero po upływie przeciągu 24 godzin czyszczenia.

c) Wory z próbkami zboża itd. *(scandagli)* nie zamknięte w skrzyniach lub innych naczyniach schowkowych, tudzież przesełki pieniężne w woreczkach lub innych jad wciągających obwiciach *(gruppi* N. 43 *e)*, czyścić winien strażnik tylko z zewnątrz przez wietrzenie i codzienne dotykanie się. Przed upływem kwarantanny jednak muszą wory itd. bez dotykania się treści być wypróżnione, a oczyściwszy też wedle przepisu §. 90, mają być spalone wszelkie w środku znajdujące się obwicia lub przymieszania jad wciągające.

d) Wory już w miejscu ładowania napełnione jagodami winnemi (N. 44), mogą także przez cały ciąg kwarantanny pozostać na okręcie, a nietylko pełne ale też i próżne (jeżeli wypróżnienie podczas kwarantanny nastąpiło), w którym tedy razie wory pełne mokremi tylko wiechciami będą obmywane, próżne zaś przez 24 godzin w wodzie trzymane. Gdyby wory takowe podczas kwarantanny już miały być wydane, natedy dostatecznem jest rozerznąć rogi i wtłoczone tamże części woru, niemniej wszystkie szwy i sznury mazią posmarować, resztę zaś powierzchni mokremi wiechciami obmyć.

e) Rury ze skórek zwierzęcych lub wańtuchy (N. 45) olejem napuszczone — bez różnicy, czy one są obrośnięte włosem lub nie, czy pełne lub próżne — pozostaną podczas kwarantanny na okręcie, gdy wprzód ostrą miotłą starannie ze wszystkich przymieszanych cudzych przedmiotów zostały oczyszczone przez strażnika eksponowanego. Jeżeli strona zewnętrzna i sznury omazione są, mogą rury takowe także i podczas kwarantanny wydane być na wolną *pratica*.

f) Rury ze skór zwierzęcych zewnątrz nie pokryte włosem, lub wańtuchy napełnione miodem, mazią, spirytusowemi lub kwaśnemi płynami albo łojem (N. 46), mogą także bez różnicy, czy są wypróżnione przed, czy podczas kwarantanny, pozostać na okręcie aż do *pratica*, gdy wprzód zostały wodą należycie obmyte lub oblane.

Die etwa den Passagieren angehörigen, mit ihnen ausgeschifften Wagen sind in einem möglichst nahe bei der Wohnung gelegenen, geeigneten Locale dem nämlichen Verfahren der Lüftung und täglichen Manipulirung zu unterziehen.

Für die Gebrauchs-Effecten der wirklich in der Contumaz befindlichen oder mittelst des Spoglio *(früher als ihre Kleider) aus derselben entlassenen Personen kann übrigens, woferne nicht im ersteren Falle aus ihrem Gesundheitszustande oder aus anderen Zwischenvorkommnissen sich ein Bedenken ergibt, die Begünstigung eintreten, dass dieselben gleich den im §. 88* t) *erwähnten verdächtigen Waaren nach geschehener Reinigung durch Chlordämpfe oder Erhitzung mit darauf erfolgter Lüftung aus der Contumaz entlassen werden können.*

b) *Die mit Zwirn oder Spagat durchschossenen Strohmatten, welche zur Ausfütterung des Schiffes dienen (Nr. 45* b*), müssen, sobald sie zugänglich sind, durch 24 Stunden ins Wasser gelegt oder gehängt werden, worauf sie bis zur* pratica *des Schiffes am Borde bleiben können. Verspätet sich die Aushebung der Matten, so erfolgt die Freilassung jedenfalls erst nach Ablauf der 24stündigen Reinigung.*

c) *Die nicht in Kisten oder anderen Behältnissen eingeschlossenen Mustersäcke von Getreide etc.* (scandagli)*, dann die in Säckchen oder anderen giftfangenden Einhüllungen verwahrten Geldrimessen* (gruppi *Nr. 43* e) *sind vom Wächter nur ausserhalb durch Lüftung und tägliche Berührung zu reinigen. Vor Ende der Contumaz müssen jedoch die Säcke etc. ohne Berührung des Inhaltes ausgeleert, und nachdem dieser nach Vorschrift des §. 90 gereiniget, die allenfalls im Inneren vorgefundenen giftfangenden Umschläge oder Beimengungen verbrannt werden.*

d) *Die schon am Einladungsorte mit Weinbeeren angefüllten Säcke (Nr. 44) können ebenfalls durch die ganze Contumazzeit sowohl gefüllt, als (wenn die Ausleerung während der Quarantaine geschehen ist) leer auf dem Schiffe bleiben, in welchem Falle die vollen Säcke bloss mit nassen Strohwischen abzuwaschen, die leeren aber durch 24 Stunden ins Wasser zu tauchen sind. Sollen derlei Säcke während der Contumaz ausgefolgt werden, so genügt es, die Ecken aufzuschneiden und die dort eingezwängten Theile des Sackes, wie auch die sämmtlichen Nähte und Bindzeuge mit Theer zu bestreichen, die übrige Oberfläche des Sackes aber mit nassen Strohwischen abzuwaschen.*

e) *Geölte Schläuche aus Thierfellen oder Wammen (Nr. 45) bleiben — gleichviel ob behaart oder unbehaart, ob voll oder ausgeleert — während der Contumaz auf dem Schiffe, nachdem sie vom Bordwächter mit scharfen Besen von allen etwa angehängten fremdartigen Gegenständen sorgfältig gereiniget worden sind. Wenn die Aussenseite und das Bindzeug mit Theer überstrichen wird, können derlei Schläuche auch während der Contumaz zur freien Gemeinschaft ausgefolgt werden.*

f) *Die von Aussen unbehaarten Schläuche aus Thierfellen oder Wammen, welche mit Honig, Theer, geistigen oder sauren Flüssigkeiten angefüllt oder mit Unschlitt vollgegossen sind (Nr. 46) können ebenfalls, ob vor oder während der Contumaz ausgeleert, bis zur* pratica *auf dem Schiffe bleiben, wenn sie früher gehörig mit Wasser abgewaschen oder übergossen worden sind.*

Jeżeli właściciel na to zezwala, ażeby zewnętrzna strona i sznury mazią osmarowane były, mogą także i rury takowe z kwarantanny być wypuszczone.

§. 90.

Postępowanie z towarami i efektami niepodejrzanemi.

a) Wszelkie ziarna, owoce strączkowe i nasiona, jako to: wszelkie gatunki zboża, bób, siemię sezamowe (ciemierzycznik) i siemię lniane, ryż itd. (Nr. 90), tudzież dębianki (N. 96), sól ziarnkowa (N. 47), przesypują się na okręty płasko-denne lub inne statki za pomocą rynny przeładowania. Rynna przeładowania *(Dozia* czyli *Gorna)* musi być należycie szeroka, na spodzie dobrze zamykająca się i w odpowiednich przedziałach w żelazne kolca na kształt grzebienia od 3 do 4 cali długości opatrzona, na którychby się zatrzymywały szmaty, wiązadła lub inne odpadki, jakieby może do towaru przymieszane były. U górnego rynny końca zsypują ludzie okrętu kwarantannego zboże itd. przyczem strażnik eksponowany starannie na to baczyć winien, ażeby usunięte zostały przedmioty podejrzane w rynnie się zbierające. Na dolnym zaś rynny końcu, wychodzącym na okręt płaskodenny lub też na inny okręt do przeładowania użyty, wizytuje także czysty strażnik towar przesypany, z ostrożnością w §§ch 81 i 82 namienioną.

Także i inne ziarna, jagody i gatunki siemienia, kawa, kakao, nasiona rącznika, ziarno awignońskie (żółte jagody, *rhammus infectorius)*, pieprz, galasy itd., przy których z reguły na lądzie odbywa się czyszczenie przez szuflowanie (V. niżej), mogą na żądanie właścicieli za pomocą rynny przeładowania *(gorna)* z okrętu kwarantannego bezpośrednio być przesypane na inny statek.

Z drugiej zaś strony wolno każdemu kazać czyścić na lądzie zboże, ryż, dębianki itd. za pomocą przeszuflowania (*z*), jeżeli partya tak jest małą, iż nie warto łożyć kosztów na osobny statek przeładowania, albo jeżeli strona z jakiejbądź przyczyny owo postępowanie nad inne przekłada.

b) Do przeładowania drzewa i węgla kamiennego (N. 104), smoły (N. 82), sody, natrum, soli w kamieniach czyli bryłach i balastu (N. 51), można używać rynny przeładowania bez kolców żelaznych, na której jednak przesypanie powolniej odbywać się ma, ażeby obaj strażnicy uskutecznić mogli oddzielenie innych przymieszań bez pośpiechu z jak największą dokładnością.

c) Wszelkie płyny w ogólności, jako to: woda, trunki spirytusowe, octany, kwasy, oleje etc. (N. 135); wszelki syrop i miód (N. 77); wszelkie substancye w occie, w wodzie morskiej, w oleju, w cukrze, w miodzie moczone, albo smażone czyli gotowane, czy to zwierzące, czy roślinne (N. 136), ryby solone, wędzone albo suszone (N. 128), kawiar (ikra), tran rybi (N. 127), mięso peklowane i solone, (N. 117), wszelkie jelita nasolone lub w oleju moczone (N. 118), maź (N. 83), wszelkie balsamy (N. 80), będą tylko obejrzane i oczyściwszy zewnątrz naczynia (ob. *y)*), natychmiast i bezpośrednio na wolny obrót wypuszczone, tylko, że jeszcze wprzód zdjęte i omazione będą wszelkie szmaty od otworów szpuntu lub wiązadła znajdujące się. Jeżeliby co do treści naczyń (nieopatrzonych żadnym otworem szpuntowym) powstała wątpliwość, należy tę wprzód uchylić przez przewiercenie lub otworzenie beczki.

Wenn der Eigenthümer zufrieden ist, die Aussenseite und das Bindzeug mit Theer bestreichen zu lassen, können auch solche Schläuche aus der Contumaz entlassen werden.

§. 90.

Behandlung der verdachtlosen Waaren und Effecten.

a) *Alle Körner, Hülsenfrüchte und Samen, als: Alle Getreidesorten, Bohnen, Sesam- und Leinsamen, Reis etc. (Nr. 90), ferner Knoppern (Nr. 96), Körnersalz (Nr. 47), werden mittelst der Ueberladungsrinne auf Plattschiffe oder andere Fahrzeuge überschüttet. Die Ueberladungsrinne* (Dozia oder Gorna) *muss hinlänglich breit, an der unteren Fläche gut geschlossen und in angemessenen Zwischenräumen mit kammartig gereihten Eisenspitzen von 3 bis 4 Zoll Länge versehen seyn, damit die der Waare etwa beigemischten Hadern, Bindfäden und andere Abfälle daran hängen bleiben. An dem oberen Ende wird das Getreide etc. von der Mannschaft des Contumazfahrzeuges aufgeschüttet, und vom Bordwächter darauf gesehen, dass die zum Vorscheine kommenden oder in der Rinne sich ansammelnden verdächtigen Gegenstände weggeschafft werden. Am unteren Ende, welches auf das Plattschiff oder ein anderes zur Ueberladung benütztes Fahrzeug aufgelegt ist, untersucht auch der reine Wächter die überschüttete Waare mit den in den §§. 81 und 82 angegebenen Vorsichten.*

Auch andere Körner, Beeren und Samengattungen, Kaffeh, Cacao, Ricinus-Samen, Gelbbeeren, Pfeffer, Galläpfel etc., bei welchen in der Regel die Ueberschauflung am Lande (V. unten) stattfindet, können auf Verlangen der Eigenthümer mittelst der gorna *vom Contumazschiffe unmittelbar auf ein anderes Fahrzeug überschüttet werden.*

Andererseits steht es auch Jedermann frei, Getreide, Reis, Knoppern etc. am Lande mittelst Ueberschauflung (z) *reinigen zu lassen, wenn die Parthie so klein ist, dass sich die Auslage für eine eigene Ueberladungsbarke nicht lohnt, oder die Partei aus was immer für einem Grunde jenem Verfahren den Vorzug gibt.*

b) *Zur Ueberladung von Holz und Steinkohlen (Nr. 104), Pech (Nr. 82), Soda, Natrum, Salz in Stöcken und Ballast (Nr. 51), kann eine Ueberladungsrinne ohne Eisendornen gebraucht werden, auf welcher jedoch die Ueberschüttung langsamer vor sich gehen muss, damit die beiden Wächter die Absonderung der fremdartigen Beimengungen ohne Uebereilung und mit aller Genauigkeit besorgen können.*

c) *Alle Flüssigkeiten überhaupt, als: Wasser, geistige Getränke, Essige, Säuren, Oele etc. (Nr. 135), alle Syrupe und Honig (Nr. 77), alle in Essig, Seewasser, Oel, Zucker, Honig eingemachten oder eingekochten animalischen oder vegetabilischen Substanzen (Nr. 136), eingesalzene, geräucherte oder getrocknete Fische (Nr. 128), Caviar (Fischroggen), Fischthran (Nr. 127), gepöckeltes und eingesalzenes Fleich (Nr. 117), alle eingesalzenen oder eingeölten Gedärme (Nr. 118), Theer (Nr. 83), alle Balsame (Nr. 80) werden bloss beschaut und nach äusserer Reinigung der Gefässe* (vide y) *unmittelbar zur freien Gemeinschaft ausgefolgt, nachdem bloss das allenfalls an den Spundlöchern der Fässer befindliche Fetzwerk, wie auch alles Bindzeug abgenommen oder betheert worden ist. Wenn über den Inhalt der (mit keinem Spundloche versehenen) Gefässe ein Zweifel entstehet, muss dieser durch Anbohrung oder Eröffnung beseitiget werden.*

Beczki z kawiarem mogą nawet i wtenczas być wydane, gdyby były wewnątrz płótnem obite, ponieważ płótno tym sposobem przesiąkłe olejną i solną substancyą, uważane być może za niepodejrzane.

d) Wszelkie świeże ryby i małże czyli skorupiaki (N. 123), macica perłowa (N. 125), bite bydło rzeźne, dziczyzna i ptastwo, w kwarantannie zabite, należycie obdarte ze skóry lub oskubane i już zupełnie ostudzone, tudzież mięso jeżeli już zupełnie jest ostudzone (N. 110), świeże mięso wędzone (N. 116), kiełbasy (N. 119), wszelkie gatunki jaj w twardych skorupach (N. 111), rogi i racice włosem nieobrośnięte (N. 112), kości, zęby i fiszbin (N. 113), gatunki owoców i frukta (N. 106), rośliny ogrodowe i polne, cebule, itd. (N. 107), świeże kwiaty, kwiecia, trawy, zioła i liście roślinne (N. 108), wszelkie z drzewa wyrobione naczynia i części okrętowe (N. 98), wszelkie drzewa farbierskie (N. 94), plecia słomiane i trzcinowe (N. 99), wszelkie sprzęty z ziemi i kamienia wyrobione (N. 53), żelazo, miedź, mosiądz i inne metale nie wyrobione i w większych kawałach (N. 57), szkło, towary szklane i skorupy takie (N. 54), roboty garncarskie i naczynia wszelkiego rodzaju (N. 55), omazione liny kotwiczne lub inne powrózki i postronki omazione (N. 85), mogą, jeżeli znajdują się w stanie niepakownym, lub wyjęte są z swych naczyń schowkowych, po oddzieleniu podejrzanych odpadków, wiązadeł itd. gdyby takowe były przymieszane, tudzież po obfitem opłukaniu wodą, natychmiast z kontumacyi być wydane. Oblanie wodą każdą razą w ten sposób nastąpić ma, ażeby przedmioty rzeczone także i wewnątrz należycie wodą mogły być opłukane.

e) Całe lub przerznięte rury działowe, kule, bomby (N. 61), muszą wprzód być obejrzane czy nie znajduje się może w nich stary ładunek lub szmaty, w którym tedy razie jedno jak drugie z ostrożnością ma być wyjęte i zniweczone, poczem takowe oblać wodą należy.

f) Wszelkie w kwarantannie już ostudzone potrawy mączne i pieczywa (Nr. 92), wszelkie drzewo budowlowe i opałowe (N. 93), obejrzane będą z jak największą dokładnością, poczem bezpośrednio na wolny obrót wydane zostaną.

g) Wszelkie gatunki tłustości, smalec (N. 121), wszelkie gatunki mąki, krupy, kasza, otręby (N. 91), cukier tłuczony, mąka cukrowa itd. (N. 76), wszelki popiół drzewny i roślinny (N. 103), sproszkowana potaż i soda (N. 48), drobne gatunki korzenia (N. 73), saletra i inne drobno ukrystalizowane sole (N. 49), Halwa (N. 78), szafran (N. 74); równie jak wszelkie niepodejrzane artykuły, podobne do ostatnio namienionych, przez które z łatwością i bez uszkodzenia towarów przesunąć się dają pręty żelazne aż do dna naczyń, nie wymagają z reguły wypróżnienia, jeżeli się znajdują w beczkach, w skrzyniach, pudełkach lub innych naczyniach czystych, które tylko otworzone będą, a jeżeli nie są futrowane płótnem, papierem lub innemi materyałami, jad wciągającemi, przeszyte być mają w różnych kierunkach prętem żelaznym wizytującym, by powziąć przekonanie, że nie został żaden inny przedmiot do nich przymieszany. Pręt czyli drążek żelazny wizytujący, gruby i długi być ma stosownie do wielkości naczyń, i na jednym końcu przyciesany, gdzie opatrzony być winien kruczkami lub ostremi zębami, ażeby okazujące się na nich ślady włókien,

Die Fässer mit Caviar können auch dann ausgefolgt werden, wenn sie von innen mit Leinwand ausgeschlagen sind, weil die auf solche Weise mit öliger und salziger Substanz impregnirte Leinwand als verdachtlos betrachtet werden kann.

d) *Alle frischen Fische und Schalthiere (Nr. 123), Perlenmutter (Nr. 125), das in der Contumaz getödtete, gehörig abgehäutete oder gerupfte und bereits vollkommen erkaltete Schlachtvieh, Wild und Geflügel, sowie das Fleisch hievon, wenn es bereits vollkommen erkaltet ist (Nr. 110), frisches geräuchertes Fleisch (Nr. 116), Würste (Nr. 119), alle Gattungen von Eiern in festen Schalen (Nr. 111), unbehaarte Hörner und Klauen (Nr. 112), Knochen, Zähne und Fischbein (Nr. 113), Obstgattungen und Früchte (Nr. 106), Garten- und Feldgewächse, Zwiebel etc. (Nr. 107), frische Blumen, Blüthen, Gräser, Kräuter, Pflanzenblätter (Nr. 108), alle aus Holz verfertigten Geräthschaften und Schiffsbestandtheile (Nr. 98), alle Farbhölzer (Nr. 94), Stroh- und Rohrgeflechte (Nr. 99), alle aus Erden und Stein verfertigten Geräthschaften (Nr. 53), Eisen Kupfer, Messing und alle sonstigen Metalle unverarbeitet und in grösseren Stücken (Nr. 57)' Glas, Glaswaaren und Glasscherben (Nr. 54), Töpferarbeiten und Geschirre aller Aet (Nr. 55), betheerte Ankertaue oder andere betheerte Stricke und Schnüre (Nr. 85) können, wenn sie unverpackt vorkommen, oder aus ihren Behältnissen herausgenommen worden sind, nach geschehener Absonderung der allenfalls beigemengten verdächtigen Abfälle, Bindzeuge etc. nach reichlicher Ueberschüttung mit Wasser sogleich aus der Contumaz entlassen werden. Die Ueberschüttung muss jedenfalls so geschehen, dass solche Gegenstände auch von Innen gehörig mit Wasser ausgespült werden.*

e) *Ganze oder zersägte Kanonenläufe, Kugeln, Bomben (Nr. 61) sind früher zu untersuchen, ob sich nicht die alte Ladung oder Fetzwerk darin befinde, in welchem Falle die eine oder das andere vorsichtig herauszuziehen und zu vertilgen ist, worauf die Ueberschüttung mit Wasser zu geschehen hat.*

f) *Alle in der Contumaz bereiteten, bereits erkalteten Mehlspeisen und Gebäcke (Nr. 92) alles Bau- und Brennholz (Nr. 93), werden mit aller Genauigkeit beschaut und dann unmittelbar zur freien Gemeinschaft ausgefolgt.*

g) *Alle Fettgattungen, Schmalz (Nr. 121), alle Sorten von Mehl, Graupe, Grütze, Kleien (Nr. 91), gestossener Zucker, Zuckermehl etc. (Nr. 76), alle Holz- und Pflanzenasche (Nr. 103), gepulverte Pottasche und Soda (Nr. 48), klein geformte Sorten von Gewürz (Nr. 73), Salpeter und andere klein krystallisirte Salze (Nr. 49), Halva (Nr. 78), Safran (Nr. 74), wie überhaupt alle letztbenannten ähnlichen, verdachtlosen Artikel, welche leicht und ohne Nachtheil für die Waaren mit eisernen Spiessen, bis auf den Grund der Gefässe durchdrungen werden können, brauchen in der Regel nicht ausgeleert zu werden, wenn sie in Fässern, Kisten, Schachteln oder anderen reinen Behältnissen vorkommen, sondern es sind die Gefässe bloss zu eröffnen, und wenn sich keine Ausfütterung von Leinwand, Papier oder anderen giftartigen Stoffen darin vorfinden, mit dem Visitir-Eisen in mehreren Richtungen zu durchstossen, und die Ueberzeugung zu erlangen, dass kein anderer Gegenstand beigepackt ist. Das Visitir-Eisen besteht in einem je nach der Grösse der Gefässe hinlänglich starken und langen Eisenstabe, welcher an einem Ende zugespitzt, und in der Nähe der Spitze mit Widerhaken oder schar-*

odkryć dały przedmioty innego rodzaju, gdyby takowe w towarze ukryte być miały.

Jeżeli przy otworzeniu pokazało się wyfutrowanie jad wciągające, albo przy przewierceniu ślad przymieszania podejrzanego, natedy naczynie musi być wypróżnione, a towar zrewidowany, przeszuflowany i od obcych artykułów oczyszczony.

Toż samo nastąpić ma, jeżeli rzeczone artykuły są zapakowane we worach lub innych ambalażach z przedmiotów jad wciągających.

h) Suszone jagody winne (N. 65), znajdujące się w beczkach, skrzyniach i pudełkach, mogą zupełnie zostać zamknięte, a zamknięcia tylko przewiercone i drążkiem rewizyjnym będą dochodzone. Jeżeli się takowe we worach znajdują, natenczas tylko drążek rewizyjny przesunąć należy w niektórych kierunkach, oczyściwszy wprzód wory w sposób w §. 89 *d)* wymieniony; jeżeli nareszcie suszone jagody winne znajdują się w stanie niepakowanym, natenczas takowe nietylko mogą być przeniesione (używając ku temu rynny przeładowania), lecz też i na lądzie w beczki lub inne naczynia przesypane, przytem czysty strażnik sanitarny na to baczyć winien, ażeby nie zostały z niemi zmieszane, czy umyślnie czy przypadkowo przedmioty podejrzane.

i) Figi suszone (N. 66) i suszone frukta bez pestek (N. 67), traktowane będą, nietylko gdy w beczkach, skrzyniach i pudełkach, lecz gdy i w worach się znajdują zapakowane, podług przepisu pod *h)* wyszczególnionego, jeżeli zaś znajdują się niezapakowane, natenczas czyszczone będą równie jak jagody winne niezapakowane.

k) Z beczek albo skrzyń z serem (N. 122) i mydłem, z olejem i mydłem łojowem (N. 134), wyjąć należy tyle tylko, ile potrzeba, by się przekonać, iż nie jest żaden inny przedmiot w nich ukryty, poczem naczynia z zewnątrz tylko zostaną oczyszczone, i wraz z treścią wydane. Jeżeli dopuszcza właściciel, by towary dochodzone były drążkiem żelaznym, natenczas też i postępowanie z takowemi nastąpić może, jak pod *h)* wskazano. Wory z towarami tego rodzaju, muszą na wszelki sposób formalnie być oblane.

l) Wosk surowy i bielony (N. 131) z naczyń może być wyjęty, a gdy większe onegoż kawałki zostały rozłamane albo drążkiem żelaznym przeszyte, będzie takowy z nici lub innych przymieszań jad wciągających oczyszczony, a potem przez kilka godzin w wodzie trzymany.

m) Łój (N. 120), który znajduje się w formach lub bryłach, równie tak będzie traktowany jak wosk (*l*), tylko, że nie w wodę będzie włożony, lecz dobrze wodą ma być oblany. Jeżeli łój znajduje się w beczkach lub skrzyniach, dostatecznem będzie otworzyć naczynia i dochodzić treści ich drążkiem żelaznym; jeżeli znajduje się wlany w gładkich rurach, natedy takowe, omaziwszy je z zewnątrz wedle §. 89 *f)*, tylko przekłute będą na niektórych miejscach drążkiem żelaznym.

n) Także i gąbki kąpielne (N. 133), oczyszczone wprzód z artykułów cudzych przymięszanych, będą lekko wpakowane w czyste naczynia drewniane, z góry i z dołu

fen Einzähnungen versehen ist, damit die allenfalls unter der Waare verborgenen fremdartigen Gegenstände sich durch die Spur der Fasern verrathen.

Zeigt sich bei der Eröffnung eine giftfangende Ausfütterung oder bei der Durchbohrung eine Spur von verdächtiger Beimischung, so muss das Gefäss ausgeleert und die Waare im Detail untersucht, überschaufelt und von fremdartigen Stoffen gereiniget werden.

Das nämliche hat zu geschehen, wenn die genannten Artikel in Säcken oder anderen Emballagen aus giftfangenden Stoffen verpackt sind.

h) *Getrocknete Weinbeeren (Nr. 65) können, wenn sie in Fässern, Kisten und Schachteln vorkommen, ganz uneröffnet bleiben, und werden bloss angebohrt und mit dem Visitir-Eisen untersucht. Kommen sie in Säcken vor, so werden sie, nachdem die Säcke auf die im §. 89* d) *angegebene Art gereiniget werden, nur mit dem Visitir-Eisen in mehreren Richtungen durchstochen, kommen endlich die getrockneten Weinbeeren unverpackt vor, so können sie wohl von Schiff auf Schiff (mit allfälliger Benützung der Ueberladungsrinne) überworfen, als am Lande in Fässer oder andere Gefässe überschüttet werden, wobei ein reiner Sanitätswächter darauf zu sehen hat, dass nicht absichtlich oder zufällig verdächtige Gegenstände darunter gemischt werden.*

i) *Getrocknete Feigen (Nr. 66) und getrocknete Früchte ohne Kern überhaupt (Nr. 67) werden, sowohl wenn sie in Fässern, Kisten und Schachteln, als auch in Säcken vorkommen, nach der* sub h) *angeführten Vorschrift behandelt, kommen sie aber unverpackt vor, so werden sie wie die unverpackt vorkommenden Weinbeeren gereiniget.*

k) *Aus den Fässern oder Kisten mit Käse (Nr. 122) und mit Seife, Oel und Unschlittseife (Nr. 134) wird nur so viel herausgenommen, als nöthig ist, um sich zu überzeugen, dass kein anderer Gegenstand darunter verborgen ist, worauf die Gefässe bloss von Aussen gereiniget, und sodann sammt dem Inhalte ausgefolgt werden. Ist der Eigenthümer zufrieden, die Waaren mit dem Visitir-Eisen untersuchen zu lassen so kann auch die Behandlung wie* sub h) *eintreten. Säcke mit Artikeln dieser Art müssen jedenfalls förmlich überschüttet werden.*

l) *Rohes und gebleichtes Wachs (Nr. 131) wird aus den Gefässen herausgenommen, und nachdem die grösseren Stücke entweder mit dem Visitir-Eisen durchbohrt oder auseinander geschlagen worden sind, von den anhängenden Fäden, oder anderen giftfangenden Beimengungen gesäubert, und dann durch einige Stunden ins Wasser gegeben.*

m) *Wenn das Unschlitt (Nr. 120) in Formen oder Klumpen vorkommt, so wird es nach Art des Wachses* (l) *behandelt, nur wird es, statt ins Wasser gelegt zu werden, bloss mit Wasser reichlich übergossen. Kommt das Unschlitt in Fässern oder Kisten eingegossen vor, so genügt die Eröffnung der Gefässe, und die Untersuchung mit dem Eisen; kommt es aber in glatten Schläuchen eingegossen vor, so werden diese, nachdem ihre Aussenseit nach §. 89* f) *betheert worden, bloss an mehreren Stellen mit dem Visitir-Eisen durchbohrt.*

n) *Auch die Badschwämme (Nr. 133) werden, nachdem sie vorher von den etwa anklebenden fremdartigen Stoffen gesäubert worden, in gehörig gereinigte, oben und unten durchlöcherte hölzerne Gefässe leicht gefüllt, durch 24 Stunden wiederholt*

przedziurawione, a gdy przez 24 godzin kilkakrotnie wodą oblane, potem wyciśnione i znowu wysuszone zostały, winny zaraz na wolny obrót być wypuszczone.

o) Tytuń w liściach (N. 86), może po zdjęciu ambalażów jad wciągających i postronków, tudzież jeżeli jest związany w wiązki spagatem, jad wciągającym, po oddaleniu tegoż, natychmiast na wolny obrót być wydany.

p) Cygara, mąka tytuniowa i tytuń krajany (N. 87), liście senesowe (N. 88), saflor (N. 89), marzanna (N. 97), równie jak wszelkie inne drobne gatunki roślin niepodejrzanych, będą, skoro tylko oczyszczone zostały od podejrzanych przymieszań, nici itd., natychmiast na wolny obrót wydane.

q) Pianka morska (N. 52), tudzież wszelkie produkta mineralne gładkiej powierzchni (N. 56), sztuka w sztukę będą ze skrzyń wyjęte, suchemi szmatami obtarte i następnie zaraz na wolny obrót wypuszczone.

r) Stare lub łamane żelazo, miedź, mosiądz, itp. jakiejbądź formy (N. 60), stare nieużyteczne naczynia metalowe (N. 62), będą starannie wprzód przeglądnione, gdzie tego potrzeba, wygięte lub wyklepane a po oddaleniu wszelkich podejrzanych przymieszań, oraz po należytem obfitem oblaniu wodą morską, z kwarantanny wypuszczone.

s) Wszelkie pieniądze metalowe (N. 63), wrzucone będą do naczyń, napełnionych octem lub wodą morską, i po należytem opłukaniu, wydane na obrót wolny.

t) Proch strzelny (N. 50), zrewidować należy w sposób pod *h)* wymieniony, po ostrożnem zdjęciu wieka albo zatyczki naczyń.

Drążek do rewidowania prochu strzelnego, musi jednak zamiast z żelaza być z miedzi, by usunąć wszelką możebność wypadku złego.

Jeżeli proch znajduje się w patronach papierowych albo we woreczkach, muszą te ostrożnie być wypróżnione.

u) Jeżeli gumma, żywica, gummożywica (N. 81), opium (N. 79), tamaryndy (N. 69), lub inne lipkie substancye niepodejrzane, w większych masach znajdują się skupione lub zlepione, nie ma potrzeby rozbijać takowych, albowiem włokna, gdyby jakowe do nich przymieszane były, bez tego już wyż wspomnionemi substancyami zostały napojone, a przeto za niepodejrzane będą uważane. Dostatecznem jest więc oczyścić bryły takowe na powierzchni wiechciami mokremi.

Gdyby jednak artykuły te także i z zewnątrz włóknami były zasklepione, natenczas już bez tego podług §. 68. N. 41 za niepodejrzane mają być uważane i podług przepisu §. 88 traktowane.

v) Materye lniane i jedwabne, pokostem woskowym napełnione (N. 132), tudzież wszelkie manufakty i inne przedmioty, z artykułów jad wciągających sporządzone, mazią zupełnie nasycone (N. 84), wypuszczone będą z kontumacyi po samem obtarciu mokremi szmatami, wyjąwszy omazione liny kotwiczne, powrozy i sznury lub postronki, dla których miejsce ma postępowanie pod *a)* rzeczone.

w) Kolli pochodzące pierwotnie z miejsc *di libera pratica* i z wolnego społeczeństwa przeładowane na okręt kwarantanny, pod ostrożnościami w §. 70 (N. 138) wspo-

mit Wasser übergossen, dann ausgedrückt, wieder getrocknet und sodann sogleich zur freien Gemeinschaft ausgefolgt.

o) *Blättertabak (Nr. 86) kann nach blosser Abnahme der giftfangenden Emballagen und Stricke, dann — wenn die Buschen mit giftfangenden Fäden gebunden sind — nach Beseitigung der letzteren sogleich ausgefolgt werden.*

p) *Cigarren, Tabakmehl oder geschnittener Tabak (Nr. 87), Sennesblätter (Nr. 88), Saflor (Nr. 89), Krappwurz (Nr. 97), sowie überhaupt alle anderen unverdächtigen kleingeformten Pflanzentheile sind vor der Zulassung zur freien Gemeinschaft bloss von den allfälligen verdächtigen Beimengungen, Fäden etc. zu befreien.*

q) *Meerschaum (Nr. 52), sowie alle Produkte des Mineralreiches von glatter Oberfläche (Nr. 56) werden Stück für Stück aus den Kisten herausgenommen, mit trockenen Lappen abgewischt und darauf in* pratica *gegeben.*

r) *Altes oder gebrochenes Eisen, Kupfer, Messing etc. in was immer für einer Form (Nr. 60), alte unbrauchbar gewordene Metallgeschirre (Nr. 62) werden früher sorgfältig untersucht, nöthigenfalls auseinander gebogen oder auseinander geklopft, und nach Absonderung aller verdächtigen Beimengung, dann nach reichlicher Ueberschüttung mit Meerwasser aus der Contumaz entlassen.*

s) *Alles Metallgeld (Nr. 63) wird in Gefässe, welche mit Essig oder Meerwasser angefüllt sind, geworfen, und nach gehöriger Abspülung zur freien Gemeinschaft ausgefolgt.*

t) *Schiesspulver (Nr. 50) kann man nach behutsamer Aufhebung des Deckels oder Pfropfes der Gefässe auf die* sub h) *angegebene Weise untersuchen.*

Der Visitirstab für Schiesspulver muss jedoch statt von Eisen aus Kupfer gefertiget seyn, um jede Möglichkeit eines Unfalles zu beseitigen.

Wenn das Pulver in Papierpatronen oder Säckchen gefüllt ist, sind diese vorsichtig zu entleeren.

u) *Wenn Gummi, Harz, Gummiharz (Nr. 81), Opium (Nr. 79), Tamarinden (Nr. 69) oder andere klebrige unverdächtige Substanzen, in grösseren Massen zusammen geballt oder geklebt sind, so ist es nicht nöthig diese auseinander zu schlagen, da die allenfalls dazwischen klebenden Fasern ohnehin mit jenen Substanzen impregnirt, somit als verdachtlos zu betrachten sind. Es genügt daher, die Klumpen bloss an der Oberfläche mit feuchten Strohwischen zu reinigen.*

Sollten dagegen derlei Artikel auch von Aussen stark mit Fasern verklebt seyn, so sind sie ohnehin nach §. 68, Nr. 41, als verdächtig anzusehen, und nach Vorschrift des §. 88 zu behandeln.

v) *Die in Wachsfirniss getränkten Leinen- und Seidenzeuge (Nr. 132), sowie alle aus giftfangenden Stoffen verfertigten Manufakte und andere Gegenstände, welche mit Theer vollkommen gesättiget sind (Nr. 84), werden mit Ausnahme der betheerten Ankertaue, Stricke und Schnüre, für welche das Verfahren* a) *gilt, nach blossem Ueberfahren mit feuchten Lappen aus der Contumaz entlassen.*

w) *Die ursprünglich aus Orten* di libera pratica *und aus freier Gemeinschaft herrührenden mit den im §. 70 (Nr. 138) angegebenen Vorschriften auf ein Contumazschiff*

mnionemi, żadnej rewizyi nie podlegają, jeżeli pieczęć znaleziona będzie nienaruszoną, takowe mogą już po samem zewnętrznem oczyszczeniu naczynia schowkowego mokremi wiechciami słomianemi, natychmiast wydane być do wolnego społeczeństwa.

x) Wszelkie ambalaże jadu niewciągające, jakoto: beczki, skrzynie, naczynia drewniane, gliniane, szklane lub metalowe (N. 137), wszelkie wiązadła, kręcone ze słomy lub sitowia (N. 102), któremi obwiązane są towary niepodejrzane, mogą wraz z treścią, mającą być oczyszczoną w sposób wyż rzeczony, jednocześnie z kwarantanny być wypuszczone, gdy wprzód otarte zostały wiechciami mokremi z zewnątrz tylko, a gdzie przepis niniejszy żąda wypróżnienia treści, nietylko z zewnątrz lecz i z wewnątrz, albo gdy były wprzód całkiem w wodzie znużane, a wedle okoliczności także (gdzie wiele włókień na drzewie itd. się znajduje), gdy zostały opalone podpalonemi wiorami, i gdy nakoniec szpagat, postronki, sznury i rzemienie, któremi były zeszyte lub związane, albo całkiem były zdjęte, albo mazią napojone.

y) Wszelkie inne przedmioty niepodejrzane, dla których nie jest wyraźnie przepisane postępowanie czyszczenia, albo które nie mogą być wcielone dla zupełnie równej własności, w jeden lub w drugi z oddziałów wyż rzeczonych, tudzież wszelkie pod *a*), *b*) i *h*) wymienione artykuły, przy których nie życzą sobie strony przesypania za pomocą rynny przeładowania, a względnie rewizyi prętem czyli drążkiem żelaznym, muszą każdego razu na lądzie być zrewidowane i czyszczone.

Naczynia schowkowe, z jakichbądź materyałów sporządzone, w których towary takowe są zawarte, muszą być wypróżnione, większe przedmioty sztuka w sztukę obejrzane, i wedle natury swej, albo suchemi albo mokremi szmatami obtarte, drobne zaś albo będą na ziemi przeszuflowane, albo też gdy takowe z powodu większej ich wartości wymagają lepszego postępowania, lub skład ich cieńszy i przedniejszy, uważniejszego i staranniejszego żąda obejrzenia, na stół wysypane, a przytem starannie mają być od nich w jednym jak drugim razie odłączone wszelkie podejrzane przymieszania, zanim towar na wolną pratykę wypuszczonym będzie.

CZĘŚĆ II.

Ulga w kwarantannem z towarami i efektami postępowaniu, przepisanem w cz. I-ej przy *patente netta di peste* i przy samych rezerwach obserwacyjnych przeciw żółtej febrze i t. d.

A. Patente netta di peste.

§. 91.

Przy *patente netta di peste* miejsce mieć może różne postępowanie sanitarne, stosownie do stanu zdrowia, jaki w ogólności istnieje w pewnym czasie w Lewancie. Powszechny bowiem regulamin kwarantanny, orzec może albo

a) formalną kwarantannę z warunkiem wyładowania wszelkich podejrzanych towarów, albo

b) samę tylko rezerwę obserwacyjną, niekiedy tylko połączone z obowiązkiem wyładowania towarów i efektów, a to nader podejrzanych, albo też nareszcie

c) bezzwłoczne wypuszczenie na wolny obrót.

verladenen Colli bedürfen, wenn die Siegel unverletzt befunden werden, keiner Untersuchung, sondern können nach äusserer Reinigung des Behältnisses mit nassen Strohwischen, sogleich zur freien Gemeinschaft ausgefolgt werden.

x) *Alle nicht giftfangenden Emballagen, als: Fässer, Kisten, hölzerne, irdene, gläserne oder metallene Gefässe (Nr. 137), alle aus Stroh, Binsen gedrehten Bindzeuge (Nr. 102), in welche die verdachtlosen Waaren verpackt sind, können gleichzeitig mit dem auf die oben vorgeschriebene Weise zu reinigenden Inhalte aus der Contumaz entlassen werden, nachdem sie früher von Aussen, wo aber die Vorschrift die Ausleerung des Inhaltes fordert, von Aussen und Innen mit feuchten Strohwischen gehörig abgefegt, oder ganz ins Wasser getaucht, nach Umständen auch (wenn viele Fasern an das Holz etc. festgekiebt sind), mit angezündeten Spänen abgesengt, die Bindfäden, Schnüre, Stricke und Lederreife, womit sie zugenäht oder zugebunden sind, entweder abgenommen oder mit Theer getränkt worden sind.*

y) *Alle übrigen verdachtlosen Gegenstände, für welche das Reinigungsverfahren hier nicht ausdrücklich vorgezeichnet ist, oder welche nicht vermöge der ganz gleichen Beschaffenheit in eine oder die andere der vorstehenden Abtheilungen eingereihet werden können, ferner alle oben* sub a), b) *und* h) *aufgeführten Artikel, bei welchen die Ueberschüttung mittelst der Ueberladungsrinne und beziehungsweise das Durchfahren mit dem Visitir-Eisen von den Parteien nicht gewünscht wird, müssen auf jeden Fall am Lande untersucht und gereiniget werden.*

Die aus was immer für Stoffen gefertigten Behältnisse, in welchen solche Waaren enthalten sind, müssen ausgeleert, grössere Gegenstände Stück für Stück besichtiget und je nach ihrer Beschaffenheit mit trockenen oder nassen Lappen abgewischt, kleingeformte entweder auf den Boden überschaufelt oder falls ihr grösserer Werth eine delicatere Behandlung, oder ihr feines Gefüge eine besonders aufmerksame Besichtigung erfordert, auf einem Tische ausgeschüttet, alle verdächtigen Beimengungen aber in einem wie immer in dem anderen Falle sorgfältig abgesondert werden, ehe die Waare zur freien Gemeinschaft übergehen wird.

Abtheilung II.

Erleichterung des in der Abtheilung I vorgeschriebenen contumazmässigen Reinigungsverfahrens mit Waaren und Effecten, bei der patente netta di peste *und bei den blossen Observationsreserven gegen das gelbe Fieber u. dgl.*

A. Patente netta di peste.

§. 91.

Bei der patente netta di peste *kann je nach dem zur gegebenen Zeit in der Levante überhaupt herrschenden Gesundheitsstande eine verschiedene Sanitätsbehandlung eintreten. Es kann nämlich:*

a) *eine förmliche Contumaz mit der Bedingung der Ausladung aller verdächtigen Waaren, oder*

b) *eine blosse Observationsreserve, etwa mit der Verpflichtung zur Ausladung bloss der höchstverdächtigen Waaren und Effecten, oder endlich*

c) *die sogleiche Zulassung zur freien Gemeinschaft durch das allgemeine Contumazregulativ ausgesprochen seyn.*

§. 92.

W razie orzeczonej formalnej kwarantanny, nie zachodzi, co się tycze postępowania z towarami podejrzanemi, mniej podejrzanemi i niepodejrzanemi, żadna zmiana w dotyczących przepisach oddziału Igo; tylko przy towarach i efektach najwyższego podejrzenia, §m 67. sub N. 1. 2. i 3. wskazanych, nastąpić ma ulga co do tego, iż takowe, oprócz zwyczajnej próby kwarantannej wietrzenia i dotykania się, nie będą poddane żadnemu dalszemu procesowi czyszczenia przez kadzenie lub ogrzewanie.

§. 93.

Przy samej tylko rezerwie obserwacyjnej, mogą wszystkie towary i przedmioty, podejrzane, mniej podejrzane i niepodejrzane, pozostać na okręcie aż do wypuszczenia na wolny obrót, nieotworzone i niedotykane.

Tylko towary i efekta, w §fie 67 sub N. 1. 2. i 3. wyszczególnione, muszą na lądzie przez ciąg czasu przepisanego być czyszczone, przez wietrzenie i dotykanie się (wszelako bez poprzedzającego kadzenia albo ogrzania).

Gdyby towary niepodejrzane miały być wydane przed upływem rezerwy na wolny obrót, natedy dostatecznem jest, gdy przedsięwziętem będzie samo tylko obejrzenie towaru i oddzielenie ambalażów lub przymieszań jad wciągających.

Oblewanie wodą, może przeto zaniechanem być przy wszystkich towarów gatunkach, wyjąwszy jedynie gąbki kąpielne, które, jak przy *patente netta*, kilka tylko razy wodą mają być oblane; przewiercenie lub otworzenie naczyń, może tylko dla próby ograniczać się na jedno lub parę kolli z każdego gatunku i z każdej marki, wypróżnienie zaś czystych naczyń (z towarami niepodejrzanemi), może być wcale zaniechane, jeżeli dokumenta, ładunku dotyczące, nie wzniecają żadnego podejrzenia.

§. 94.

W razie przypuszczenia na wolny obrót, nie podlega żaden już rodzaj towarów i efektów kwarantannemu postępowaniu, czy to czyszczenia czy rewizyi.

B. REZERWY OBSERWACYJNE PRZECIW ŻÓŁTEJ FEBRZE itd.

§. 95.

Przy wszystkich rezerwach obserwacyjnych, nie przeciw oryentalnej chorobie zarządzonych, nie podlegają z reguły żadnemu wcale postępowaniu czyszczenia towary w ogólności (a więc ani szmaty czyli gałgany ani suknie zdjęte pochodzenia niepewnego §. 67, N. 1. 2.).

Wydanie towarów niepodejrzanych przed przypuszczeniem okrętu do wolnej społeczności, nastąpić może przy takich rezerwach z wszelkiemi ulgami, co do traktowania w §. 93 wskazanemi.

Tylko w razie *patente brutta aggravata di febre gialla,* wejść mają w zastosowanie następujące zaostrzone środki ostrożności:

a) Niejaka część towarów przeniesioną być ma z wnętrza okrętu na piętrze okrętowe, gdzie pozostanie przez cały ciąg rezerwy okrętu, ażeby tak towary jak okręt sam, były przewietrzane.

b) Próba kwarantanna, co się tycze efektów do użycia, służących tak okrętowi jak osobom, musi codzień na wolnym odbywać się powietrzu atmosferycznem, a gdy tego pora czasu wcale nie dozwala, musi wietrzenie zastąpione być miernem ka-

§. 92.

Im Falle der förmlichen Contumaz findet in der Behandlung der verdächtigen, minder verdächtigen und verdachtlosen Waaren keine Aenderung in den Vorschriften der Abtheilung I Statt, nur bei dem §. 67 sub Nr. 1, 2 und 3 angeführten höchst verdächtigen Waaren und Effecten tritt die Milderung ein, dass sie ausser der gewöhnlichen Contumazprobe der Lüftung und Berührung keinen anderen Reinigungsprocess durch Räucherung oder Erhitzung zu bestehen haben.

§. 93.

Bei der blossen Observationsreserve können alle verdächtigen, minder verdächtigen und verdachtlosen Waaren und Gegenstände uneröffnet und unberührt bis zur pratica auf dem Schiffe bleiben.

Nur die im §. 67 sub Nr. 1, 2 und 3 aufgeführten höchst verdächtigen Waaren und Effecten müssen durch die vorgeschriebene Zeit mittelst Lüftung und Berührung (jedoch ohne vorausgegangene Räucherung oder Erhitzung) am Lande gereiniget werden.

Sollten die verdachtlosen Waaren vor Ablauf der Reserve zur freien Gemeinschaft ausgefolgt werden, so ist es genug, wenn bloss die Beschau der Waare und die Absonderung der giftfangenden Emballagen oder Beimengungen vorgenommen wird.

Das Ueberschütten mit Wasser kann daher bei allen Waarengattungen, etwa bloss mit Ausnahme der Badeschwämme, welche bei der patente netta bloss ein paar Mal mit Wasser zu übergiessen sind, unterbleiben; die Anbohrung oder Eröffnung der Gefässe nur probeweise auf einem oder auch ein Paar Colli von jeder Gattung und Marke beschränkt, die Ausleerung reiner Gefässe (mit verdachtlosen Waaren), wenn die Ladungsdocumente zu keinem Zweifel Anlass geben, ganz unterlassen werden.

§. 94.

Im Falle der Zulassung zur freien Gemeinschaft unterliegt natürlich keine Gattung von Waaren oder Effecten irgend einem contumazmässigen Reinigungs- oder Untersuchungsverfahren.

B. Observationsreserven gegen das gelbe Fieber u. dgl.

§. 95.

Bei allen nicht gegen die orientalische Pest gerichteten Observationsreserven haben in der Regel die Waaren im Allgemeinen (daher auch Hadern und abgelegte Kleider von ungewissem Ursprunge, §. 67, Nr. 1, 2) kein wie immer geartetes Reinigungsverfahren zu bestehen.

Die Ausfolgung der verdachtlosen Waaren vor der pratica des Schiffes kann bei solchen Reserven mit allen im §. 93 angedeuteten Erleichterungen des Verfahrens vor sich gehen.

Nur im Falle der patente brutta aggravata di febbre giala haben nachfolgende verschärfte Vorsichtsmassregeln in Anwendung zu kommen:

a) Ein Theil der Waaren ist aus dem inneren Schiffsraume auf das Verdeck zu bringen, und durch die ganze Dauer der Reserve des Schiffes dort zu belassen, damit die Waaren und das Fahrzeug selbst einigermassen gelüftet werden.

b) Die Contumazprobe der Gebrauchs-Effecten des Schiffes und der Personen muss täglich in freier Luft stattfinden, und wenn die Witterung diess durchaus nicht gestattet, die Lüftung durch mässige Chlorräucherungen ersetzt werden, welche mittelst befeuch-

dzeniem wyziewami chloru, uskutecznić się mającem za pomocą wapna chlorkowego, znajdującego się we wszystkich lokalnościach, gdzie tylko są efekta należycie rozwieszone lub rozłożone.

c) Suknie i inne bezpośrednie efekta i przedmioty użycia, należące do osób na żółtą febrę chorych lub zmarłych — jeżeli nie są tak dalece bez wartości, iż spalenie onych za słusznem wynagrodzeniem z funduszu sanitarnego przełożyćby wypadało nad inne postępowanie — muszą bezzwłocznie z okrętu do lazaretu być przeniesione, tamże przez dni 7 w sposób §^m 87 pod *a)* przepisany, wyziewami chloru lub rozgrzaniem czyszczone, a dopiero po temże czyszczeniu, zwyczajnej próbie kwarantannej przez czas przepisany poddane.

CZĘŚĆ III.

Zaostrzenie przepisanego w oddziale I-m kwarantannego postępowania czyszczenia towarów i efektów przy patente brutta aggravatta di peste.

§. 96.

Przy *patente brutta aggravata di peste* muszą wszelkie towary i efekta, jeszcze przed wyładowaniem i innem postępowaniem kwarantannem, poddane być przewietrzeniu na okręcie *(sciorino)*. Podczas *sciorino*, muszą wszystkie drzwi okrętu i wszystkie naczynia schowkowe z efektami użycia wciąż być otwarte, równie też gdzie to być może, ma przewiew powietrza atmosferycznego być ułatwionym, albo przez wyjęcie niektórych dylów między kajutami i przestrzenią przeładowania, albo przez inne otwory.

W kajutach w ten sposób z lokalnością przeładowania połączonych, a — o ile możności — w niej samej, muszą zresztą podczas *sciorino* raz w dzień przy zamkniętych drzwiach i oknach przedsiębrane być kadzenia chlorem, za pomocą nakrapianego wapna chlorowego, ażeby towary i efekta, których bezpośredniego dotknięcia się podczas *sciorino*, nietylko ludzie okrętowi i pasażerzy, lecz także i strażnik eksponowany, jak najstaranniej unikać mają, w skutek tego złożonego postępowania, to pierwsze stadyum czyszczenia z tym pewniejszym odbyć mogli skutkiem.

Dopiero po tem pierwszem stadyum czyszczenia przez wietrzenie, które z reguły przez 6 dni trwać ma, a w razie zaszłej choroby lub w wypadku śmierci, nawet przedłużonem być musi, miejsce mieć może postępowanie z towarami i efektami, w następnych paragrafach przepisane.

§. 97.

Przy *patente brutta aggravata di peste* nie będą wcale przyjmowane do kwarantannego czyszczenia towary i efekta w najwyższym stopniu podejrzane (§. 67 N. 1. 2. i 3.). Takowe mają zaraz po wyładowaniu z należytą ostrożnością w czyste naczynia schowkowe, beczki, skrzynie itd. być zamknięte i w odpowiedniem ku temu miejscu złożone, dopóki właściciel albo nie rozrządzi przesłanie onychże na powrót na miejsce przeładowania, albo też, jeżeli rzeczy pomniejszej są wartości, dopóki nie oświadczy, że przeciw spaleniu takowych, wcale nic nie ma.

Suknie osób, chorobą powietrza morowego złożonych, lub na powietrze zmarłych (§. 67. N. 4.), muszą z reguły, a to gdy takowe bez dotykania się bezpośredniego, zostały zinwentowane i oszacowane, być spalone za słusznem wynagrodzeniem z funduszu sanitarnego.

teten Chlorkalkes in allen jenen Räumen zu bewirken sind, wo die gehörig aufgehängten oder ausgebreiteten Effecten sich befinden.

c) *Die Kleider und sonstigen unmittelbaren Effecten und Gebrauchsgegenstände der am gelben Fieber Erkrankten oder Verstorbenen müssen — wenn sie nicht so werthlos sind, dass ihre Verbrennung gegen billigen Ersatz aus dem Sanitätsfonde vorzuziehen ist — unverzüglich in das Lazareth ausgeschifft, durch 7 Tage auf die im §. 87* sub b *angegebene Weise mit Chlordämpfen oder Erhitzung gereiniget und dann erst der gewöhnlichen Contumazprobe durch die vorgeschriebene Zeit unterworfen werden.*

Abtheilung III.

Erschwerung des in der Abtheilung I vorgeschriebenen contumazmässigen Reinigungsverfahrens mit Waaren und Effecten bei der patente brutta aggravata di peste.

§. 96.

Bei der patente brutta aggravata di peste *müssen alle Waaren und Effecten noch vor der Ausladung und sonstigen Contumazbehandlung einer Vorlüftung auf dem Schiffe* (Sciorino) *unterzogen werden. Während des* Sciorino *haben alle Schiffsthüren und alle Behältnisse mit Gebrauchs-Effecten fortwährend geöffnet zu bleiben; auch ist wo möglich durch Aushebung einiger Planken zwischen den Cajüten und dem Verladungsraume oder durch sonstige Bildung von Oeffnungen der Luftzutritt zu befördern.*

In den Cajüten, die auf diese Weise mit dem Ladungsraume in Verbindung gesetzt sind, und — wenn möglich — in diesem selbst, müssen überdiess während des Sciorino *täglich einmal bei verschlossenen Thüren und Fenstern Chlorräucherungen mittelst befeuchteten Chlorkalkes vorgenommen werden, damit die Waaren und Effecten, deren unmittelbare Berührung während des* Sciorino *sowohl von der Schiffsbemannung und den Passagieren, als auch von dem eingeschifften Wächter so viel als nur immer möglich vermieden werden soll, in Folge dieses zusammengesetzten Verfahrens das erste Stadium der Reinigung mit um so gewisserem Erfolge zurücklegen.*

Erst nach dieser Vorlüftung, welche in der Regel durch 6 Tage zu dauern hat, bei einem während des Sciorino *vorkommenden neuen Krankheits- oder Sterbefalle aber noch weiter verlängert werden muss, findet das in den folgenden Paragraphen vorgeschriebene weitere Verfahren mit den Waaren und Effecten Statt.*

§. 97.

Bei der patente brutta aggravata di peste *sollen die höchst verdächtigen Waaren und Effecten (§. 67, Nr. 1, 2 und 3) gar nicht zur contumazmässigen Reinigung angenommen werden. Sie sind daher gleich nach der Ausladung mit gehöriger Vorsicht in reine Behältnisse, Fässer, Kisten etc. zu verschliessen und in ein geeignetes Locale zu hinterlegen, bis der Eigenthümer entweder die Rücksendung derselben an den Verladungsort verfügt, oder wenn die Sachen von geringem Werthe sind, die Erklärung abgibt, dass er gegen die Verbrennung derselben nichts einzuwenden hat.*

Die Kleider der an der Pest erkrankten oder gestorbenen Personen (§. 67, Nr. 4) müssen in der Regel, und zwar, nachdem sie ohne directe Berührung inventirt und abgeschätzt worden, gegen billige Entschädigung aus dem Sanitätsfonde, verbrannt werden.

Spalenie gałganów lub efektów, dziać się ma w stosownem ku temu miejscu w ten sposób, ażeby popiół zaraz bezpośrednio w dół mógł być wrzucony, wodą obficie oblany, a dół nareszcie jak najstaranniej ziemią był pokryty.

Tylko, jeżeliby wartość efektów chorego lub zmarłego tak wielką była, iżby utrzymanie ich wynagradzało nawet znaczniejszy wydatek, może wyjątkowo udzielone być pozwolenie do odbycia kwarantanny z efektami szczególniejszej wartości, lecz na żaden sposób z efektami pościeinemi i cielesnemi, podczas choroby przez osobę powietrzem morowem złożoną używanemi (te bowiem bezwarunkowo muszą być spalonemi).

W takich razach ustanowiony być ma do czyszczenia przedmiotów w najwyższym stopniu podejrzanych, osobny strażnik, który takowe czyszczenie w ten sposób przedsiębrać winien, iż przedmioty (bez wszelkiego dotykania się bezpośredniego) hakami i kleszczami z swych naczyń schowkowych mają być wyjęte i w stosownej ku temu lokalności, a jeżeli to być może, w izbie przekadzania, albo lekko jeden na drugi ułożone, albo rozwieszone i rozłożone, aby były wystawione na świeże powietrze atmosferyczne, przez ciąg czasu, odpowiadającego połowie normalnej kwarantanny, dla *patente brutta aggravatta di peste* przepisanej (a więc przez dni 20), gdy oprócz tego przez codzienne przy zamkniętych drzwiach i oknach przedsiębrać się mające kadzenia wyziewami chloru (za pomocą nakrapianego wapna chlorowego), dalsze onychże czyszczenie nastąpić musi. Po takiem tedy złożonem czyszczeniu, muszą efekta odbyć jeszcze zupełną próbę kwarantanną 40-dniową w sposób §. 87 przepisany.

§. 98.

Podejrzane towary przy *patente brutta agravata di peste* przez ludzi okrętowych w składzie złożone, muszą słudzy eksponowani bez dotykania się (wedle §. 97) otworzyć, takowe przez dni 20 na świeże powietrze atmosferyczne wystawić i wedle potrzeby na inną stronę obracać drągami, hakami, kleszczami itp. Dopiero po upływie tego terminu przewietrzania przygotowawczego, nastąpić ma właściwa próba kwarantanna wedle przepisu §. 88, przy której jednak użyć należy tej dalszej ostrożności, iż na wszelki sposób przy wszystkich belach, a więc i przy ściśnionych, zdjęte być winny wszystkie powrozy, i że ambalaże nietylko wzdłuż mają być rozerznięte, lecz oprócz tego jeszcze tak dalece zewleczone, ażeby wyższa beli połowa, została zupełnie wolną od wszelkiego obwicia. Takie same postępowanie i na stronie odwrotnej, ma być zachowane z belami obróconemi.

Przy *patente brutta aggravata di peste* nie ma miejsca ustawienie bel jedna na drugą (§. 74), lecz takowe mają obok siebie jedna przy drugiej na ziemi płasko być położone z przestrzeniami odpowiedniemi.

Skóry i skórki, odpadki jad wciągające i ambalaże, zresztą wszystkie towary i przedmioty kupami ustawione, muszą codziennie całkiem być przekładane i przerzucane, wszelkie w skrzyniach, beczkach lub innych takowych naczyniach zapakowane artykuły podejrzane, muszą zupełnie być wypróżnione, całkiem rozłożone i rozprzestrzenione, rozwieszone lub na kupy złożone tak, ażeby wietrzeniu i dotykaniu się bardziej przystępnemi były.

Wydanie towarów podejrzanych podczas kwarantanny przy *patente brutta aggravata di peste*, żadną miarą miejsca mieć nie może, a przetoż ani przez czyszczenie wyziewami chloru, ani przez rozgrzanie, ani też przez napojenie mazią, lecz wszystkie towary odbyć muszą przez czas zupełnej kwarantanny, przepisaną próbę wietrzenia i manipulacyi.

Das Verbrennen der Hadern oder Effecten hat in einem geeigneten Orte in der Art zu geschehen, dass unmittelbar darauf die Asche in eine Grube geworfen, mit Wasser reichlich übergossen, und endlich die Grube sorgfältig mit Erde geschlossen wird.

Nur wenn der Werth der Effecten eines Kranken oder Gestorbenen so gross ist, dass die Erhaltung derselben eine so bedeutende Auslage lohnt, kann für das, was besonders werthvoll ist, auf keinen Fall aber für die von einem Pestkranken während der Krankheit selbst gebrauchten Bett- und Leibes-Effecten (welche unausweichlich verbrannt werden müssen) die Bewilligung zur Erstehung der Costumaz ausnahmsweise ertheilt werden.

In solchen Fällen ist zur Reinigung solcher höchst verdächtigen Gegenstände ein eigener Wächter zu bestellen, und hat dieselbe in der Art zu geschehen, dass die Effecten (ohne alle directe Berührung) mit Haken und Zangen aus ihren Behältnissen herausgenommen, und in einem geeigneten Locale, wo möglich in der Räucherungskammer theils leicht aufgeschichtet, theils aufgehängt und ausgebreitet werden, um durch eine Periode, welche der Hälfte der normalmässigen Contumaz für die patente brutta aggravata di peste entspricht (also durch 20 Tage), dem Einwirken der Luft ausgesetzt zu werden, während überdiess durch tägliche bei geschlossenen Thüren und Fenstern vorzunehmende Chlorräucherungen (mittelst befeuchteten Chlorkalkes) zur besseren Reinigung mitgewirkt werden muss. Erst nach dieser Vereinigung müssen die Effecten die volle 40tägige Contumazprobe auf die im §. 87 vorgeschriebene Weise bestehen.

§. 98.

Verdächtige Waaren sind bei der patente brutta aggravata di peste, nachdem sie vom Schiffsvolke in das Magazin gebracht worden, durch die exponirten Reinigungsdiener ohne Berührung (wie §. 47) zu eröffnen, und durch 20 Tage der freien Lüftung auszusetzen, wobei sie mit Stangen, Haken, Zangen etc. nach Bedarf gewendet werden müssen. Erst nach Ablauf dieser Vorlüftungsfrist tritt die eigentliche Contumazprobe nach der Anordnung des §. 88 ein, wobei jedoch die erhöhte Vorsicht anzuwenden ist, dass allen Ballen, auch den gepressten, auf jeden Fall alle Stricke abgenommen, und die Emballagen nicht nur der Länge nach aufgeschnitten, sondern überdiess so weit herabgezogen werden müssen, dass die obere Hälfte des Ballens ganz des Umschlages entblösst ist. Das gleiche Verfahren wird, nachdem die Ballen umgewendet worden sind, auf der entgegengesetzten Seite beobachtet.

Das Aufeinanderstellen der Ballen (§. 74) darf bei der patente brutta aggravata di peste nicht stattfinden, sondern es sind die Ballen neben einander und mit Belassung angemessener Zwischenräume auf den Boden flach zu legen.

Häute und Felle, giftfangende Abfälle und Emballagen, kurz alle in Haufen geschichteten Waaren und Gegenstände müssen täglich ganz überlegt oder überworfen, alle in Kisten, Fässern oder anderen solchen Gefässen verpackten verdächtigen Artikel vollständig ausgeleert, ganz auseinander gelegt und frei ausgebreitet, aufgehängt oder aufgehäuft werden, um für Lüftung und Berührung besser zugänglich zu seyn.

Die Ausfolgung der verdächtigen Waaren während der Contumaz soll bei der patente brutta aggravata di peste unter gar keiner Bedingung, also weder mittelst Chlorräucherung noch Erhitzung oder Betheerung stattfinden, sondern alle solche Waaren müssen durch die volle Contumaz die vorgeschriebene Probe der Lüftung und Manipulirung bestehen.

§. 99.

Co się tycze mniej podejrzanych towarów przy *patente brutta aggravata di peste*, tylko efekta użycia, podczas kwarantanny niezbędnie potrzebne, pozostaną przy osobach, do których należą, lub na okręcie. Wszelako muszą z swych schowków być wyjęte wszelkie suknie itp. i sztuka w sztukę rozłożone, wszelkie przegródki, paczki i zawiniątka, muszą należycie być otworzone, i przedmioty takowe, równie jak pościel i wszelkie do użycia samego okrętu służące jad wciągające przedmioty, żagle itp. muszą przez cały dzień na korytarzach albo w innych otwartych lokalnościach przy pomieszkaniach, a względnie na piątrze okrętu być wietrzone.

Gdyby wietrzenie pod gołem niebem z powodu złej pory czasu, niekiedy zaniechanem być musiało, powinno takowe w tych dniach zastąpione być kadzeniem chloru, wystawiając efekta w pokojach lub kajutach na wyziewy wapna chlorowego wodą nakrapianego.

Czyszczenie takowe efektów przez wietrzenie albo przez wyziewy chloru, musi wciąż być przedsiębrane przez cały czas kwarantanny, także i manipulacya z takowemi przez strażnika eksponowanego musi codziennie być odbywaną.

Wszelkie efekta okrętu i osób, niesłużące do bezpośredniego użycia podczas kwarantanny, wszelkie w §. 69 sub 43 *d)* i *e)*, tudzież pakotylli i obwicia (wory i rury) wymienione tamże właśnie pod 44. 45. 46. jako mniej podejrzane, mają być wyładowane i nie inaczej jak towary podejrzane traktowane, według §. 98.

Maty nicią lub szpagatem przedziane (§. 69 pod 43. *b)*), muszą — gdzie tylko takowe się znajdują — najdalej z początkiem drugiej połowy kwarantanny, i o ile możności bez dotykania się być zdjęte i spalone, lub jeżeli sobie tego sami posiadacze życzą, wedle przepisu oczyszczone.

§. 100.

Manipulacyę z wszystkiemi towarami i efektami, w najwyższym stopniu podejrzanemi, podejrzanemi, albo mniej podejrzanemi, do lazaretu wyładowanemi, muszą słudzy od czyszczenia przy *patente brutta aggravata di peste* zamiast dwa razy, przedsiębrać cztery razy.

§. 101.

Towary niepodejrzane przy *patente brutta aggravata di peste*, muszą, wyjąwszy jedynie te tylko, które za pomocą przesypania przez rynnę wyładowania, czyszczone bywają — w lazarecie być obejrzane i względnie przesypane.

Podczas przesypania na rynnie przeładowania, musi postępowanie czyszczenia nieprzerwanie przez strażnika eksponowanego jak najstaranniej być przestrzegane, przesypywanie samo będzie bardzo powoli przedsiębrane, a odłączenie podejrzanego przymieszania ma—dla większej bezpieczności—każdego roku nietylko przez eksponowanego strażnika, lecz też i przez innych dwóch dozorców czystych, być uskutecznione.

Równie też odprawowaną będzie rewizya i czyszczenie towarów niepodejrzanych ze strony eksponowanych sług od czyszczenia na lądzie z największą bacznością i ciągle pod dozorem strażnika inspekcyjnego.

Co się tycze samego postępowania rewizyjnego i czyszczącego, takowe stosuje się w ogólności do §. 90, tylko że przytem oddzielenie wszelkiego, choćby najmniejszego

§. 99.

Von minder verdächtigen Waaren werden bei der patente brutta aggravata di peste nur die während der Contumaz unentbehrlichen Gebrauchs-Effecten bei den Personen, denen sie gehören, oder auf dem Schiffe belassen. Es müssen jedoch alle Kleider etc. aus ihren Behältnissen herausgenommen, Stück für Stück auseinander gefaltet, alle Fächer, Päcke und Bündel gehörig eröffnet, und diese Effecten sowohl, als auch die Betten und alle zum Gebrauche des Schiffes selbst dienenden giftfangenden Gegenstände, Segel etc. durch den ganzen Tag in den Gängen oder in anderen offenen Räumen der Wohnungen und beziehungsweise auf dem Verdecke des Schiffes der Lüftung ausgesetzt werden.

Falls die Lüftung unter freiem Himmel wegen Witterungshinderniss manchmal unterlassen werden muss, ist dieselbe an solchen Tagen durch Chlorräucherung zu ersetzen, indem die Effecten in den Zimmern oder Cajüten den Dämpfen von mit Wasser befeuchtetem Chlorkalk ausgesetzt werden.

Diese Reinigung der Effecten durch Lüftung oder Chlordämpfe muss durch die ganze Contumazzeit fortgesetzt, auch die Manipulirung derselben durch den exponirten Wächter täglich vorgenommen werden.

Alle nicht zum unmittelbaren Gebrauche während der Contumaz dienenden Effecten des Schiffes und der Personen, alle im §. 69 sub 43 d) und e) und sub 44, 45, 46 als minder verdächtig aufgeführten Pakotillen und Einhüllungen (Säcke und Schläuche) sind auszuladen und gleich den verdächtigen Waaren nach §. 98 zu behandeln.

Die mit Zwirn oder Spagat durchschossenen Ausfütterungsmatten (§. 69 sub 43 b) müssen — wo und sobald sie zum Vorscheine kommen — längstens aber zu Anfang der zweiten Hälfte der Contumaz und, wo möglich, ohne Berührung ausgehoben und verbrannt, oder, wenn die Besitzer es vorziehen, vorschriftmässig gereiniget werden.

§. 100.

Die Manipulation aller höchstverdächtigen, verdächtigen oder minder verdächtigen in das Lazareth ausgeschifften Waaren und Effecten durch die Reinigungsdiener muss bei der patente brutta aggravata di peste täglich vier- statt zweimal vorgenommen werden.

§. 101.

Verdachtlose Waaren müssen bei der patente brutta aggravata di peste — mit blosser Ausnahme derjenigen, welche mittelst Ueberschüttung durch die Ausladungsrinne gereiniget werden — im Lazarethe untersucht und beziehungsweise überleert werden.

Bei der Ueberschüttung mit der Ueberladungsrinne muss das Reinigungsverfahren unausgesetzt durch einen Inspectionswächter auf das sorgfältigste überwacht, die Ueberschüttung sehr langsam bewirkt, und die Absonderung der verdächtigen Beimengung — der grösseren Sicherheit wegen — jedenfalls, ausser dem exponirten Wächter des Schiffes, durch zwei reine Aufseher besorgt werden.

Ebenso hat die Untersuchung und Reinigung der verdachtlosen Waaren durch die exponirten Reinigungsdiener am Lande mit der grössten Aufmerksamkeit, und unter steter Aufsicht eines Inspectionswächters vor sich zu gehen.

Das Untersuchungs- und Reinigungsverfahren selbst bleibt im Allgemeinen das im §. 90 vorgeschriebene, wobei jedoch auf die Absonderung jeder noch so geringen giftfan-

przymieszania jad wciągającego, uskutecznionem być winno z jak największą dokładnością; oblewanie czystą wodą, wodą morską lub octem, tudzież obcieranie mokremi wiechciami i szmatami winno wszędzie mieć miejsce, gdzie towar na tem nic nie traci; zresztą co się tycze artykułów, bardzo trudno oczyścić się dających, takowym wydania kontumacyi, zupełnie odmówić należy.

Nadto miejsce mają następujące jeszcze szczególne zaostrzenia postępowania rewizyjnego i czyszczącego przy towarach niepodejrzanych:

a) Co się tycze artykułów w §. 96 pod *c)* wyszczególnionych (z wyjątkiem płynów) muszą naczynia bez wyjątku być otworzone, a treść musi drążkiem żelaznym w kilku kierunkach być przeszytą;

b) wszelkie w §. 90 *h)* wyszczególnione towary, których przesypanie i przeszuflowanie wedle ich własności, przedsięwziąć się daje, muszą temu postępowaniu być poddane (zamiast przepisanej tamże rewizyi za pomocą pręta żelaznego wizytującego);

c) czyste naczynia z jagodami winnemi §. 90 *i)*, muszą wprzód być otworzone a potem drążkiem żelaznym zrewidowane. Wory z jagodami winnemi, muszą być wypróżnione i jagody winne wedle §. 90 traktowane, albowiem wedle §. 99 nie ma miejsca wydanie onychże przy *patente brutta aggravata di peste;*

d) beczki i skrzynie z serem i mydłem §. 90 *l)*, mają także być wypróżnione, treść ich w każdej części ma być zrewidowana, i z włokien pokazujących się itd. oczyszczona. Naczynia tak z zewnątrz jak wewnątrz należycie będą oczyszczone.

*d*1/2) gąbki kąpielne zamiast przez godzin 24, będą kilka razy wodą oblewane przez godzin 72, a potem dopiero wyciśnięte, znowu wysuszone i na wolny obrót wypuszczone;

e) drzewo budowlowe i opałowe obficie ma być wodą oblewane, a dopiero potem z kwarantanny wydane;

f) łój we formach i bryłach tudzież wosk, będą przez 24 godzin powtórnie wodą oblane, gdy takowe wedle przepisu §. 90 *n*), były traktowane.

§. 102.

Wydawanie towarów niepodejrzanych na wolny obrót tak na okrętach płasko-dennych (za pomocą rynny wyładowania) jak na lądzie, przy *patente brutta aggravata di peste,* wtedy dopiero będzie mogło nastąpić, gdy już wszystkie towary i przedmioty jad wciągające, wyjąwszy koniecznie potrzebne efekta użycia z okrętu zostały oddalone, i do magazynów lazaretowych przeniesione.

W których nadzwyczajnie uciążających przypadkach wydanie towarów niepodejrzanych, zupełnie zasuspendowanem być może, zostanie oznaczonem osobnemi przepisami.

CZĘŚĆ IV.

Dodatki do właściwego kwarantannego postępowania z towarami, czyścić się mającemi, w przypadkach pomoru bydła.

§. 103.

Jeżeli skóry lub inne odpadki zwierzęce z takich krajów nadejdą, gdzie grasują choroby zaraźliwe, tutejszemu stanowi bydła niebezpieczeństwem grożące, muszą ta-

genden Beimengung die äusserste Sorgfalt zu verwenden, das Abspülen mit reinem Wasser, Seewasser oder Essig, oder das Abputzen mit feuchten Strohwischen und Lappen überall, wo es der Waare nicht schadet, anzuwenden, für sehr schwer zu reinigende Artikel aber die Ausfolgung aus der Contumaz ganz zu untersagen ist.

Ausserdem treten noch folgende besondere Verschärfungen des Untersuchungs- und Reinigungsverfahrens bei verdachtlosen Waaren ein:

a) *Bei den, §. 90 I,* c) *aufgeführten Artikeln (mit Ausnahme der Flüssigkeiten) müssen die Gefässe durchgehends eröffnet und muss der Inhalt mit dem Visitir-Eisen in mehreren Richtungen durchstossen werden;*

b) *alle, §. 90,* h) *aufgezählten Waarengattungen, bei welchen ihrer Beschaffenheit nach eine Ueberleerung und eine Ueberschauflung möglich ist, müssen diesem Verfahren (statt der dort vorgeschriebenen Untersuchung mit dem Visitir-Eisen) unterzogen werden;*

c) *die reinen Gefässe mit Weinbeeren, §. 90,* i) *müssen früher eröffnet und dann mit dem Eisen visitirt werden. Die Säcke mit Weinbeeren sind, da vermöge §. 99 ihre Ausfolgung bei der* patente brutta aggravata di peste *nicht stattfinden darf, auszuleeren und die Weinbeeren nach §. 90 zu behandeln;*

d) *die Fässer und Kisten mit Käse oder Seife, §. 90,* l) *sind ebenfalls ganz auszuleeren, der Inhalt im Detail zu untersuchen und von anhängenden Fasertheilen zu reinigen. Die Gefässe aber von Aussen und Innen gehörig zu säubern;*

d)½) *die Badschwämme werden anstatt durch 24 Stunden durch 72 Stunden wiederholt mit Wasser übergossen und dann erst ausgedrückt, wieder getrocknet und zur freien Gemeinschaft verabfolgt;*

e) *das Bau- und Brennholz wird reichlich mit Wasser überschüttet, und erst dann aus der Contumaz verabfolgt;*

f) *das Unschlitt in Formen oder Klumpen, dann das Wachs werden, nachdem sie auf die §. 90,* n) *angegebene Art behandelt worden, durch 24 Stunden wiederholt mit Wasser übergossen.*

§. 102.

Die Ausfolgung der verdachtlosen Waaren in freie Gemeinschaft sowohl auf Plattschiffen (mittelst der Ausladungsrinne), als am Lande, darf bei der patente brutta aggravata di peste *erst dann beginnen, wenn alle giftfangenden Waaren und Gegenstände, mit Ausnahme der unentbehrlichen Gebrauchs-Effecten, bereits vom Schiffe entfernt und in die Lazarethmagazine überbracht worden sind.*

In welchen ausserordentlich erschwerenden Fällen die Ausfolgung der verdachtlosen Waaren ganz suspendirt werden kann, wird durch besondere Vorschriften bestimmt.

Abtheilung IV.

Zusätze zu dem eigentlichen contumazmässigen Reinigungsverfahren mit Waaren, in Fällen von Epizootien.

§. 103.

Wenn Häute oder andere Thier-Abfälle aus Ländern kommen, wo anstechende, dem inländischen Viehstande gefahrdrohende Viehseuchen herrschen, müssen dieselben, ohne Rücksicht,

kowe poddane być osobnemu postępowaniu czyszczenia bez różnicy, czy owe kraje należą do *patente libera*, czy podlegają kwarantannie lub rezerwie, które to postępowanie w ostatnim razie wykonanem być ma bezwzględnie i bez uwłaczania temu postępowaniu, któremu podlegają przedmioty takowe wedle przepisów dla kwarantanny wydanych (część I do III).

Co się tycze postępowania w tych razach, znajduje zastosowanie przepis następujący:

§. 104.

Suche skóry wołowe, krowie, bawole i wielbłądzie, mają być w stosownej ku temu lokalności rozłożone i wywieszone (której okna z zewnątrz się otwierają), potem powinny przez 10 godzin być wystawione na wyziewy chloru za pomocą uproszkowanego, wodą nakropionego wapna chlorowego, a nareszcie przez dalsze 10 godzin wietrzone.

Gdyby czyszczenie takowe nieco więcej kosztownem być się zdawało, może mieć miejsce kadzenie parą siarczaną. Tym końcem postawi się w lokalności, gdzie są skóry rozwieszone lub rozłożone, kilka czarek z żarzącemi węglami, na które posypana będzie siarka dla wydania pary siarczanej, na którą wystawione być muszą skóry przez trzy godzin ciągiem nieprzerwanym, poczem przez taki sam przeciąg czasu wietrzone będą.

Skóry solone tego samego gatunku wilgotne lub mokre, muszą przed kadzeniem wyziewami chloru lub siarki, ile możności jak najlepiej być wysuszone.

§. 105.

Świeże skóry wołowe, krowie, bawole i wielbłądzie, muszą przez ciąg godzin 48 zostawać w ługu potaziowym lub wapiennym, a potem przez dni 8 być wietrzone.

§. 106.

Odkrawki skór (*carnuzzo*), wańtuchy i rury z łojem w nie wlanym, lub z innemi gatunkami tłustości, traktowane być winny równie jak suche podług §. 104.

§. 107.

Rogi, racice i kości z wołów, krów, bawołów i wielbłądów, zostawać będą przez trzy razy godzin 24 w ługu gryzącym, poczem natychmiast będą mogły być wydane.

ROZDZIAŁ F.

Kwarantanne postępowanie z listami w każdym stopniu kwarantanny lub rezerwy.

A. OGÓLNE PRZEPISY I ICH ZASTOSOWANIE NA RÓŻNE PERYODY KWARANTANNE.

§. 108.

Kwarantanne postępowanie z listami, dzieje się przez gorące rozgrzanie papieru i przez przekadzenie takowegoż mieszaniną z $^1/_4$ siarki sproszkowanej, $^1/_4$ saletry tłuczonej i $^2/_4$ otręb pszennych. Za czyszczone mają papiery dopiero wtedy być uważane, gdy znowu zupełnie zostały ostudzone.

§. 109.

Ażeby gorącość i wyziewy na wszystkie części papieru należyty skutek wzięły, muszą listy albo być przekłute, albo zupełnie otworzone, gdy wprzód z zewnątrz weale zostały oczyszczone.

ob jene Länder di patente libera *sind, oder irgend einer Contumaz oder Reserve unterliegen, ein besonderes Reinigungsverfahren bestehen, welches im letzteren Falle ohne Beeinträchtigung jener Behandlung, der solche Gegenstände vermöge der Contumazvorschriften (Abtheilung I bis III) unterworfen sind, zur Ausübung kommen muss.*

Für das in solchen Fällen anzuwendende Verfahren gilt folgende Vorschrift:

§. 104.

Trockene Ochsen-, Kuh-, Büffel- und Kamehlhäute sind in einem dazu geeigneten geschlossenen Locale (dessen Fenster von Aussen geöffnet werden können) aufzuhängen und auszubreiten, hierauf durch 10 Stunden der Einwirkung von Chlordämpfen, aus gepulvertem mit Wasser befeuchtetem Chlorkalk auszusetzen, und endlich durch weitere 10 Stunden zu lüften.

Wenn diese Reinigungsart zu kostspielig seyn sollte, kann statt der Chlor- die Schwefelräucherung in Anwendung kommen. Es sind zu diesem Behufe in das Locale, wo die Häute aufgehängt oder ausgebreitet werden, mehrere Becken mit glühenden Kohlen zu stellen, und durch Aufstreuen von Schwefel, Schwefeldämpfe zu erzeugen, deren Einwirkung die Häute durch drei Stunden ausgesetzt bleiben müssen, worauf sie durch eben so lange Zeit zu lüften sind.

Feuchte oder nasse gesalzene Häute der nämlichen Gattung müssen vor der Chlor- oder Schwefelräucherung bestmöglichst getrocknet werden.

§. 105.

Frische Ochsen-, Kuh-, Büffel- und Kamehlhäute sind durch 48 Stunden in eine Pottasch- oder Kalklauge zu legen und hierauf durch 8 Tage der Lüftung auszusetzen.

§. 106.

Hautabschnitzel (Carnuzzo), *Wammen und Schläuche mit eingegossenem Unschlitt und anderen Fettarten sind wie die trockenen Häute nach §. 104 zu behandeln.*

§. 107.

Hörner, Klauen und Knochen von Ochsen, Kühen, Büffeln und Kamehlen werden durch dreimal 24 Stunden in eine Aetzlauge gelegt, worauf sie sogleich ausgefolgt werden können.

Abschnitt F.

Contumazmässiges Reinigungsverfahren mit Briefen bei jedem Grade Contumaz oder Reserve.

A. Allgemeine Vorschriften und Anwendung derselben auf die verschiedenen Contumazperioden.

§. 108.

Die contumazmässige Reinigung der Briefe geschieht durch Erhitzung der Papiere und durch die Räucherung derselben mit einem Gemische von 1/4 Theil gepulverten Schwefels, 1/4 Theil gestossenen Salpeters und 2/4 Theilen Weizenkleie. Als gereiniget sind die Papiere aber erst dann zu betrachten, wenn sie wieder vollständig erkaltet sind.

§. 109.

Damit die Hitze und die Dämpfe auf alle Theile der Papiere gehörig wirken können, müssen die Briefe entweder durchstochen, oder ganz eröffnet werden, nachdem sie früher von Aussen ganz gereiniget worden sind.

AA. Przy wszystkich rezerwach obserwacyjnych i przy *patente netta di peste.*

§. 110.

Przy wszystkich rezerwach obserwacyjnych i przy *patente netta di peste*, nie będą otwierane:

a) urzędowe listy i pakiety do c. k. poselstw, tudzież

b) listy prywatne i pakiety, które (*a)* i *b)*) zostały przeznaczone dla krajów tutejszych;

c) depesze i pakiety ze strony urzędowych, w Turcyi akredytowanych organów rządów cudzych, wystosowane do funkcyonarzy rządów cudzych, którzy znajdują się albo w krajach tutejszych albo za granicą;

d) listy prywatne i pakiety, wystosowane do stron za granicą; wszystkie takowe (*a*, *b*, *c*, *d)*, będą tylko przekłute i potem przekadzone, jeżeli nie nad ½ cala są grube, i ani po napisie ani po zewnętrznem pomacaniu, nie dają do poznania, że załączone do nich zostały cudzego rodzaju artykuły, próbki itp.

§. 111.

Wszelkie sub *a)*, *b)*, *c)* i *d)* namienione listy i pakiety będą otworzone, jeżeli zawierają przedmioty podejrzane lub toż po sobie poznać dają.

Znajdujące się w nich załączenia opieczętowane, czyszczone być winny, w sposób w powyższym §. namieniony, jeżeli odpowiadają warunkom tegoż. Znajdujące się atoliż w nich materyjki i próbki itp. winny być zatrzymane i traktowane w sposób, dla kwarantanny przepisany.

§. 112.

Jeżeli w razie samej tylko rezerwy obserwacyjnej, tudzież w razie *patente netta di peste*, która nie podlega wyładowaniu towarów podejrzanych, nie mają listy natychmiast być wydane, lecz aż do *pratica* pozostają na okręcie albo przy osobach, które je z sobą przywiozły, natenczas te żadnego czyszczenia nie potrzebują.

Jeżeli zaś kwarantanna *di patente netta di peste* połączona jest z obowiązkiem wyładowania towarów, natenczas muszą i listy takowe wprzód podług §. 110 lub 111 być czysczone, poczem zresztą aż do *pratica* pozostać mogą przy osobach takowe z sobą wiozących.

BB. Przy *patente brutta* i *patente aggravatta di peste.*

§. 113.

Przy *patente brutta* i *patente aggravatta di peste*, będą z reguły wszystkie listy i pakiety otworzone, z których wyjętemi zostają:

1) Urzędowe listy i pakiety ze stron c. k. urzędników do władz tutejszo-krajowych.

2) Depesze i pakiety urzędowych w Turcyi akkredytowanych organów rządów cudzych, wystosowane do funkcyonarzy rządów cudzych, bądź w tutejszych krajach, bądź za granicą bawiących. Listy takowe (1 i 2), będą tylko przekłute i stosownie do przepisu przekadzone.

Wyjątek ten atoliż ma miejsce tylko przy listach i pakietach, które nie są nad pół cala grube i które nie zawierają żadnych przedmiotów podejrzanych, która to oko-

AA. Bei allen Observationsreserven und bei der patente netta di peste.

§. 110.

Bei allen Observationsreserven und bei der patente netta di peste *werden:*

a) *die officiellen Briefschaften und Packete an k. k. Behörden, und*

b) *Privatbriefe und Packete, wenn sie* (a *und* b) *für das Inland bestimmt sind;*

c) *Depeschen und Packete officieller in der Türkei accreditirter Organe auswärtiger Regierungen, an Functionäre auswärtiger Regierungen, sie mögen sich im Inlande oder im Auslande befinden;*

d) *Privatbriefe und Packete, welche an Parteien im Auslande gerichtet sind, nicht eröffnet, sondern nach blosser Durchstechung geräuchert, wenn sie nicht über einen halben Zoll dick sind, und weder nach der Ueberschrift, noch beim äusseren Anfühlen zu erkennen geben, dass denselben fremdartige Stoffe, Muster etc. beigeschlossen sind.*

§. 111.

Alle sub a), b), c) *und* d) *angeführten Briefschaften und Packete werden, wenn sie über einen halben Zoll dick sind, oder wenn sie verfängliche Gegenstände enthalten oder zu enthalten scheinen, eröffnet.*

Die darin etwa befindlichen gesiegelten Einschlüsse sind, wenn sie den Bedingungen des vorhergehenden Paragraphes entsprechen, auf die dort bezeichnete Art zu reinigen. Die etwa darin befindlichen Stoffe, Muster etc. werden zurückbehalten, und nach dem vorgeschriebenen contumazämtlichen Verfahren behandelt.

§. 112.

Wenn bei der blossen Observationsreserve und bei der patente netta di peste, *falls diese nicht der Ausladung der verdächtigen Waaren unterworfen ist, die Briefe nicht gleich ausgefolgt werden sollen, sondern bis zur* pratica *auf dem Schiffe oder bei den Personen verbleiben, welche sie überbracht haben, bedürfen sie gar keine Reinigung.*

Ist dagegen die Contumaz der patente netta di peste *mit der Verpflichtung der Waaren-Ausladung verbunden, so müssen auch solche Briefe früher nach §. 110 oder 111 gereiniget werden, worauf sie immerhin bis zur* pratica *bei den Ueberbringern verbleiben können.*

BB. Bei der patente brutta *und der* patente brutta aggravata di peste.

§. 113.

Bei der patente brntta *und* brutta aggravata di peste *sind alle Briefschaften und Packete in der Regel zu eröffnen, ausgenommen davon sind:*

1. Die officiellen Briefschaften und Packete von k. k. Behörden an Behörden im Inlande.

2. Depeschen und Packete officieller in der Türkei accreditirter Organe auswärtiger Regierungen, an Functionäre auswärtiger Regierungen, sie mögen sich im Inlande oder Auslande befinden. Diese Briefschaften (1 und 2) sind bloss zu durchstechen und vorschriftmässig zu räuchern.

Diese Ausnahme gilt aber nur für jene Briefe und Packete, welche nicht über einen halben Zoll dick sind, und keine verfänglichen Gegenstände enthalten was in Betreff der,

łiszność, co się tycze listów pod 2), zatwierdzoną być musi albo urzędowem oświadczeniem na kopercie, albo własnym cetyfikatem ze strony władz dotyczących zagranicznych.

§. 114.

Depesze urzędowe, wystosowane do Osoby Najjaśniejszego Pana, J. C. Mości lub do c. k. ministerstwa spraw zewnętrznych, mają, bez -względu na ich grubość, w jakichbądź czasach tylko z zewnątrz być kadzone i do ministeryum spraw zewnętrznych stosowane, gdzie w zakładzie tamże istniejącym, z wewnątrz będą oczyszczone.

§. 115.

Jeżeliby cudze rządy żądały, ażeby depesze i pakiety, wystosowane do poselstw i posłów w zagranicy, tylko z zewnątrz czyszczeniu poddane były, oświadczając, że czyszczenie z wewnątrz same uskutecznić chcą, natenczas czyszczenie takowe tylko na zewnątrz ograniczone być może.

B. POSTĘPOWANIE PRZY PRZEKŁUWANIU, OTWIERANIU I KADZENIU LISTÓW I PAPIERÓW.

§. 116.

Przekłuwanie listów, odbywa się najlepiej i najprędzej za pomocą maszyn na kształt pras pieczęciowych, u których śrubsztak na dolnym swym końcu zamiast stępla, opatrzony jest blatem metalowym (w długości i szerokości formatu większej nieco depeszy służbowej), w którym znajduje się w przedziałach regularnych większa liczba ostrzy ostro wyszlufowanych, aby niemi przyciśnięciem przecięty być mógł w kilku miejscach list, pod prasę włożony na tablicę z drzewa miękkiego. Gdzie takiego instrumentu nie ma, mogą zresztą listy szydłem być przedziurawione, albo też ostrym nożem w kilku miejscach przekłute.

§. 117.

Tak przekłute lub przecięte listy, kleszczami będą uchwycone i poszczególnie nad żywym ogniem węgli na gorącość i obfite wapory siarczane wystawione, rozwijane przez powolne posypywanie proszku kadzącego (§. 108).

Jeżeliby większa nieco liczba listów w tym samym czasie kadzoną być miała, muszą takowe po przekłuciu wrzucone być do aparatu kadzenia, t. j. do skrzyni kadzenia, albo do pieca kadzenia, gdzie taki już istnieje, w którym kadzone będą przez czas pewny stosowny.

§. 118.

Wszelkie pisma, czy urzędowe czy prywatne, wedle powyższych przepisów podlegające otworzeniu, będą nożyczkami bez naruszenia pieczęci rozcięte a za pomocą długich gładkich kopyści z drzewa twardego otworzone i wygładzone, potem po wyciągnieniu i spaleniu wszelkich szpagatów, i po zatrzymaniu znajdujących się może próbek jakowych etc. albo za pomocą kleszczy na wolnym żywym ogniu albo w aparacie kadzenia czyszczone. Toż ostatnie wtedy ma miejsce, jeżeli większa liczba listów w tym samym czasie ma być kadzona, przeto potrzeba sprawienia własnych aparatów czyszczenia w tych tylko zakładach sanitarnych zachodzić może, gdzie zwykle wiele listów nadchodzi.

Briefschaften sub 2 mittelst einer ämtlichen Erklärung auf dem Couverte, oder durch ein eigenes Certificat von Seite der betreffenden ausländischen Behörden bestätiget seyn muss.

§. 114.

Die an die Allerhöchste Person Seiner Majestät und an das k. k. Ministerium des Aeusseren gerichteten Amtsdepeschen werden ohne Rücksicht auf ihre Dicke zu allen Zeiten nur von Aussen geräuchert, und an das Ministerium des Aeussern geleitet, um in der dort befindlichen Anstalt von Innen gereiniget zu werden.

§. 115.

In soferne auswärtige Regierungen verlangen, dass Depeschen und Packete, welche für Botschaften und Gesandte im Auslande bestimmt sind, nur von Aussen der Reinigung unterzogen werden, und zugleich erklären, die Reinigung von Innen selbst bewirken zu wollen, kann sich auf diese Reinigung von Aussen beschränkt werden.

B. Verfahren bei Durchstechung, Eröffnung und Räucherung der Briefe und Papiere.

§. 116.

Das Durchstechen der Briefe geschieht am besten und schnellsten mit einer nach Art der Siegelpressen geformten Maschine, deren Schraubenstock an dem unteren Ende statt des Stämpels mit einer Metallplatte (in der Länge und Breite des Formates einer grösseren Dienstdepesche) versehen ist, und in welcher Platte eine grössere Zahl scharfgeschliffener Schneidinstrumente in regelmässigen Zwischenräumen eingesetzt ist, damit der auf einer Tafel von weichem Holze unter die Presse gelegte Brief mit einem Drucke an mehreren Stellen durchschnitten werde. Wo eine solche Vorrichtung mangelt, können übrigens die Briefe mit der Ahle durchbohrt oder mit einem scharfen Messer an mehreren Orten durchschnitten werden.

§. 117.

Die so durchstochenen oder durchschnittenen Briefe werden mit der Zange angefasst und einzeln über lebhaftem Kohlenfeuer der Hitze und dem dichten Schwefeldampfe ausgesetzt, welcher durch langsame Aufstreuung des Räucherungspulvers (§. 108) entwickelt wird.

Wenn eine grössere Zahl von Briefen gleichzeitig zu räuchern ist, müssen diese nach der Durchstechung in dem Räucherungs-Apparate, d. i. Räucherungskasten, oder, wo er bereits besteht, Räucherungsofen gegeben, und durch eine angemessene Zeit der Räucherung ausgesetzt werden.

§. 118.

Alle nach den obigen Vorschriften der Eröffnung unterliegenden ämtlichen und Privatschreiben werden mit der Scheere ohne Verletzung des Siegels aufgeschnitten, mit langen, glatten Spateln von festem Holze geöffnet und ausgeglättet, dann nach Ausziehung und Verbrennung aller Bindfäden, und nach Zurückbehaltung der etwa sich vorfindenden Muster etc. entweder mittelst der Zange auf offenem Feuer oder in dem Räucherungs-Apparate gereiniget. Das Letztere findet nur dann Statt, wenn eine grössere Zahl von Briefen gleichzeitig zu räuchern ist, wesshalb die Nothwendigkeit der Herbeischaffung eigener Räucherungs-Apparate nur bei jenen Sanitäts-Anstalten eintritt, wo viele Briefe vorkommen können.

§. 119.

Kadzenie za pomocą kleszczów dzieje się nad żywym ogniem węgli, w takim oddaleniu od płomienia, ażeby papiery zupełnie były rozgrzane, z uniknieniem niebezpieczeństwa spalenia. Kartki wiszące muszą przeto za pomocą drewnianego drążka wciąż do góry być podnoszone, a przytem, — ponieważ wygodnie kleszczami 8—10 kartek naraz uchwycić można— ma tymże samym drążkiem kartka w kartkę być obróconą, ażeby przez każdą z nich na całej powierzchni wapory przechodziły. Dla tego też następnie cały skład kartek na innem miejscu ma być uchwycony, ażeby i przez miejsca papierów przechodziły wapory, które były pierwej między kleszczami ścieśnione.

§. 120.

Papiery otworzeniu podlegające, będą w aparacie kadzenia w ten sam sposób czyszczone, jak listy przekłute, z tą różnicą, iż owe dla uniknienia pomieszania papierów w tępe widełki drewniane należycie będą utkwione i tak w aparat kadzenia włożone.

§. 121.

Skoro papiery, przekadzone albo za pomocą kleszczyków albo w aparacie kadzenia zupełnie ostudzone zostały, będą listy, gdy załączenia ich należycie znowu uporządkowane zostały, na nowo złożone, i lakiem zapieczętowane, pod wyciśnięciem pieczęci zakładu kwarantannego.

§. 122.

Wszelkie listy i pakiety, które nie będą ani otworzone ani przekłute, i tylko z zewnątrz bywają czyszczone, oznaczone być winny przez urząd kwarantanny po odbytem czyszczeniu następującemi tylko wyrazami: „*Netto di fuora e sporco di dentro* w..... na dniu.....“ Te zaś, które albo przekłute albo otworzone i wedle przepisów oczyszczone zostały, noszą napis: „*netto di fuora e di dentro.*“

§. 123.

Otworzenie, czyszczenie i zapieczętowanie listów, bez różnicy odbyć się ma przez osobę ku temu przeznaczoną, zawsze w obecności przynajmniej jednego jeszcze rzeczywistego urzędnika kwarantannego.

Wyczytanie listów otworzonych, czy to przez osobę do należytych czynności powołaną, czy też przez inne osoby, jest zakazanem pod odpowiedzialnością najsurowszą.

Urząd kwarantanny jest zresztą ściśle obowiązany, dla jak najmożliwszego ukrócenia zatrzymywania korespondencyi, wszelkiej ku temu przyłożyć staranności, ażeby czyszczenie listów jak najspieszniej się odbywało, wszakże tylko, o ile tego dozwolić może punktualna troskliwość o jak najdokładniejsze oczyszczenie.

ROZDZIAŁ G.

Postępowanie kwarantanne z żyjącemi zwierzętami.

§. 124.

Z wyjątkiem *patente brutta aggravata di peste*, mogą zwierzęta domowe, wchodzące pod kwarantannę lub rezerwę, po wykonanem pławieniu albo oblaniu ich wodą,

§. 119.

Die Räucherung mittelst der Zange geschieht über lebhaftem Kohlenfeuer in solcher Entfernung von der Flamme, dass die Papiere genug erhitzt, aber doch nicht der Gefahr des Verbrennens ausgesetzt werden. Die herabhängenden Blätter müssen daher mittelst eines hölzernen Stabes stets gehoben gehalten, dabei aber — weil füglich 8—10 Blätter auf Einmal zwischen die Zange genommen werden können — mit dem nämlichen Stabe Blatt für Blatt umgewendet werden, damit jedes derselben an der ganzen Oberfläche vom Dampfe bestrichen werde. Aus demselben Grunde muss auch hinterher die ganze Lage von Blättern an einer anderen Stelle angefasst, und müssen die früher zwischen der Zange eingeklebt gewesenen Stellen der Papiere der Einwirkung des Dampfes dargeboten werden.

§. 120.

Die der Eröffnung unterliegenden Papiere werden in dem Räucherungs-Apparate auf die nämliche Art, wie die zu durchstechenden Briefe gereiniget, mit dem Unterschiede jedoch, dass jene zur Vermeidung etwaiger Vermengung der Papiere mittelst hölzerner stumpfen Gabeln gehörig befestiget, und so in den Räucherungs-Apparat eingelegt werden.

§. 121.

Sobald die entweder mit der Zange oder im Räucherungs-Apparate geräucherten Papiere vollständig erkaltet sind, werden die Briefe, nachdem die Beilagen wieder in die gehörige Ordnung gebracht worden, aufs neue zusammengefaltet, und mit Lack unter Aufdrückung des Siegels der Contumaz-Anstalt geschlossen.

§. 122.

Alle Briefe und Packete, welche weder eröffnet noch durchstochen, sondern nur von Aussen gereiniget werden, sind von dem Contumaz-Amte nach der Räucherung lediglich mit den Worten: „Netto di fuora e sporco di dentro *zu . . . . am . . . .*" *zu bezeichnen. Jene aber, welche entweder durchstochen oder eröffnet und vorschriftmässig gereiniget werden, bekommen die Aufschrift:* „netto di fuora e di dentro."

§. 123.

Die Eröffnung, Reinigung und Versiegelung der Briefschaften ohne Unterschied soll von dem dazu beauftragten Individuum immer in Gegenwart wenigstens noch eines wirklichen Contumazbeamten geschehen.

Die Durchlesung der eröffneten Briefschaften durch die dabei Beschäftigten oder andere Personen darf bei schwerster Verantwortlichkeit unter keinem Vorwande statthaben.

Das Contumaz-Amt ist überdiess streng verpflichtet, zu möglichster Verkürzung jedes Aufenthaltes der Correspondenz dafür zu sorgen, dass die Reinigung der Briefschaften so schnell vollzogen werde, als es die pünctliche Sorgfalt für die Genauigkeit derselben nur immer gestattet.

Abschnitt G.

Contumazmässiges Verfahren mit lebenden Thieren.

§. 124.

Mit Ausnahme der patente brutta aggravata di peste *können die unter Contumaz oder Reserve ankommenden Hausthiere nach geschehener Schwemmung oder Uebergiessung mit*

natychmiast z kwarantanny być wypuszczone. Pław zwierząt odbywa się w obecności jednego urzędnika kwarantannego i jednego sługi od czyszczenią, w ten sposób, iż zwierzęta te wyprowadzone zostaną na stosowne miejsca brzegu, i do wody wpędzone będą, gdzie całe ich ciało, a więc także i głowa przemoczone być ma, albo gdzie tego miejscowości nie dozwalają, w ten sposób, iż takowe na lądzie wodą oblane być mają, ażeby całe ich ciało, przeto też i głowa zupełnie zostało zmoczone lub właściwie obmyte. Przed pławieniem zdejmie się ze zwierzęcia zwyczajny jego narząd, a włoży się nań uzdzienicę z omazionych materyałów sporządzoną, ażeby zwierzę bezpośrednio wolnym osobom mogło być oddane i od nich prowadzone.

Zaraz po pławieniu pędzone będą zwierzęta obliczone, na miejsce ku temu przeznaczone, gdzie wydane będą dotyczącej osobie odbierającej.

§. 125.

Przy *patente netta di peste* i przy wszystkich rezerwach obserwacyjnych dostatecznem jest już jedno tylko pławienie bydła rogatego i koni, jako i wszelkich innych zwierząt włosa krótkiego, tylko owce, kozy i inne zwierzęta wełniaste albo długowłosie, pławione być mają drugi jeszcze raz po upływie godzin 3.

Ptaki żywe, drób itp. mogą za jednem tylko obfitem oblaniem wodą, żywe zaś ryby, amfibie, płazy, jako to: żółwie, krokodyle, jaszczurki, kameleony, węże itd. natychmiast z kontumacyi być wydane, jak tylko przeniesione być mogą do naczyń czystych z schowków, obitych może materyami jad wciągającemi albo zanieczyszczonych odpadkami podejrzanemi.

Pijawki, nadchodzące zwyczajnie w kubłach albo skrzyniach ziemią napełnionych, mogą wraz z naczyniami na wolny obrót być wydane po otworzeniu schowków i po zewnętrznem tychże oczyszczeniu, tudzież po obejrzeniu treści i oblaniu wodą ze wszystkich stron. Jeżeli zaś w worach się znajdują, wypróżnione będą w naczynia czyste, wory zaś poddane zostaną odpowiedniemu postępowaniu czyszczenia.

§. 126.

Przy *patente brutta di peste*, powtórnie znowu po 3 godzinach pławione być ma nietylko bydło wełniaste i długowłosie, lecz także i bydło rogate i konie, tudzież wszelkie inne krótkowłosie zwierzęta; równie też będą po 3 godzinach znowu wodą oblane ptaki, drób itp.

Żywe ryby, amfibie, płazy itp. traktowane będą także i przy *patente brutta di peste* w sposób, §. 125 wskazany. Wory, w których się znajdowały pijawki, poddane być muszą postępowaniu, dla *patente brutta di peste* przepisanemu.

§. 127.

Przy *patente brutta aggravatta di peste*, nie będzie dozwolone pławienie lub oblewanie zwierząt, lecz takowe muszą odbyć kwarantannę na okręcie lub w lazarecie wraz z właścicielami lub stróżami swemi.

§. 128.

Ostatni warunek miejsce ma także i przy innych kwarantannach lub rezerwach,

Wasser sogleich aus der Contumaz entlassen werden. Die Schwemmung der Thiere geschieht in Gegenwart eines Contumazbeamten und eines Reinigungsdieners, indem die Thiere an einen geeigneten Platz des Ufers geführt und ins Wasser getrieben werden, in der Art dass der ganze Körper derselben, folglich auch der Kopf genässt werde, oder wo diess die Localität nicht gestattet, am Lande mit Wasser so überschüttet werden, dass der ganze Körper, folglich auch der Kopf ganz genässt, oder eigentlich durchgewaschen wird. Vor der Schwemmung muss dem Thiere das gewöhnliche Riemzeug abgenommen, und eine aus getheerten Stoffen gefertigte Halfter angelegt werden, damit das Thier unmittelbar darauf von den freien Personen übernommen und abgeführt werden könne.

Gleich nach der Schwemme werden die abgezählten Thiere zur Ausfolgung an den betreffenden Uebernehmer auf den dazu bestimmten Platz getrieben.

§. 125.

Bei der patente netta di peste *und bei allen Observationsreserven reicht das Einmalige Schwemmen des Hornviehes und der Pferde, wie auch aller anderen kurzhaarigen Thiere hin, nur Schafe, Ziegen und andere wollige oder langhaarige Thiere sind nach Verlauf von 3 Stunden zum zweiten Male zu schwemmen.*

Lebende Vögel, Federvieh etc. können nach Einmaliger reichlicher Begiessung mit Wasser und lebende Fische, Amphibien, Reptilien, als: Schildkröten, Crocodille, Eidechsen, Camäleone, Schlangen etc. sogleich aus der Contumaz entlassen werden, wenn es nur möglich ist, sie aus den etwa mit giftfangenden Stoffen ausgefütterten oder mit verdächtigen Abfällen verunreinigten Behältnissen in reine Gefässe zu versetzen.

Blutegel, welche gewöhnlich in mit Erde gefüllten Kübeln oder Kisten ankommen, dürfen nach Eröffnung der Behältnisse und nach äusserer Reinigung derselben, nach Besichtigung des Inhaltes und allseitiger Uebergiessung mit Wasser sammt den Gefässen in freie Gemeinschaft übergeben werden. Kommen sie aber in Säcken, so werden sie in reine Gefässe ausgeleert, die Säcke jedoch dem entsprechenden Reinigungsverfahren unterzogen.

§. 126.

Bei der patente brutta di peste *wird nicht nur das wollige und langhaarige Vieh, sondern auch das Hornvieh und die Pferde, sowie alle anderen kurzhaarigen Thiere nach Ablauf von 3 Stunden wieder geschwemmt, sowie die Vögel, das Federvieh etc. nach Ablauf von 3 Stunden mit Wasser wieder übergossen werden.*

Lebende Fische, Amphibien, Reptilien u. s. f. werden auch bei der patente brutta di peste *auf die im §. 125 angegebene Art behandelt. Die Säcke, in welchen etwa die Blutegel vorkommen, sind dem für die* patente brutta di peste *bestimmten Verfahren zu unterziehen.*

§. 127.

Bei der patente brutta aggravata di peste *ist das Schwemmen oder Uebergiessen der Thiere nicht zulässig, sondern es müssen diese die Contumaz mit ihren Eigenthümern oder Wärtern auf dem Schiffe oder im Lazarethe bestehen.*

§. 128.

Die letztere Bedingung tritt auch bei den übrigen Contumazen oder Reserven ein, wenn die Verhältnisse der Jahreszeit oder andere Umstände die Schwemmung oder Ueber-

jeżeli pora czasu lub inne okoliczności niedozwalają pławienia lub oblania, albo jeżeli nie życzy sobie tego w ogólności właściciel zwierząt.

§. 129.

Przy kwarantannem postępowaniu ze zwierzętami przeciw oryentalnej chorobie powietrza morowego, zostają w swej mocy wszelkie prawidła, w powszechnych przepisach prawnych wyszczególnione, dotyczące bydła w ogólności w czasach pomoru tegoż.

ROZDZIAŁ III.

Postępowanie w czasie rozbicia okrętu albo wyrzucenia na ląd statków podejrzanych, tudzież w przyjmowaniu osób i rzeczy uratowanych.

§. 130.

W czasie rozbicia, albo wyrzucenia podejrzanego statku, musi być przesłuchany przewodzca okrętu lub zastępca jego względem pochodzenia i okoliczności podróży, sposobem w ogólności przepisanym. Jeżeli miejsce pochodzenia wykazać się daje dokumentem sanitarnym, albo jeżeli w tej mierze nadeszły inne zupełnie wiarygodne doniesienia, natenczas nastąpi normalne postępowanie kwarantanne; jeżeli ani jedno ani drugie nie ma miejsca, natenczas zachowanem być musi dla okrętu, osób i ładunku postępowanie, jakie w §. 48 dla statków podejrzanych bez dokumentu sanitarnego przepisanem jest, które też i wtenczas ma miejsce, jeżeli się uratowały bez dokumentu na brzeg pojedyncze osoby, albo same, albo z towarami i efektami (z okrętu podejrzanego, nieszczęściem pogrążonego).

Osoby zresztą, które w takich przypadkach prócz swych własnych efektów, nic innego z sobą nie mają, podlegać winny kwarantannie wedle wymiaru dla pasażerów wylądowanych, a nie wedle wymiaru dla okrętów przepisanego.

§. 131.

Tak okrętom jak osobom dana być winna w takim razie wszelka pomoc potrzebna bez zanieczyszczenia osób innych — albo gdzie tego uniknąć wcale nie można — przynajmniej z zanieczyszczeniem w jak najmniejszej liczbie osób. Jeżeliby okręt przez częściowe wyładowanie w stanie był odbyć dalszą podróż, natedy przydać mu należy stosowną do tego przeładowania barkę, która natedy wraz z okrętem i z wszystkiemi, czy umyślnie czy przypadkowo z nim zmieszanemi osobami, odesłaną będzie pod dozorem strażnika sanitarnego do dotyczącego portu kwarantannego. Jeżeli nie ma dla okrętu samego żadnej już pomocy, natedy przynajmniej to wszystko, co z osób lub towarów uratowanem być może, na jednę lub więcej bark przeładowanem i ubezpieczonem być musi, poczem nastąpi postępowanie wyżej wskazane.

Brzeg musi jak najstaranniej być oczyszczony, i dopóki szczątki okrętu na morzu pływają, w dzień i w nocy strzeżony, ażeby przedmioty, gdyby takowe na brzeg wyrzucone były, bez dotykania się zostały zrewidowane, z materyałów jad wciągających oczyszczone i ile możności przechowane.

§. 132.

Wyrzucone na brzeg trupy, których niepodejrzane pochodzenie nie jest pewne, muszą z uniknieniem wszelkiego dotykania się, na brzegu być pogrzebane (po obejrze-

giessung nicht zulassen, oder wenn überhaupt der Eigenthümer der Thiere dieselbe nicht wünscht.

§. 129.

Bei der contumazämtlichen Behandlung der Thiere gegen die orientalische Pest bleiben alle durch die allgemeinen gesetzlichen Bestimmungen festgestellten Massregeln in Wirksamkeit, welche in Bezug auf das Vieh überhaupt bei Epizootien zu treffen sind.

Abschnitt H.

Verfahren bei Schiffbruch oder Strandung verdächtiger Fahrzeuge und bei Aufnahme geretteter Personen und Sachen.

§. 130.

Im Falle von Schiffbruch oder Strandung eines verdächtigen Fahrzeuges muss der Schiffsführer, oder wer dessen Stelle vertritt, auf die im Allgemeinen vorgeschriebene Weise über Herkunft und Umstände der Reise verhört werden. Lässt sich der Herkunftsort durch die Sanitätsfede erweisen, oder liegen andere vollkommen glaubwürdige Nachrichten in dieser Beziehung vor, so tritt die normalmässige Contumazbestimmung ein; ist dagegen weder das Eine noch das Andere der Fall, so muss für Schiff, Personen und Ladung das für verdächtige Fahrzeuge ohne Sanitätsfede im §. 48 vorgeschriebene Verfahren eingehalten werden, welches letztere auch für den Fall gilt, wenn einzelne Personen sich allein, oder mit Waaren und Effecten (aus einem verunglückten verdächtigen Schiffe) ohne Documente an die Küste gerettet haben.

Personen, welche bei solchen Vorfällen ausser ihren eigenen Effecten nichts mit sich gebracht haben, wird übrigens die Contumaz nicht wie den Schiffen, sondern gleich den ausgeschifften Passagieren bemessen.

§. 131.

Sowohl dem Schiffe als den Personen soll in einem Falle dieser Art jede nothwendige Hilfe ohne Verunreinigung anderer Personen — oder wo diese unvermeidlich — doch mit Verunreinigung der möglichst geringen Zahl derselben geleistet werden. Ist das Schiff in der Lage, sich durch theilweise Ausladung die Fortsetzung der Fahrt möglich zu machen, so muss ihm zur Ueberladung eine geeignete Barke angewiesen werden, welche dann sammt dem Schiffe und sammt allen absichtlich oder zufällig mit diesem in Vermischung gerathenen Personen unter Aufsicht eines Sanitätswächters zum betreffenden Contumazhafen zu senden ist. Wenn jedoch dem Schiffe selbst nicht mehr zu helfen ist, muss wenigstens Alles, was von Personen oder Waaren zu retten ist, in Sicherheit gebracht, auf eine oder mehrere Barken verladen und dann wie oben verfahren werden.

Das Ufer ist sorgfältig zu reinigen, und so lange Trümmer des Schiffes auf dem Meere treiben, bei Tag und Nacht zu bewachen, damit die allenfalls an die Küste gelangenden Gegenstände ohne Berührung untersucht, von den etwa anhängenden giftfangenden Stoffen gereiniget und nach Möglichkeit geborgen werden.

§. 132.

An das Ufer geschwemmte Leichname, deren unverdächtige Herkunft nicht entschieden ist, müssen (nach stattgefundener Beschau der politischen Behörde) mit Vermeidung jeder

niu ze strony politycznej władzy). Suknie mają być zdjęte i spalone, popiół tychże wraz z trupem będzie w dół wrzucony, warstwą ziemi i wapna gaszonego pokryty, a grób zarzucony. Miejsce brzegu musi później ze wszystkich porozrzucanych efektów podejrzanych starannie być oczyszczone.

§. 133.

Pakunki towarów lub inne jad wciągające przedmioty, z morza na brzeg wyrzucone, których niepodejrzane pochodzenie nie jest dowiedzionem, muszą w obecności władzy politycznej, bez ich bezpośredniego dotykania się, być obejrzane, a jeżeli wartość ich koszta transportowe pokrywa, na osobnej barce pod dozorem strażnika sanitarnego do dotyczącego portu kwarantannego przesłane, gdzie przedmioty takowe, jeżeli względem nich nadeszły na innej drodze całkiem pewne i wiarygodne daty, albo jeżeli pochodzenie ich z samej natury wywieść się daje, poddane będą postępowaniu, ich pochodzeniu odpowiedniemu, a w braku tego albo najwyższej kwarantannie, dla *patente brutta* przepisanej, albo wprost warunkom przy *patente brutta di peste* miejsce mającym, w miarę tego czy stan zdrowia w Lewancie wcale jest zaspokajającym lub nie.

Przedmioty nie mające wartości, spalone być winny, z zachowaniem warunków §-fu 28, a popiół w morze wrzucony będzie.

ROZDZIAŁ J.

Przepisy w przypadkach zaszłego zmieszania podczas kwarantanny.

§. 134.

Zmieszanie osób i rzeczy, zostających w różnej kwarantannie, albo między takowemi a zostającemi w wolnem spólnictwie, nastąpić może tylko za pozwoleniem urzędu sanitarnego w przypadkach, w instrukcyi skreślonych, albo w razie rzeczywistej potrzeby niezbędnej. Wszelkie niepozwolone lub mimowolne zmieszanie, musi być przeszkodzonem przez ścisłe dozorowanie wszystkich osób w zakładach sanitarnych i przez troskliwe usunięcie tego wszystkiego, coby powodem zanieczyszczenia być mogło. Gdyby pomimo to zmieszanie takowe przecież nastpiło, uczynić winni o tem natychmiast doniesienie do urzędu, albo same osoby zanieczyszczeniu podpadłe, albo ich strażnicy.

§. 135.

Przy zmieszaniu kwarantannem (kontaminacyi), uważać się ma za powszechną zasadę, iż wszystko, co zupełnie wolnem lub względnie czyściejszem jest, przez zmieszanie się z osobami lub rzeczami wyższej kwarantanny, podpadać ma postępowaniu dla tejże przepisanemu. Wszakże nie potrzeba, by skontaminowana osoba lub rzecz, całą kwarantannę, rachując od początku odbyła, lecz takowa tyle tylko dni w próbie kwarantannej pozostać winna, ile brakuje jeszcze do wstąpienia w *pratica* tej, z którą się zmieszała, ponieważ gdyby na tej ostatniej, bardziej zanieczyszczonej osobie lub rzeczy, aż do upływu terminu kwarantannego nie pokazało się żadne symptoma niepodejrzane, ani też do tego nie było żadnego powodu, z wszelkiem prawdopodobieństwem wnioskować można, iż nie nastąpiła żadna zaraza.

Berührung am Ufer begraben werden. Die Kleidung ist abzunehmen und zu verbrennen, die Asche derselben mit der Leiche zu versenken, diese mit einer Lage von Erde und mit ungelöschtem Kalke zu bedecken und darauf das Grab zuzuwerfen. Die Stelle des Ufers muss nachträglich von den allenfalls verstreuten verdächtigen Abfällen sorgfältig gereiniget werden.

§. 133.

Waarengepäcke oder andere giftfangende Gegenstände, welche vom Meere an das Ufer geschwemmt werden, und deren unverdächtige Herkunft nicht erwiesen ist, sind im Beisein der politischen Behörde und ohne unmittelbare Berührung zu besichtigen, und wenn der Werth desselben die Transportkosten deckt, auf einer eigenen Barke unter Aufsicht eines Sanitätswächters zum betreffenden Contumazhafen zu versenden, wo jene Gegenstände, falls über ihre Herkunft ganz bestimmte und verlässliche Daten auf anderen Wegen eingelaufen sind, oder wenn der Ursprung sich aus der Beschaffenheit der Gegenstände selbst ermitteln lässt, der der Herkunft angemessenen Behandlung, in Ermanglung dessen aber, je nachdem der Gesundheitszustand in der Levante durchaus befriedigend ist oder nicht, der höchsten Contumaz der patente netta, oder geradezu den Bedingungen der patente brutta di peste unterworfen werden müssen.

Werthlose Gegenstände sind mit Beachtung der im §. 28 angeordneten Rücksichten zu verbrennen, worauf die Asche in das Meer zu streuen ist.

Abschnitt J.

Vorschriften für Fälle geschehener Vermischung während der Contumaz.

§. 134.

Die Vermischung zwischen Personen und Sachen von verschiedener Contumaz, oder zwischen solchen von Contumaz und freier Gemeinschaft soll nur mit Erlaubniss des Sanitäts-Amtes in den instructionsmässig bestimmten Fällen oder bei wirklicher Nothwendigkeit geschehen. Jede unerlaubte oder unwillkührliche Vermischung muss durch strenge Beaufsichtigung aller Personen in den Sanitäts-Anstalten und durch sorgfältige Beseitigung alles dessen, was eine Verunreinigung veranlassen könnte, verhindert werden. Wenn dennoch eine solche Vermischung stattfindet, soll durch die davon betroffenen Personen selbst oder ihre Wächter sogleich dem Amte die Anzeige gemacht werden.

§. 135.

Bei Contumaz-Vermischungen (Contaminationen) gilt der allgemeine Grundsatz, dass Alles, was ganz frei oder relativ reiner ist, durch die Vermischung von Personen oder Sachen von höherer Contumaz den Bedingungen der letzteren verfällt. Nicht nöthig ist es daher, dass die contaminirte Person oder Sache die Quarantaine von vorne beginne, sondern sie hat nur durch so viele Tage die Contumaz-Prüfung zu bestehen, als jenem, mit dem die Vermischung stattgefunden, bis zum Verfalle der pratica noch fehlen, weil diese mehr compromittirte Person oder Sache bis zum Ablaufe ihrer eigenen Quarantainfrist kein verdachterregendes Symptom gezeigt oder veranlasst hat, mit allem Grunde vermuthet werden kann, dass keine Ansteckung vorhanden war.

§. 136.

W razie bezpośredniego dotknięcia się, bez różnicy, czy to zaszło między samemi osobami, czy między osobą a rzeczą, czy też między innemi rzeczami, musi skontaminowana tym sposobem osoba lub zanieczyszczony przedmiot natychmiast poddany być kwarantannie, jaka wedle powyższej zasady w takim razie jest przepisaną, a zarazem także i dozorowi dotyczącego strażnika.

Osoba, która tym sposobem skontaminowaną została z okrętami lub towarami podejrzanemi, a względnie więcej podejrzanemi, następnie zaś wszelkiego dalszego spólnictwa unikała, może zresztą zamiast warunkom okrętu lub towarów przepisanym, jeżeli to dla niej korzystnem się być zdaje, poddaną być kwarantannie przez czas, dla osób wylądowanych tego samego stopnia kwarantanny wyznaczony, który w takim razie policzony być ma od dnia zaszłej kontaminacyi, a nawet i dalej jeszcze skrócony być może za pomocą *(spoglio)* (§. 30 *f)*).

§. 137.

Jeżeli udowodnionem jest, że kontaminacya osoby pośrednio tylko nastąpiła, to jest, że tylko suknie onejże zanieczyszczone zostały, kontaktem napowierzchnim z osobami lub rzeczami więcej podejrzanemi, a zarazem, jeżeli osoba skontaminowana natychmiast zrzuciła suknie zanieczyszczone, może przy *patente netta* (wymagającej tylko rezerwy obserwacyjnej), ostrożność ograniczoną być na obserwowanie osoby przez godzin 48 (a nawet i na ciąg mniejszy, jeżeli samej osobie lub rzeczy więcej podejrzanej, brakuje nie spełna godzin 48 do *pratica)*.

Przy *patente brutta* i przy każdej właściwej kwarantannie zaś, zasada §-fu 135 znajduje, zupełne zastosowanie swe, tylko że dla osoby w ten sposób skontaminowanej jeżeli się jej zdaje być korzystniejszem, zniżoną być może kwarantanna wedle tego czasu (rachując od chwili złożenia sukien zanieczyszczonych), który ustanowiono dla pasażerów tego samego stopnia kwarantanny, już z samego początku tak zwanemu *spoglio* poddających się.

§. 138.

Osoby skontaminowane, podlegają przed wypuszczeniem na wolną *pratica* lekarskiemu obejrzeniu, równie tak jak wszyscy inni kontumacyści.

W przypadku mimowolnej kontaminacyi osoby, nie ma miejsca rekurs, jeżeli własna wina lub nieuchronny przypadek stał się tego powodem. Tylko wtedy, jeżeli zmieszanie przypisać przyjdzie udowodnionemu zaniedbaniu strażnika, lub sprowadzonem zostało umyślnie przez zuchwałość lub złość innego kontumacysty, wolno poszkodowanemu żądać od winowajcy wynagrodzenia wyrządzonej mu szkody, który nadto jeszcze podług oddziału VI. karze ulegać ma, albo jeżeli należy do personale zakładu sanitarnego, z całą surowością przepisów służbowych traktowanym być musi.

§. 136.

Bei einer unmittelbaren Berührung, gleichviel ob sie zwischen Person und Person, zwischen Person und Sache oder zwischen Sache und Sache vorgefallen ist, muss die compromittirte Person oder der compromittirte Gegenstand sogleich auf die nach dem obigen Grundsatze dem Falle entsprechenden Contumaz-Bedingungen gesetzt, und der Aufsicht des betreffenden Wächters überwiesen werden.

Eine Person, welche sich auf diese Weise mit verdächtigen und beziehungsweise mehr verdächtigen Schiffen oder Waaren contaminirt hat, darauf aber jede fortgesetzte Gemeinschaft mit diesen vermeidet, kann übrigens statt der Bedingungen des Schiffes oder der Waaren, wenn es anders für sie vortheilhaft ist, der für ausgeschiffte Personen des nämlichen Contumazgrades festgesetzten, und in diesem Falle vom Tage der geschehenen Contamination an zu berechnenden Quarantainefrist unterworfen werden, welche dann mittelst des Spoglio *(§. 30 f) sich noch weiter abkürzen lässt.*

§. 137.

Wenn die Contamination einer Person erwiesenermassen nur mittelbar stattgefunden hat, wenn nämlich nur die Kleider derselben durch oberflächlichen Contact mit verdächtigeren Personen oder Sachen verunreiniget worden sind, und wenn der Contaminirte die verunreinigten Kleider sogleich ablegt, kann bei der patente netta *(wenn diese eine blosse Observationsreserve bedingt) die Vorsicht auf eine Beobachtung durch 48 Stunden (oder weniger, falls der mehrverdächtigen Person oder Sache selbst nicht volle 48 Stunden bis zur* pratica *fehlen) beschränkt werden.*

Bei der patente brutta *und bei jeder eigentlichen Contumaz tritt dagegen der Grundsatz des §. 135 in volle Wirksamkeit, nur kann für eine auf solche Weise contaminirte Person, falls diese ihr vortheilhafter ist, die Quarantaine auf jene Frist (von der geschehenen Ablegung der verunreinigten Kleider an zu rechnen) gemildert werden, welche für Passagiere des nämlichen Contumazgrades, die den* Spoglio *gleich Anfangs machen, festgestellt ist.*

§. 138.

Contaminirte Personen unterliegen vor ihrem Austritte in freie Gemeinschaft der ärztlichen Besichtigung gleich allen übrigen Contumazisten.

Bei unwillkührlicher Contaminirung einer Person findet ein Recurs des Benachtheiligten nicht Statt, wenn eigene Schuld oder ein unvermeidlicher Zufall die Veranlassung derselben war. Nur dann, wenn die Vermischung der erweislichen Vernachlässigung eines Wächters zuzuschreiben, oder durch Muthwillen oder Bosheit eines anderen Contumazisten absichtlich herbeigeführt worden ist, bleibt dem Beschädigten der Ersatzanspruch für den Nachtheil, den er erleidet, gegen den Schuldigen offen, während dieser noch ausserdem nach Hauptstück VI zur Strafe gezogen, oder, wenn er zum Personale der Sanitäts-Anstalt gehört, nach der vollen Strenge der Dienstvorschriften behandelt werden muss.

ROZDZIAŁ K.

Przepisy na przypadki obciążonego nieczystego dokumentu sanitarnego (patente brutta aggravata).

§. 139.

Okręty na których się wydarzył w podróży przypadek choroby lub śmierci, czy to z powietrza morowego czy z żółtej febry pochodzący, i na których zaraza stosownie do §. 4. *b), cc)* nie ma być uważaną za zupełnie wygasłą, odbyć winny swą kwarantannę tylko w lazarecie, zdolnym do przyjęcia okrętów takowych, przetoż więc gdy nadejdą do innego portu, natychmiast odesłane zostaną do najbliższego lazaretu. Aż do chwili odejścia okrętu takowego, będzie tenże zupełnie odosobniony i jak najściślej pilnowany; atoliż przed odejściem może z ostrożnościami odpowiedniemi miejsce mieć rozmówienie się z osobami wolnemi, tudzież zaopatrzenie żywnościami, medykamentami itp. a nawet i wydanie listów; jeżeli zaś ciało zmarłego znajduje się jeszcze na okręcie, może być dozwolonem wpuszczenie onegoż w głąb morza, z zwyczajnemi u żeglarzy formalnościami; a na żądanie wniesione ze strony ludzi okrętowych, nastąpić może spalenie pościeli i sukni na stosownem ku temu miejscu z zachowaniem przepisów sanitarnych, w tej mierze istniejących.

§. 140.

Odesłanie statku takowego nawet i wtenczas nastąpić ma, gdy przypadek choroby lub śmierci wydarzył się dopiero po nadejściu okrętu, po złożeniu *constituto*, a nawet po rozpoczętem już wyładowaniu (gdyby to miejsce miało w lazarecie, nieukwalifikowanym do przyjmowania okrętów *patente brutta aggravata)*. W tym ostatnim przypadku przeniesione będą na okręt, tak osoby już wylądowane jak towary, wraz z wszystkimi strażnikami i sługami od czyszczenia, którzyby z niemi zmieszani byli. Tylko gdyby wyładowanie tak dalece już było postąpiło, iżby powrotne przeniesienie na okręt sprawiało wiele straty czasu i znaczne trudności czyniło, zaniechanem być ma odesłanie okrętu. W takim razie atoliż wyjątkowo wykonane być winny wszelkie następne, z reguły tylko w lazaretach, przeznaczonych dla zapowietrzonych, obowiązujące nadzwyczajne środki ostrożności, jakoteż i przepisy w następującym oddziale V. zawarte.

§. 141.

Przy *patente brutta agravata di peste*, miejsce mają następujące zmiany zwyczajnego postępowania:

a) Okręt podlega zaraz po swem przybyciu obejrzeniu lekarskiemu, poczem (zdrowi) pasażerzy lub inne osoby, poddawszy się tak zwanemu *spoglio*, do lazaretu przejść mogą. Znajdujący się na okręcie chory lub zmarły, będzie bezzwłocznie ze wszystkiemi efektami wylądowany, dalej będzie ustanowiony dla okrętu strażnik, który rozpocznie sześciodniowe przygotowawcze przewietrzenie *(sciorino)*, podczas którego otworzone będą wszelkie drzwi okrętu i wszelkie naczynia schowkowe z efektami użycia, a nawet dla lepszego przewiewu powietrza atmosferycznego, wyjęte zostaną niektóre dyle między kajutami i miejscem ładownem, gdyż zarazem w kajutach samych przedsiębrane być muszą kadzenia chlorem i obmywania ługiem chlorowym. Jeżeli podczas *sciorino* wydarzy się na okręcie nowy

Abschnitt K.

Vorschriften für Fälle der erschwert unreinen Sanitätsfede (patente brutta aggravata).

§. 139.

Schiffe, welche während der Reise einen Krankheits- oder Todesfall an Pest oder gelbem Fieber gehabt haben, und auf welchem nicht die Seuche nach §. 4, b) cc) *als vollkommen erloschen zu betrachten ist, sollen nur bei einem zur Aufnahme solcher Schiffe geeigneten Lazarethe ihre Quarantaine bestehen, daher, wenn sie in einem anderen Hafen ankommen, mit thunlichster Beschleunigung zum nächsten dieser Lazarethe gewiesen werden. Bis zur Abfahrt ist ein solches Schiff vollständig zu isoliren, und auf das Strengste zu bewachen, doch kann vor der Abreise die Besprechung mit freien Personen, die Versorgung mit Lebensmitteln, Medicamenten etc., auch die Ausfolgung der Briefe mit den geeigneten Vorsichten stattfinden, und wenn die Leiche eines Gestorbenen noch am Borde ist, die Versenkung derselben in das Meer unter den bei Seeleuten üblichen Formen gestattet werden, auch kann allenfalls auf Verlangen der Schiffsleute die Verbrennung von Bett und Kleidung an einem geeigneten Orte und unter den gehörigen Sanitätsvorschriften stattfinden.*

§. 140.

Die Ausweisung eines solchen Fahrzeuges soll selbst dann erfolgen, wenn der Krankheits- oder Todesfall sich erst nach der Ankunft des Schiffes, nach abgelegtem Costituto, *wohl auch erst nach bereits begonnener Ausladung (etwa in einem zur Aufnahme der* patente brutta aggravata *nicht geeigneten Lazarethe) zugetragen hat. Es müssen in diesem letzten Falle die schon ausgeschifften Personen und Waaren sammt den mit denselben etwa in Vermischung getretenen Wächtern und Reinigungsdienern wieder an Bord genommen werden. Nur wenn die Ausladung schon so weit vorgeschritten ist, dass die Wieder-Einschiffung grossen Zeitverlust und bedeutende Schwierigkeit veranlassen würde, kann die Ausweisung des Fahrzeuges unterbleiben. Es sind aber bei einem solchen Vorkommnisse alle nachstehenden, in der Regel nur für die Pestlazarethe geltenden ausserordentlichen Vorsichtsmassregeln, wie auch die im folgenden Hauptstücke V enthaltenen Vorschriften ausnahmslos in Vollzug zu setzen.*

§. 141.

Bei der patente brutta aggravata di peste *haben folgende Abweichungen von dem gewöhnlichen Verfahren einzutreten:*

a) *Das Schiff unterliegt der ärztlichen Besichtigung gleich bei der Ankunft, wornach die (gesunden) Passagiere oder andere Personen sich nach gemachtem* Spoglio *in das Lazareth ausschiffen können. Der am Borde befindliche Kranke oder Todte wird hierauf unverzüglich sammt allen Effecten desselben ausgeschifft, der Wächter auf das Schiff gestellt, und von diesem eine sechstägige Vorlüftung* (Sciorino) *begonnen, während welcher alle Schiffsthüren und alle Behältnisse mit Gebrauchs-Effecten geöffnet bleiben, wo möglich zur Beförderung des Luftzutrittes einige Planken zwischen den Cajüten und dem Ladungsraume ausgehoben, in den Cajüten selbst aber Chlorräucherungen und Waschungen mit Chlorlauge vorgenommen werden müssen. Ereignet sich während des* Sciorino *ein neuer Krankheitsfall am Borde, so ist nach Ausschiffung des Ange-*

przypadek choroby, natedy po wylądowaniu zarażonego, ma *sciorino* na nowo być rozpoczęte, co też tyle razy nastąpić musi, ile razy wydarzy się nowy przypadek choroby. Po upływie *sciorino*, podczas którego nikt z okrętu na ląd nie wyjdzie, ani też żaden przedmiot choćby jak najlichszy wydanym być nie może, nastąpi powtórne obejrzenie lekarskie, poczem jeżeli się nie pokazuje żaden powód do podejrzenia, towary jad wciągające i efekta osób, które wziąwszy na się *spoglio*, wprzód już okręt opuściły, do lazaretu wyładowane być mogą. Wydanie towarów niepodejrzanych, rozpoczętem być może dopiero po ukończonem wyładowaniu towarów jad wciągających. Zostające na okręcie efekta, służące do użycia tak okrętu jak osób, muszą przez całą kwarantannę codziennie albo na piętrzu okrętowem być wietrzone, albo w wnętrzu lokalności okrętowych wyziewami chloru czyszczone. Oprócz efektów do użycia służących, nie może na okręcie pozostać żaden inny przedmiot jad wciągający (przetoż ani pakotylli, ani wory. ani inne jakie ambalaże). Znajdujące się na dnie okrętu matty wyfutrowania (jeżeli są przedziane nicią lub szpagatem) muszą najdalej po upływie połowy kwarantanny, być spalone, albo też, jeżeli tego żąda właściciel, wedle przepisów oczyszczone. Przed wypuszczeniem na wolną *pratica*, musi okręt zupełnie być wyładowany i we wszystkich wnętrznych swych lokalnościach albo przez obmycie ługiem chlorowym albo przez kadzenie wyziewami chloru i siarki jak najstaranniej oczyszczony.

b) Osoby, które z okrętu do lazaretu weszły, mogą u siebie zatrzymać tylko efekta cielesne, do bezpośredniego użycia służące, które strażnik czyścić musi albo na wolnem powietrzu albo podczas złej pory wyziewami chloru, w stosownej ku temu lokalności. Wszystkie inne efekta i pakotylli, będą z towarami połączone. Dla osób wylądowanych nie ma miejsca ukrócenie terminu kwarantanny ani przez *spoglio* ani też w inny sposób. Zanieczyszczenie z osobami, należącemi do innych towarzystw kwarantannych, albo przybranie osób z wolnego spólnictwa (familij itp.) dozwolonem będzie przy obciążonym nieczystym dokumencie sanitarnym wyjątkowo tylko i z szczególniej ważnych powodów.

c) Towary i efekta traktowane być winny wedle przepisów rodziału E, części III.

d) Co się tycze zwierząt, miejsce ma przy obciążonym nieczystym dokumencie sanitarnym postępowanie podług rozdziału G. §. 127.

§. 142.

Przy *patente brutta aggravata di peste* obrachowany będzie bieg kwarantanny, ustanowionej bez różnicy na dni 40 (§. 30, *c)*), w sposób następujący:

a) jeżeli przed przybyciem okrętu wydarzył się przypadek choroby lub śmierci.

Dla okrętu: od dnia ukończonego wyładowania towarów jad wciągających, albo gdyby takowych nie było na okręcie, od dnia upłynionego *sciorino*. Sciorino będzie zresztą w obu razach na ostatku do kwarantanny wliczone, dni jednak, które po upłynionem *sciorino* przetrawiono na wyładowaniu towarów jad wciągających, nie będą policzone jako dni kwarantanne.

steckten der Sciorino *auf's Neue zu beginnen, was so oft wird geschehen müssen, als neue Erkrankungsfälle sich wiederholen werden. Nach Ablauf des* Sciorino, *während welchem Niemand von dem Schiffe an das Land kommen, kein auch noch so geringfügiger Gegenstand vom Schiffe ausgefolgt werden darf, findet eine abermalige ärztliche Besichtigung Statt, worauf, wenn kein neuer Verdachtgrund sich ergibt, die giftfangenden Waaren und die Effecten der früher mittelst des* Spoglio *ausgeschifften Personen in das Lazareth ausgeladen werden können. Die Ausfolgung der unverdächtigen Waaren darf erst nach beendeter Ausladung der giftfangenden beginnen. Die am Borde bleibenden Gebrauchs-Effecten des Schiffes und der Personen müssen durch die ganze Contumaz täglich entweder auf dem Verdecke gelüftet, oder in den inneren Räumen mittelst mässiger Chlordämpfe gereiniget werden. Ausser den Gebrauchs-Effecten darf kein giftfangender Gegenstand (daher weder Pakotillen noch Säcke und sonstige Emballagen) am Borde belassen werden. Die allenfalls am Boden des Schiffes befindlichen Ausfütterungsmatten sind (wenn mit Zwirn oder Spagat durchschossen) längstens nach Ablauf der halben Contumaz zu verbrennen, oder, wenn der Besitzer es vorzieht, vorschriftmässig zu reinigen. Vor der Zulassung zur freien* pratica *muss das Schiff vollständig ausgeladen, und in allen seinen inneren Räumen durch Waschungen mit Chlorlauge oder Räucherungen mit Chlor- und Schwefeldämpfen sorgfältig gereiniget werden.*

b) *Die Personen, welche sich in das Lazareth ausschiffen, dürfen nur die zum unmittelbaren Gebrauche dienenden Leibes-Effecten bei sich behalten, welche vom Wächter entweder im Freien gelüftet, oder bei Witterungsverhinderung mit Chlordämpfen in einem geeigneten Gemache gereiniget werden müssen. Alle übrigen Effecten und Pakotillen sind mit den Waaren zu vereinigen. Es findet für die ausgeschifften Personen weder mittelst des* Spoglio, *noch auf andere Weise eine Kürzung der Quarantainefrist Statt. Die Verunreinigung mit Personen aus anderen Contumazgesellschaften oder die Beigebung von Personen aus freier Gemeinschaft (der Familien etc.) wird bei der erschwert unreinen Sanitätsfede nur ausnahmsweise und in besonders gewichtigen Gründen erlaubt.*

c) *Die Waaren und Effecten werden nach den Vorschriften des Abschnittes E, Abtheilung III, behandelt.*

d) *Für Thiere findet bei der erschwert unreinen Sanitätsfede die Behandlung nach Abschnitt G, §. 127, Statt.*

§. 142.

Bei der patente brutta aggravata di peste *wird der Lauf der ohne Unterschied auf 40 Tage festgesetzten Contumaz (§. 30, c) folgendermassen berechnet:*

a) *Wenn nur vor der Ankunft des Schiffes ein Krankheits- oder Todfall sich ergeben hat:*

Für das Schiff: vom Tage der beendeten Ausladung der giftfangenden Waaren oder, wenn keine solchen am Borde sich befinden, vom Ablaufstage des Sciorino. *Der* Sciorino *wird übrigens in beiden Fällen zuletzt in die Contumaz eingerechnet, die nach dem* Sciorino *mit der Ausladung der giftfangenden Waaren zugebrachten Tage zählen jedoch nicht als Contumaztage.*

Dla osób wylądowanych: od dnia wylądowania (z wliczeniem *sciorino)*, albo zupełnie tak jak dla okrętu, jeżeli to korzystniejszem jest dla osób.

Dla towarów jad wciągających: od dnia ukończenia wietrzenia uprzedniego, trwającego przez dni 20.

b) Jeżeli po przybyciu okrętu wydarzył się przypadek choroby lub śmierci.

Co się tycze okrętu, jeżeli przypadek takowy wydarzył się na nim samym, od chwili odłączenia zarażonego albo zmarłego. Jeżeli odłączenie to miejsce ma przed ukończonem wyładowaniem towarów jad wciągających, natenczas bieży kwarantanna dopiero od dnia, na którym ukończoną została, jeżeli zaś przypadek choroby lub śmierci wydarzył się między osobami pierwej wylądowanemi, lub między sługami od czyszczenia towarów już wyładowanych, nie będzie miał przypadek takowy żadnego na okręt wpływu.

Co się tycze osób wylądowanych, o ile przypadek wydarzył się między niemi samemi, od chwili odłączenia zarażonego; jeżeli zaś wydarzył się na okręcie, albo między sługami od czyszczenia towarów, nie będzie miał wpływu zaostrzającego na osoby, które zaraz po przybyciu okrętu takowy opuściły i *spoglio* się poddały.

Co się tycze towarów jad wciągających, o ile przypadek ten wydarzył się między samymi sługami od czyszczenia, od chwili odłączenia zarażonego lub zmarłego. Jeżeli odłączenie takowe miejsce ma przed upływem 20-dniowego przedwietrzenia, liczyć się będzie kwarantanna towarów od dnia, na którym upłynęła. Jeżeli zaś przypadek choroby lub śmierci wydarzył się na okręcie lub między odłączonemi osobami wylądowanemi, zostanie takowy bez wpływu dla towaru.

Jeżeli przypadek powietrza wydarzył się wtenczas, gdy już przedwietrzenie towarów, §§. 96 i nast., wcale miejsca mieć nie może (ponieważ się już rozpoczęło zwyczajne postępowanie kwarantanne), natedy pierwsze 20 dni kwarantannych dla towarów uważane być winny jako termin przedwietrzenia, a przeto na wszelki sposób uważać należy przeciąg dni 60 za minimum trwania czyszczenia.

Jeżeli po wydarzonym przypadku choroby lub śmierci, *sciorino* nastąpiło, będzie takowe wliczone do kwarantanny i okrętu i osób wylądowanych (zdrowych). Dla towarów zaś ulga ta nie może mieć miejsca. Jeżeli powtórnie wydarza się przypadek zarazy, liczy się kwarantanna od ostatniego przypadku.

c) Dla samychże chorych wraz z wartownikami i strażnikami, liczona będzie kwarantanna, jeżeli już pierwsi wyzdrowieli, od dnia przejścia do kwarantanny rekonwalescyjnej (§. 149), przyczem jednak termin kwarantanny nawet jeszcze i dalej może być przedłużonym, jeżeli wyzdrowienie nie jest zupełnie niewątpliwem w chwili upłynionego czasu przepisanego.

d) Dla dozorców i strażników przy zmarłym na powietrzu, liczyć się będzie kwarantanna od dnia pochowania trupa i wyjścia ich z pomieszkania chorego.

Für ausgeschiffte Personen: vom Tage der Ausschiffung (mit Einrechnung des Sciorino) oder vollkommene Gleichstellung mit dem Schiffe, wenn diess für die Personen vortheilhafter ist.

Für giftfangende Waaren: vom Tage der Beendigung der Vorlüftung, welche 20 Tage zu dauern hat.

b) Wenn nach der Ankunft des Schiffes ein Krankheits- oder Todesfall sich ergeben hat.

Für das Schiff: in so ferne sich der Fall auf diesem selbst ergeben hat, von der Absonderung des Angesteckten oder Todten. Findet diese Absonderung vor beendeter Ausladung der giftfangenden Waaren Statt, so läuft die Contumaz erst von dem Tage, an welchem diese beendet worden, wenn aber der Krankheits- oder Todesfall unter den früher ausgeschifften Personen oder unter den Reinigungsdienern der bereits ausgeladenen Waaren vorkommt, so bleibt diess für das Schiff ohne Einfluss.

Für ausgeschiffte Personen, in so ferne der Fall unter ihnen selbst vorgekommen, von der Absonderung des Angesteckten: wenn aber der Fall auf dem Schiffe oder unter den Waarenreinigungsdienern sich ergeben hat, hat diess für die gleich bei der Ankunft ausgeschifften Personen, welche den Spoglio gemacht haben, keinen verschärfenden Einfluss.

Für giftfangende Waaren, in so fern der Fall unter den Reinigungsdienern selbst vorgekommen ist, von der Absonderung des Angesteckten oder Todten. Findet diese Absonderung vor Ablauf der 20tägigen Vorlüftung Statt, so wird die Contumaz der Waaren von dem Tage an gerechnet, an welchem diese abgelaufen ist. Wenn aber der Krankheits- oder Todesfall auf dem Schiffe oder unter den abgesondert ausgeschifften Personen stattfindet, so bleibt diess für die Waare ohne Einfluss.

Hat der Pestfall sich zu einer Zeit ereignet, wo eine Vorlüftung der Waaren §. 96 u. s. f., nicht mehr stattfinden kann (weil schon das gewöhnliche Contumazverfahren begonnen worden), so sollen die ersten 20 Quarantainetage der Waaren als Vorlüftungsfrist betrachtet, daher jedenfalls 60 Tage als das Minimum der Dauer der Reinigung angenommen werden.

Wenn nach dem Krankheits- oder Todesfalle ein Sciorino gemacht worden ist, wird dieser in die Contumaz des Schiffes und der ausgeschifften (gesunden) Personen eingerechnet. Für die Waaren kann diese Erleichterung nicht bewilliget werden. Wenn ein erneuerter Fall der Seuche vorkommt, berechnet sich die Contumaz von dem letzten Falle an.

c) Für die Kranken selbst sammt Wärter und Wächter wird im Falle der Genesung der Ersteren, die Contumaz vom Tage des Uebertrittes in die Reconvalescentencontumaz (§. 149) berechnet, wobei jedoch die Quarantainefrist über ärztliches Gutachten auch noch weiter verlängert werden kann, wenn die Genesung bis zum Ablaufe der gesetzlichen Periode nicht vollkommen entschieden ist.

d) Für Wärter und Wächter eines an der Pest Gestorbenen wird die Contumaz vom Tage der Beerdigung der Leiche und ihres eigenen Austrittes aus der Krankenwohnung berechnet.

e) Efekta chorobą morową złożonych lub na powietrze zmarłych, podlegają czyszczeniu wyziewami chloru i wietrzeniem (§. 97) przez dni 20, od których upływu dopiero kwarantanna dla nich bieżeć poczyna.

§. 143.

Przy *patente brutta aggravata di febbre gialla*, nie zajdzie żadna istotna zmiana w zwyczajnem postępowaniu kwarantannem, nietylko co się tycze okrętu i ładunku, lecz także co się tycze osób, w stanie zdrowym zostających. Po przybyciu, albo jeżeli przypadek podejrzany później się wydarzył, po wylądowaniu chorego albo zmarłego, będą wszystkie osoby przez lekarza obejrzane, a jeżeli nie zachodzi przytem żadna wątpliwość, pozostaną w swej mocy zwyczajne przepisy, z tym jedynie wyjątkiem, iż dla lepszego przewietrzenia we wnętrzu statku podczas kwarantanny otwarte być winny ile możności drzwi tegoż, i że część towarów przeniesiona być musi na piętrze okrętowe.

Efekta osób żółtą febrą złożonych, albo na tę chorobę zmarłych, winny być traktowane podług przepisu §. 95.

§. 144.

Przy *patente brutta aggravata di febre gialla* bieg i trwanie kwarantanny liczone będą w sposób następujący:

Dla okrętów, osób i ładunku: od dnia odłączenia ostatniego zarażonego, albo jeżeli ten umarł przed przybyciem okrętu, od dnia przeniesienia z okrętu trupa albo efektów zmarłego do lazaretu.

Dla samego chorego wraz z wartownikiem i strażnikiem, jeżeli chory do zdrowia został przywrócony: od dnia uznanego przez lekarza rozpoczęcia się rekonwalescencyi.

Dla wartownika i strażnika przy osobie na żółtą febrę zmarłej: od dnia pogrzebania trupa i wyjścia onychże z pomieszkania chorego.

Dla efektów osób, żółtą febrą złożonych lub na tę zmarłych: od dnia ukończonego siedmiodniowego czyszczenia wyziewami chloru i wietrzeniem (§. 95).

§. 145.

Jeżeli na okręcie, opatrzonym jakimbądź patentem, wydarzył się przypadek powietrza lub żółtej febry, alboteż podczas podróży, natedy natychmiast zarządzoną być musi tak przeciw portowi, z którego okręt wypłynął, jak przeciw wszystkim statkom, które później ztamtąd odeszły, kwarantanna *di patente brutta*, która tak długo trwać ma, dopóki autentyczne i zupełnie zaspokajające doniesienia nie nadejdą i nie dozwolą mniej ścisłego postępowania. W takim razie należy także zawiadomienie uczynić o tem po wszystkich miejscach jak najspieszniejsze, w sposób, w instrukcyach wskazany.

e) *Die Effecten der an der Pest Erkrankten oder Gestorbenen unterliegen einer 20tägigen Reinigung mittelst Chlordämpfen und Lüftung (§. 97), von deren Ablauf erst die Contumaz zu berechnen ist.*

§. 143.

Bei der patente brutta aggravata di febbre gialla *tritt für Schiff und Ladung, wie auch für die sich gesund erhaltenden Personen keine wesentliche Abweichung von dem gewöhnlichen Contumazverfahren ein. Bei der Ankunft, oder, wenn der verdächtige Fall später vorgekommen, nach der Ausschiffung des Kranken oder Todten werden sämmtliche Personen durch den Arzt besichtiget, und wenn weiterhin kein Bedenken sich ergibt, bleiben die gewöhnlichen Vorschriften mit der einzigen Ausnahme aufrecht, dass zur Beförderung der Lüftung im Innern des Fahrzeuges die Schiffsthüren während der Quarantaine nach Möglichkeit offen gehalten, und die Waaren zum Theile auf das Verdeck gebracht werden müssen.*

Die Effecten der am gelben Fieber Erkrankten oder Gestorbenen sind nach Vorschrift des §. 95 zu behandeln.

§. 144.

Bei der patente brutta aggravata di febbre gialla *wird der Lauf der Contumaz folgendermassen berechnet:*

Für Schiffe, Personen und Ladung: vom Tage der Absonderung des letzten Angesteckten, oder, wenn dieser vor der Ankunft des Schiffes gestorben ist, vom Tage der Ausschiffung der Leiche oder der Effecten des Verstorbenen in das Lazareth.

Für den Kranken selbst sammt Wärter und Wächter im Falle der Genesung des Ersteren, vom Tage des ärztlich erkannten Eintrittes der Reconvalescenz.

Für Wärter und Wächter eines am gelben Fieber Gestorbenen vom Tage der Beerdigung der Leiche und ihres eigenen Austrittes aus der Krankenwohnung.

Für die Effecten der am gelben Fieber Erkrankten oder Gestorbenen: vom Tage der beendeten siebentägigen Reinigung mit Chlordämpfen und Lüftung (§. 95).

§. 145.

Wenn auf einem Schiffe, gleichviel mit welcher patente *es versehen ist, ein Fall von Pest oder gelbem Fieber sich ereignet, oder während der Reise ereignet hat, muss gegen den Hafen, aus welchem das Schiff gekommen, und gegen alle später aus demselben abgesegelten Fahrzeuge sogleich die Contumaz der* patente brutta *verhängt und bei dieser so lange festgehalten werden, bis authentische und vollkommen beruhigende Nachrichten eine minder strenge Behandlung gestatten. Auch ist in einem solchen Falle auf die in den Instructionen vorgezeichnete Weise mit möglichster Beschleunigung die Mittheilung nach allen Seiten zu machen.*

ODDZIAŁ V.

Środki, które zarządzić należy ku przeszkodzeniu rozszerzenia się lub ku utłumieniu wybuchnionego powietrza albo żółtej febry na okręcie lub w zakładzie sanitarnym.

§. 146.

Osoba, złożona powietrzem morowem lub żółtą febrą, albo podejrzana o zarazę, musi natychmiest od swego towarzystwa kwarantannego być odłączoną i o ile możności w oddzielne pomieszkanie przeniesioną. Nawet gdyby przypadek ten wydarzył się podczas *sciorino*, musi wylądowanie bezzwłocznie nastąpić. Towarzystwo kwarantanne, do którego chory należy, może jedno z swych indywiduów do pielęgnowania choremu przydzielić; oprócz tego ustanowionym być ma dla chorego jeden strażnik własny sanitarny, a wedle okoliczności i więcej. Wartownicy i strażnicy, unikać mają ile możności wszelkiego bezpośredniego kontaktu z zarażonymi, i nie wolno im opuszczać pomieszkania przekazanego. Wszelkie potrzeby będą im przed drzwi pomieszkania pod należytą kontrolą przyniesione.

§. 147.

Leczenie takich chorych jest z reguły obowiązkiem lekarzy kwarantannych. Obejrzenie musi codzień przynajmniej dwa razy mieć miejsce. Lekarze winni przytem unikać jak najstaranniej wszelkiego zmieszania się z chorym lub z jego efektami, by sami nie podpadli kwarantannie, przez coby w wykonaniu powołania swego przy innych chorych byli przeszkodzeni. Lekarze, nie należący do zakładu, mogą na ich własne żądanie i oraz na żądanie chorego, wziąć na się leczenie tegoż, jeżeli z nim formalnie zamknąć się dają.

§. 148.

Przy leczeniu chorych na powietrze morowe, winni lekarze postępować wedle najlepszej swej wiedzy i najsumienniejszego przeświadczenia swego. W razach wątpliwych mogą też i inni lekarze doświadczeni do porady być przybrani.

Jeżeli w biegu choroby, podejrzenie zarazy zupełnie zniknęło, ustać winny wszelkie ostrzejsze środki.

§. 149.

Rekonwalescenci, czy to po chorobie powietrza morowego, czy żółtej febry, którzy wprzód całe ciało roztworzonym octem obmyli i suknie wolnego społeczeństwa na się wzięli, przeniesieni będą wraz z wartownikami i strażnikami do innego pomieszkania, gdzie na nowo kwarantannie będą poddani. Codzienne lekarskie obejrzenie, musi zresztą być odbywane aż do zupełnie niewątpliwego uzdrowienia.

§. 150.

Jeżeli chory umrze, należy z niego suknie zdjąć z uniknieniem wszelkiego dotykania się, gołe ciało jego po obejrzeniu lekarskiem w drewnianą trunnę włożyć, za pomocą sposobnych ku temu narzędzi, i takowe przenieść do komorki dla trupów przeznaczonej. Skoro pojawią się na trupie pierwsze ślady zgnilizny, ma takowy bez dotykania się na cmętarz kwarantannistów być odwieziony, tam w dół o 6 stopach głębo-

Hauptstück V.

Massregeln, welche im Falle des Ausbruches von Pest oder gelbem Fieber auf einem Schiffe oder in einer Sanitäts-Anstalt zur Einschränkung und Erstickung des Uebels zu treffen sind.

§. 146.

Eine Person, welche an der Pest oder gelbem Fieber erkrankt, oder der Ansteckung verdächtig ist, muss sogleich von ihrer Contumazgesellschaft getrennt, und in eine möglichst abgesonderte Wohnung geschafft werden. Selbst wenn ein solcher Fall während des Sciorino sich ereignet, muss die Ausschiffung ohne Verzug erfolgen. Der Contumazverein, zu welchem der Kranke gehört, kann ein Individuum zu seiner Pflege abgeben, ausserdem wird ein eigener Sanitätswächter, nach Umständen deren mehrere, für den Kranken bestimmt. Wärter und Wächter haben so viel als möglich jeden unmittelbaren Contact mit Angesteckten zu vermeiden, und dürfen die ihnen angewiesene Wohnung nicht verlassen. Alle Bedürfnisse werden ihnen unter gehöriger Aufsicht bis zur Thüre der Wohnung gebracht.

§. 147.

Die Behandlung solcher Kranken steht in der Regel den Contumazärzten zu. Die Besichtigung muss täglich wenigstens zweimal stattfinden. Die Aerzte haben dabei von jeder Vermischung mit dem Kranken oder dessen Effecten sich sorgfältig zu hüthen, um nicht selbst in Contumaz zu verfallen, und dadurch in der Ausübung ihres Berufes bei anderen Kranken gehindert zu werden. Aerzte, welche der Anstalt nicht angehören, können auf ihr und des Kranken Begehren die Behandlung übernehmen, wenn sie sich anders bereit erklären, sich mit dem Kranken förmlich abzusperren.

§. 148.

Bei der Behandlung der Pestkranken haben die Aerzte nach ihrem besten Wissen und Gewissen vorzugehen. In zweifelhaften Fällen können auch andere erfahrene Aerzte zur Berathung beigezogen werden.

Hebt sich im Verlaufe der Krankheit der Verdacht der Ansteckung vollkommen, so hören alle strengeren Massregeln wieder auf.

§. 149.

Reconvalescenten von Pest wie vom gelben Fieber sind, nachdem sie den ganzen Körper mit verdünntem Essig gewaschen, und Kleider von freier Gemeinschaft angezogen haben, sammt Wärter und Wächter in eine andere Wohnung zu versetzen und dort aufs Neue der Contumaz zu unterziehen. Die tägliche ärztliche Besichtigung muss übrigens bis zur völlig entschiedenen Genesung fortgesetzt werden.

§. 150.

Stirbt der Kranke, so ist mit Vermeidung jeder Berührung die Kleidung abzunehmen, der nackte Leichnam nach der ärztlichen Beschau mit geeigneten Werkzeugen in einen hölzernen Sarg zu legen, und dieser in die Todtenkammer zu übertragen. Nachdem die ersten Spuren der Fäulniss eintreten, wird die Leiche ohne Berührung auf den Contumaz-Friedhof geschafft, in eine 6 Fuss tiefe Grube ohne Sarg versenkt, und nachdem unter und

kości wrzucony, a gdy tak pod nim jak na nim, usypany został lekki pokład ziemi zmieszanej z wapnem niegaszonem na jednę stopę wysokości, będzie grób zarzucony. Używane przytemże postępowaniu sprzęty, narzędzia (trunna, kleszcze itd.), muszą albo być spalone albo jak najstaranniej obmyte.

§. 151.

Chorzy, którzy wpadli w chorobę powietrza morowego albo żółtej febry, albo podejrzeni są o zarazę takową, zatrzymają u siebie tylko efekta najpotrzebniejsze.

Reszta ich efektów zamkniętą być ma w stosownej ku temu lokalności zaraz po ich wylądowaniu albo odłączeniu. Tak te efekta jakoteż efekta, pozostające w chwili, gdy chory przychodzi do kwarantanny rekonwalescentów, mogą poddane być późniejszemu złożonemu postępowaniu czyszczenia (§§. 95 i 97) przez własnego ku temu strażnika, jeżeli wartość ich stoi za koszta czyszczenia tego. Jeżeli wartość ich za nadto jest małą, mają efekta być ocenione i za słusznem wynagrodzeniem z funduszu sanitarnego na stosownem ku temu miejscu spalone.

Popiół będzie w dół wrzucony, wodą obficie oblany, a dół jak najstaranniej ziemią przykryty.

Jeżeli osoba powietrzem tknięta umarła, muszą z reguły efekta jej za uprzednią inwentacyą być spalone, za słusznem wynagrodzeniem szkody, jak wyżej wskazano. Tylko dla rzeczy znamienitej wartości, nastąpić może złożone postępowanie czyszczenia, w sposób wyż rzeczony, przez własnego ku temu strażnika, nie mające nigdy miejsca dla efektów pościelnych i cielesnych, które na wszelki sposób zniszczone być muszą.

§. 152.

Pomieszkania, w których osoby zarażone podczas choroby zostawały lub na nią zmarły, muszą skoro wypróżnione zostały, wyziewami chloru być przekadzone, przez 10 dni wietrzone, potem jak najstaranniej czyszczone, a ściany ich wapnem obielone.

§. 153.

W każdym przypadku choroby lub śmierci, wywołanej czy przez powietrze morowe, czy przez żółtą febrę, uważać się ma za spółzanieczyszczone wszystko, cokolwiek nietylko na okręcie, lecz też i później pośrednio lub bezpośrednio weszło w zetknięcie z zarażonym; okręt, osoby i ładunek wraz z strażnikami zmieszanemi, muszą przeto bez różnicy poddane być kwarantannie, przepisanej dla *patente brutta aggravata* i wszelkie w ten sposób na podejrzenie narażone osoby, mają zupełnie być odosobnione, pilnie dozorowane i powtórnie przez lekarza obejrzane.

§. 154.

Co się tycze trwania kwarantanny przy innych jednocześnie w lazarecie się znajdujących, do innego spólnictwa kwarantannego należących okrętów, osób i towarów, nie wywiera taki wypadek pojedynczy żadnego nań wpływu obciążającego, jeżeli środki ku temu potrzebne w należytym czasie zostały zarządzone i przepisy odłączenia ściśle zachowane.

Zwyczajny obrót w zakładzie, zostanie więc pomimo to nieprzeszkodzony i nieprzerwany, jednakże jak najściślejszy dozór zapobiegać będzie wszelkiemu niebezpieczeństwu, a kto i co tylko, choćby w jak najdalszej drodze wpadł w podejrzenie zmieszania lub dotknięcia się z zarażonym, musi natychmiast być oddzielony i odpowiedniej wyższej kwarantannie poddany.

über dem Leichname eine Schuh tiefe Lage lockere Erde und dann ungelöschter Kalk gebracht worden, das Grab zugeworfen. Die gebrauchten Geräthe und Werkzeuge (Sarg, Zangen, Stricke etc.) müssen verbrannt oder sorgfältig mit Chlorlauge gereiniget werden.

§. 151.

Kranke, welche von Pest oder gelbem Fieber ergriffen, oder der Ansteckung verdächtig sind, sollen nur die unentbehrlichsten Effecten bei sich behalten.

Ihre übrige Habe ist gleich nach der Ausschiffung oder Absonderung in einem geeigneten Locale zu verschliessen. Diese und die nach dem Uebertritte des Kranken in die Reconvalescenz-Contumaz zurückbleibenden Effecten können nachträglich durch einen eigenen Wächter, wenn ihr Werth die Auslage lohnt, dem zusammengesetzten Reinigungsverfahren (§§. 95 und 97) unterzogen werden. Ist der Werth nur gering, so sollen die Effecten abgeschätzt und gegen billige Entschädigung aus dem Sanitätsfonde an einem geeigneten Orte verbrannt werden.

Die Asche ist in eine Grube zu werfen, mit Wasser reichlich zu überschütten, und die Grube sorgfältig mit Erde zu schliessen.

Ist die von der Seuche ergriffene Person gestorben, so müssen ihre Effecten in der Regel nach vorausgegangener Inventur verbrannt, und soll der Werth wie oben vergütet werden. Nur wenn Sachen von namhaftem Werthe darunter sind, kann für diese, auf keinen Fall aber für die während der Krankheit gebrauchten Bett- und Leibes-Effecten, welche unausweichlich vertilgt werden müssen, das zusammengesetzte Reinigungsverfahren wie oben mittelst eines eigenen Wächters eintreten.

§. 152.

Die Wohnungen, in welchen angesteckte Personen die Krankheit bestanden haben oder gestorben sind, müssen, nachdem sie geleert sind, mit Chlordämpfen geräuchert, durch 10 Tage gelüftet, sodann aufs Sorgfältigste gereiniget, und ihre Wände mit Kalk übertüncht werden.

§. 153.

Bei jedem durch Pest oder gelbes Fieber veranlassten Krankheits- oder Todesfall wird Alles, was sowohl auf dem Schiffe, als später mittelbar oder unmittelbar mit dem Angesteckten in Berührung gekommen ist, als mitcompromittirt betrachtet. Schiff, Personen und Ladung sammt den mit denselben in Vermischung getretenen Wächtern müssen daher ohne Unterschied der Contumaz der patente brutta aggravata *unterworfen, alle auf diese Art dem Verdachte blossgestellten Personen strenge isolirt, sorgfältig überwacht und wiederholt vom Arzte besichtiget werden.*

§. 154.

Auf die Contumazdauer für die übrigen gleichzeitig im Lazarethe befindlichen Schiffe zu einem anderen Contumazvereine gehörigen Personen und Waaren, nimmt ein vereinzeltes Ereigniss der gedachten Art, keinen erschwerenden Einfluss, wenn zur rechten Zeit die erforderlichen Massregeln getroffen, und die Absonderungsvorschriften strenge aufrecht erhalten worden sind.

Der gewöhnliche Verkehr in der Anstalt bleibt daher unbeirrt und ununterbrochen, es muss aber durch die sorgfältigste Beaufsichtigung jeder Gefahr begegnet, und wer und was immer nur auf das Entfernteste in den Verdacht einer Vermischung oder Berührung mit dem Angesteckten verfällt, sogleich abgesondert, und der angemessenen höheren Contumaz unterworfen werden.

§. 155.

Jeżeli zaś jednocześnie lub w krótkich czasu przedziałach, wydarzyły się na kilku okrętach i między różnemi społeczeństwami kwarantannemi przypadki zarazy, które wnioskować każą albo na większe rozkrzewienie się i większą zajadliwość zarodu choroby w samem źródle tejże, albo na potajemne zmieszanie się między osobami i rzeczami przed lub po przybyciu w lazarecie, i które przeto obawiać się każą powszechnego wybuchnienia choroby morowej, musi zakład z całem swem personale służbowem i z potrzebną liczbą do pomocy służyć mających lekarzy, chirurgów, wartowników itd. być zamknięty; między zamkniętymi samymi, musi dalej nastąpić oddzielenie w miarę tego, w jakiej bliskości zostawać mają z zarażonymi; stopień kwarantanny należy dla wszystkich okrętów, osób i towarów zarówno podwyższyć; wszelkie zmieszanie i rozwleczenie zarodu choroby przez zwierzęta w sposób odpowiedni niemożebnem uczynić; wydanie wszelkich rzeczy nawet samych niepodejrzanych z lazaretu zupełnie wstrzymać; cały zakład tak ze strony lądu jak ze strony morza kordonem obciągnąć, a dopiero, gdy zaraza zupełnie została utłumioną i ostatnia także chwila próby pomyślnie przeminęła, przywrócone zostaną stosunki dawniejsze.

§. 156.

Jeżeli pod takiemi okolicznościami doczasowo ustanowiony ewentualny strażnik lub sługa od czyszczenia, wzbrania się wejść w zmieszanie z okrętami, osobami albo towarami, ma takowy natychmiast ze służby na zawsze być oddalony. To samo czeka każdego stanowczo ustanowionego i każdego lekarza przy administracyi morsko-sanitarnej, który w takim przypadku zamknięcia, odciąga się od pełnienia służby w zakładzie pod jakimbądź pretekstem.

Gorliwe zaś i ważne służby w takowych stosunkach, będą nagrodzone i w zasługi poczytane, a słudzy ewentualni będą zachęcani przez stosowne podwyższenie dziennej ich płacy.

§. 157.

Co się tycze rozwijania się i biegu choroby, tudzież środków lekarskich ku temu użytych i skutków ich, powinien lekarz okoliczne uczynić o nich sprawozdanie po ugasłej chorobie zaraźliwej, a nawet i wtedy, gdyby pojedyncze tylko zaszły przypadki powietrza morowego albo żółtej febry w lazarecie, zarazem też donieść władzy wyższej o środkach ku położeniu tamy rozkrzewianiu się choroby zarządzonych.

§. 158.

Jeżeli pomimo wszelkich zarządzonych ostrożności środków, zaraza po za sam zakład kwarantanny się rozniesła, przez udzielenie zarodu zaraźliwego miejscu wolnemu, czy to przez tajemne wylądowanie, czy też przez inny obrót zakazany, i całe miejsce lub cała okolica narażoną została, musi zamknięcie zarządzone być przez władze polityczne, wedle przepisów ustawy policyjnej, co do powietrza morowego istniejącej.

§. 155.

Wenn dagegen gleichzeitig oder in kurzen Zwischenräumen auf mehreren Schiffen und unter verschiedenen Contumazvereinen Fälle der Ansteckung vorgekommen, folglich entweder auf grössere Ausbreitung und erhöhte Intensität des Krankheitskeimes an der Quelle selbst oder auf geschehene heimliche Vermischung zwischen Personen und Sachen vor oder nach der Ankunft im Lazarethe geschlossen, somit ein allgemeiner Ausbruch der Seuche befürchtet werden muss, ist die Anstalt mit dem ganzen eigenen Dienstpersonale und mit der nöthigen Zahl von aushilfsweise zu bestimmenden Aerzten, Wundärzten, Krankenwärtern etc. contumazmässig abzuschliessen, unter den abgesperrten selbst, je nachdem diese mehr oder weniger in die Nähe der angesteckten zu kommen haben, eine abermalige Absonderung zu treffen, der Contumazgrad aller Schiffe, Personen und Waaren auf die gleich strenge Bedingung zu steigern, jede Vermischung und jede Verschleppung des Contagiums durch Thiere mittelst entsprechender Vorkehrungen unmöglich zu machen, die Ausfolgung aller selbst verdachtlosen Sachen aus dem Lazarethe ganz einzustellen, die ganze Anstalt von der Land- und Seeseite cordonmässig zu bewachen, und erst, wenn die Seuche in derselben vollständig erstickt und die letzte Probezeit glücklich abgelaufen ist, das frühere Verhältniss wieder herzustellen.

§. 156.

Wenn unter Umständen dieser Art ein zeitlicher eventueller Wächter oder Reinigungsdiener sich weigert, mit Schiffen, Personen oder Waaren in Vermischung zu treten, ist derselbe augenblicklich vom Dienste für immer zu entfernen. Das Nämliche trifft jeden stabil Angestellten und jeden Arzt der See-Sanitäts-Verwaltung, der bei einem solchen Vorkommnisse der Absperrung der Dienstleistung in der Anstalt unter was immer für einem Vorwande sich entziehen will.

Eifrige und wichtige Leistungen in solchen Verhältnissen sollen dagegen als Verdienste erkannt und belohnt, die eventuellen Diener durch angemessene Erhöhung ihrer Tageslöhnung aufgemuntert werden.

§. 157.

Ueber den Verlauf der Krankheit, die angewandten Heilmittel und deren Erfolg, soll nach beendeter Seuche, und selbst dann, wenn auch nur vereinzelte Fälle von Pest oder gelbem Fieber in einem Lazarethe vorgekommen sind, eine umständliche ärztliche Relation erstattet, auch über die zur Abwehr der Verbreitung des Uebels getroffenen Schutzmassregeln ausführlich an die Oberbehörde berichtet werden.

§. 158.

Wenn ungeachtet aller Vorsichts-Einleitungen die Seuche den Bereich der Contumaz-Anstalt überschreiten, durch heimliche Landung oder sonstigen verbotenen Verkehr die Ansteckung einem freien Orte mitgetheilt, ein ganzer Ort oder eine ganze Gegend blossgestellt werden sollte, muss die Absperrung nach den Bestimmungen der bestehenden Pest-Polizei-Ordnung durch die politischen Behörden verfügt werden.

ODDZIAŁ VI.

O karygodnych czynnościach przeciw zarządzeniom policyi morsko-sanitarnej.

§. 159.

Jeżeli okręty lub osoby pochodzą z miejsc podejrzanych, ma każda czynność za wykroczenie być uważana, która albo wedle naturalnych skutków swych, albo wedle szczególnych w tym regulaminie zawartych, lub zresztą obwieszczonych przepisów, uważaną być może za zdolną do sprowadzenia lub do dalszego rozkrzewienia choroby, której zapobiedz tu na celu miano (§. 1 niniejszego regulaminu), a to bez względu, czy czynność takową stanowi przedsięwzięcie, czy zaniechanie, i czy ją przedsięwzięto z umysłu czy przez nieuwagę.

§. 160.

Oprócz czynności i opuszczeń, wymienionych w patencie z dnia 21. Maja 1805, a popełnionych wbrew przepisom w oddziałach II. IV. i V. niniejszego regulaminu wskazanych, uważane być winny za wykroczenia takowe, mianowicie jeszcze: sfałszowanie dokumentu sanitarnego, zatajenie podejrzanego obrotu lub innych okoliczności podejrzanych, w których przed wylądowaniem zostawano, tudzież opór przeciw organom i środkom, co do nadzoru sanitarnego zarządzonym, nareszcie urazy, tymże organom wyrządzone.

§. 161.

Karanie tych wykroczeń, wykonane być ma według patentu z d. 21. Maja 1805, Nr. 731. Z. U. S., z uwzględnieniem złagodzeń, pozostawionych władzom w cesarskiem rozporządzeniu z d. 8. Maja 1850 Nr. 190. dz. pr. p.

Sądownictwo w tej mierze przysłuża sądom, powołanym wyż rzeczonym patentem do sądzenia wykroczeń co do powietrza morowego, wedle ustaw w każdym kraju koronnym obowiązujących; równie też i postępowanie przytem nastąpić ma wedle istniejących przepisów dotyczących.

§. 162.

Każde inne przestępstwo któregobądź z przepisów, w tym regulaminie zawartych, karane będzie karą pieniężną od 5 do złotych reńskich 100, a jeżeliby kara ta sprawiała dotkliwy uszczerbek w stosunkach majątkowych, albo w wyżywieniu skazać się mającego lub familii jego, wówczas takowa zamienioną zostanie na areszt, licząc po jednemu dniu na każde pięć złotych reńskich.

§. 163.

Za szczególne gatunki tych przestępstw przeciw policyi morsko-sanitarnej uważać należy: Wszelką czynność, przez którą ujść usiłuje czynności urzędowej sanitarnej, której podlegać ma każdy okręt i każda morzem przybywająca osoba i rzecz, albo przez którą kto przed ukończeniem rzeczonej właśnie czynności wchodzi w zamieszanie (kontakt) z osobami lub rzeczami do wolnego społeczeństwa należącemi;

rzeczywiście wykonane tajemne wylądowanie okrętu niepodejrzanej proweniencyi na punktach wolnych;

usiłowane lub wykonane wylądowanie statku niepodejrzanej proweniencyi na punktach niepozwolonych;

Hauptstück VI.

Von den strafbaren Handlungen wider die See-Sanitäts-Polizei.

§. 159.

Wenn Schiffe oder Personen aus verdächtigen Orten kommen, ist jede Handlung als Vergehen anzusehen, welche nach ihren natürlichen leicht erkennbaren Folgen, oder vermöge der in diesem Reglement enthaltenen oder sonst bekannt gemachten besonderen Vorschriften das zu verhüten beabsichtigte Uebel (§. 1 dieses Reglements) herbeiführen oder weiter verbreiten kann, die Handlung mag in einem Unternehmen oder Unterlassen bestehen, sie mag im Vorsatze oder in einem Versehen gegründet seyn.

§. 160.

Ausser den im Patente vom 21. Mai 1805 bezeichneten Handlungen und Unterlassungen, in soferne sie gegen die im II., IV. und V Hauptstücke dieses Reglements vorgeschriebenen Massregeln, begangen werden, sind als derlei Vergehen insbesondere auch die Verfälschung einer Sanitätsfede, die Verschweigung eines vor der Landung stattgehabten verdächtigen Verkehres oder anderer verdächtiger Thatumstände, Widerstand gegen die Organe oder Massregeln der Sanitäts-Aufsicht, und Beleidigungen dieser Organe anzusehen.

§. 161.

Die Bestrafung dieser Vergehen ist nach Massgabe des Patentes vom 21. Mai 1805, Nr. 731 der Justiz-Gesetzsammmlung, mit Bezug auf die durch die kaiserliche Verordnung vom 8. Mai 1850, Nr. 190 des Reichsgesetzblattes, freigelassenen Milderungen in Vollzug zu setzen.

Die Gerichtsbarkeit darüber steht denjenigen Gerichten zu, welche nach den für jedes Kronland geltenden Gesetzen hinsichtlich der durch das obige Patent bezeichneten Pestvergehen zuständig sind, und ebenso hat das Verfahren hierbei nach den für letztere bestehenden Vorschriften stattzufinden.

§. 162.

Jede andere Uebertretung einer der in diesem Reglement enthaltenen Vorschriften ist als eine See-Polizei-Uebertretung mit Geldbusse von 5 bis 100 fl., und wenn dieselbe den Vermögensumständen oder dem Nahrungsbetriebe des zu Verurtheilenden oder seiner Familie zum empfindlichen Abbruche gereichen würde, mit Arreststrafe von je Einem Tage für fünf Gulden zu ahnden.

§. 163.

Als besondere Arten dieser See-Polizei-Uebertretungen sind anzusehen: Jede Handlung, wodurch man sich der gesetzlichen Sanitäts-Amtshandlung zu entziehen sucht, welcher jedes Schiff und jede zur See ankommende Person und Sache zu unterziehen ist, oder wodurch man vor deren Beendigung mit Personen oder Sachen von freier Gemeinschaft in Berührung (Contact) tritt; die wirklich vollführte heimliche Landung eines Fahrzeuges von unverdächtiger Provenienz an erlaubten Puncten;

die verursachte oder vollführte Landung eines Fahrzeuges von unverdächtiger Provenienz an nicht erlaubten Puncten;

samowolnie zawiniona nieregularność albo samowolnie zawiniony brak dokumentu sanitarnego;

nadużycie dokumentu sanitarnego przy okrętach niepodejrzanych (jeżeli nie wypływa ztąd zamierzone jakie oszustwo);

zamilczenie odbywanego obrotu z okrętami, osobami i rzeczami, albo z portami pośredniemi, w podróży dotykanemi, tudzież zatajenie przed urzędem sanitarnym przedmiotu z morza na brzeg wyrzuconego, o ile rzeczone okręty, osoby, rzeczy i porta tudzież przedmioty wspomnione, nie są natury podejrzanej;

samowładne zmieszanie się osób okrętu niepodejrzanego, który się wprawdzie zgłosił do urzędu sanitarnego, lecz jeszcze wolnej *pratica* nie dostąpił, z osobami pobrzeżnemi;

rozmyślna, wszelako bez zamiaru przekroczenia zarządzeń kwarantannych przez kontumacystę przedsięwzięta kontaminacya osoby w wolnem społeczeństwie zostającej, jeżeli tenże sam wzbrania wyjścia osobie skontaminowanej, i bezzwłocznie o tem doniesienie czyni urzędowi sanitarnemu.

§. 164.

Postępowanie co do tych przestępstw, należy do władz sanitarnych, cesarskiem rozporządzeniem z d. 15. Maja 1851. dz. pr. p. Nr. 165 do tego powołanych. W drugiej instancyi, rozstrzyga centralna władza morska. Przeciw wyrokowi drugiej instancyi, nie ma miejsca dalsza droga prawna. Rekursa na drogę łaski założone, rozstrzygać winno tylko ministerstwo.

Odwołanie się do drugiej instancyi, musi na wszelki sposób w 3 dni po obwieszczeniu wyroku zgłoszonem, i w dni 8 podanem być do tej władzy, która go wydała i która też z swej strony obowiązaną jest bezzwłocznie zakonkomitować odwołanie się do wyższej władzy, załączając potrzebne ku temu objaśnienia. Jak długo odwołanie się nie jest rozstrzygnięte, albo wyrok pierwszej instancyi nie nabył mocy prawa, wstrzymać należy wykonanie kary.

§. 165.

Urzędy sanitarne, mają prawo, w razie potrzeby żądać zabezpieczenia orzeczonej kary pieniężnej, czy to przez złożenie depozytu, czy przez zastaw lub rękojmię. Wedle okoliczności, może nawet zajęty być statek, za pomocą którego przestępstwo sanitarne dyscyplinarne popełnionem lub usiłowanem zostało, a to aż do wykonania prawa. Konfiskacya samego statku zaś nie nastąpi, choćby nim powtórnie dopuszczono się przestępstw sanitarnych, atoliż mogą powtórnie takowe dopuszczenia się pociągnąć za sobą albo zasuspendowanie austryackich przewodzców okrętu w komendzie, albo wedle okoliczności zupełne odebranie uprawnienia.

§. 166.

Niezawiśle od tej kary i bez uszczerbku prawa do wynagrodzenia szkody, nastąpić ma nietylko odpowiednie postępowanie kwarantanne, w rozdziale III. i IV. przepisane, lecz też i opłata należytości kwarantannych, z onego postępowania przypadających.

§. 167.

Samowładne wylądowanie osób lub rzeczy w razie grożącego niebezpieczeństwa, wyrzucenia lub rozbicia okrętu itd., nie pociąga za sobą, jeżeli aż do przybycia osób

die selbst verschuldete Unregelmässigkeit oder selbst verschuldeter Abgang der Sanitätsfede;

der Missbrauch der Sanitätsfede bei unverdächtigen Schiffen (in soferne sich nicht die Absicht des Betruges herausstellt);

die Verschweigung des zur See stattgehabten Verkehres mit Schiffen, Personen und Sachen, oder der auf der Fahrt berührten Zwischenhäfen, dann die Verheimlichung vor dem Sanitäts-Amte eines vom Meere an das Ufer geschwemmten Gegenstandes, in soferne jene Schiffe, Personen, Sachen und Zwischenhäfen sowie diese Gegenstände nicht etwa verdächtiger Natur sind;

die eigenmächtige Vermischung von Personen eines unverdächtigen Fahrzeuges, welches sich zwar beim Sanitäts-Amte gemeldet, aber noch nicht die freie pratica erhalten hat, mit Leuten der Küste;

die vorsätzliche, doch ohne Absicht einer Contumazverletzung geschehene Contaminirung einer in freier Gemeinschaft stehenden Person durch einen Contumazisten, wenn dieser selbst den Wiederaustritt der contaminirten Person hindert, und unverweilt die Anzeige beim Sanitäts-Amte macht.

§. 164.

Das Verfahren hinsichtlich dieser Uebertretungen steht den durch die kaiserliche Verordnung vom 15. Mai 1851 (R. G. B., Nr. 165) dazu berufenen Sanitätsbehörden zu. In zweiter Instanz entscheidet die Central-Seebehörde. Gegen das in zweiter Instanz erfolgte Erkenntniss hat keine weitere Berufung im Rechtswege Statt. Ueber Recurse im Gnadenwege hat nur das Ministerium zu entscheiden.

Die Berufung an die zweite Instanz muss jedenfalls binnen 3 Tagen nach Bekanntgebung des Ausspruches bei der Behörde, die denselben gefällt hat, angemeldet, und binnen 8 Tagen bei derselben Behörde eingereicht werden, welche ihrerseits die Pflicht hat, die Berufung mit den erforderlichen Erläuterungen an die höhere Behörde unverzüglich einzubegleiten. So lange über die Berufung nicht entschieden, oder der Ausspruch erster Instanz nicht in Rechtskraft erwachsen ist, wird mit dem Vollzuge der Strafe inne gehalten.

§. 165.

Den Sanitäts-Aemtern steht es zu, nöthigen Falles die Sicherstellung der verhängten Geldbusse durch Depositirung, Pfand oder Bürgschaft zu fordern. Nach Umständen kann auch das Fahrzeug, mit welchem eine Disciplinar-Sanitätsübertretung begangen, oder versucht worden ist, bis zum Vollzuge der Strafe mit Beschlag belegt werden. Eine Confiscation des Fahrzeuges aber soll selbst nach wiederholten, mit demselben begangenen Sanitätsübertretungen nicht stattfinden, doch können solche Rückfälle bei österreichischen Schiffsführern die Suspendirung vom Commando, nach Umständen auch die gänzliche Entziehung der Befähigung zur Folge haben.

§. 166.

Unabhängig von dieser Bestrafung und unbeschadet allfälliger Ersatz-Ansprüche haben die den Umständen angemessene, in den Hauptstücken III und IV vorgeschriebene Contumazbehandlung, und die mit dieser verbundene Contumazgebühren-Entrichtung stattzufinden.

§. 167.

Eigenmächtige Landung von Personen oder Sachen bei drohender Gefahr, Strandung, Schiffbruch u. s. w. bleibt straflos, wenn bis zur Herbeikunft der Sanitätsbediensteten jeder

od służby sanitarnej, zaniechany był wszelki obrót z ludźmi pobrzeża; niemniej też nie jest przestępstwem karygodnem samowładne zmieszanie się z osobami wolnemi i kontumacystami różnego stopnia, jeżeli to nastąpiło z dobrego zamiaru spiesznego dania pomocy lub też z niezbędnej potrzeby w chwili naglącego niebezpieczeństwa, i jeżeli nietylko zmieszani zaniechali natychmiast wszelkiego dalszego obrotu z osobami do wolnego społeczeństwa należącemi, lecz oraz bezzwłocznie o tem doniesienie uczynili urzędowi sanitarnemu, dla zarządzenia stosownych ku temu środków kwarantannych.

§. 168.

Wszystkie kary pieniężne, wpływać mają do funduszu instytutu marynarki, istniejącego w dotyczącym kraju koronnym.

ODDZIAŁ VII.

Wystawienie dokumentu sanitarnego dla okrętów, austryackie pobrzeże opuszczających.

§. 169.

Równie jak każdy okręt na austryackiem pobrzeżu lądujący, opatrzony być musi dokumentem sanitarnym, należy także każdemu okrętowi z austryackiego portu oddalającemu się, wystawić dokument takowy, by wykazać mógł pochodzenie swe w urzędach sanitarnych innych miejsc pobrzeżnych, tak krajowych jak zagranicznych. Dokument sanitarny zawierać musi oznaczenie okrętu, imię przewodcy, wyszczególnienie stanu personalnego i realnego, doniesienie o stanie zdrowia, tak miejsca odjazdu, jako też okolicy jego, a zarazem wykazać, czy okręt opuszczający port, zostawał w społeczeństwie wolnem lub nie.

§. 170.

Okrętowi oddalającemu się, będzie albo dotychczasowy jego dokument sanitarny zaattergowany, albo zamiast tegoż nowy wydany.

Tak jeden jak drugi równą mają moc wiarygodności w miejscu przeznaczenia.

Nietylko samo zaattergowanie dokumentu, lecz też i wystawienie nowych dokumentów, miejsce mieć może we wszystkich władzach sanitarnych i kwarantannych.

§. 171.

Okrętom, które oświadczają zaraz przy zawinięciu swem do portu, iż nie chcą wstąpić do wolnego społeczeństwa, lub że nie odbędą postępowania kwarantannego, również, że na okręt nic nie przyjmują, ani też z okrętu na ląd nie wysadzają (wyjąwszy listy, żywności itd.), może dokument sanitarny bez zaattergowania być powrócony, skoro się nie zatrzymują w porcie dłużej nad godzin 48.

§. 172.

Co się tycze okrętów, które w stanie kontumacyi opuszczają port austryacki, należy, o ile nie są już objęte poprzednim §. 171, namienić w ich dokumencie sanitarnym, którejby kwarantannie podlegały, gdyby dłużej jeszcze pozostały były, tudzież czy strażnika z sobą wzięły, którą operacyę w ogólności przedsięwzięły, i wiele dni w ten sposób już odbyły.

§. 173.

Okrętom, które od urzędu sanitarnego otrzymały pozwolenie, lądować na którymbądź punkcie brzegów, do zakresu urzędu należących, gdzie istnieje tylko ekspozytura,

Verkehr mit Leuten der Küste vermieden worden ist, eben so wenig gestaltet sich eine eigenmächtige Vermischung zwischen freien Personen und Contumazisten verschiedenen Grades zur strafbaren Sanitätsübertretung, wenn sie in der guten Absicht schleuniger Hilfeleistung, oder aus gebieterischer Nothwendigkeit in augenblicklicher dringender Gefahr stattgefunden hat, und wenn die Vermischten selbst sich sogleich jedes weiteren Verkehres mit Personen von freier Gemeinschaft enthalten, und dem Sanitäts-Amte zur Veranlassung der geeigneten Contumazvorkehrungen die unverweilte Anzeige machen.

§. 168.

Alle Geldstrafen sind dem Marine-Institutsfonde des betreffenden Kronlandes zu widmen.

Hauptstück VII.

Ausstellung der Sanitätsfede für die, die österreichische Küste verlassenden Fahrzeuge.

§. 169.

Wie jedes an der österreichischen Küste landende Schiff mit der Sanitätsfede versehen seyn muss, eben so soll jedem aus einem österreichischen Hafen abreisenden Fahrzeuge ein solches Document zur Nachweisung seiner Herkunft bei den Sanitäts-Aemtern anderer in- oder ausländischer Küstenplätze mitgegeben werden. In der Sanitätsfede muss die Bezeichnung des Schiffes, der Name des Führers, die Angabe des Personal- und Realstandes die Auskunft über den Gesundheitsstand des Abfahrtsortes und seiner Umgebung enthalten seyn, zugleich aber ersichtlich gemacht werden, ob das Fahrzeug den Hafen in freier Gemeinschaft verlässt oder nicht.

§. 170.

Dem absegelnden Fahrzeuge kann entweder die mitgebrachte Sanitätsfede attergirt, oder statt dieser eine neue Fede ausgestellt werden.

Für die Beglaubigung im Bestimmungsorte hat beides gleiche Kraft.

Die Attergirung der Fede sowohl, als die Ausstellung neuer Feden kann bei allen Sanitäts- und Contumazbehörden geschehen.

§. 171.

Fahrzeugen, welche gleich beim Einlaufen in einen Hafen erklären, dass sie nicht in freie Gemeinschaft treten, oder die Contumazbehandlung nicht bestehen, auch keine Ein- oder Ausschiffung (Briefe, Lebensmittel etc. ausgenommen) bewirken wollen, kann bei der Wiederabfahrt die mitgebrachte Sanitätsfede unattergirt zurückgegeben werden, sobald sie sich nicht länger als 48 Stunden im Hafen aufgehalten haben.

§. 172.

Denjenigen Schiffen, welche unter Contumaz aus einem österreichischen Hafen wieder absegeln, ist, wofern sie nicht im Falle des vorstehenden §. 171 sich befinden, auf der Sanitätsfede anzumerken, welcher Contumaz sie im Falle des Verbleibens unterzogen worden wären, ob sie den Wächter eingeschifft, welche Operation sie überhaupt vorgenommen, und wie viele Contumaztage sie auf diese Art bereits bestanden haben.

§. 173.

Fahrzeuge, welche von einem Sanitäts-Amte die Erlaubniss erhalten, an irgend einem Puncte der zum Bereiche des Amtes gehörigen Küsten zu landen, wo bloss eine Expositur

albo gdzie nie ma żadnego posterunku strażniczego sanitarnego, nie będą wydawane dla takich jazd dokumenta sanitarne, lecz tylko bilety, które we właściwem miejscu do wykazania służyć, a przy powrocie, urzędowi sanitarnemu znowu oddane być mają.

ODDZIAŁ VIII.

Wydatki na urządzenia sanitarne i środki do pokrycia takowych.

§. 174.

Wydatki dla administracyi sanitarnej, o ile takowe dotyczą tylko urządzenia i utrzymania budynków, płacy personalu stanowczo ustanowionego, tudzież środków zarządzić się mających w nadzwyczajnych wypadkach ogólnej wagi, ponosi skarb rządowy, mający być wynagrodzonym z opłat, które uiszczane i do eraryum wpływać będą od wszystkich odchodzących okrętów, jakoteż od towarów i pieniędzy itd. nieopatrzonych w *patente libera*, a przetoż kwarantannie lub rezerwie podlegających.

Opłaty te nazywają się: „taksy sanitarne eraryalne“.

Należytości te ani dla interesów handlowych ani żeglugowych, ciężarem stawać się nie będą, ale też i dochód ich, nie ma znajdować się w stosunkach, nieodpowiadających nakładowi w administracyi morsko-sanitarnej. Wszelkie należytości tego rodzaju, ustanowione zostaną jednostajnie w taryfie, z jak największą pojedynczością dla całego pobrzeża austryackiego ułożonej.

§. 175.

Należytości odjezdnego, podlegają z reguły wszystkie okręty. Wyjętemi są okręty wojenne wszelkich narodów, tudzież przeznaczone do publicznej służby okręty pocztowe, strażnicze i transportowe, równie jak okręty, na mocy osobnych przepisów postawione na równi z okrętami wojennemi.

Podobnie uwolnionym zostaje od taksy każdy okręt, wpływający przymusowo do portu austryackiego, albo z powodu uchronienia się przed złą porą czasu, albo z powodu innej jakiej potrzeby, który tamże ani nie wstępuje w wolne społeczeństwo, ani też kwarantanny nie rozpoczyna, i nie przyjmując na okręt, ani nie wysadzając towarów z okrętu, w 48 godzinach się znowu oddala.

Co się tycze bark rybackich lub takich okrętów małych, które opatrują miejsca morskie codziennemi żywnościami, nastąpić może dla nich ta dalsza ulga, iż takowe opłacać będą pojedynczą tylko należytość odjezdnego, w każdym razie ponowienia dokumentu na dłuższy nieco czas opiewającego.

§. 176.

Od towarów, pieniędzy itp. nieopatrzonych w *patenta libera*, taksa zawsze ma być opłacana, bez różnicy czy są naładowane na statkach uwolnionych (§. 175), czy nieuwolnionych, wyjąwszy ten przypadek, jeżeli towary znowu pod kwarantanną wywiezione będą. Bezwarunkowo wolnemi zostają dobra eraryalne i wszystko co dla zakładów rządowych przeznaczonem jest.

§. 177.

Za należytości odjezdnego okrętowego, odpowiedzialnymi zostają przewodzcy okrętów, a za taksy od towarów, pieniędzy i t. p. bez *patente libera* nadeszłych, właściciele dóbr albo rekomendatorowie towarów.

oder gar kein Sanitäts-Wachposten besteht, erhalten für solche Fahrten keine Sanitätsfede, sondern einen blossen Ausweisschein, welchen sie gehörigen Ortes vorzuweisen, und bei der Rückkehr dem Sanitäts-Amte wieder zu übergeben haben.

Hauptstück VIII.

Auslagen für die Sanitäts-Einrichtungen und Mittel zur Deckung derselben.

§. 174.

Die Auslagen für die Sanitätsverwaltung, in soferne diese die Errichtung und Erhaltung der Gebäude, die Bezüge des stabil angestellten Personales und der Vorkehrungen bei ausserordentlichen Anlässen von allgemeiner Wichtigkeit betreffen, trägt der Staatsschatz, welcher dafür durch Abgaben entschädiget wird, die von allen abreisenden Fahrzeugen, dann von den nicht mit patente libera *einlangenden, daher einer Contumaz oder Reserve unterzogenen Waaren, Geldern etc. an das Aerar zu entrichten sind.*

Diese Abgaben heissen: „Aerarial-Sanitäts-Taxen".

Die Gebühren sollen weder für die Handels- und Schiffahrts-Interessen drückend seyn, noch in ihrem Ertrage mit dem Aufwande für die See-Sanitätsverwaltung im Missverhältnisse stehen. Alle Gebühren dieser Art werden durch einen möglichst einfachen Tarif für die ganze österrreichische Küste gleichförmig festgestellt.

§. 175.

Der Abfahrtsgebühr sind in der Regel alle Fahrzeuge unterworfen. Ausgenommen sind die Kriegsschiffe aller Nationen, die zum öffentlichen Dienste bestimmten Post-, Wach- und Transportschiffe, wie auch die mit besonderen Verordnungen den Kriegsschiffen gleichgestellten Fahrzeuge.

Auch findet die Befreiung von der Taxe für jedes Schiff Statt, welches entweder aus Witterungszwang oder aus sonstigem Bedürfnisse in einen österreichischen Hafen einlauft, dort weder in freie Gemeinschaft tritt, noch die Contumazbehandlung beginnt, und ohne irgend eine Ein- oder Ausschiffung von Waaren vorgenommen zu haben, binnen 48 Stunden wieder absegelt.

Für Fischerbarken oder solche kleine Fahrzeuge, welche die Seeplätze mit täglichen Lebensbedürfnissen versehen, kann die weitere Begünstigung eintreten, dass sie für eine auf längere Zeit lautende Fede nur bei der jedesmaligen Erneuerung eine einfache Abfahrtsgebühr entrichten.

§. 176.

Die Abgabe von den nicht mit patente libera *einlangenden Waaren, Geldern etc. mögen dieselben auf befreiten (§. 175) oder nicht befreiten Fahrzeugen beladen seyn, ist jedesmal zu leisten; den Fall ausgenommen, wenn die Waaren etc. unter Quarantaine wieder ausgeführt werden. Unbedingt befreit bleibt Aerarialgut und Alles, was für Staats-Anstalten bestimmt ist.*

§. 177.

Für die Abfahrtsgebühren der Schiffe haften die Führer derselben. Für die Abgaben von den nicht mit patente libera *angekommenen Waaren, Geldern etc. die Eigenthümer des Gutes oder der Recommandator der Ladung.*

§. 178.

Płace doczasowo ustanowionych strażników i sług od czyszczenia, przydzielonych przy okrętach, osobach lub towarach, pod kwarantanną lub rezerwą nadeszłych, należytości dla strażników inspekcyjnych za dozorowanie przy wszystkich przedsiębranych operacyach i przy wszelkim obrocie w zakładzie, nakoniec wydatki za lekarską pomoc, za wartowanie przy chorych itp., muszą w każdym pojedynczym przypadku strony same opłacić, który pośrednio lub bezpośrednio dotycze postępowanie kwarantanne. Wszystkie te płace, wydatki i należytości, nazywają się należytościami kwarantannemi. Także i te należytości, ustanowione zostaną pojedynczą taryfą nową, dla wszystkich nadmorskich krajów koronnych jednostajnie ułozoną.

§. 179.

Jeżeli dla osób zanieczyszczonych, wyznaczony będzie własny strażnik, wówczas te opłacić winny nietylko koszta za strażnika, lecz w ogólności wszelkie koszta swej kwarantanny.

§. 180.

Taksy eraryalne sanitarne, odbierane będą w urzędzie samym, tylko za formalnem pokwitowaniem urzędowem, należytości kwarantanne tylko za porachunkiem, formalnie potwierdzonym ze strony urzędu sanitarnego.

Taryfy wydatków jednych jak drugich, muszą przy wszystkich urzędach sanitarnych otwartemi być do wglądnienia stron. Całemu personale sanitarnemu, zakazanem jest pod karą usunięcia ze służby, żądać pod jakimkolwiek pretekstem zapłaty lub nagrody, która nie jest w taryfie oznaczoną, ani w rachunku objętą, urzędownie wystawionym i potwierdzonym.

§. 181.

Tak taksy sanitarne eraryalne, jakoteż należytości kwarantanne, muszą obowiązani opłacić lub w sposób odpowiedni zabezpieczyć, przed ukończeniem czynności urzędowych sanitarnych, a zatem przed przypuszczeniem na wolną *pratica*, a względnie przed odjazdem.

SPIS RZECZY.

§. 178.

Die Löhnungen der zeitlich bestellten Wächter und Reinigungsdiener, welche den unter Contumaz oder Reserve angekommenen Schiffen, Personen oder Waaren zugewiesen werden, die Gebühren der Inspectionswächter für die Ueberwachung aller vorgenommenen Operationen und jedes sonstigen Verkehres in der Anstalt, endlich die Auslagen für ärztlichen Beistand, Krankenwärter etc. müssen von Fall zu Fall von den Parteien bezahlt werden, welche bei der betreffenden Contumazbehandlung unmittelbar oder mittelbar interessirt sind. Alle diese Löhnungen, Auslagen und Gebühren heissen Contumazgebühren. Auch über diese wird ein neuer, möglichst einfacher Tarif für alle See-Kronländer festgestellt.

§. 179.

Wenn contaminirten Personen ein Wächter eigens zugewiesen wird, so haften sie für die Bezahlung desselben, wie überhaupt für alle Kosten ihrer Contumaz.

§. 180.

Die Aerarial-Sanitätstaxen dürfen nur gegen regelmässige Amtsquittung, die Contumazgebühren nur gegen förmliche vom Sanitäts-Amte bestätigte Rechnung, und zwar im Amte selbst behoben werden.

Die Tarife der Auslagen beider Gattung müssen bei allen Sanitäts-Aemtern zur Einsicht der Parteien offen gehalten werden. Es ist dem ganzen Sanitätspersonale bei Strafe der Dienstes-Entsetzung untersagt, unter irgend einem Vorwande eine Zahlung oder Belohnung zu verlangen, welche nicht vom Tarife bewilliget, und durch ämtlich ausgestellte oder bestätigte Rechnung gerechtfertiget ist.

§. 181.

Sowohl die Aerarial-Sanitätstaxen als die Contumazgebühren müssen von dem Zahlungspflichtigen vor Beendung der Sanitäts-Amtshandlung, also vor Zulassung zur freien Gemeinschaft, und besiehungsweise vor der Abfahrt berichtiget oder auf geeignete Weise sicher gestellt werden.

Inhalts-Verzeichniss.

Rozdział C.

Wyjątkowe ulżenie w postępowaniu z okrętami niepodejrzanemi *(di patente libera)*, §§ 23 do 25.

Rozdział D.

Postępowanie w przypadku rozbicia lub wyrzucenia na ląd okrętów niepodejrzanych tudzież co do przyjęcia osób i rzeczy uratowanych, §§. 26 do 28.

ODDZIAŁ IV.

Sposób czyszczenia osób, towarów i efektów, listów i zwierząt, które z podejrzanych okolic nadeszły lub podejrzeniu podpadły.

Rozdział A.

Przepisy ogólne, §§. 29 do 37.

Rozdział B.

Zwyczajne postępowanie z okrętami podejrzanemi, §§. 38 do 47

Rozdział C.

Postępowanie z okrętami kwarantannemi w przypadkach nadzwyczajnych, albo przy zachodzących okolicznościach uciążających, §§. 49 do 53.

Rozdział D.

Postępowanie kwarantanne z osobami, §§. 54 do 62.

Rozdział E.

Postępowanie kwarantanne z towaraml i efektami.

Część I.

Kwarantanne postępowanie około czyszczenia towarów i efektów przy *patente brutta di peste.*

A. Ogólna klasyfikacya towarów i efektów, §§. 63 do 66.

B. Wyliczenie towarów i efektów, należących do każdej z rzeczonych czterech grup głównych, §§. 65 do 70.

C. Ogólne reguły dla przepisanego postępowania kwarantannego z towarami i efektami, §§. 71 do 85.

D. Przepis udetaliowany dla kwarantannego postępowania z każdym gatunkiem towarów i efektów, §§. 86 do 90.

Część II.

Ulga w kwarantannem z towarami i efektami postępowaniu, przepisanem w cz. I-ej, przy *patente netta di peste* i przy samych rezerwach obserwacyjnych przeciw żółtej febrze itd.

A. *Patente netta di peste*, §§. 91 do 94.

B. Rezerwy obserwacyjne przeciw żółtej febrze, itd. §. 95.

Część III.

Zaostrzenie przepisanego w oddziale I-u kwarantannego postępowania czyszczenia towarów i efektów, przy *patente brutta aggravata di peste.* §§. 96 do 102.

Część IV.

Dodatki do właściwego kwarantannego postępowania z towarami, czyścić się mającemi, w przypadkach pomoru bydła, §§. 103 do 107.

Rozdział F.

Kwarantanne postępowanie z listami w każdym stopniu kwarantanny lub rezerwy.

A. Ogólne przepisy i ich zastosowanie na różne peryody kwarantanne, §§. 108 do 115.

B. Postępowanie przy przekłuwaniu, otwieraniu i kadzeniu listów i papierów, §§. 116 i 123.

Rozdział G.

Postępowanie kwarantanne z żyjącemi zwierzętami, §§. 124 do 129.

Ruzdział H.

Postępowanie w czasie rozbicia okrętu albo wyrzucenia na ląd statków podejrzanych, tudzież w przyjmowaniu osób i rzeczy uratowanych, §§. 130 do 133.

Rozdział J.

Przepisy w przypadkach zaszłego zmieszania podczas kwarantanny, §§. 134 do 138.

Rozdział K.

Przepisy na przypadki obciążonego nieczystego dokumentu sanitarnego *(patente brutta aggravata)*, §§. 139 do 145.

ODDZIAŁ V.

Środki, które zarządzić należy ku przeszkodzeniu rozszerzania się lub ku utłumieniu wybuchnionego powietrza morowego albo żółtej febry na okręcie lub w zakładzie sanitarnym, §§. 146 do 158.

ODDZIAŁ VI.

O karygodnych czynnościach przeciw zarządzeniom policyi morsko-sanitarnej, §§. 159 do 168.

ODDZIAŁ VII.

Wystawianie dokumentu sanitarnego dla okrętów, austryackie pobrzeże opuszczających, §§. 169 do 173.

ODDZIAŁ VIII.

Wydatki na urządzenia sanitarne i środki do pokrycia takowych, §§. 174 do 182.

